

2

Konsolidovaná výročná správa
Košického samosprávneho kraja

2

3

Vážené dámy, vážení páni,

po pandémie a začiatku vojenskej invázie na Ukrajine bol pre nás rok 2023 ideálnym časom pre návrat k projektom, ktoré sme museli odložiť v dôsledku neplánovaných udalostí vo svete. Hneď na začiatku sme ho štartovali skvelou správou pre zdravotníctvo. Župná nemocnica v Spišskej Novej Vsi, ktorú si prenajíma Svet zdravia, a. s., získala milióny na dobudovanie nového pavilónu. Ministerstvo zdravotníctva SR ju zaradilo medzi osem nemocníc z celého Slovenska, kam poputujú peniaze z európskeho Plánu obnovy a odolnosti. Z celkového 200-miliónového balíka vyhradilo pre Nemocnicu s poliklinikou Spišská Nová Ves až 39,5 milióna eur.

Pri nemocnici na Spiši by tak mal do konca roka 2025 pribudnúť nový pavilón s kapacitou 80 lôžok, ráta sa tu s umiestnením gynekologicko-pôrodnického oddelenia, novorodeneckej JIS či oddelenia anestézie. Do prevádzky musí byť uvedený najneskôr 1. 7. 2026. Okrem toho spišská nemocnica otvorila v septembri nové Gastroenterologické centrum, ktoré sa dokáže v rovnakom čase postarať o viac pacientov s gastroenterologickými problémami. Pre Spiš je to veľký krok dopredu, keďže ešte v roku 2015 realizoval gastroenterologické a endoskopické výkony v regióne len jeden lekár.

Skvelých správ sa dočkali aj obyvatelia na Zemplíne. Nemocnica Svet Zdravia Trebišov kompletne zrekonštruovala centrálné operačné sály. Úspešne tak ukončila veľký balík eurofondových rekonštrukcií, ktoré sa začali realizovať ešte v roku 2019. V Trebišove pribudlo šesť nových operačných sál, samostatný vstup na oddelenie ARO, moderná pred a pooperačná starostlivosť. Nové centrálné operačné sály navýšili svoju kapacitu až o dve operačné sály. Priestrannejší a lepšie vnútorne organizovaný priestor zabezpečuje lepší manažment pacienta a vďaka tomu skrátenie čakacích lehôt.

Košická župa aj v roku 2023 viacerými opatreniami reagovala na prehlbujúcu sa energetickú krízu a rast cien energií. Po súbore opatrení v krajských kultúrnych zariadeniach sme pracovali na projektoch na zabezpečenie nižšej energetickej náročnosti župných budov. Ideálnym nástrojom sa ukázal mechanizmus garantovanej energetickej služby Energy Performance Contract, pretože vedie k rekonštrukciám našich sociálnych zariadení, kde implementujeme najnovšie štandardy energetickej úspornosti. Výhodou je, že nezvyšujeme svoj dlh, ale peniaze splácame z energetických úspor. Vďaka nim rekonštruujeme naše sociálne zariadenia, kde zavádzame najnovšie štandardy energetickej úspornosti.

Rekonštrukcie sme odštartovali aj mimo mechanizmu EPC, a to z úveru Európskej investičnej banky a z vlastných zdrojov. V roku 2023 sme začali pracovať na rekonštrukcii župných zariadení Jasanima v Rožňave či Regina v Kráľovciach. Pokročila aj veľká obnova župného Domova sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov Harmónia v Strážskom. O úsporu energií sa postará zateplenie budovy, ale aj výmena zdroja tepla. Župa tam približne za rok z vlastných zdrojov zrealizovala rekonštrukciu za viac ako 2,6 milióna eur. Medzi hlavné dôvody obnovy patrí úspora energií, zlepšenie stavu budov, ale aj krajšie a funkčnejšie prostredie pre klientov tohto zariadenia.

Pochváliť sa môžeme aj „zelenými“ projektmi. Na župe sme sa pustili do prípravy centra environmentálnej výchovy - KlimaPark za takmer 2 mil. eur, začali sme ho budovať pri Škole v prírode v Kysaku. To všetko s jasným cieľom - vzdelávať študentov o klíme v interaktívnom prostredí. Bežné vyučovanie v laviciach chceme spestriť vďaka 4D panoramatickému kinu, veľkoplošnej video LED stene či interaktívnej herni.

V prvej polovici roka 2023 sa nám podarilo posunúť vpred aj v ďalšom z našich kľúčových projektov – vyhlásili sme medzinárodnú architektonicko-urbanisticko-krajinársku súťaž k budúcej podobe Turzova. Tá ukázala, ako by mohol vyzerat' areál niekdajších Turzovských kúpeľov po revitalizácii. Víťazný návrh z dielne štúdia Between z Bratislavy plne rešpektuje historický ráz kúpeľov a nadväzuje na prírodné prostredie areálu. Skupina architektov už bola úspešná napríklad v architektonicko-urbanistickej súťaži na obnovu Kúpeľov Sliač či revitalizáciu Mlynského náhonu v Košiciach.

Reálne kontúry začal naberať aj náš projekt logistického a priemyselného parku pri Košiciach. Spoločnosť GLIP Košice, a.s., ktorej akcionármi sú Košický samosprávny kraj (60%) a spoločnosť Interport Partners Group (40%), na svojom valnom zhromaždení odsúhlasilo zmeny v orgánoch spoločnosti a obaja akcionári sa dohodli na novej strategickej spolupráci. Na tomto valnom zhromaždení boli do orgánov spoločnosti Glip Košice, a.s. zvolení za člena dozornej rady Petr Tankó a za predsedu predstavenstva Ing. Martin Jarolím, MBA a za člena predstavenstva spoločnosti Ing. Štefan Korán. Spoločnosť Glip Košice, a.s. stojí pred veľkou výzvou, aby sa logistický a priemyselný park na celkovej rozlohe až 630 hektárov podarilo zaradiť do katalógu strategických území aj na úrovni vlády Slovenskej republiky. Park má potenciál priniesť do Košického kraja až 10-tisíc nových pracovných miest. Žiaľ, nie všetko, do čoho sme sa v roku 2023 pustili s veľkou ambíciou, bolo odsúdené na úspech. Príkladom je rekonštrukcia Kreatívneho centra Košického kraja, na ktorú župa po niekoľkoročnej komunikácii so štátom získala 19 miliónov eur. Po rokoch náročných príprav mohol kraj odovzdať zhotoviteľovi budovu bývalej tabakovej továrne na Strojárskej ulici v Košiciach až začiatkom roka 2023. Projekt v sebe niesol niekoľko rizík – ide o historickú budovu a získané financie bolo nutné vyčerpať do konca roka 2023. Hoci kraj robil všetky kroky k tomu, aby sa práce ukončiť podarilo, komplexnosť projektu a vzťahov s dodávateľmi a sprostredkovateľským orgánom odkryli ďalšie časové, finančné i procesné riziká. Krajskí poslanci rozhodovali, či v rekonštrukcii budovy pokračovať s využitím aktuálneho finančného zdroja, alebo využiť iné alternatívne zdroje a vyhnúť sa tak možnosti vracaniu eurofondov. Vzhľadom na to, že ide o zodpovednosť za verejné financie, rozhodli sa vyhnúť riziku. Župa sa preto rozhodla hľadať iné finančné krytie projektu.

Som rád, že Rada partnerstva Košického kraja schválila Integrovanú územnú stratégiu, čo otvorilo nové možnosti financovania našich projektov. Zásadným rozdielom medzi uplynulým programovým obdobím a novým programovým obdobím 2021-2027 je, že priamo regióny majú časť rozhodovacích právomocí o tom, kde chcú použiť európske zdroje. Rozpočet na financovanie rozvojových cieľov Európskej únie na roky 2021 – 2027 sa pre Slovensko predbežne pohybuje na úrovni vyše 12,6 miliardy eur.

Košický samosprávny kraj sa zapojil do výzvy z programu Horizon a spolu s partnermi tak využil šancu získať 9 miliónov eur na budovanie základov vodíkového ekosystému regiónu. Vodíkové údolie v Košickom kraji bude jedinečné a dôležité pre celú EÚ kvôli jeho cezhraničnému partnerskému presahu na Ukrajinu, Zakarpatskú oblasť, kde sa bude zelený vodík v budúcnosti vyrábať vo veľkých objemoch a transportovať prerobenou vysokotlakovou plynovou infraštruktúrou cez Slovensko do ďalších krajín EU, tak ako to bolo a je pri zemnom plyne. Preto si názov nášho údolia vyslúžil označenie EastGateH2EU.

Rok 2023 pokračoval v znamení príprav na príchod veľkého investora Volvo Cars. Do roku 2027, kým automobilka spustí plánovanú výrobu elektrických automobilov vo Valalíkoch, potrebujú župa, mestá aj obce splniť niekoľko podmienok. Kraj už vyčíslil, že takzvané

vyvolané investície si vyžadujú takmer 30 miliónov eur. Vo fabrike vo Valalikoch nájde prácu 3300 ľudí, pričom ďalších viac ako 10 000 nových pracovných miest môže na východe Slovenska vzniknúť u jej subdodávateľov. Okrem iného to znamená, že sa potrebujeme pripraviť na zvýšené nároky na dopravnú infraštruktúru ako takú, máme záväzky v oblasti verejnej dopravy, vzdelávania, zdravotníctva či nájomného bývania alebo regionálneho rozvoja. Kraj má 18 konkrétnych záväzkov a na ich splnenie bude požadovať takmer 30 miliónov eur. Najviac, 12 miliónov eur, bude potrebných na rozvoj a údržbu ciest, ďalších 11 miliónov eur pre verejnú osobnú dopravu, vrátane cyklo dopravy a 6 miliónov eur do vzdelávania, na rozvoj odborného aj medzinárodného vzdelávania.

Podarilo sa nám tiež komplexne zmapovať cyklotrasy v Košickom kraji. Aktuálne je vybudovaných iba 234 kilometrov z nich, kostrovú sieť by malo doplniť až 619 kilometrov cyklotrás. Okrem novopostavených ich župa plánuje realizovať aj rekonštrukciou či modernizáciou na krajských cestách s nízkou intenzitou dopravy, účelových komunikáciách po hrádzach, spevnených lesných či poľných cestách. Aj na základe týchto dát sme stanovili priority pre budovanie novej cyklistickej infraštruktúry. Kraj má v pláne výstavbu viacerých úsekov cyklotrás. Konkrétne cyklotrás, ktoré sú súčasťou medzinárodného koridoru EuroVelo 11, a to pri Družstevnej pri Hornáde, Nižnej Myšli, Ždani, úsek medzi Trsteným pri Hornáde a Čaňou, Družstevnou pri Hornáde a Budimírom a pri Obišovciach. V rámci Zemplínskej vetvy kraj pracuje na výstavbe cyklotrasy medzi obcami Zalužice a Lúčky, ako aj cyklotrasách v obciach Kaluža, Klokočov a Vinné.

Systematicky sa snažíme investovať aj do infraštruktúry stredných škôl a školských zariadení, ktorých je župa zriaďovateľom. Pracujeme aj na zvyšovaní kvality vzdelávania, a to prináša ovocie. Župné Gymnázium Poštová sa podľa hodnotenia Inštitútu pre ekonomické a sociálne reformy (INEKO) stalo druhou najlepšou strednou školou na Slovensku. V prvej tridsiatke top škôl z celého Slovenska sa v roku 2023 nachádzali aj ďalšie štyri župné stredné školy: košické Gymnázium Alejová 1, SPŠ elektrotechnická na Komenského 44, Gymnázium a základná škola Sándora Máraiho s vyučovacím jazykom maďarským na Kuzmányho 6 a tiež rožňavská Obchodná akadémia na Akademika Hronca 8.

S avizovaným príchodom veľkého investora Volvo sa novej investícii začali prispôsobovať aj župné stredné školy. Stále platí, že chceme vychovávať absolventov pre trh práce a nie úrad práce, tomu prispôbojeme aj metodiku vzdelávania. Stredná odborná škola automobilová v Košiciach otvorila unikátnu lakovňu a učebňu elektromobility. Budúci autoopravári, mechatronici a lakovníci majú k dispozícii najmodernejšie vzdelávacie pomôcky. Ako jediní študenti na Slovensku môžu využívať vlastnú lakovňu s moderným a špičkovým vybavením.

Kraj v septembri 2023 otvoril dvere aj k vzdelaniu do sveta. Župné Gymnázium Šrobárova v Košiciach spustilo prvý program s medzinárodnou maturitou na východe International Baccalaureate Diploma Programme (IB DP). Na rozdiel od bilingválneho štúdia, ktoré sa končí slovenskou maturitou, je IB DP kompletne v cudzom jazyku a končí sa medzinárodnou maturitou platnou po celom svete.

Získavanie jedinečných poznatkov vďaka experimentom, priame pozorovania rôznych javov a prepájanie vedomostí s praxou zas umožňuje nové Centrum popularizácie fyziky ScienceOpenLab v priestoroch Gymnázia Pavla Horova v Michalovciach. Cieľom unikátneho centra je popularizovať prírodné vedy.

Košický samosprávny kraj, IT Valley Košice a Technická univerzita v Košiciach aj v roku 2023 pokračovali v úspešnom projekte LAB IT Creativity, ktorý podporuje kreatívne myslenie stredoškôľakov, motivuje ich a vzdeláva v oblasti moderných informačných technológií. Župa podporila 5 gymnázií v Košiciach, Michalovciach, Trebišove a Rožňave, v ktorých následne vznikli moderné IT laboratória.

V roku 2023 investoval kraj do rekonštrukcie svojich stredných škôl s školských zariadení približne 12 miliónov eur, na práce využil najmä letné prázdniny. Medzi najväčšie investície

patrila výstavba školského stravovacieho zariadenia Obchodnej akadémie Akademika Hronca v Rožňave za 1,7 mil. eur či rekonštrukcia plavárne pri SOŠ priemyselných technológií na Učňovskej 5 v Košiciach – Šaci. Posunuli sme sa aj v rekonštrukcii fasády na Gymnázium Šrobárova v Košiciach za 2,1 mil. eur. V areáli gymnázia sa v tom čase pripravovalo aj búranie skladových priestorov, keďže na mieste starej budovy vyrastie nová, moderná, za účelom vzdelávania medzinárodného programu IB Diploma Programme a Middle Years Programme. Na rekonštrukciách škôl sa počas leta podieľal aj Sociálny podnik KSK. Obzvlášť hrdý som na to, že sa podarilo odštartovať veľký projekt na SPŠ technickej v Spišskej Novej Vsi, vďaka ktorému škola zmenila na zelenú školu. Revitalizácia areálu školy na Hviezdoslavova 6 v Spišskej Novej Vsi za vyše milióna eur priniesla sedem vodozádržných opatrení: vegetačnú strechu, podpovrchové akumuláčny nádrže či podpovrchové vsaky. Škola nechala vybudovať dažďové záhrady a jazierko v átriu či vegetačné steny. Súčasťou prác bola i výmena nepriepustných plôch za vegetačnú alebo priepustnú. Pribudol tiež prístrešok či osvetlenie.

Nemej významným projektom na Spiši bola výstavba športovej haly pri SOŠ ekonomickej, Stojan 1 v Spišskej Novej Vsi za viac ako 4 milióny eur. Okrem multifunkčnej športovej plochy pribudli tribúny pre 125 divákov či šatní pre 80 športovcov a kabinetov pre trénerov a učiteľov. Výnimočným športoviskom sa už môže pochváliť aj Gymnázium Pavla Horova. Škole dovtedy chýbal vonkajší areál vhodný na športovanie. Vďaka rekonštrukcii pribudlo basketbalové, volejbalové aj futbalové ihrisko, aj infraštruktúra pre atletické disciplíny - rozbežisko na skok do diaľky a trojskok ako aj atletická rovinka.

V oblasti dopravy kraj ukončil viacero významných rekonštrukcií ciest a mostov: sprejzdňali sme zrekonštruovaný most na Vinianskej ceste v Michalovciach, zrekonštruované mosty v Stretave, v Sirníku a Vojanoch, ale aj most medzi obcami Zemplínska Široká a Palín. Plynulejšieho a hlavne bezpečnejšieho prejazdu sa dočkali aj vodiči na Spiši. Košický samosprávny kraj ukončil sanáciu oporného múru na ceste III/3420 v katastri obce Kluknava. V okrese Košice-okolie župa realizovala sanáciu zosuvu na ceste III. triedy v obci Ploské a na ceste z obce Sady nad Torysou do Košickej Polianky osadila zvodidlá. Pustili sme sa aj do rekonštrukcie cesty z Kostolian nad Hornádom do Sokoľa, mosta v extraviláne obce Zemplínsky Branč, rekonštrukcie cesty II/547, ktorá sa týka úseku od hranice okresov Košice - Košice – okolie až po most cez vodnú nádrž Ružín či prestavby problémovej križovatky v Smižanoch na kruhový objazd. Pokračovali sme i v rekonštrukcii mosta cez nápusťný kanál do Zemplínskej šíravy v katastri obce Vinné a v rekonštrukcii mosta medzi obcami Poruba pod Vihorlatom a Jasenov. Úspešne sme realizovali rekonštrukciu mosta M112 cez vodnú nádrž Ružín pri obci Margecany i sanáciu oporného múru v Kluknave v okrese Gelnica.

Kraj pokračoval aj v 2. etape rozsiahlej rekonštrukcie cesty od hranice okresu Košice a Košice okolie až po Spišské Vlachy. V rámci nej sa rekonštrukcie dočkalo 5 mostov, a to most cez Kojšovský potok vo Veľkom Folkmari, most cez Záhorský potok pred Štefanskou Hutou, most cez potok Studenec v Kolinovciach a dva mosty pred Spišskými Vlachmi – cez potok Olšavec a cez Slatvinský potok. Župa sprejzdňala most medzi obcami Banské a Herľany a ukončila prvú etapu rekonštrukcie cesty II/576 v dĺžke šiestich kilometrov v úseku Herľany – Banské. Zrekonštruovaný úsek skvalitní dopravnú infraštruktúru medzi Košickým a Prešovským krajom. Vďaka projektu bol postavený úplne nový most cez horský potok pred obcou Herľany a zrekonštruovaných 13 priepustov. Ukončili sme aj II. etapu rekonštrukcie 18-kilometrového úseku na ceste II/576 na úseku medzi obcami Herľany, Bidovce a Bohdanovce.

Košický samosprávny kraj úspešne zvládol aj rekonštrukciu cesty Košice - Veľké Kapušany - hranica Ukrajiny. Ide o dôležitú dopravnú spojnicu v celkovej dĺžke 74,6 km, ktorá pretína tri okresy kraja. Význam tejto cesty zvyšuje fakt, že je prepojená s cestou I. triedy I/79 dôležitého medzinárodného významu, napojené sú na ňu tiež mimoriadne dôležité dve cesty II. triedy

a ďalších 32 ciest tretej triedy. Táto rekonštrukcia zahŕňala úpravu úsekov ciest v celkovej dĺžke 13,7 km medzi Košicami a Veľkými Kapušanmi.

Samozrejmosťou sú už každoročne súvislé opravy ciest, v roku 2023 sa nám podarilo opraviť dokopy takmer 44 kilometrov ciest II. a III. triedy. Súvislá oprava vozoviek sa dotkla 28 úsekov, všetky boli v nevyhovujúcom stupni stavebnotechnického stavu. Najviac súvislých opráv vozoviek sme vykonali v okrese Košice – okolie, kde sa nachádza najviac kilometrov ciest v nevyhovujúcom stave.

O niečo bližšie sme sa posunuli aj v našom projekte integrovanej dopravy, keď sme spoločne s Prešovským samosprávnym krajom začali testovať prevádzku Centrálného dispečingu a Informačného systému IDS Východ. Systém prináša cestujúcim garantované prestupy. To znamená, že spoje na seba v prípade meškaní čakajú. Centrálny dispečing je jedným zo základných pilierov funkčného integrovaného dopravného systému. Od 1. februára 2023 sme navyše zaviedli zmeny v tarife prímestskej autobusovej dopravy. Dotkli sa výšky cestovného i nových zliav. Priniesli výhodnejšie cestovanie pre seniorov nad 63 rokov a preprava sa oplatí aj pri prestupe do 30 minút. V roku 2023 sa podarila aj obnova polovice vozidlového parku dopravcov v Košickom kraji.

Založili sme tiež novú obchodnú spoločnosť Autobusová doprava KSK, s.r.o., ktorej 100-percentným vlastníkom je kraj a mala by spolupracovať so spoločnosťami W2H2 KSK, s.r.o. a IDS Východ, s.r.o. Jej úlohou je zaoberať sa obnovou vozidlového parku prímestskej autobusovej dopravy ekologickými vozidlami, najmä vozidlami s nulovými emisiami. Kľúčová bude aj pri zavádzaní vodíkových autobusov v kraji, kde sa pri financovaní ráta s financovaním z externých zdrojov. Jej úlohou zároveň bude využiť tieto zdroje financovania aj na rozvoj dopravnej infraštruktúry pre verejnú dopravu – na budovanie prestupných terminálov, záchytných parkovísk či na vybavovací a informačný hardvér.

Nezabudli sme ani na zraniteľné skupiny obyvateľstva a klientov i personál v zariadeniach sociálnych služieb sme potešili novými pomôckami. Vďaka fondom z cezhraničnej spolupráce pribudlo v 11 župných zariadeniach nové sprchovacie ležadlá a evakuačné podložky pod matrac. Pomôcky tak doplnili pásové schodolezy i zdvíhacie zariadenia pre imobilných, ktoré vďaka rovnakému projektu pribudli do zariadení ešte v roku 2022.

Svoje poslanie si v roku 2023 naďalej plnila aj Nadácia Košického samosprávneho kraja. Vďaka nej si mohli prímestské letné tábory, ktoré organizujú župné organizácie, užiť aj deti z rodín, ktoré by si takýto zážitok nemohli dovoliť. Z celkovej kapacity viac ako 1 300 miest bolo pre deti s podporou Nadácie KSK vyhradených najmenej 100 miest. Vybrať si mohli z bohatej ponuky dokopy 30 letných táborov s vyše 50 turnusmi.

Župa pracovala aj na aktivitách v prospech rozvoja cestovného ruchu. Rok 2023 bol v Košickom ako aj Banskobystrickom kraji rokom nástennej maľby, a to vďaka značke Európske dedičstvo. Cieľom bolo predstaviť verejnosti jedinečné fresky v gotických kostoloch na Gemeri a Malohonte, ktoré sa v roku 2022 ako prvé na Slovensku zaradili medzi ďalších 59 držiteľov prestížneho titulu Značka Európske dedičstvo (European Heritage Label). V Košickom kraji ide o evanjelické kostoly v Kocelovciach, Ochtinej, Štítniku a kostol reformovanej cirkvi v Plešivci. Verejnosť si mohla vychutnať súťaže, výstavy, prezentácie, komentované prehliadky, tvorivé dielne, historický festival, kvízy, letné kino a mnohé ďalšie aktivity. Spoločne s našou organizáciou cestovného ruchu Košice Región Turizmus sme začali pracovať na skvalitnení služieb v lokalitách, kde sa vzácne kostoly nachádzajú.

Úspešnou novinkou roku 2023 sa stal projekt Umenie na mieste X. Ide o celkom nový druh zážitku, ktorý ponúkame v rámci ekoturizmu. Exteriérové umelecké diela doplnili mapu zaujímavostí v kraji. Víťaznými sa stala padajúca kométa, monumentálne kvety z vřbového prútia, exotický biotop, reliéf vyskladaný zo spomienok a slnečné hodiny, ktorých súčasťou je samotný človek. V roku 2023 sme sa kampaňovo zamerali aj na možnosti kempovania a karavaningu v Košickom kraji.

Prostredníctvom dotačnej schémy cez Krajskú organizáciu cestovného ruchu Košice Región Turizmus sme podporili aj výstavbu vyhladkovej veže Greenpoint nad Kluknavou. Nová 35 metrová rozhľadňa využíva moderné technológie a obnoviteľných zdrojov energie. Vďaka spolupráci obce Dedinky, Košického samosprávneho kraja a Košice Región Turizmus sa nám podaril návrat legendy na Gemer. Po 12 rokoch sme na Geravách v Slovenskom raji spustili do prevádzky legendárnu jednosedačkovú lanovku zo 70-tych rokov. Turisticky obľúbená atrakcia je poslednou funkčnou jednosedačkovou lanovkou na Slovensku. Takmer dvojkilometrovú lanovku s prevýšením 221 metrov a kapacitou 133 osôb postavili ešte v roku 1970. Štyridsať rokov prevádzala turistov z obce Dedinky na planinu Geravy a ročne ju využívalo v priemere 15 000 ľudí.

Celkovo v roku 2023 investovala župa do turistickej infraštruktúry, podujatí a filmového turizmu 1,89 milióna eur. Táto čiastka putovala do podpory ekoturizmu, vzniku nových turistických atrakcií, na zlepšenie stavu pamiatok Európske dedičstva, organizátorom regionálnych aj medzinárodných podujatí, ale aj do podpory filmového turizmu a vzniku nových audiovizuálnych diel. Tento rok bol pre Košický kraj filmovo rekordný - vzniklo tu až 7 celovečerných filmov s podporou župy. Nakrúcali tu režiséri ako Peter Kerekeš, ovcenčený viacerými domácimi aj medzinárodnými filmovými oceneniami či Rudolf Biermann, ktorý produkoval film Sviňa, jeden z najnavštevovanejších filmov v histórii Slovenska. Župa zvyhodňuje filmárov prostredníctvom takzvanej „spätnej dotácie“ - vďaka nakrúcaniu v Košickom kraji môžu spolu so štátnou podporou získať naspäť 35 až 40 percent nákladov na nakrúcanie. Podmienkou je, aby zamestnali domácich a tovary aj služby nakúpili lokálne.

Peniaze z cezhraničného programu Interreg V-A Slovenská republika-Maďarsko putovali aj na obnovu dvoch pamiatok na Gemeri. Rekreačná oblasť Gombasek dostala ďalší impulz pre cestovný ruch - rekonštrukcie sa dočkali dve národné kultúrne pamiatky. Občianske združenie Sine Metu zachránilo kúriu Andrásyovcov a Záhradníctvo Hamelli zrekonštruovalo susedný objekt slúžiaci ako správcovský dom. Z cezhraničného programu získali spoločne s maďarskými partnermi takmer 1,3 milióna eur, pričom príspevok pre OZ Sine Metu ako hlavného partnera činí 709 750 €. Projekt na Gemeri, ktorý vypracovalo Európske zoskupenie územnej spolupráce Via Carpatia s r.o., kde spoluzakladateľom je Košický samosprávny kraj, získal financie z Programu spolupráce Interreg V-A Slovenská republika-Maďarsko.

Pokračoval aj projekt rekonštrukcie národnej kultúrnej pamiatky Kúria Zuzana. Grant na jej obnovu bol navýšený o takmer 1,5 milióna eur. Vďaka tomuto navýšeniu sa Múzeu Spiša podarilo v kúrii Zuzana zrealizovať aj novú etnografickú expozíciu v podkroví s názvom Národopis. Jej unikátom je, že na nej budeme spolupracovať s renomovaným islandským partnerom Gagarín z Reykjavíku.

Špeciálne miesto v systéme podpory má na župe folklór. V roku 2023 bol zameraný na detské súbory - župa chce aj naďalej vyzdvihnúť neprofesionálov, oživiť i podporiť súbory, ktoré z rôznych príčin pozastavili svoju činnosť. Neoddeliteľnou súčasťou rozvojového systému podpory folklórnych kolektívov bol festival Klenoty kraja, ktorý je výberom folklóru i zvykov zo Spiša, Gemera, Abova či Zemplína. V roku 2023 sa na nesúťažnej prehliadke predviedlo viac ako 350 detí z Košického kraja.

Za zmienku stojí aj kúpa takmer 200-ročnej drevenice v Rejdove s pôvodným názvom Chiška u Kriški. Prízemný zrubový dom postavili ešte v roku 1851 a župa sa túto pamiatku rozhodla zachovať a obnoviť. Odkúpenie od súkromných vlastníkov odobrili krajskí poslanci na rokovaní Zastupiteľstva KSK za približne 35-tisíc eur.

Župa nezabudla ani na obyvateľov kraja, ktorí majú v šuplíku užitočné projekty, no žiadne financie na realizáciu. Prvú dotačnú výzvu roku 2023 sme vyhlásili v marci, v rámci nej sme rozdelili 350 000 eur. Alokácie pre jednotlivé okresy sú úmerné počtu obyvateľov, pričom jeden projekt mohol získať 1 000 až 7 000 eur. Podporili sme projekty, ktoré pomáhajú zlepšiť

Konsolidovaná výročná správa 2023

životné prostredie, podpora rozvoj vidieka, ale aj oblasti sociálnych vecí a zdravotníctvo, kultúry, vedy, výskumu, vzdelávania či cirkevné projekty.

V májovej výzve sme podporili nápady v regiónoch kraja dotáciami v celkovej výške 250 000 eur, pričom jeden žiadateľ má šancu získať individuálnu dotáciu vo výške minimálne 500 a maximálne 10 000 eur. Podporu získajú úspešné projekty pre úžitok čo najširšej cieľovej skupiny vo viacerých oblastiach od osádzania drobných objektov v prírode cez podporu miestnych remesiel, výsadbu stromov, zlepšenie povedomia o krajine, podporu športu, vzdelávacie programy, či zachovanie kultúry.

Nové programové obdobie odštartoval aj Fond malých projektov, ktorý pošle na projekty v pohraničí takmer 1,5 milióna eur. Festivaly, športové či kultúrne podujatia, tábory, ale aj odborné konferencie a programy. Taký je výber aktivít, ktoré môžu obyvatelia v maďarsko-slovenskom pohraničí zažiť vďaka podpore z Fondu malých projektov Programu Interreg VI-A HUSK 2021-2027. Zastrešuje ho Európske zoskupenie územnej spolupráce Via Carpatia s r.o., kde je spoluzakladateľom Košický samosprávny kraj. Dokopy počas nasledujúcich rokov prerozdeli takmer 6,5 milióna eur.

Košický samosprávny kraj v roku 2023 pokračoval v podpore začínajúcich podnikateľov, startupov ale aj mladých talentov v Košickom kraji. Inovačné centrum Košického kraja (IC KK) po prvý raz ocenilo top inovácie v kraji. Galavečer Košice region Innovation Awards 2023 sa konal v rámci 2. ročníka festivalu inovácií pre stredoškóľákov Innoveast 2023, kam prišlo takmer 500 stredoškóľákov.

Významným projektom Inovačného centra Košického kraja bolo v roku 2023 aj otvorenie prvého startupového a coworkingového centra Startup Campus. V coworkingovom priestore sa nachádza 40 pracovných miest, 8 mítingových miestností, komunitná miestnosť, podcastové štúdio, fotografické štúdio aj 3D tlačiareň. Inšpiratívny priestor predstavuje jedinečnú príležitosť pre začínajúcich podnikateľov, inovátorov, kreatívov, startupy a kreatívnych tvorcov s cieľom podporiť ich rozvoj a spoluprácu. Stalo sa vôbec prvýkrát, že samospráva otvorila podobné startupové a coworkingové centrum na Slovensku, čo ukazuje rozvojový trend, akým sa chce Košický kraj uberať.

Každý rok nám prináša nepredvídateľné okolnosti, no vždy sa s nimi snažíme popasovať tak, aby sme z každej situácie vytiahli to najlepšie pre každý zo štyroch regiónov Košického kraja. Týmto ďakujem všetkým, ktorí nám na tejto ceste v roku 2023 pomohli.

Rastislav Trnka
predseda Košického samosprávneho kraja

Obsah

Úvod

1. Všeobecné informácie o KSK
 - 1.1. Identifikačné údaje o konsolidujúcej účtovnej jednotke
 - 1.2. Orgány Košického samosprávneho kraja
 - 1.3. Výbor pre audit
 - 1.4. Identifikačné údaje o konsolidovaných účtovných jednotkách
2. Správa o činnosti a hospodárení KSK
 - 2.1. Úrad Košického samosprávneho kraja
3. Dosiahnuté výsledky Košického samosprávneho kraja
 - 3.1. Prehľad o stave a vývoji dlhu KSK
 - 3.2. Vývoj vybraných ukazovateľov Úradu KSK
 - 3.3. Vývoj majetku, vlastných zdrojov a záväzkov
 - 3.4. Vývoj finančnej situácie za roky 2020 - 2023
 - 3.5. Výsledok hospodárenia za rok 2023
4. Konsolidovaná účtovná závierka KSK 2023
5. Predpokladaný budúci vývoj Košického samosprávneho kraja
6. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia
7. Prílohy
 - 7.1. Individuálna účtovná závierka KSK za rok 2023
 - 7.2. Konsolidovaná účtovná závierka KSK za rok 2023

Úvod

Konsolidovaná výročná správa (ďalej len „KVS“) Košického samosprávneho kraja (ďalej len „KSK“) za rok 2023 podáva sumárny prehľad o činnosti Úradu KSK a jeho podriadených organizácií v konsolidovanom celku a základné ekonomické výsledky za rok 2023.

KVS sa zostavuje v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve. Súčasťou KVS je individuálna účtovná závierka KSK a konsolidovaná účtovná závierka konsolidovaného celku KSK vrátane správ audítora.

KVS KSK je uložená a prístupná k nahliadnutiu v sídle KSK a je uložená v elektronickej podobe v Registri účtovných závierok na stránke www.registeruz.sk a na webovom sídle KSK www.vucke.sk.

1. Všeobecné údaje o KSK

1.1. Identifikačné údaje o konsolidujúcej účtovnej jednotke

Názov konsolidujúcej účtovnej jednotky	<i>Košický samosprávny kraj</i>
Sídlo konsolidujúcej účtovnej jednotky	<i>Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice</i>
Dátum založenia, vzniku konsolidujúcej účtovnej jednotky	<i>1.januára 2002</i>
Spôsob založenia/ zriadenia	<i>Zákonom č.302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov</i>
IČO	<i>35541016</i>
DIČ	<i>2021624924</i>
Právna forma	<i>Vyšší územný celok</i>
Hlavná činnosť	<i>Košický samosprávny kraj je právnická osoba, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami, zabezpečuje a chráni práva a záujmy svojich obyvateľov. Plní úlohy, ktoré mu boli zverené formou originálnych a prenesených kompetencií v súlade so zákonom NR SR č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov, a to na úsekoch dopravy, civilnej ochrany, sociálnej pomoci, územného plánovania, školstva, kultúry, zdravotníctva, humánnej farmácie, regionálneho rozvoja a cestovného ruchu a starostlivosti o všestranný rozvoj obyvateľov kraja.</i>

Konsolidovaná výročná správa 2023

Symbolmi Košického samosprávneho kraja sú erb, pečať, vlajka. Používanie symbolov upravuje [VZN č. 1/2002 o používaní symbolov KSK](#) v znení VZN č. 8/2008, 5/2014 a 12/2020.

	<p>ERB - v hornej časti deleného prvého poľa je prevzatý Abovský erb, v dolnej časti Turniansky erb. Po spojení žúp bol vytvorený spoločný erb Abovsko-Turnianskej župy. V druhom poli je prevzaté heraldické znamenie z prvej štvrte Spišského erbu. V hornej časti deleného tretieho poľa je prevzatá figúra objavujúca sa na štíte aj na klenote Zemplínskeho erbu. V dolnej časti je prevzatá dolná časť Užského erbu. Vo štvrtom poli je prevzatá figúra Gemerského erbu.</p>
	<p>VLAJKA samosprávneho kraja má podobu rozdeleného a raz v jednej tretine od žrde štiepeného listu, ktorého polia sú sfarbené žlto-červeno-modro a žlto. Pomer strán vlajky listu je 2 : 3.</p>
	<p>PEČAŤ samosprávneho kraja je okrúhla s priemerom 36 mm, uprostred s erbom samosprávneho kraja a dolu sa začínajúcim odstredivým kruhopolisom KOŠICKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ.</p>

Košický samosprávny kraj zaberá viacero historických území. Každé z nich je jedinečné, spolu vytvárajú rozmanitý a pozoruhodný celok, plný nádherných kontrastov. Geograficky je

rôznorodý. Najmohutnejším pohorím v západnej časti je Slovenské Rudohorie. Srdcom kraja je Košická kotlina, ktorú z východu ohraničujú Slanské vrchy. Za nimi sa už rozprestiera Východoslovenská nížina. Vody z nej zbiera rieka Bodrog. Miesto, kde opúšťa územie Slovenska, je s nadmorskou výškou 94 metrov najnižšou slovenskou kótou.

Na území kraja sú štyri veľkoplošné chránené územia. Skvostom medzi nimi je Slovenský raj vyhlásený v roku 1988 za národný park, s typickými hlbokými tiesňavami, kaňonmi a vodopádmi. Vyhľadávané Kláštorisko ponúka ruiny stredovekého kartuziánskeho kláštora. Na juhozápade kraja je naše najrozsiahlejšie krasové územie Slovenský kras. UNESCO ho vďaka bohatstvu krasových javov a osobitným druhom flóry a fauny zaradilo do siete medzinárodných biosférických rezervácií. Na severovýchode kraja pôsobí impozantným dojmom sopečné pohorie Vihorlat, s klenotom prírody – jazierkom Morské oko. V povodí rieky Latorica možno nájsť unikátne chránené územie nížinného typu – jedinečný lužný les, ktorý prekrýva mŕtve ramená rieky so vzácnymi rastlinnými a živočíšnymi spoločenstvami.

Najkrajšie perly prírody sa skrývajú pod zemou, v hĺbinách Slovenského krasu. Ich jedinečnosť ocenilo aj UNESCO zaradením do Zoznamu prírodného a kultúrneho dedičstva. Z dvanástich prístupných slovenských jaskýň sa ich v Košickom kraji nachádza päť: Dmica, Gombasecká, Ochtinská aragonitová, Jasovská a Dobšinská ľadová jaskyňa. Majú množstvo primátov. Ochtinská je jedinou európskou jaskyňou vyzdobenou aragonitom - bielym druhom vápenca, ktorý vytvára kríčkovité hniezda. Naša Dmica a maďarská Baradla tvorí spolu 21 – kilometrový systém s podzemnou splavnou riečkou Styx. Gombasecká jaskyňa sa ako prvá na Slovensku začala používať na speleoterapiu. Podobne sa využíva aj Jasovská jaskyňa. Práve túto ako prvú na Slovensku prístupnili premonštráti z neďalekého kláštora. Zimuje v nej 19 druhov netopierov.

Historické dedičstvo kraja dokumentujú architektonické skvosty, predovšetkým hrady, zámky, kaštiele i celé historické centrá miest. K európskym unikátom patrí najrozsiahlejší slovenský hrad - Spišský hrad s rozlohou vyše štyri hektáre. UNESCO ho zaradilo do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva. Jeden z najzachovalejších hradov je na Gemeri – Krásna Hôrka. Skvostom je renesančný kaštieľ v Betliari s pôvodným interiérom a bohatými zbierkami trofejí. Jedným z najkrajších barokových komplexov na Slovensku je premonštrátsky kláštor v Jasove. Krásny barokovo-klasicistický kaštieľ s anglickým parkom možno nájsť v Trebišove, Michalovce sa pýšia klasicistickým kaštieľom. Atrakciou Zemplína sú drevené kostolíky, ktoré sú najzápadnejším prejavom architektúry východného kresťanstva.

Mimoriadnou koncentráciou vzácných a zaujímavých stavieb sa pýši metropola kraja – Košice. Slávna história zanechala stopy hlavne v centre, ktoré bolo vyhlásené za mestskú pamiatkovú rezerváciu. Najvýznamnejším skvostom je najvýchodnejšia gotická katedrála v Európe – Dóm svätej Alžbety. Jej hlavný oltár z 15. storočia patrí medzi najväčšie v Európe. V Dóme je hrobka vodcu protihabsburského povstania Františka II. Rákocziho. Ako prvé mesto v Európe získali v roku 1369 vlastný erb od panovníka Ľudovíta Veľkého. Na jeseň tu štartujú najstarší európsky a druhý najstarší svetový maratónsky beh – Medzinárodný maratón mieru. Na okraji mesta, v Kavečanoch, je zoologická záhrada, rozlohou 296 ha najväčšia slovenská a štvrtá najväčšia na svete. Vzácnosťou Košického kraja je tokajská oblasť, kde sa pestuje a dorába jedinečné tokajské víno, najušľachtilejšia sorta na Slovensku.

Jedinečným dokumentom každého národa je jeho ľudové umenie. Košický kraj má vzácne bohatstvo v podobe spišského, zemplínskeho, gemerského a abovského folklóru vo všetkých jeho podobách – krojoch, tancoch, spevoch, slovesnosti, zvykoch. Popri tom sa v niektorých

regiónoch darí udržiavať aj pôvodné remeslá. Príkladom je tradičné hrnčiarstvo, ktorého strediskom sú Pozdišovce na Zemplíne.

Na území Košického kraja je rozhodujúcich niekoľko odvetví, v ktorých sa zhodnocuje potenciál kraja z pohľadu ľudských zdrojov a materiálno-surovinovej základne (drevo, nerasty, stavebné hmoty, tradičné výroby). Ide predovšetkým o odvetvia – strojársky, drevospracujúci, hutnícky a elektrotechnický priemysel, geológia a baníctvo, stavebníctvo, poľnohospodárstvo, cestovný ruch a služby.

Základné ukazovatele KSK:

- **Rozloha:** 6 754 km²
- **Počet obyvateľov:** nad 779 tis.
- **Hustota osídlenia:** 115 obyv./km²
- **Regióny:** Abov, Zemplín, Gemer, Spiš
- **Počet okresov:** 11
- **Počet miest:** 17
- **Počet obcí:** 440

1.2. Orgány Košického samosprávneho kraja

Orgánmi KSK je predseda KSK a Zastupiteľstvo KSK, ktoré zabezpečuje výkon činností a rozhoduje o kľúčových témach kraja.

Konsolidovaná výročná správa 2023

Predseda KSK, podpredsedovia a poslanci Zastupiteľstva KSK za 6. volebné obdobie boli zvolení v priamych voľbách na obdobie 5 rokov (2022-2026):

Predseda	<i>Ing. Rastislav Trnka</i>
Podpredsedovia	<i>Mgr. Ladislav Lörinc</i> <i>Ing. Karol Pataky</i> <i>Ing. Dušan Tomaško, MBA</i>

Poslanci	
Iveta Adamčíková	MUDr. Štefan Kvak
Adnan Akram	Ing. Štefan Laský
Mgr. Jozef Andrejčák, PhD.	Ing. Milan Lesňák
Mgr. Imrich Bakši	Mgr. Ladislav Lörinc
doc. RNDr. Mgr. Daniela Barkasi, PhD.	Ing. Roman Matoušek
Ing. Pavol Bečarik	MUDr. Ján Mihalečko
Beáta Beke	doc. MVDr. Ladislav Molnár, PhD.
Mgr. art Ľubica Blaškovičová	György Nagy
JUDr. Ing. Slavomír Borovský	JUDr. Peter Pandy, LL.M.
Pavol Burdiga	Ing. Karol Pataky
PhDr. Marek Čižmár	Ing. Igor Petrik
PaedDr. Dávid Demečko, PhD.	PaedDr. Peter Petrikán, PhD.
Michal Domik	Ing. Igor Petrovčik
Ing. Viktor Dulina	Ing. Jaroslav Polaček
MVDr. Štefan Džurina	Michal Rečka
Csaba Furik	Ing. Iveta Rušinová
Mgr. Adrianna Gergely Papp	RNDr. Ladislav Ruttkay
MUDr. Dušan Goda	Gejza Sačko
Mgr. Lucia Gurbáľová	PhDr. Róbert Schwarcz
MUDr. Marián Hojstrič	Mgr. Martin Seman
Mgr. Martin Hrunka	Mgr. Zuzana Slivenská
Mgr. Ing. Miloš Ihnát	RNDr. Martin Smrčo
Ján Juhász, MBA	JUDr. Tímea Sotáková
PaedDr. Jana Kallová	Ing. Dušan Tomaško, MBA
Mgr. Milan Kaplan	MUDr. Jozef Valiska
Ing. Miloslav Klíma	PhDr. Ján Volný, PhD.
Ing. Ján Kokarda	Mgr. Marcel Vrchota
József Kopasz	Ing. Jozef Želinský
Ing. Mgr. Lenka Kovačevičová	

1.3. Výbor pre audit

KSK má v súlade s § 34 ods. 2 Zákona o štatutárnom audite č. 423/2015 Z. z. zriadený Výbor pre audit. Výbor je schválený uznesením č. 92/2018 zo 6. zasadnutia Zastupiteľstva KSK konaného 25.06.2018. Uznesením č. 123/2023 z 5. zasadnutia Zastupiteľstva KSK konaného

Konsolidovaná výročná správa 2023

dňa 26.06.2023 v Košiciach bol zmenený. Členovia výboru pre audit Košického samosprávneho kraja boli schválení z členov Finančnej komisie v zložení:

predseda	Ing. Milan Lesňák
člen	Beáta Beke
člen	Ing. Ján Kokarda
člen	Ing. Štefan Laský
člen	Michal Rečka

1.4. Identifikačné údaje o konsolidovaných účtovných jednotkách

Štruktúra účtovných jednotiek

<i>Účtovná jednotka</i>	<i>Typ</i>	<i>Počet</i>	<i>Metóda konsolidácie</i>
Úrad KSK	Materská	1	úplná konsolidácia
Rozpočtové organizácie			
z toho:			
školsťvo	dcérske	59	úplná konsolidácia
sociálne zabezpečenie	dcérske	13	úplná konsolidácia
iné (správa majetku)	dcérske	1	úplná konsolidácia
Príspevkové organizácie			
z toho:			
školsťvo	dcérske	11	úplná konsolidácia
kultúra	dcérske	20	úplná konsolidácia
doprava	dcérske	1	úplná konsolidácia
Obchodné spoločnosti	dcérske	6	úplná konsolidácia
	dcérske	1	vlastného imania

Obchodné spoločnosti konsolidovaného celku KSK

Názov účtovnej jednotky	IČO	Podiel na zákl. imaní (v%)	Základné imanie (v eurách)	Vklad do kapitálových fondov (v eurách)	Podiel na hlasovacích právach (v%)	Vlastné imanie k 31.12.2023 (v eurách)
Hmotné rezervy KSK, s.r.o. (ORID s.r.o.)	45424462	100	5 000,00	-	100	7 587,00
IDS Východ, s.r.o.	52681734	50	100 000,00	-	50	248 174,00
GeoSurvey, s.r.o.	45986428	100	6 000,00	2 600 000,00	100	699 401,00
GLIP Košice a.s.	52983439	60	24 000,00		60	44 000,00
Sociálny podnik KSK, s.r.o., r.s.p.	53000064	100	5 000,00		100	-54 077,00
Development KSK s.r.o. (starý názov: Správa infraštruktúry cestovného ruchu, s.r.o.)	54454158	100	13 911 059,16		100	13 758 848,00
Autobusová doprava KSK, s.r.o.	55513816	100	150 000,00		100	138 752,00

Právnické osoby založené Košickým samosprávnym krajom, ktoré nevstupujú do konsolidácie

Právna forma	Názov právnickej osoby IČO	Sídlo právnickej osoby	Predmet činnosti
Nezisková organizácia	Agentúra na podporu regionálneho rozvoja Košice 31257402	Strojárska 1065/3, 040 01 Košice	Podpora všeobecne prospešných služieb, na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti. Prispievať k efektívnejšiemu a dynamickejšiemu trvalo udržateľnému rozvoju Košického kraja.
Nezisková organizácia	Krajská organizácia cestovného ruchu Košice Región Turizmus 42319269	Bačíkova 321/7, 040 01 Košice	Podpora cestovného ruchu na území svojich členov. Krajská organizácia cestovného ruchu aktívne vytvára podmienky a realizuje aktivity zamerané na rozvoj cestovného ruchu na území svojich členov a chráni záujmy svojich členov.
Nadácia	Nadácia Košického samosprávneho kraja 53329333	Námestie Maratónu Mieru 68/1, 042 66 Košice	Pomoc a podpora jednotlivcom a rodinám v sociálnej, ekonomickej a existenciálnej núdzi.

Informácie o účtovných jednotkách, v ktorých má konsolidujúca účtovná jednotka podiel, ale nespĺňajú podmienky zahrnutia do konsolidovaného celku (v súlade s § 22 zákona o účtovníctve)

Názov účtovnej jednotky	Sídlo	Dôvod nezahrnutia do KÚZ
Nemocnica novej generácie Michalovce, a. s.	Moldavská cesta 8/A, Košice	19 % podiel bez podstatného vplyvu
Nadácia Košického samosprávneho kraja	Námestie Maratónu mieru 1, Košice	Nadácia na nezahŕňa do konsolidovanej účtovnej závierky.
W2H2, s.r.o.	Námestie Maratónu mieru 1, Košice	Nie je subjektom verejnej správy.

Informácie o zamestnancoch konsolidovaného celku KSK

	rok 2023	rok 2022	2023/2022
Priemerný počet zamestnancov konsolidovaného celku KSK počas účtovného obdobia	5921	5930	99,85 %

2. Správa o činnosti a hospodárení KSK

Košický samosprávny kraj v zmysle platnej legislatívy hospodári s vlastným majetkom, vlastnými príjmami, prostriedkami pridelenými zo štátneho rozpočtu a tiež využíva možnosť čerpania európskych zdrojov.

V rámci samosprávnej funkcie sa stará o všestranný rozvoj svojho územia, potrieb obyvateľov, prezentuje región doma i v zahraničí. Vo svojej pôsobnosti má správu stredného školstva, kultúry, sociálneho zabezpečenia, dopravy, zdravotníctva a regionálneho rozvoja.

Počet organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK s právnou subjektivitou

	Stav k 31.12.2023			Stav k 31.12.2022		
	RO	PO	Spolu	RO	PO	Spolu
Školstvo	60	11	70	59	11	70
Kultúra		20	20		20	20
Sociálne zabezpečenie	13		13	13		13
Doprava		1	1		1	1
Správa majetku	1		1	1		1
SPOLU	74	32	105	73	32	105

2.1. Úrad Košického samosprávneho kraja

Úrad KSK je výkonným orgánom Zastupiteľstva KSK a predsedu KSK, zložený zo zamestnancov KSK. Zabezpečuje administratívne a organizačné veci Zastupiteľstva KSK, predsedu KSK a ďalších orgánov zriadených Zastupiteľstvom KSK.

Organizačné členenie stanovuje Organizačný poriadok Úradu KSK. Z dôvodu zvýšenia efektívnosti a racionalizácie práce na jednotlivých organizačných útvaroch boli uskutočnené organizačné zmeny. Všetky organizačné zmeny boli zapracované do Organizačného poriadku.

Vedenie Úradu KSK

Štatutárny orgán, predseda KSK	Ing. Rastislav Trnka
Riaditeľ Úradu KSK	JUDr. Boris Bilčák
Podpredsedovia Úradu KSK	Mgr. Lörinc Ladislav Ing. Karol Pataky Ing. Dušan Tomaško, MBA
Hlavný kontrolór KSK	Ing. Jozef Hudák

Úrad KSK tvorí: Kancelária predsedu KSK, Riaditeľ úradu, Odbor sprostredkovateľského orgánu pre IROP, Útvar hlavného kontrolóra, 7 odborov, 18 oddelení, 18 referátov.

K 31.12.2023 bolo na Úrade KSK zamestnaných 247 zamestnancov a štyria volení funkcionári (predseda a traja podpredsedovia).

Počet vedúcich zamestnancov: 51 (riaditeľ úradu, riaditeľ kancelárie predsedu, zástupca riaditeľa kancelárie predsedu, hlavný kontrolór, zástupcovia riaditeľa, vedúci kancelárie predsedu, vedúci odborov, vedúci oddelení a vedúci referátov).

Úrad KSK zabezpečoval úlohy vyplývajúce z ustanovení zákona č. 302/2001 Z. z. o samosprávnych krajoch v znení neskorších predpisov, metodicky usmerňoval organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK a zabezpečoval administratívne a organizačné veci zastupiteľstva, predsedu a ďalších orgánov zriadených Zastupiteľstvom KSK.

Úrad KSK zabezpečoval riadenie rozpočtového procesu, platobný styk vlastného úradu, rozpočtových a príspevkových organizácií. Poskytoval finančné príspevky z vlastných príjmov

Konsolidovaná výročná správa 2023

účelovo určených na úlohy a akcie vo verejnom záujme alebo v prospech rozvoja územia KSK a na podporu všeobecne prospešných služieb, podnikania a zamestnanosti obciam, mestám, fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám.

Vývoj zamestnanosti a mzdových nákladov na Úrade KSK

	rok 2023	rok 2022	2023/2022 v %
Priemerný počet zamestnancov	247	260	95,00
Mzdové náklady mimo dohôd v tis. €	5 702	5 438	104,85
Bežné príjmy v tis. €	279 772	253 775	110,24
Priemerná mesačná mzda v €	1 923,75	1 806,26	106,50

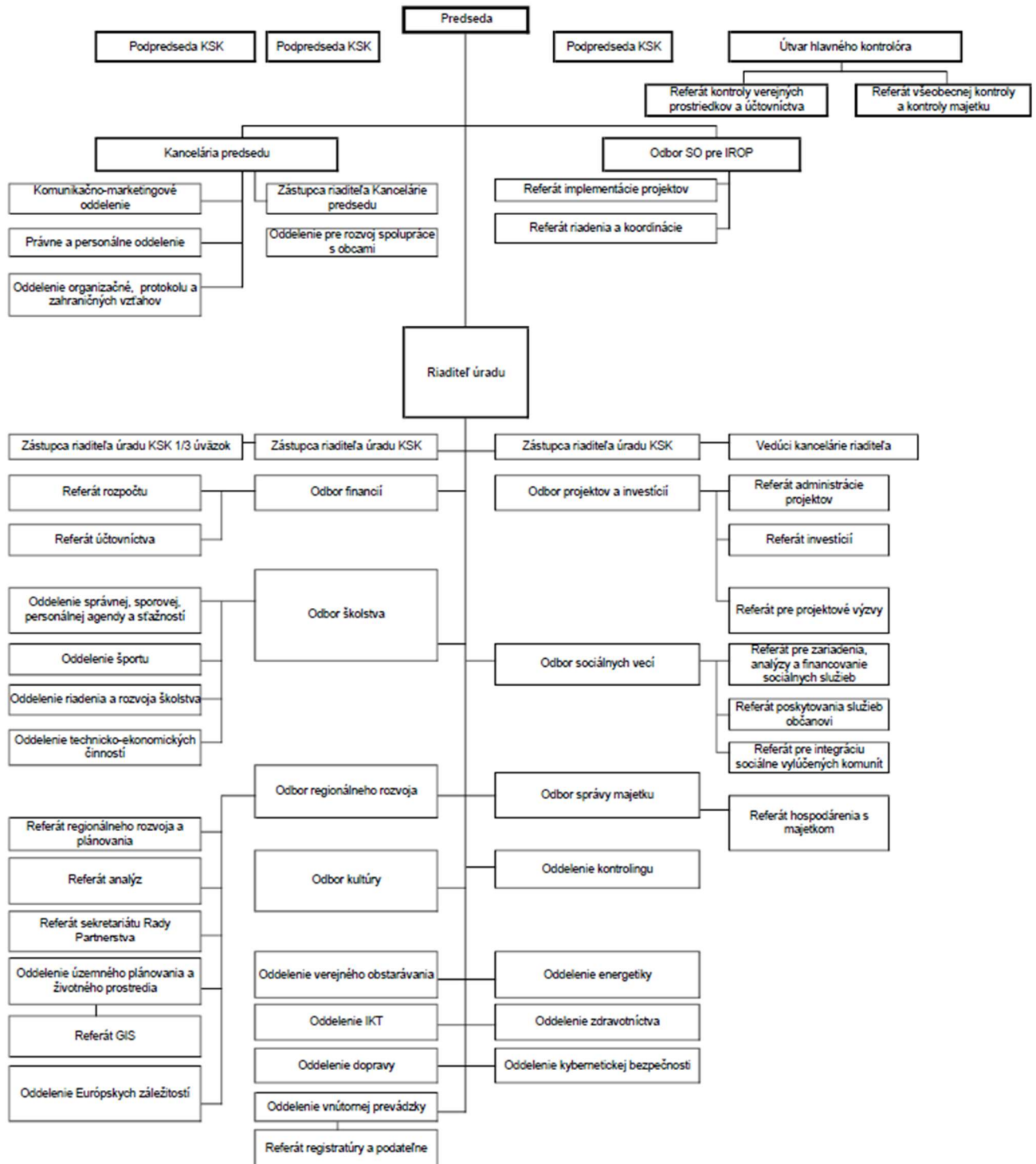
Na zabezpečenie odborných pracovných činností, ktoré vyžadujú odbornú spôsobilosť alebo na nárazové pracovné úlohy, ktoré je potrebné splniť v krátkom čase, sú uzatvárané s externými pracovníkmi dohody.

Dohody sú uzatvárané aj v rámci realizácie projektov na základe klasifikácie a personálneho obsadenia projektového tímu.

	Rok 2023	Rok 2022	2023/2022 v %
Dohody spolu v tis. €	841	879	96
z toho: Úrad KSK	651	651	100
Etická komisia	29	20	145
Projekty	161	208	77

Konsolidovaná výročná správa 2023

Organizačná štruktúra Úradu KSK 1.11.2023

ODDELENIE ORGANIZAČNÉ, PROTOKOLU A ZAHRANIČNÝCH VZŤAHOV

V hodnotenom období oddelenie organizačné, protokolu a zahraničných vzťahov zabezpečovalo a koordinovalo prípravu 7 zasadnutí Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja (ďalej len „KSK“).

Zasadnutia v sledovanom období boli uskutočnené podľa orientačného časového plánu zasadnutí a boli obsahovo pripravované v intenciách zastupiteľstvom schválenej Rámcovej obsahovej náplne rokovaní na príslušné polroky.

Na zasadnutiach Zastupiteľstvo KSK prijalo v sledovanom období celkovo 153 uznesení.

Do procesu prípravy zasadnutí zastupiteľstiev bol v sledovanom období podriadený aj proces prípravy rokovaní 11 poradných orgánov – komisií, zložených z poslancov a z neposlancov – odborníkov z praxe. Za celkové hodnotené obdobie bolo uskutočnených 69 rokovaní komisií, z ktorých 1 sa uskutočnilo hlasovaním per rollam.

Podporou skvalitnenia prípravy zasadnutí zastupiteľstiev boli aj pracovné rokovania predsedu Košického samosprávneho kraja s predsedami komisií k aktuálnemu programu zasadnutia zastupiteľstva. Za hodnotené obdobie sa uskutočnilo 6 rokovaní Rady predsedov komisií.

Po obsahovej stránke na programe ich rokovaní rezonovala problematika financovania všeobecne, veľký priestor bol z úrovne zastupiteľstva venovaný príprave strategických, hodnotiacich a informatívnych materiálov ako aj aktivity a činnosti súvisiace s kompetenciami samosprávnych krajov.

Zasadnutia Zastupiteľstva KSK:

Na februárovom zasadnutí Zastupiteľstva KSK schválilo udelenie „Ceny Košického samosprávneho kraja“ za rok 2022 pre jednotlivcov a kolektívy:

1. *Folklórnej skupine PARCHOVIANKA* - pri príležitosti zápisu tanečného prvku Karička z Parchovian do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska, za prezentovanie a zachovávanie autentického folklóru aj reprezentáciu regiónu Zemplín doma i v zahraničí
2. *Gymnázium Pavla Horova v Michalovciach* - pri príležitosti 100. výročia založenia školy, za dlhoročnú inovatívnu prácu pedagógov vo výchovno-vzdelávacom procese a za výborné výsledky študentov aj absolventov školy
3. *Speváckemu zboru Árvalányhaj* - za dlhoročnú úspešnú reprezentáciu Medzibodrožia a Košického kraja v národnostnej ľudovej tvorbe a osobitne v speve
4. *Mons., Dr.h.c. Jozefovi Tóthovi, in memoriam* - gréckokatolícky kňaz za osobitný prínos pre duchovný rozvoj východného Slovenska, za naplnenie životného poslania pri vzdelávaní celých generácií kňazov a za prejavenu odvahu, ľudskosť a vieru v časoch totality

5. Ústavu lekárskej a klinickej biochémie Lekárskej fakulty UPJŠ - za vynikajúce výsledky a dlhodobý prínos v pedagogickej a vedecko-výskumnej činnosti v oblasti klinickej biochémie a laboratórnej medicíny

Zastupiteľstvo taktiež schválilo udelenie ocenenia – Historická osobnosť regiónu za rok 2022 p. Josefovi Polákovi, in memoriam, zakladateľovi múzejníctva prvorepublikových Košíc a vedúcej osobnosti v oblasti kultúry na východnom Slovensku – za dlhoročné zveľadňovanie múzejníctva v Košickom kraji, systematickú podporu talentovaných výtvarníkov a progresívne vedenie Východoslovenského múzea.

Aprílové rokovanie bolo rozdelené na dve časti, slávnostné a riadne zasadnutie. Slávnostné zasadnutie sa uskutočnilo vo Východoslovenskej galérii v Košiciach – „Župný dom“. Zastupiteľstvu bola v rámci programu slávnostnej časti predstavená publikácia "Josef Polák, Historická osobnosť regiónu 2022". Pracovná časť rokovania sa niesla v zmysle schváleného programu, v ktorej bol schválený Záverečný účet KSK za rok 2022 ako aj I. Úprava rozpočtu KSK v roku 2023. Zastupiteľstvo taktiež schválilo založenie obchodnej spoločnosti Autobusová doprava KSK, s. r. o. V súlade so schváleným Plánom udržateľnej mobility KSK je cieľom novej obchodnej spoločnosti zabezpečiť ekologizáciu vozidlového parku v prímestskej autobusovej doprave, zabezpečiť financovanie dopravnej infraštruktúry, ktorá prioritne slúži na podporu verejnej osobnej dopravy a zároveň prispievať k uplatňovaniu preferencie vozidiel verejnej osobnej dopravy. Zastupiteľstvo KSK taktiež schválilo Konceptiu cyklodestinácie Tokaj a Medzibodrožie, kde sú identifikované konkrétne kroky potrebné pre skvalitnenie cyklistickej a cykloturistickej infraštruktúry v oboch cyklodestináciách, rozdelené na investičné opatrenia, udržiavacie práce a ponuku súvisiacich služieb v predmetnom území.

Na júnovom zasadnutí bola vymenovaná riaditeľka kultúrneho zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK, a to Mgr. Lenka Papugová, PhD., do funkcie riaditeľky Bábkového divadla v Košiciach. Na tomto zasadnutí zastupiteľstvo taktiež schválilo Zmeny a doplnky č. 5/2022 k Územnému plánu veľkého územného celku Košický kraj. Hlavným dôvodom obstarania a spracovania Zmien a doplnkov je zapracovanie zámeru priemyselného parku na Strategickom území Valaliky do platnej územnoplánovacej dokumentácie Vyššieho územného celku Košického kraja.

Na augustovom zasadnutí zastupiteľstvo schválilo založenie neziskovej organizácie poskytujúcej všeobecne prospešné služby – Dobrovoľnícke centrum Košického kraja, n. o., ktoré plní úlohy v rámci vlastných aktivít v oblasti dobrovoľníctva v Košickom kraji.

Na októbrovom zasadnutí Zastupiteľstva KSK bola schválená Konceptia Cyklodestinácie Gemer, kde sú identifikované konkrétne kroky potrebné pre skvalitnenie cyklistickej a cykloturistickej infraštruktúry v cyklodestinácii, rozdelené na investičné opatrenia, udržiavacie práce a ponuku súvisiacich služieb v predmetnom území.

Mimoriadne novembrové zasadnutie bolo venované k prerokovaniu jediného bodu, a to vzdanie sa funkcie generálneho riaditeľa Správy ciest KSK. Zastupiteľstvo svojim uznesením zobralo na vedomie vzdanie sa funkcie.

Na decembrovom zasadnutí bol schválený Návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2024 – 2026. Zastupiteľstvo KSK taktiež schválilo Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického kraja na roky 2023 – 2027 (s výhľadom do roku 2030), kde hlavným impulzom pre spracovanie tohto dlhodobého koncepčného materiálu bolo

Konsolidovaná výročná správa 2023

zefektívniť systém strategického riadenia rozvoja, zaviesť riadenie bližšieho občanom, ako aj zaviesť nové inovatívne prístupy za účelom zlepšenia kvality života občanov a podmienok pre ekonomické aktivity v regióne.

Na decembrovom zasadnutí Zastupiteľstvo KSK taktiež schválilo udelenie „Ceny Košického samosprávneho kraja“ za rok 2023 pre jednotlivcov a kolektívy:

1. *Jánovi Ďurovčíkovi* - za vysokú umeleckú kvalitu jeho práce a nezameniteľný rukopis, ktorý s citom sebe vlastným odovzdáva prostredníctvom réžie a choreografie do svojich diel a za úspechy na slovenskej i zahraničnej umeleckej scéne.
2. *Karolovi Petróczimu* - za celoživotný prínos v oblasti hudobného umenia doma i v zahraničí, pedagogickú činnosť husľovej hry na Slovensku a za jeho zásluhu o rozkvet zborového spevu i hudobného života na východnom Slovensku.
3. *Szidi Tobias* - za oslňujúce herecké a spevácke výkony na domácej i zahraničnej umeleckej scéne a za pozdvihnutie kultúry národnostných menšín na Slovensku.
4. *Kolektívu Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach* - pri príležitosti 50. výročia založenia právnickej fakulty, za významný dlhoročný prínos v oblasti právneho vzdelávania a vedeckého výskumu na území Košického samosprávneho kraja.
5. *J. E. kardinálovi Jozefovi Tomkovi, in memoriam* - za celoživotný osobitý prínos a obetavosť pre celý duchovný svet, za záslužnú prácu v rámci evanjelizácie národov a hlásanie dôležitosti návratu ku koreňom kultúrneho dedičstva sv. Cyrila a Metoda, za priblíženie hlbokej viery rôznym spoločenstvám a tiež za pozdvihnutie Košickej arcidiecézy.

Zastupiteľstvo taktiež schválilo udelenie ocenenia – Historická osobnosť regiónu za rok 2023 p. *Jánovi Kňazovickému, in memoriam* prvému dekanovi Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach, pri príležitosti 100. výročia vykonania prvej transfúzie krvi na Slovensku, za rozvoj košickej cievej chirurgie, vedecko-výskumnú prácu, ľudský prístup k pacientom a za jeho prínos pre slovenskú transfúziológiu.

Oceňovanie osobností Košického samosprávneho kraja

V súvislosti so schváleným Všeobecne záväzným nariadením Košického samosprávneho kraja o Významných dňoch Košického samosprávneho kraja a Župných dňoch Košického samosprávneho kraja č. 15/2021, v zmysle ktorého sa Slávnostný ceremoniál udeľovania ocenení osobnostiam Košického samosprávneho kraja uskutočňuje počas významného dňa Košického samosprávneho kraja, sa v apríli 2023 uskutočnil slávnostný ceremoniál ocenení osobností za rok 2022.

Cenu Košického samosprávneho kraja za rok 2022 získali jednotlivec a tieto kolektívy:

1. Folklórna skupina Parchovianka
2. Gymnázium Pavla Horova v Michalovciach
3. Spevácky zbor Árvalányhaj
4. Mons. Dr.h.c. Jozef Tóth, in memoriam
5. Ústav lekárskej a klinickej biochémie, LF UPJŠ v Košiciach

Titul „Historická osobnosť regiónu“ v roku 2022 získal JUDr. Josef Polák, vedúca osobnosť kultúry prvorepublikových Košíc.

Cenu predsedu KSK za rok 2022 získali štyria jednotlivci a jeden kolektív:

1. prof. RNDr. Ján Dusza, DrSc., vedec, výskumník
2. Herba Drug, s. r. o.
3. PhDr. Peter Karpinský, PhD., spisovateľ, pedagóg
4. Slavomír Lindvai, ultramaratónec
5. doc. Ing. Jaroslav Majerník, PhD., vynikajúci odborník v oblasti biomedicínskeho inžinierstva

Čestnú cenu predsedu KSK za rok 2022 získali šiesti jednotlivci, a štyri kolektívy:

1. PhDr. Dáriuš Gašaj, archeológ
2. Grafické štúdio Brut.to
3. Ing. Veronika Hudzíková, inovátorka, IT špecialistka
4. Gabriel Kocák, špičkový šéfkuchár
5. Peter Bič Project, hudobná skupina
6. U.S.Steel Košice: kolektív zamestnancov - dobrovoľníkov

ODDELENIE ENERGETIKY

Pôsobnosť vyššieho územného celku v oblasti energetiky upravuje Zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o energetike“). Na základe tohto legislatívneho rámca vykonáva Košický samosprávny kraj (KSK) prostredníctvom oddelenia energetiky tieto činnosti:

- vykonávať koncepcnú a koordinačnú činnosť - monitoring energetickej spotreby - vykonávať energetický manažment organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti (OvZP) KSK - podieľať sa na príprave a realizácii verejného obstarávania dodávateľa elektrickej energie a zemného plynu pre OvZP KSK - podieľať sa na koordinácii a realizácii programu technickej pomoci ELENA v Košickom kraji - koordinovať odborné činnosti, spojené s energetickou problematikou v rámci využívania štrukturálnych fondov EÚ,
- v spolupráci s Ministerstvom hospodárstva SR a Slovenskou inovačnou a energetickou agentúrou podieľať sa na monitorovaní energetickej efektívnosti SR a plnení Akčného plánu energetickej efektívnosti Slovenska.

Oddelenie energetiky začalo svoju činnosť formálne od 1.2.2017 a jeho pracovníci sídli v Divíznej budove KSK na Námestí Maratónu mieru č.1 v Košiciach. V rámci organizačnej štruktúry Úradu KSK kompetenčne podlieha priamo riaditeľovi Úradu KSK. Úzko spolupracuje so všetkými odbormi, ktoré majú v správe organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK, t. j. s odbormi školstva, kultúry a cestovného ruchu, sociálnych vecí a zdravotníctva, Správou majetku KSK a Správou ciest KSK.

Popis činností útvaru energetiky všeobecne:

1. Energetický manažment

1.1 Zavedenie energetického manažmentu OvZP KSK, ktoré pozostáva z nasledovných činností: - zavedenie pravidelného zberu dát a vytvorenie databázy o spotrebách EE, ZP, tepla a vody u všetkých budov a objektov OvZP. Táto činnosť je zabezpečená zavedením pravidelného monitoringu spotreby médií na mesačnej a ročnej báze, - energetické monitorovanie – sledovanie efektívnosti spotrieb energií objektov OvZP, - generovania bilančných výstupov o spotrebách spomenutých médií, - vytváranie analýz zo získaných dát s návrhmi na optimalizáciu nákladov vynaložených na spotreby jednotlivých médií a samotné znižovanie spotrieb. Z tohto dôvodu Energetický manažment (EM) predstavuje najmä pravidelné mesačné a ročné vyhodnocovanie a analýzy v oblasti spotrieb energií za jednotlivé objekty OvZP.

1.2 Výkon samotného energetického manažmentu OvZP KSK, ktorý pozostáva hlavne z nasledovných činností: - zaistenie optimálnych dodávok energií s ohľadom na cenu a bezpečnosť, prostredníctvom technickej podpory a prípravy podkladov pre spoločné verejné obstarávanie pre všetky objekty OvZP (odberné miesta) EE, ZP/tepla, - trvalé znižovanie energetickej spotreby u všetkých budov a objektov v OvZP, - ciele plánovanie a riadenie rozvoja energetického hospodárstva a jeho hospodárne prevádzkovanie, - priebežné - kontinuálne sledovanie, monitorovanie a vyhodnocovanie chodu celého energetického hospodárstva, - podávanie návrhov na zlepšenie funkcie energetického hospodárstva, - úzka spolupráca s budúcim dodávateľom pri príprave koncepcie ďalšieho rozvoja energetického hospodárstva, - zavedenie systémov monitoringu a targetingu.

1.3 Základná charakteristika Energetického manažmentu OvZP KSK Evidencia dodávok energií a s tým spojených služieb - evidencia odberných miest (OM) - evidencia spotrieb energií - evidencia výpočtov spotrieb v prípade rozúčtovania - vyhodnocovanie a analýzy spotrieb energií Energetické monitorovanie (Monitoring - Targeting) - poskytuje energetickým pracovníkom spätnú väzbu o prevádzkových postupoch, výsledkoch projektov energetického manažmentu a usmernení k úrovni spotreby energie, ktorá sa očakáva v určitom období - včas varuje pred neočakávanou nadmernou spotrebou spôsobenou funkčnými poruchami zariadenia, chybou operátora, nežiaducim správaním používateľa, nedostatkom efektívnej údržby a podobne - základ spočíva v určení vzťahov spotreby energie k relevantným hnacím faktorom (vzduchotechnické zariadenie, výroba, vykurovanie, počasie, denné svetlo atď.)

V oblasti energetického manažmentu sa vykonávajú tieto činnosti:

- evidujú klimatické podmienky (vonkajšie teploty a dennostupne), - generujú rôzne bilančné výstupy,
- od nákupu energií (alebo palív) až po jeho spotrebu u koncových odberateľov,
- analyzujú viacpalivové zdroje tepla (plyn – uhlie – biomasa - tepelné čerpadlo - kogeneračná jednotka - OST a pod.),
- realizujú výpočty skutočnej účinnosti tepelných zariadení,
- vyhodnocujú spotreby energií medzi jednotlivými časovými úsekmi pre jednu budovu (areál, spoločnosť, a pod.) alebo zajedno časové obdobie medzi viacerými budovami (areálmi),
- generujú zostavy pre celkovú energetickú bilanciu budov (areálov, spoločností, a pod.),
- vyhodnocuje energetická efektívnosť prevádzky, investícií a podobne metódou Monitoring & Targeting,
- analyzuje hospodárenie s energiami prostredníctvom parametrických reportov a grafov,

- definovať vlastné analytické výstupy. Pasportizácia odberných miest a zariadení - poskytuje rýchly prehľad o rozsahu odberných miest, zariadení, technických zariadení rozvodov energií a pod, ktorý posluží k zjednoteniu metodiky pre ich hierarchickú evidenciu,
- uľahčí sa rozhodovanie pri príprave návrhov pre optimalizáciu a v konečnom dôsledku sa sprístupnia komplexné informácie pre všetkých pracovníkov na jednom mieste
- súvisí úzko s energetickým manažmentom Najčastejšími objektmi podliehajúcimi pasportizácii v spoločnostiach pre výrobu a distribúciu tepla sú pozemky, budovy, konštrukčné časti budov, technické zariadenia, časti líniových stavieb a podobne.

Pasportizáciou objektov a zariadení a aplikáciou vhodného softvéru získame napríklad:

- centrálnu evidenciu všetkých objektov a zariadení v jednotnej centrálnej databáze s "on-line" prepojením na grafické prvky vo výkresoch, - grafický a databázový pasport, ktorý výrazne zjednodušuje tvorbu vyjadrení k podzemným inžinierskym sieťam v rámci investičnej výstavby,
- evidenciu pozemkov – vlastných pozemkov, cudzích pozemkov na ktorých sa nachádzajú technické zariadenia (napr. katastrálne údaje),
- evidenciu stavebných objektov - umožňuje evidovať spravované objekty (administratívne objekty, technicko-hospodárske budovy, technologické objekty (napr. kotolne, OST,...),
- evidenciu podlaží, vchodov, miestností. Výhodou riešenia je najmä: - integrácia grafických a databázových informácií,
- zjednotenie metodiky pre hierarchickú evidenciu majetku - pozemkov, budov, zariadení a podobne, - prehľad o rozsahu a skladbe majetku v spoločnosti,
- rýchla dostupnosť podrobných informácií o budovách a zariadeniach,
- podpora pre rozhodovanie o optimalizácii technických zariadení,
- sprístupnenie komplexných informácií pre všetkých pracovníkov na jednom mieste.

Riadenie údržby obsahuje:

- rozšírenú evidenciu technických zariadení (zaradenie do majetku, vyradenie z majetku, sledovanie dodávateľov zariadení a dodávateľov údržby,
- sledovanie opotrebenia objektov a zariadení,
- plánovanie údržby, prehliadky, revízie, preventívna údržba, - všetky platné legislatívne normy a vyhlášky (napr. pre prehliadky a revízie vyhradených technických zariadení),
- evidenciu a plánovanie školení odborných pracovníkov, - evidenciu histórie servisných zásahov,
- sledovanie reklamácií,
- evidenciu a sledovanie daní a poplatkov,
- výpočet odpisov alebo ich import z účtovného systému,
- evidenciu materiálu pre údržbu prostredníctvom vlastného alebo externého skladového hospodárstva,
- sledovanie štandardov kvality,
- sledovanie záručných lehôt,
- evidenciu komponenty meracích miest (merače energií),
- plánovať ciachovanie a opravy meračov,
- evidenciu celej históriu komponentov meracích miest z pohľadu ciachovania a opráv,
- evidenciu celú históriu meracích miest z pohľadu prítomnosti jednotlivých komponentov, meračov na meracom mieste,
- generovanie plánov údržby a rozpočtov na zvolené obdobie.

Správa dokumentov - ide o centralizovanú správu všetkých dokumentov potrebných a súvisiacich s Energetickým manažmentom. Použitím vhodného informačného systému (softvéru) sa dokumenty pripájajú ku každému objektu a sú prístupné z ľubovoľného miesta jednoduchým kliknutím na daný objekt.

Typickými príkladmi dokumentov môžu byť: technické výkresy (napr. archív projektovej dokumentácie), elektronické dokumenty - textové, tabuľkové, fotodokumentácia a pod., zmluvy a dodatky k zmluvám, faktúry apod. Vhodný softvér umožňuje centralizovanú správu všetkých dokumentov potrebných pre činnosť spoločnosti. Dokumenty sa pripájajú ku každému objektu informačného systému a sú prístupné z ľubovoľného miesta.

Typickými príkladmi dokumentov sú: Mapy , Listy vlastníctva, parcely nehnuteľnosti - Technické výkresy (napr. archív projektovej dokumentácie) - Elektronické dokumenty textové, tabuľkové, fotodokumentácia a podobne. Energetické certifikáty budov , Revízne správy , Technická dokumentácia zariadení od výrobcov zariadení , Zmluvy a dodatky k zmluvám, faktúry, korešpondencia a atď. Dokumenty sa do centrálného úložiska dokumentov môžu zadávať ručne - spravidla cez daný profesný modul, alebo plne automaticky (napr. zmluvy, faktúry, revízne správy...).

Výhodou centralizovaného skladu dokumentov zaistenie diferencovaného prístupu k dokumentom, zabezpečenie dokumentov proti neoprávneným zmenám a mazaniu. Informovanie, poradenstvo a školenie záujemcov o zlepšovaní energetickej efektívnosti a využívaní OZE:

- poradenstvo pre producentov a potenciálnych užívateľov o opatreniach na energetické úspory a o možnostiach využitia OZE na energetické účely prostredníctvom Agentúry pre regionálny rozvoj Košice n.o. alebo inej poradenskej organizácie (SIEA, ECB, COZE a i.),
- poskytovanie odborného poradenstva pri príprave projektov,
- poskytovanie skúseností pri čerpaní štrukturálnych fondov EÚ pre projekty EE a OZE v regióne,
- organizácia regionálnych seminárov za účelom výmeny skúsenosti pre čerpanie štrukturálnych fondov EÚ z príslušných operačných programov,
- podpora vybudovania malých demonštračných systémov na výrobu tepla a elektriny
- podpora by mala pozostávať z prípadnej finančnej účasti VÚC. Ľahšia implementácia nových technológií si vyžaduje realizovať pilotné, resp. demonštračné projekty EE a OZE.

Cieľové skupiny: regionálna a obecná samospráva.

2. Koordinačná činnosť a tvorba koncepcií

- plán obnovy budov vo vlastníctve KSK, Akčného plánu udržateľného energetického rozvoja KSK a Dlhodobej stratégie investícií do obnovy verejných budov vo vlastníctve KSK, teda dokumentov, ktoré sú vyžadované v súlade so záväzkami KSK pri Dohovore primátorov miest a starostov obcí,

- koordinačná činnosť spočíva v spolupráci pri príprave investičných projektov, zameraných na obnovu budov s energetickým potenciálom úspor, resp. budov, u ktorých sa predpokladajú priaznivé technické podmienky pre aplikáciu technológií OZE. Do tejto činnosti patrí aj aktualizácia Energetickej politiky KSK, vyhotovenie Koncepcie využitia geotermálnej energie v KSK, participácia pri príprave a realizácii technickej pomoci ELENA v spolupráci s Implementačnou jednotkou ELENA a spracovanie ďalších čiastkových, resp. subregionálnych energetických koncepcií.

3. Personálne a technické vybavenie útvaru energetiky

- počet zamestnancov: 9 (1 vedúci + 5 referenti + 3 zamestnanci implementačnej jednotky)
- kvalifikácia referentov: VŠ vzdelanie II. stupňa so zameraním na energetiku, vítaná prax v energetike, resp. SŠ s minimálne 10-ročnou praxou v energetike,
- technické vybavenie: špecializovaný softvér, napr. ENMON, ktorý bude slúžiť na vyššie uvedené činnosti, IT-technika, fotokamera, termokamera. Stále čakáme na služobné vozidlo.

Špecializovaná činnosť v roku 2023

1. Združenie samosprávnych krajov SK8 je dobrovoľným, záujmovým, na štáte i politických stranách nezávislým združením samosprávnych krajov Slovenskej republiky. Bolo založené 16. mája 2006 v Bratislave. Zhromaždenie združenia je najvyšším orgánom SK 8. Združenie má svoje odborné, metodické a iniciatívne orgány, takzvané „odborné sekcie“, pre oblasti identické s pôsobnosťou ústredného orgánu štátnej správy, prípadne iného orgánu, voči ktorému je združenie reprezentantom a hovorcom. Združenie má kanceláriu, ktorá zabezpečuje odborné, organizačné, administratívne, hospodárske a technické úlohy súvisiace s činnosťou SK 8 a jeho orgánov.

2. Projekt ELENA. Medzi Európskou investičnou bankou a Košickým samosprávnym krajom bola v roku 2020 uzatvorená Zmluva o financovaní služieb súvisiacich s realizáciou projektu „Energetický región Košice“, predmetom ktorej je využitie nástroja ELENA, zameraného na poskytovanie technickej asistencie pre účely znižovania energetickej náročnosti verejných budov a verejného osvetlenia. Zmluva nadobudla účinnosť dňa 01.01.2021. V prvom polroku 2021 bola na úrade KSK zriadená Implementačná jednotka, ktorá následne spracovala podklady na zrealizovanie výberu externého obstarávateľa, ktorého úlohou bolo vysúťažiť externého dodávateľa služieb, tzv. Poradcu, ktorý v rámci realizácie projektu ELENA vykonáva aktivity PDS. Po zabezpečení externého obstarávateľa tento následne uskutočnil verejné obstarávanie, ktoré sa ukončilo koncom roka 2021 a úspešným uchádzačom sa stalo konzorcium 5 firiem. Košický samosprávny kraj následne dňa 04.01.2022 uzavrel s úspešným uchádzačom - externým dodávateľom služieb, ktorého tvorí konzorcium spoločností s pracovným názvom ELENA KSK, Zmluvu o implementácii akčného plánu trvalo udržateľného energetického rozvoja Košického samosprávneho kraja.

Konzorcium Poradcu tvoria spoločnosti : TatraTender s.r.o.; ENVIROS, s.r.o.; NeoEnergia s.r.o.; REVICKÝ a partneri s.r.o.; FS consulting, s.r.o.

Po uzavretí zmluvy s Poradcom došlo začiatkom roka 2022 k reálnemu spusteniu implementácie projektu, kedy sa začali obhliadky objektov zaradených do projektu, výber alternatívnych budov a pod. Po vykonaní obhliadok bolo zo strany Poradcu vykonané

posúdenie vhodnosti zaradenia budov do realizácie. Bolo zistené, že niektoré budovy KSK už boli zrekonštruované, alebo nespĺňajú podmienky na realizáciu projektu. Z toho dôvodu sa následne vybrali nové objekty, ktoré sa zaradili do projektu. Celkovo bolo do projektu zaradených 22 objektov KSK. Nakoľko viacero partnerov od projektu odstúpilo, alebo došlo k ich vyradeniu z projektu z dôvodu nevhodnosti ich budov, v priebehu roka 2022 bolo na spoluprácu oslovených viacero obcí v ktorých sa vykonali osobné obhliadky objektov, posudzovanie vhodnosti ich zaradenia do projektu ako aj rokovania s potenciálnymi partnermi. Z pôvodných 45 budov partnerov zaradených do projektu tak v projekte nakoniec zostalo zaradených iba 15 budov. Situácia bola podobná aj pri verejnom osvetlení, kde z pôvodne plánovaných 8 partnerských obcí bolo do projektu nakoniec zaradených iba 5 partnerských obcí. Čo sa týka spolupráce s partnerskými mestami a obcami, do projektu ELENA je zaradených celkovo 10 partnerských miest a obcí. Pri partnerských mestách a obciach sa jedná o rekonštrukcie základných škôl a materských škôl, plavárň, športová hala, dom kultúry, zdravotné strediská a pod., a samozrejme rekonštrukcie verejného osvetlenia. Po sfinalizovaní zoznamu objektov zaradených do projektu sa začalo s vypracovaním energetických auditov, na základe ktorých sa následne určuje rozsah investičných zámerov podľa navrhnutých energetických opatrení. V priebehu roka 2022 bola vypracovaná približne polovica energetických auditov, pričom každý takýto audit podliehal schváleniu zo strany KSK, prípadne strany partnera.

V priebehu roka 2023 sa sfinalizovali všetky energetické audity a vypracovali sa finančno-ekonomické analýzy pre účely prípravy formy financovania. Taktiež sa vypracovali statické posudky striech budov, na ktoré je plánovaná inštalácia fotovoltických panelov. Koncom roka 2023 sa spustili prípravy podkladov pre verejné obstarávanie, ktorých vyhlásenie sa plánuje začiatkom roka 2024.

3. Ostatná činnosť KSK za pomoci Oddelenia energetiky robí úkony, ktoré vedú k energetickým úsporným opatreniam. Zameriavame sa však skôr na opatrenia, ktoré môžu mať efekt z dlhodobého udržateľného hľadiska. Už v minulosti sme spolupracovali s odborom školstva a snažili sme sa získať čo najviac nenávratných finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov zameraných na zvýšenie energetickej efektívnosti, a to hlavne vo výzve 68 - výzve zameranej na zníženie energetickej náročnosti verejných budov z operačného programu Kvalita životného prostredia. Do tejto výzvy sme sa zapojili so 4 školami. Keďže táto výzva už nie je aktívna, naďalej sa podieľame na predkladaní žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, na obnovu verejných historických a pamiatkovo chránených budov z **Výzvy č.1 PLÁNU OBNOVY, ktorej ciele sú:**

1. Zelená transformácia
2. Zvýšenie počtu obnovených budov pri súčasnom zlepšení ich energetickej hospodárnosti
3. Zníženie emisií CO₂
4. Zmiernenie dopadov na zmenu klímy.

Pri tejto výzve okrem odboru školstva spolupracujeme aj s odborom kultúry. Do tejto výzvy zapájame celkom 12 škôl a pre 2 kultúrne zariadenia pripravujeme projektové dokumentácie. S odborom sociálnych vecí pripravujeme Energy Performance Contract-y (projekty garantovanej energetickej služby) vedúce k úspore energií v domovoch sociálnych služieb DSS. Takto spolupracujeme aj so Správou Majetku KSK, kde tieto projekty pripravujeme pre objekty budov bývalých polikliník, kde stále prebieha poskytovanie služieb zameraných na zdravotnú

starostlivosť. Okrem energetických opatrení, súvisiacich so stavebnou činnosťou, oddelenie energetiky Úradu KSK pripravuje aj obstarávanie na spoločný nákup energií pre všetky organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja s cieľom zaviesť efektívny energetický manažment a spoločným nákupom zatlačiť na zníženie nákupnej ceny za energetické komodity. Štafetu v EPC projektoch prebral projekt ELENA, ktorý nám financuje náklady na prípravu týchto projektov. Je to program regionálnej energetickej pomoci, kde okrem 10tok objektov budov KSK vstupujú aj partnerské mestá a obce so svojimi objektami. Týmto pomáhame zvyšovať energetickú efektívnosť naprieč celým krajom. V kraji pristupujeme aj k inovatívnym riešeniam, v ktorých sme lídrom v rámci celej SR.

KSK ako prvý vypracoval vlastnú vodíkovú stratégiu, ktorá je kľúčovým dokumentom pre využívanie vodíkových technológií. Košický kraj nakúpil 10 vodíkových bicyklov, podpísal Memorandum o spolupráci s Moravsko-Sliezskym krajom za účelom vytvorenia prototypu vodíkovej lode využitím metalhydridových zásobníkov, pripravuje sa na zavedenie vodíkových autobusov a podpísal memorandum so spoločnosťou Kosit a.s. s cieľom zabezpečiť výrobu a odbyt pre vodíkové autobusy. Tento zelený zdroj energie chceme vyrábať z tepla, ktoré vzniká zhodnocovaním nerecyklovateľného odpadu, aj z fotovoltaiických zdrojov. Vyrobený vodík plánuje kraj použiť ako palivo na naplnenie vodíkových autobusov v prímestskej autobusovej doprave. Kraj chce na svojom území taktiež rozvinúť potenciál geotermálnej energie. Momentálne prebiehajú záverečné skúšky vrtu v Čížaticiach, ktorý má veľký potenciál všestranného využitia, okrem iného, aj toho energetického.

ODDELENIE DOPRAVY

Košický samosprávny kraj sa pri rozvoji dopravy riadi Plánom udržateľnej mobility Košického samosprávneho kraja (PUM KSK), vykonávacím strategickým dokumentom, schváleným Zastupiteľstvom KSK v októbri 2020 uznesením č. 453/2020, ktorý podrobne analyzoval dopravnú infraštruktúru a dopravné módy v Košickom kraji, následne bol v rámci PUM KSK spracovaný dopravný model, ktorý odporučil realizáciu konkrétnych opatrení. Cieľom je podpora udržateľných módov dopravy, zvýšenie kvality života, nový prístup k dopravnému plánovaniu, zmenšenie množstva a rozsahu kolón v individuálnej doprave, zlepšenie intervalu príchodu spojov vo verejnej osobnej doprave, zvýšenie bezpečnosti cyklistickej dopravy a zvýšenie pohodlia pešieho pohybu.

Prímestská autobusová doprava

Regionálna pravidelná autobusová doprava na území Košického samosprávneho kraja bola zabezpečovaná dopravcami ARRIVA Michalovce, a.s. (pre oblasť Košice východ v regiónoch Zemplín, Sobranecko a Medzibodrožie) a eurobus, a.s. (pre oblasť západ v regiónoch Spiš, Gemer a Košice) na základe Zmlúv o službách vo verejnom záujme v prímestskej pravidelnej autobusovej doprave, ktoré boli uzatvorené na obdobie 7 rokov vo februári 2022.

Dopracovia na území KSK spolu od 01.01.2023 do 31.12.2023 vykonali cca. 26,1 mil. km a prepravili v tomto období bolo cca 16,7 mil. osôb. Oproti roku 2022 bol dopravný výkon o cca. 2% nižší, ale objem prepravených osôb bol na rovnakej úrovni.

V roku 2023 sa v koordinácii so železničnou dopravou a zmluvnými dopravcami KSK pripravovali systémové zmeny cestovných poriadkov – optimalizácia, nadväznosti v prestupných uzloch, nové taktové linky. Najvýraznejšie zmeny realizované v regióne Spiša. Pre ostatné regióny sa pre nasledujúce obdobia pripravovali podklady k zavedeniu systému základných nosných liniek a taktovej dopravy.

Košický samosprávny kraj v spolupráci s regionálnymi dopravcami už počas mesiacov máj a jún roka 2023 prevádzkoval cyklobusy umožňujúce návštevu vinohradníckej oblasti Tokaj a možnosť cestovať s bicyklom bola súčasťou aj viacerých pravidelných autobusových spojov smerom na Zemplín, Spiš, Gemer a v rámci Abova. Preprava bicyklov bolo uskutočňovaná celkom na 7 linkách.

Integrovaný dopravný systém na území kraja (činnosť IDS Východ, s.r.o.)

Integrácia dopravného systému sa v roku 2023 rozvíjala najmä na základe nasledujúcich činností:

- priebežná spolupráca so ŽSSK, ŽSR, Ministerstvom dopravy SR a Ministerstvom financií SR na skvalitňovaní a zvyšovaní rozsahu služieb železničnej dopravy na východnom Slovensku a postupnej harmonizácii železničnej a autobusovej dopravy; intenzívna spolupráca v rámci prípravy zmien grafikonu vlakovej dopravy s dôrazom na posilnenie funkcie železničnej dopravy ako kostry regionálneho dopravného systému.
- priebežná aktualizácia databázy nadväzností medzi železničnou a autobusovou dopravou na východnom Slovensku; spolupráca so ŽSSK na skvalitňovaní informovanosti cestujúcich prostredníctvom zobrazovania nadväzných autobusových spojov vo vyhľadávaci železničných spojení.
- priebežná komunikácia a spolupráca s jednotlivými mestami a obcami na témy strategických zmien v systéme dopravnej obsluhy v súvislosti s postupným uplatňovaním výstupov Plánov udržateľnej mobility a Plánov dopravnej obslužnosti, vrátane spolupráce pri príprave projektov v oblasti výstavby a rozvoja infraštruktúry pre verejnú osobnú dopravu
- prevádzka a priebežné skvalitňovanie webového elektronického systému „Centrálne evidencie požiadaviek na zmeny CP“, ktorého účelom je systémový, koordinovaný a transparentný prístup k návrhom zmien CP prostredníctvom evidencie požiadaviek na zmeny CP, včasného informovania a vyjadrovania sa dopravcov a objektívneho posudzovania zo strany organizátora IDS a objednávateľov, s možnosťou tvorby agregovaných informačných zostáv pre štatistické účely. Od 1. januára do 31. decembra 2023 bolo týmto spôsobom evidovaných a vybavených 602 požiadaviek
- prevádzka infolinky IDS Východ pre hlásenie problémov v doprave (nevypravené spoje, chronické meškania, nevhodné hygienické podmienky, úniky tržieb v dôsledku nevydávania cestovných lístkov, nevhodné správanie spolucestujúcich alebo vodiča a pod.); zasielanie výstupov na KSK a PSK pre kontrolné účely. V priebehu roka 2023 bolo takto evidovaných a spracovaných celkovo 81 podnetov od cestujúcich.
- úspešné ukončenie verejného obstarávania v rámci projektu „Dispečerský a informačný systém IDS Východ“; dodanie softvéru zo strany víťazného uchádzača; testovacia prevádzka systému; príprava na spustenie ostrej prevádzky v rámci dopravcov poskytujúcich dopravné služby podľa nového zmluvného rámca.

Železničná osobná doprava

Úrad KSK, prostredníctvom oddelenia dopravy aktívne spolupracuje v oblasti zabezpečenia dopravnej obsluhy jednotlivých regiónov so zástupcami Ministerstva dopravy SR, Železnicami SR, Železničnou spoločnosťou Slovensko, a. s., Útvárom hodnoty za peniaze a Ministerstvom financií SR.

Viaceré činnosti v rámci železničnej dopravy v prieniku s prímestskou autobusovou dopravou v rámci procesu integrácie sú uvedené v predchádzajúcej časti, už tradične sa zúčastňujú

zástupcovia KSK pripomienkovania návrhu grafikonu – cestovného poriadku vlakov osobnej prepravy na nové obdobie.

Pravidelné rokovania so zástupcami dopravcu Železničnou spoločnosťou Slovensko, a. s. viedli k zintenzívneniu spolupráce s autobusovými dopravcami, k skvalitneniu prípojov medzi jednotlivými druhmi dopravy a k ich zachovaniu, k zlepšeniu prípojovosti i taktového systému v železničnej doprave.

Pozemné komunikácie (vrátane činnosti Správy ciest KSK)

Vykonávanie štandardnej bežnej údržby 1951,773 km ciest II. a III. triedy, vrátane 657 mostov bolo zabezpečované príspevkovou organizáciou kraja Správa ciest Košického samosprávneho kraja (Správa ciest KSK). Okrem rutínnej údržby táto organizácia zabezpečila v roku 2023 realizáciu súvislých oprav ciest z vlastného rozpočtu v rozsahu cca. 39 km.

V súlade s opatrením OP 23 Plánu udržateľnej mobility KSK, ktoré definuje údržbu, opravy a modernizáciu ciest, mostov a priepustov, Košický samosprávny kraj v roku 2023 pripravoval strednodobý cestný program a krátkodobý mostný program.

V súlade s opatrením OP 24 CD Modernizácia výkonu správy a údržby ciest a mostov s využitím SMART riešení, Košický samosprávny kraj v spolupráci so Správou ciest KSK v roku 2023 začal prípravu projektov zameraných na využívanie SMART riešení pri správe a údržbe ciest, napríklad sieť moderných meteorostanic s detekciou počasia, SMART riešenia pre diaľkový monitoring porúch a stavu konštrukcií mostov s odosielaním dát priamo na pracovisko Správy ciest KSK.

V súlade s PUM KSK bol spracovaný návrh projektov pre nové programové obdobie 2021 – 2027. Konkrétne projekty:

- Skvalitnenie regionálnej obslužnosti dopravy prostredníctvom stavebnej úpravy a odvodnenia cesty II/552 v meste Veľké Kapušany,
- Zlepšenie regionálnej obslužnosti dopravy prostredníctvom rekonštrukcie mosta M7805 cez potok Kalužský za obcou Kaluža 2x,
- Zlepšenie regionálnej obslužnosti dopravy prostredníctvom rekonštrukcie mosta cez vodnú nádrž Ružín pred obcou Jaklovce.

KSK a IDS Východ aj v roku 2023 využívali dopravný model, ktorý je súčasťou PUM KSK, pri prognózovaní nárastu intenzity cestnej dopravy v čase, s cieľom urýchlenia prípravy a výstavby nadradenej cestnej infraštruktúry na území Košického kraja, najmä D1 Bidovce – hr. SK/UA, rýchlostnej cesty R2 Šaca – Košické Olšany I. úsek a II. úsek, R2 Moldava nad Bodvou – Šaca, a tiež pri prognózovaní vplyvu umiestnenia strategických priemyselných parkov (Strategický park Valaliky - Volvo), terminálov integrovanej dopravy a podobne, na cestnú infraštruktúru a na jej dopravné zaťaženie.

V roku 2023 prebiehala záverečná fáza implementácie projektov financovaných v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP) v programovom období 2014 – 2020, prioritná os 1 Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch.

V roku 2023 boli ukončené investičné akcie:

- Komplexná rekonštrukcia cesty s príslušenstvom od križovatky Kostol'any n/Hornádom do obce Sokol'
- Sanácia oporného múru na ceste III/3420 Kluknava
- Rekonštrukcia priepustu na ceste III /3664 pred obcou Michal'any v kum.st. 10,582
- Rekonštrukcia priepustu na ceste III /3664 pred obcou Michal'any v kum.st. 11,378
- Rekonštrukcia oporného múru na ceste III/3374 Dancov potok

- Rekonštrukcia cesty Úhorná – úseky a stavebná úprava
- II/547 Rekonštrukcia priepustu v km 49,245, úsek 49,175 – 49,325 - realizácia
- Výstavba skladu soli – strediska Mníšek nad Hnilcom
- Kanalizačná prípojka strediska Správy ciest KSK Spišská Nová Ves
- ID R002 II/576 Bohdanovce- Herľany – I. etapa
- ID R002 II/576 Bohdanovce- Herľany – II. etapa
- ID R001 II/547 hranica okresu Košice / Košice okolie – Spišské Vlachy II. etapa, časť 1: rekonštrukcia cesty
- ID R001 II/547 hranica okresu Košice / Košice okolie – Spišské Vlachy II. etapa, časť 2: rekonštrukcia 5 mostov
- ID R007 II/552 Košice -Veľké Kapušany - hranica UA - región Abov
- ID R007 II/552 Košice -Veľké Kapušany - hranica UA - región Dolný Zemplín

Ďalšie prebiehajúce investičné akcie, s predpokladom ukončenia v roku 2024:

- Rekonštrukcia mosta M3219 cez potok Čečanka za obcou Mokrance
- Rekonštrukcia mosta M1683 cez inundačný kanál pred obcou Vojany
- Zatín - sanácia obojstranného oporného múra na ceste III/3695
- ID R008 II/550 a II/548 Moldava nad Bodvou-Jasov-Košice – Rekonštrukcia mostov na ceste II/548 – Most M7748 cez potok v obci Malá Ida

ODBOR SOCIÁLNYCH VECÍ

Pôsobnosť vyššieho územného celku v sociálnej oblasti upravuje zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“).

Na základe tohto legislatívneho rámca plní Košický samosprávny kraj (ďalej len „KSK“) prostredníctvom referátu pre zariadenia, analýzy a financovanie sociálnych služieb, referátu poskytovania služieb občanovi, referátu pre integráciu sociálne vylúčených komunit odboru sociálnych vecí tieto úlohy:

- posudzovanie odkázanosti na sociálne služby,
- zabezpečovanie poskytovania sociálnych služieb,
- financovanie sociálnych služieb,
- registrácia poskytovateľov sociálnych služieb na území kraja,
- kontrola kvality poskytovaných sociálnych služieb,
- podpora rozvoja vylúčených komunit cez nástroje komunitnej a terénnej sociálnej práce,
- podpora rozvoja komunit a obcí cez sociálne podnikanie, inovácie a ďalšie nástroje sociálnej ekonomiky.

Základným strategickým dokumentom v oblasti sociálnych služieb v Košickom kraji je Zastupiteľstvom KSK schválená Koncepcia rozvoja sociálnych služieb KSK na r. 2016 - 2020. Koncepcia je realizovaná (prostredníctvom vypracovaných akčných plánov) Odborom sociálnych vecí KSK, zariadeniami v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK ako aj ďalšími dotknutými inštitúciami (prevažne poskytovateľmi sociálnych služieb). Plnenie koncepcie je každoročne hodnotené a predkladané do zastupiteľstva.

Samosprávny kraj prináša priamu pomoc svojim obyvateľom predovšetkým poskytovaním sociálnych služieb v domovoch sociálnych služieb, špecializovaných zariadeniach, zariadeniach podporovaného a núdzového bývania, domovoch na pol ceste a útulkoch.

Pretože systém sociálnej pomoci nie je jednoduchý a pre našich občanov môže byť aj neprehľadný, vytvoril odbor sociálnych vecí Kanceláriu prvého kontaktu poskytujúcu základné sociálne poradenstvo.

I. REFERÁT POSKYTOVANIA SLUŽIEB OBYČANOMI

Činnosť referátu poskytovania služieb občanovi (ďalej len „RPO“) je determinovaná zákonom o sociálnych službách. V súlade s citovaným zákonom boli v roku 2023 plnené tieto základné úlohy:

- vykonávanie posudkovej činnosti (vyhotovenie sociálnych posudkov, posudkov o odkázanosti na sociálnu službu, vydávanie rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu),
- zabezpečovanie sociálnej služby,
- vedenie evidencie vydaných posudkov a rozhodnutí prostredníctvom softvérovej aplikácie,
- vedenie evidencie žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby,
- sledovanie dopytu občanov Košického kraja po sociálnych službách,
- poskytovanie základného sociálneho poradenstva (zabezpečenie činnosti Kancelárie prvého kontaktu),
- spolupráca so subjektmi a inštitúciami ako aj s ďalšími právnickými a fyzickými osobami pôsobiacimi v sociálnej a zdravotnej oblasti.

Posudková činnosť a zabezpečenie poskytovania sociálnej služby

- Posudková činnosť pre účely poskytovania sociálnej služby je vykonávaná s cieľom posúdiť nárok občana na sociálnu službu v závislosti od miery jeho odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Pozostáva zo zisťovania potreby pomoci posudzovaného v oblastiach sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť aj v oblasti základných sociálnych aktivít. Sociálna posudková činnosť sa vykonáva v rodinnom prostredí žiadateľa, a ak to nie je možné, v prostredí, kde sa zdržiava.
- V pôsobnosti samosprávneho kraja je posudzovanie odkázanosti na sociálnu službu: v zariadení podporovaného bývania, v rehabilitačnom stredisku, v domove sociálnych služieb a v špecializovanom zariadení u občanov, ktorí majú trvalý pobyt na území Košického kraja.
- Zabezpečeniu sociálnej služby občanom Košickým samosprávnym krajom predchádzalo posúdenie odkázanosti na sociálnu službu. Počet občanov odkázaných na sociálnu službu sa odzrkadlil aj v počte požiadaviek na zabezpečenie sociálnej služby v priebehu roka 2023.
- Košický samosprávny kraj akceptuje občanov slobodný výber poskytovateľa sociálnej služby založený na dostupnosti informácií v zrozumiteľnej podobe o mieste a spôsobe poskytovania sociálnej služby, o úhrade za sociálnu službu, a o cieľovej skupine, o voľných miestach a počte čakateľov na voľné miesto atď.
- Žiadosti o sociálnu službu boli bez zbytočných prietahov priebežne postupované na priame vybavenie občanom určeným konkrétnym poskytovateľom, a to buď do zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja

alebo neverejným poskytovateľom sociálnych služieb, prípadne poskytovateľom v inom kraji.

- Vedenie evidencie žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby.
- Žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby ako aj stav ich vybavenia sú vedené v evidencii, ktorá je verejne prístupná na web stránke KSK v časti sociálne veci – užitočné informácie. Evidencia obsahuje nasledovné údaje: poradové číslo, meno a iniciálu priezviska žiadateľa, okres trvalého bydliska, stav vybavenia, dátum aktualizácie. Je aktualizovaná pravidelne, vždy k 15. dňu v mesiaci.
- Sledovanie dopytu po sociálnych službách v pôsobnosti VÚC.
- Pre účely sledovania dopytu po posudzovaných druhoch sociálnych služieb boli v roku 2023 vypracované štatistické prehľady o počte prijatých, vybavených a nevybavených žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby. Prehľady slúžili pre sledovanie ponuky a dopytu po sociálnych službách s následnou úpravou počtu zazmluvnených miest u neverejných poskytovateľov, zazmluvnením miest u poskytovateľov na území iných krajov, príp. optimalizáciou služieb poskytovaných zariadeniami v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK.

Kancelária prvého kontaktu (ďalej len „KPK“)

- poskytuje komplexné sociálne poradenstvo občanom prichádzajúcich do KPK,
- bola zriadená v septembri 2010,
- poskytuje poradenstvo osobne, telefonicky, mailom,
- občania majú možnosť ohodnotiť činnosť KPK prostredníctvom dotazníka spokojnosti (prístupný v KPK a na webovej stránke www.vucke.sk v časti Sociálne veci/Kancelária prvého kontaktu),
- v priestoroch KPK majú občania k dispozícii rôzne brožúry, noviny, letáky, zoznamy špecializovaných poradcov, zoznamy konkrétnych zariadení sociálnych služieb, či už verejných alebo neverejných poskytovateľov sociálnych služieb s uvedenou cieľovou skupinou a priemernou mesačnou úhradou za poskytnutú službu v jednotlivých zariadeniach,
- aktívne podporuje aj projekt „Zlepšenie kvality poradenstva pre ženy zažívajúce rodovo podmienené násilie v partnerských vzťahoch v Košickom samosprávnom kraji“ a prácu organizácií na podporu ochrany žien pred násilím. V KPK sú distribuované letáky, brožúry a rôzne propagačné materiály pre ženy zažívajúce násilie,
- KPK informuje aj o rôznych výstavách a podujatiach súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb. V súvislosti so zvyšovaním informovanosti občanov zverejňuje aj letáky a odkazy na webovej stránke týkajúce sa napr. ochrany pred násilím (komisár pre deti, pre osoby so zdravotným postihnutím, národná linka pre ženy zažívajúce násilie),
- činnosť KPK je pre verejnosť propagovaná prostredníctvom médií v spolupráci s referátom pre styk s médiami a verejnosťou.

II. REFERÁT PRE ZARIADENIA, ANALÝZY a FINANCOVANIE

Činnosť referátu upravujú: Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov a Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v košickom kraji na roky 2016 - 2020.

Medzi základné povinnosti referátu vyplývajúce z vyššie uvedených dokumentov patria:

- registrácia poskytovateľov sociálnych služieb,
- uzatváranie zmlúv o poskytnutí finančného príspevku pre neverejných poskytovateľov,
- zabezpečovanie poskytovania sociálnych služieb,
- kontrola poskytovateľov - trvanie podmienok na zápis do registra počas poskytovania služby a povinností poskytovateľa, kontrola plnenia povinností poskytovateľa,
- spracovanie a plnenie koncepcie rozvoja sociálnych služieb kraja,
- vykonáva činnosti súvisiace s napĺňaním Koncepcie rozvoja sociálnych služieb Košického kraja,
- podieľa sa na tvorbe metodických usmernení a interných noriem pre OSV,
- zodpovedá za rozpočet v programe Sociálne služby a jej jednotlivých podprogramov,
- vypracováva podklady a návrh rozpočtu pre OSV na nasledujúci rozpočtový rok,
- vykonáva analýzu a spracúva písomné stanoviska k návrhom rozpočtov zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK,
- pripravuje stanoviská k žiadostiam zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK o úpravu rozpočtu na príslušný rok,
- sleduje finančné potreby a požiadavky zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK, bežné aj kapitálové, a ich čerpanie na uvedené účely,
- zabezpečuje, navrhuje a kontroluje proces úhrad klientov v zariadeniach,
- koordinuje proces financovania, vyúčtovania a usmerňovania poskytovateľov sociálnych služieb, ktorým je poskytovaný finančný príspevok z rozpočtu KSK,
- eviduje finančné požiadavky poskytovateľov sociálnych služieb (rozpočtové organizácie KSK, neverejní poskytovatelia...),
- na základe predložených údajov od zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK vypočítava výšku ekonomicky oprávnených nákladov (EON) a výšku finančného príspevku na klienta na každý druh a formu poskytovanej sociálnej služby na príslušný rozpočtový rok. Výšku EON a výšku finančného príspevku na klienta zverejňuje na webovej stránke KSK,
- spracováva finančné podklady (výšku finančného príspevku) pre prípravu zmlúv o poskytnutí finančného príspevku (a úhrady EON) pre poskytovateľov sociálnych služieb na nasledujúci rozpočtový rok,
- kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom na prevádzku a výpočet EON.

Zariadenia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK /verejní poskytovatelia

V zriaďovateľskej pôsobnosti KSK bolo k 31.12.2023 spolu 13 zariadení sociálnych služieb (vrátane organizačných súčastí):

ANIMA – Domov sociálnych služieb, A. Kmeťa 2, Michalovce,
ARCUS – Špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov, Skladná 4, Košice,
DOMKO – Domov sociálnych služieb, Park Mládeže 3, Košice,
HARMONIA – Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov, Nám. A. Dubčeka 270, Strážske,
IDEA – Domov sociálnych služieb, Breziny 264, Prakovce,
JASANIMA – Domov sociálnych služieb, Špitálska 7, Rožňava,
LIDWINA – Domov sociálnych služieb, ul. Mládeže 1, Rožňava, LÚČ – DSS, Šemša 139,

Konsolidovaná výročná správa 2023

LUMEN – Špecializované zariadenie, zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb, Jilemnického 1, Trebišov,

ONDAVA – Domov sociálnych služieb, Rakovec nad Ondavou 45,

REGINA – Domov sociálnych služieb, Kráľovce 195,

SUBSIDIUM – Špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov, Betliarska 18, Rožňava,

VIA LUX – Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov, Košice – Barca s celkovou kapacitou 1 782 miest, v členení:

- a) 4 špecializované zariadenia s kapacitou 354 miest v pobytovej celoročnej forme sociálnej služby a 28 miest v ambulantnej forme sociálnej služby na 3 miestach poskytovania,
- b) 10 miest poskytovania celoročnej formy sociálnej služby v domovoch sociálnych služieb s kapacitou 865 miest, 3 miesta poskytovania pobytovej týždennej formy sociálnej služby v domovoch sociálnych služieb s kapacitou 35 miest, ambulantná forma v domovoch sociálnych služieb sa poskytuje taktiež na 3 miestach s kapacitou 105 miest,
- c) 2 zariadenia podporovaného bývania s kapacitou 17 miest,
- d) 5 zariadení pre seniorov s kapacitou 330 miest,
- e) 3 útulky s kapacitou 42 miest,
- f) služba včasnej intervencie pri 3 zariadeniach DOMKO – DSS, Košice, ANIMA – DSS, Michalovce a JASANIMA – DSS, Rožňava,
- g) požičiavanie pomôcok v 4 zariadeniach sociálnych služieb: HARMONIA – DSS a ZpS, Strážske, LUMEN – ŠZ, ZpS a DSS, Trebišov, ARCUS – ŠZ a ZpS, Košice a VIA LUX – ŠZ a DSS, Košice – Barca,
- h) odľahčovacia služba poskytovaná vo všetkých 13 zariadeniach sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK.

Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb

Košický samosprávny kraj poskytuje finančný príspevok na tieto sociálne služby: zariadenie podporovaného bývania, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, útulok, domov na pol ceste, zariadenie núdzového bývania, špecializované sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, tlmočnicka služba, služba včasnej intervencie.

V roku 2023 bolo z rozpočtu KSK prostredníctvom uzatvorených zmlúv o poskytovaní sociálnych služieb financovaných spolu 115 neverejných poskytovateľov a verejných poskytovateľov v inom kraji.

Služba	Počet zazmluvnených miest v r. 2022	Počet zazmluvnených miest v r. 2023
Domov sociálnych služieb	518	515
Špecializované zariadenie	385	406
Zariadenie podporovaného bývania	125	123
Rehabilitačné stredisko	49	
Útulok	357	357
Domov na pol ceste	25	
Zariadenie núdzového bývania	82	82

Konsolidovaná výročná správa 2023

Špecializované poradenstvo	26,75 poradcov 50 156,25 hodín	27,25 poradcov 50 480,63 hodín
Služba včasnej intervencie	1 služba 7 500 hodín	1 služba 7 410 hodín
Tlmočnická služba	1 služba 3 750 hodín	2 služby 5 557,5 hodín
Sociálna rehabilitácia	1 služba 5 156,3 hodín	1 služba 5 094,4 hodín
Podpora samostatného bývania	1 služba 5 625 hodín	2 služby 9 262,5 hodín

Kontrolná činnosť

V roku 2023 bolo vykonaných 22 kontrol u neverejných poskytovateľov na základe poverenia ukončených záznamom alebo správou o výsledku kontroly. Kontroly boli zamerané na plnenie podmienok na zápis do registra počas poskytovania sociálnej služby a povinností poskytovateľa. Z celkového uvedeného počtu boli 3 kontroly vykonané na základe doručeného podnetu, a tieto boli okrem plnenia podmienok na zápis do registra počas poskytovania sociálnej služby tiež zamerané na prešetrenie predmetného podnetu.

Kontrolou plnenia podmienok na zápis do registra počas poskytovania sociálnej služby, ako aj prešetrením podnetov, boli zistené viaceré nedostatky pri plnení povinností poskytovateľov sociálnej služby a na základe zistených skutočností boli uložené opatrenia na odstránenie týchto nedostatkov, predovšetkým týkajúce sa:

- zabezpečenia splnenia kvalifikačných predpokladov podľa § 84 zákona o sociálnych službách pri obsadzovaní odborných pracovných pozícií u zamestnancov v čase ich prijatia do zamestnania,
- aktualizácie organizačnej štruktúry tak, aby obsahovala všetky potrebné náležitosti v zmysle zákona,
- poskytovania a zabezpečovania odborných, obslužných a ďalších činností v zariadení v súlade so zákonom a zodpovedajúcich druhu poskytovanej sociálnej služby,
- prepracovania interných predpisov (napr. domáci poriadok) a úpravy podmienok zariadenia osobitne pre každý druh sociálnej služby,
- uzatvárania zmlúv a spracovania cenníka sociálnych služieb v súlade so zákonom,
- preukázateľného oboznamovania zamestnancov s platnými internými predpismi,
- doplnenia programu supervízie,
- zabezpečenia bezbariérového vstupu do zariadenia pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu,
- vedenia a vyhodnocovania individuálnych plánov s programom sociálnej rehabilitácie u prijímateľov sociálnych služieb v súlade so zákonom.

Špecializované sociálne poradenstvo

S cieľom vytvoriť optimálnu a efektívnu poradenskú sieť špecializovaných sociálnych poradcov, Košický samosprávny kraj každé dva roky vyhlasuje Výzvu na predkladanie projektov na vykonávanie špecializovaného sociálneho poradenstva. Z výzvy, ktorá bola vyhlásená v roku 2021, vzišlo na rok 2023 pre 3 cieľové skupiny - osoby zdravotne ťažko postihnuté (11,41 poradcov), sociálne vylúčené osoby (10,17 poradcov) a pre osoby ohrozené násilím (5,67 poradcov) spolu 27,25 poradcov. Špecializovaní sociálni poradcovia pôsobia v

týchto mestách a obciach kraja: 1,25 poradcov pre okres Rožňava, 4,9 poradcov pre okresy Michalovce, Sobrance a Trebišov, 7,3 poradcov pre okresy Spišská Nová Ves a Gelnica, 13,8 poradcov pre okresy Košice a Košice-okolie. Špecializovaní sociálni poradcovia v roku 2023 poskytli cca 50 481 tis. hodín poradenských služieb, a to osobnými, telefonickými a e-mailovými konzultáciami.

Služba včasnej intervencie

Služba včasnej intervencie, ktorá je poskytovaná bezplatne a zahŕňa preventívnu aktivitu, komplexnú stimuláciu vývinu, sociálnu rehabilitáciu, špecializované sociálne poradenstvo a komunitnú rehabilitáciu, ktorej cieľovou skupinou sú rodiny a deti so zdravotným znevýhodnením vo veku od 0 do 7 rokov, bola v roku 2023 poskytovaná pri troch zariadeniach sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK, a to DOMKO – Košice, ANIMA – Michalovce a JASANIMA – Rožňava a u neverejného poskytovateľa Centrum včasnej intervencie Košice, n.o. K 31.12.2023 bolo uzavretých 248 zmlúv s rodinami a vykázaných 7530 hodín práce s rodinami. Cieľom služby včasnej intervencie je podpora, usmernenie a povzbudenie, sociálne a psychologické poradenstvo, základné informácie o možnostiach rozvoja dieťaťa, stimulácia komplexného vývinu dieťaťa, požičiavanie hračiek a pomôcok, služby fyzioterapeuta, stimulácia zameraná na zlepšenie motorických schopností dieťaťa, spája rodičov detí s rovnakou diagnózou s cieľom viesť podporné skupiny, organizuje spoločné aktivity, prednášky, neformálne stretnutia, vysvetľujeme možnosti v oblasti výchovy a vzdelávania dieťaťa, pomoc pri výbere predškolského/školského zariadenia, pomoc pri integrácii do vzdelávacieho procesu, pomáha rodičom zorientovať sa v zákonných normách zo sociálnej sféry a poskytuje poradenstvo v oblasti kompenzácií ťažkého zdravotného postihnutia, posudkovej činnosti, sprevádzanie a podpora rodiny pri vybavovaní záležitostí na úradoch, s lekármi a ďalšími inštitúciami. Problémom je nedostatok odborníkov, služieb a terapií pre deti v odľahlých regiónoch Košického kraja či umiestňovanie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do predškolských zariadení.

Register poskytovateľov sociálnych služieb

Odbor sociálnych vecí Úradu Košického samosprávneho kraja okrem iného vedie register poskytovateľov sociálnych služieb na svojom území. Vykonáva zápis do registra, zmeny v registri, výmaz z registra a vydáva výpisy z registra sociálnych služieb. V roku 2023 vykonal referát spolu 57 zápisov nových sociálnych služieb do registra sociálnych služieb, vykonal 30 výmazov sociálnych služieb z registra na základe žiadosti poskytovateľov alebo z iných dôvodov v zmysle zákona (napr. neposkytovanie sociálnej služby dlhšie ako 12 po sebe nasledujúcich mesiacov alebo ak poskytovateľ nezačal poskytovať sociálnu službu najneskôr do 6 mesiacov odo dňa zápisu do registra), a v prípade štyroch žiadateľov sa rozhodlo o nezapísaní sociálnej služby do registra z dôvodu nepredloženia chýbajúcich dokladov ku žiadosti v stanovenej lehote na základe písomnej výzvy. Okrem toho vykonal množstvo zmien v registri na základe žiadostí poskytovateľov (napr. zmeny štatutárnych zástupcov, zmeny zodpovedných osôb za poskytovanie sociálnych služieb, zmeny kapacity zariadení, zmeny doby poskytovania sociálnej služby, zmeny sídla právnickej osoby, zmeny kontaktných údajov).

Ostatné aktivity RPZ

Ošetrovateľská starostlivosť na základe zmluvy so zdravotnými poisťovňami bola poskytovaná v 9 zariadeniach sociálnych služieb, a to: VIA LUX Košice, ARCUS Košice, SUBSIDIUM Rožňava, JASANIMA Rožňava, ONDAVA Rakovec nad Ondavou, LUMEN Trebišov, IDEA Prakovce, HARMONIA Strážske a LIDWINA Strážske.

III. REFERÁT PRE INTEGRÁCIU SOCIÁLNE VYLÚČENÝCH KOMUNIT

Cieľovou skupinou Referátu pre integráciu sociálne vylúčených komunit, ďalej len RISVK, sú ohrozené a vylúčené komunity, ktorých sa v Košickom kraji nachádza pomerne veľké množstvo (napr. v Košickom kraji žije zo 461 obcí rómska menšina až v 221 z nich).

Spoločným znakom týchto komunit je rôznorodosť zložitých okolností a problémov, pre ktoré sa tieto skupiny ocitajú na okraji spoločnosti, vo finančnom nedostatku s veľkým množstvom neriešených právnych problémov, s nízkou kvalifikáciou a malou šancou na stabilné zamestnanie. RISVK je jedným z nástrojov na podporu riešenia problémov týchto skupín.

Hlavné činnosti referátu

Pomoc a podpora pre vylúčené komunity

Projekt CATCHING- UP REGIONS III, IV / Komponent III - MRK

Európska komisia v spolupráci so Svetovou bankou spustila v roku 2015 iniciatívu s názvom Catching-up Regions, ktorej hlavnou úlohou je pomôcť menej rozvinutým tzv. dobiehajúcim regiónom. Úrad KSK sa zapojil do tejto iniciatívy koncom roku 2020 a následne projektový tím RISVK v rámci komponentu III (zameraný na samosprávy s prítomnosť marginalizovaných rómskych komunit) realizoval v roku 2023 tieto aktivity:

- V spolupráci so Svetovou bankou a Európskou komisiou pokračovala spolupráca s tromi obcami Vtáčkovce, Vítkovce a Jasov, v ktorých boli zriadené miestne občianske a poriadkové služby. V týchto obciach a v meste Trebišov by mali byť vybudované nové materské školy.
- V rámci iniciatívy boli zrealizované aj dva projekty na odstránenie nelegálnych skládok v Dobšinej a v Jasove, pričom v Jasove išlo o historicky najväčšie čistenie skládky na Slovensku - 16 500 ton odpadu.
- Poskytoval samosprávam konzultácie, odbornú pomoc a realizovalo koordinačné aktivity pri spracovaní a tvorbe projektových zámerov.
- Poskytoval odbornú pomoc samosprávam pri spracovaní žiadosti o NFP.
- Komunikoval a spolupracoval so stakeholdermi: MV SR, MIRRI, Svetová banka, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity.
- Pracoval v teréne za účasti: MV SR, Európskej komisie, MIRRI, Svetová banka, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, výsledkom čoho MV SR schválilo žiadosti o nenávratný finančný príspevok, podané samosprávami zapojenými do Iniciatívy Catching-up Regions, v rámci výzvy- zameranej na podporu komplexného prístupu v obciach s prítomnosťou MRK, s kódom OPLZ - PO5a6- 2020 –1

Sociálny podnik Košického samosprávneho kraja, s. r. o., r. s. p.

- Dňa 5. augusta 2020 spoločnosť Sociálny podnik Košického samosprávneho kraja (ďalej ako „Sociálny podnik“) získala štatút registrovaného sociálneho podniku podľa § 7 ods. 4 zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon“), druh registrovaného sociálneho podniku „Integračný podnik“, číslo osvedčenia: 195/2020_RSP. V októbri 2020 začal sociálny podnik KSK výkon podnikateľskej činnosti, v súlade s povinnosťou podľa zákona zmenil obchodné meno tak, že k pôvodnému obchodnému názvu pripojil skratku „r. s. p.“. Sociálny podnik svoju obchodnú činnosť vykonáva primárne v oblasti stavebníctva, Kód SK NACE Rev. 2: F 43.3 Kompletizačné a dokončovacie práce.
- Sociálny podnik je verejnoprospešným podnikom, ktorého pozitívnym sociálnym vplyvom je podpora zamestnanosti prostredníctvom zamestnávania znevýhodnených osôb alebo zraniteľných osôb. Pozitívny sociálny vplyv podnik meria percentom zamestnaných znevýhodnených osôb a zraniteľných osôb, ktorý v roku 2023 dosiahol záverom roka 50% z celkového počtu 32 zamestnancov.
- V priebehu celého kalendárneho roka 2023 nedochádzalo k značnému úbytku zamestnancov. Na pozíciách stavebných alebo odborných robotníkov dochádzalo ukončeniu TPP viacmennej dohodou. V mesiacoch január - apríl 2023 bol nedostatok pracovných príležitostí či už na stavebnej časti, t. z. neúspešné súťaže vo verejných obstarávaníach, resp. organizácie spadajúce pod Košický samosprávny kraj nedisponovali potrebou vykonávať stavebné úpravy na jednotlivých budovách a inštitúciách. Záhradné práce, čo sa týka jarných mesiacov, neboli hlavne kvôli poveternostným podmienkam realizované. V takom prípade boli zamestnanci danej divízie využívaní na pomocné stavebné práce na jednotlivých zákazkách. Sociálny podnik sa zameriaval aj na vyhľadávanie zákaziek a orientovanie sa aj na inštitúcie, ktoré nepatria pod správu Úradu Košického samosprávneho kraja. Príkladom bola spolupráca s Nemocnicou sv. Michala, a. s., Ministerstvom vnútra SR, ale aj samotným MPSVaR, kde sa realizovali tak stavebné, ako aj záhradnícke práce. 2. polrok v SP KSK bol čo sa týka vyťaženia zamestnancov na jednotlivých divíziách - 100%. Letné obdobie, hlavne počas prázdnin, bolo využívané na uskutočňovanie stavebných prác v školských zariadeniach. Zvyšné mesiace, t. j. september – december 2023 boli v značnej miere realizované stavebné činnosti v Nemocnici sv. Michala, a. s., Košice a pokiaľ to poveternostné podmienky umožňovali, tak boli využívaní zamestnanci z divízie Dom a záhrada na kosenie a úpravu plôch, ktoré patria Ministerstvu vnútra v celom Košickom kraji.
- Jedným z hlavných cieľov Sociálneho podniku KSK je neustále vytvárať príležitosti a hľadať riešenia, ako cez činnosti sociálneho podnikania zabezpečiť rozvoj vidieka najmä v najmenej rozvinutých okresoch a v obciach. Vzhľadom na pokračujúci trend nestability v stavebníctve, plánované legislatívne zmeny s významným vplyvom na rozpočet samosprávneho kraja a organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávneho kraja,

Sociálny podnik KSK kládol dôraz na:

- využitie konca roka 2023 na zvýšenie profesijných zručností zamestnancov,
- postaranie sa o umiestnenie pracovníkov, ktorí stratia v zmysle zákona o SE postavenie znevýhodnených zamestnancov na voľnom trhu práce,
- zabezpečenie udržateľnosti podniku nastavením efektivity práce aj v menších zákazkách,
- identifikovanie nových strategických príležitostí výkonu hospodárskej činnosti,
- spoluprácu na väčších zákazkách s inými sociálnymi podnikmi v Košickom kraji.

Aktivity Nadácie 2023

- Nadácia KSK pripravila 65 darovacích zmlúv za účelom odovzdania poukážok na nákup športového oblečenia a športovej výbavy od spoločnosti EXISPORT v hodnote 100 Eur na jedno dieťa. Spolu bolo obdarovaných 65 detí.
- Nadácia KSK zabezpečila balíčky – školské pomôcky pre 60 detí vo výške 2 694 Eur. Jeden balíček je v hodnote 44,90 Eur.
- Od 1.1.2023 Nadácia KSK pripravila zmluvy o poskytnutí finančného príspevku s rodinami. Uhradila poplatky za umelecké či športové krúžky cca 45 deťom za 2. polrok školského roku 2022/2023.
- Nadácia KSK vyhrala grant vo výške 5 000 Eur v spolupráci so Syrárňou Bel. Grant je vo výške 5000 Eur. Projekt bol schválený, finančné prostriedky boli zaslané na účet. Ide o pomoc pre deti utečencov z Ukrajiny. Nadácia KSK zakúpila pre 111 ukrajinských detí školské pomôcky. Na jedno dieťa vychádza hodnota balíka školských pomôcok na 45 Eur.
- Nadácia KSK v mesiaci apríl 2023 odovzdávala registrovaným rodinám potravinové veľkonočné balíčky, ktoré Nadácia KSK dostala do daru od spoločnosti Tesco. Bolo obdarovaných 15 rodín.
- Košická župa nebola výnimkou a Deň Zeme si pripomenula „Zeleným mestečkom“, ktoré vyrástlo pred Úradom KSK 19. apríla 2023 od 12:00 do 18:00 hod. Osviežiť šatník si záujemcovia mohli na burze oblečenia, do ktorej prispeli zamestnanci úradu svojimi kúskami. Výťažok z akcie putoval do Nadácie KSK, ktorá podporuje rodiny s deťmi v zložitej životnej situácii. Záujemcovia sa mohli občerstviť gulášom, ktorý sa varil pred úradom. Výťažok taktiež poputoval na pomoc do Nadácie KSK.
- Zbierka 2% z daní. Peňažný príspevok bol použitý na podporu športu, umenia, vzdelávania a voľnočasových aktivít.
- Akcia Medzinárodný deň detí + Deň otvorených dverí.
- Kampaň na letné tábory. V mesiacoch máj, jún, júl sa v rodinách vykonávalo sociálne šetrenie za účelom zistenia ekonomických, sociálnych a bytových pomerov.
- V mesiaci september, október sa registrovaným deťom preplácali školské a mimoškolské aktivity.
- Medzinárodný maratón mieru – pri príležitosti 100. výročia založenia Medzinárodného maratónu mieru nadácia zabezpečila 100 párov športovej obuvi pre deti z nadácie, ktoré si ich prevzali osobne v deň pretekov. Zároveň v tento deň prebiehala verejná zbierka a rôzne zábavné aktivity s deťmi.

V mesiaci december 2023 mala nadácia viacero vianočných aktivít:

- varenie vianočnej kapustnice za dobrovoľný príspevok. Počas vianočných trhov prebiehala verejná zbierka, odovzdávanie mikulášskych balíčkov pre 150 detí z nadácie p. predsedom pred Úradom KSK,
- účasť na benefičnom futbalovom zápase, ktorý sa uskutočnil 10.12.2023. Do zápasu sa zapojilo 12 detí z nadácie,
- účasť na krajskej futbalovej lige počas ktorej prebiehala verejná zbierka,
- účasť na predstavení v bábkovom divadle. Bábkového predstavenia Kocúr v čižmách sa zúčastnilo 23 detí z nadácie.

ODDELENIE ZDRAVOTNÍCTVA

Košický samosprávny kraj v oblasti zdravotníctva vykonáva

- samosprávu, v rámci ktorej utvára podmienky na rozvoj zdravotníctva
- prenesený výkon štátnej správy na úseku zdravotníctva, v rámci ktorého najmä o vypracúva návrhy smerovania a priorit regionálnej zdravotnej politiky,
 - zriaďuje etické komisie na posudzovanie etickej prijateľnosti projektov biomedicínskeho výskumu a etických otázok vznikajúcich pri poskytovaní ambulantnej starostlivosti (okrem etických otázok vznikajúcich pri klinickom skúšaní humánnych liekov v rámci centralizovaného postupu klinického skúšania humánneho lieku, klinickom skúšaní zdravotníckych pomôcok podľa revidovaného regulačného rámca alebo štúdií výkonu diagnostickej zdravotníckej pomôcky in vitro revidovaného regulačného rámca)
 - určuje poskytovateľa osobe pri odmietnutí jej návrhu na uzatvorenie dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti
 - preberá do úschovy a zabezpečuje odovzdanie zdravotnej dokumentácie inému poskytovateľovi pri dočasnom pozastavení licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe alebo povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia alebo pri zrušení licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe alebo povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, ako aj pri zániku platnosti licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe a pri zániku platnosti povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia
 - schvaľuje biomedicínsky výskum v zdravotníckom zariadení ambulantnej starostlivosti
 - zabezpečuje zastupovanie v prípade potreby poskytovania zdravotnej starostlivosti iným poskytovateľom a pri dočasnom pozastavení povolenia
 - eviduje oznámenú dočasnú neprítomnosť poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a ním zabezpečeného zástupcu
 - vydáva povolenia a iné rozhodnutia vo veciach ustanovených osobitným predpisom
 - vykonáva dozor nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti v rozsahu ustanovenom osobitným predpisom
 - určuje lekára, sestru a laboranta na vykonanie odvodu a lekára na vykonanie prieskumu zdravotnej spôsobilosti na základe vyžiadania príslušného okresného úradu v sídle kraja zo zdravotníckeho zariadenia, ktoré je v pôsobnosti samosprávneho kraja a nie je určené ako subjekt hospodárskej mobilizácie podľa osobitného predpisu
 - zabezpečuje plnenie úloh uložených ministerstvom zdravotníctva týkajúcich sa zdravotníctva spolupracuje s ministerstvom zdravotníctva pri zabezpečovaní jednotnej prípravy zdravotníctva na obranu štátu
 - určuje rozsah zdravotného obvodu vrátane zoznamov obcí, menného zoznamu ulíc, prípadne popisných čísel domov; rozsah zdravotného obvodu poskytovateľov vo verejnej sieti poskytovateľov všeobecnej ambulantnej starostlivosti sa určí tak, aby bolo zabezpečené rovnomerné rozloženie ich pracovnej záťaže s ohľadom na ich kapacitu vyjadrenú počtom lekárskejších miest, počtom sesterejších miest a počtom poistencov, s ktorými má poskytovateľ všeobecnej ambulantnej starostlivosti uzatvorenú dohodu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti
 - schvaľuje a potvrdzuje ordinačné hodiny a doplnkové ordinačné hodiny pre zdravotnícke zariadenia, v ktorých sa poskytuje ambulantná starostlivosť, a poskytuje údaje o schválených ordinačných hodinách a doplnkových ordinačných hodinách a údaje o každej zmene schválených ordinačných hodín a doplnkových ordinačných hodín do národného informačného systému na objednávanie pacientov; ak je minimálny rozsah ordinačných hodín ustanovený osobitným predpisom, samosprávny

kraj môže v prípadoch hodných osobitného zreteľa, najmä s ohľadom na zabezpečenie poskytovania a dostupnosti zdravotnej starostlivosti, schváliť ordinačné hodiny a doplnkové ordinačné hodiny aj v menšom rozsahu

- určuje rozpis zabezpečenia poskytovania zubno-lekárskej pohotovostnej služby a rozpis zabezpečenia poskytovania pevnej ambulantnej pohotovostnej služby a zverejňuje ich na svojom webovom sídle
- určuje poskytovateľa, u ktorého je zdravotnícky pracovník povinný podrobiť sa opakovanému posúdeniu zdravotnej spôsobilosti
- oznamuje bezodkladne ministerstvu zdravotníctva, v akom rozsahu zabezpečil poskytovanie pevnej ambulantnej pohotovostnej služby
- poskytuje údaje a údaje podľa osobitného zákona ministerstvu zdravotníctva, úradu pre dohľad, zdravotným poisťovniam a na vyžiadanie aj iným samosprávnym krajom
- plní úlohy v súvislosti so zabezpečovaním verejnej minimálnej siete poskytovateľov všeobecnej ambulantnej starostlivosti a plní podmienky ustanovené osobitným zákonom
- určí zdravotný obvod poskytovateľovi všeobecnej ambulantnej starostlivosti pre dospelých alebo poskytovateľovi všeobecnej ambulantnej starostlivosti pre deti a dorast, ktorý požiadal o povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia v čase, keď mal príslušný samosprávny kraj zverejnené ponuky neobsadených lekárskeho miest, a to do 30 dní od vydania povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia; samosprávny kraj na tieto účely získava údaje z registra poistencov zdravotných poisťovní o trvalom pobyte a prechodnom pobyte v jednotlivých obciach v jeho pôsobnosti podľa veku a pohlavia na úroveň ulice a súpisného čísla domov alebo orientačného čísla domov,
- podáva žiadosť o zaradenie zdravotníckeho pracovníka do špecializačného štúdia alebo certifikačnej prípravy
- rozhoduje o zbavení mlčanlivosti zdravotníckeho pracovníka na žiadosť orgánov činných v trestnom konaní a súdov, ak je orgánom príslušným na vydanie povolenia zdravotníckemu pracovníkovi
- eviduje cenníky zdravotných výkonov jednotlivých poskytovateľov zdravotnej starostlivosti

Samosprávny kraj na plnenie úloh na úseku zdravotníctva ustanovuje lekára samosprávneho kraja a sestru samosprávneho kraja. Sestra samosprávneho kraja plní úlohy na úseku zdravotníctva vo vzťahu k poskytovaniu ošetrovateľskej starostlivosti a pôrodnej asistencie.

- prenesený výkon štátnej správy na úseku humánnej farmácie, v rámci ktorého najmä
 - vydáva povolenie na poskytovanie lekárenskej starostlivosti vo verejnej lekární, vo výdajni zdravotníckych pomôcok, vo výdajni ortopedicko-protetických zdravotníckych pomôcok a vo výdajni audio-protetických zdravotníckych pomôcok
 - vykonáva štátny dozor nad poskytovaním lekárenskej starostlivosti vo verejnej lekární, vo výdajni zdravotníckych pomôcok, vo výdajni ortopedicko-protetických zdravotníckych pomôcok a vo výdajni audio-protetických zdravotníckych pomôcok
 - schvaľuje prevádzkový čas verejnej lekárne a výdajne zdravotníckych pomôcok, vo výdajni ortopedicko-protetických zdravotníckych pomôcok, vo výdajni audio-protetických zdravotníckych pomôcok
 - v spolupráci so Slovenskou lekárnickou komorou organizuje poskytovanie lekárenskej pohotovostnej služby; ak nedôjde k dohode poskytovateľov lekárenskej starostlivosti so Slovenskou lekárnickou komorou na zabezpečení lekárenskej pohotovostnej služby

- organizovanej podľa prvej časti vety, nariaďuje poskytovanie lekárenskej pohotovostnej služby
- vydáva záväzné opatrenia na odstránenie nedostatkov zistených pri vykonávaní štátneho dozoru
 - prejednáva priestupky a iné správne delikty a ukladá pokuty
 - v spolupráci so štátnym ústavom rozhoduje, určuje a dohliada nad spôsobom nakladania so zásobami liekov a zdravotníckych pomôcok, ak sa vydalo rozhodnutie o zrušení povolenia alebo došlo k zániku povolenia
 - informuje poskytovateľov zdravotnej starostlivosti o nedostatkoch v kvalite humánneho lieku a zdravotníckej pomôcky, o pozastavení registrácie humánneho lieku a stiahnutí humánneho lieku alebo zdravotníckej pomôcky z trhu alebo stiahnutie zdravotníckej pomôcky z prevádzky prostredníctvom elektronickej pošty alebo zverejnením na svojom webovom sídle
 - rieši podnety a sťažnosti na úseku humánnej farmácie
 - zabezpečuje plnenie úloh uložených ministerstvom zdravotníctva a štátnym ústavom, ktoré sa týkajú humánnej farmácie a účelnej farmakoterapie,
 - vedie a priebežne aktualizuje databázu zdravotníckych zariadení, ktoré majú vydané povolenie na poskytovanie lekárenskej starostlivosti vo verejnej lekárni, vo výdajni zdravotníckych pomôcok, vo výdajni ortopedicko-protetických zdravotníckych pomôcok a vo výdajni audio-protetických zdravotníckych pomôcok
 - podáva žiadosť o zaradenie zdravotníckeho pracovníka do špecializačného štúdia alebo certifikačnej prípravy

Samosprávny kraj na plnenie úloh na úseku humánnej farmácie ustanovuje farmaceuta samosprávneho kraja.

A/ Priority zdravotnej politiky pre Košický kraj

Strategickým dokumentom pre oblasť zdravotníctva je materiál pod názvom „*Priority zdravotnej politiky pre Košický kraj na obdobie 2024-2028, s výhľadom do roku 2030.*“ Spracovanie tohto strategického dokumentu vychádza primárne z legislatívnych požiadaviek a sekundárne z požiadaviek aplikačnej praxe najmä pri uchádzaní sa a následnej implementácii rôznych projektových zámerov v oblasti zdravotníctva.

Materiál bol v roku 2023 vo fáze príprav a spracovania tak, aby tento dokument, okrem iného, obsahoval formuláciu priorít, dlhodobých a krátkodobých cieľov zameraných na udržanie a zvýšenie dostupnosti, ako aj na skvalitnenie zdravotnej starostlivosti na území Košického samosprávneho kraja.

Zámerom bolo v analytickej časti charakterizovať stav zdravotníctva v Košickom kraji, najmä identifikovať inštitúcie fungujúce v zdravotníctve, definovať a porovnať sieť zdravotníckych zariadení, analyzovať problematiku zdravotníckeho personálu, popísať problematiku ambulantnej pohotovostnej služby, prezentovať problematiku humánnej farmácie a jej zložiek, predovšetkým za účelom identifikácie a analýzy kľúčových problémov. V ďalšej, strategickej časti bolo zámerom zhrnúť a dokumentovať jednotlivé problémové oblasti zdravotníctva v opisnej ako aj grafickej podobe, prioritné oblasti, špecifické ciele a návrhy opatrení KSK v oblasti regionálneho zdravotníctva a navrhnúť opatrenia, ktoré možno považovať za významné z hľadiska možnosti dosiahnuť vytýčený strategický a globálny cieľ, ktorým je zlepšenie dostupnosti kvalitnej pro-pacientsky a pro-rodinne orientovanej integrovanej zdravotnej starostlivosti a podpora prevencie pre obyvateľov košického kraja.

B/ ETICKÁ KOMISIA

V roku 2023 sa konalo celkovo 14 zasadnutí. Z toho 12 zasadnutí v riadnom plánovanom termíne a 2 mimoriadne zasadnutie Etickej komisie. Na rokovaníach bolo posudzovaných spolu 14 nových klinických štúdií (z toho 6 posudzovala etická komisia v pozícii lokálnej etickej komisie a 8 posudzovala v pozícii centrálnej etickej komisie), jedna nová neklinická (observačná) štúdia 6 projektov biomedicínskeho výskumu, 122 dodatkov k už schváleným, prebiehajúcim štúdiám, , 8 žiadostí o individuálne povolenia neregistrovaných liekov, 55 súhrnov hlásení o nežiaducich účinkoch liečiv v klinických skúšaniach (SUSAR – priebežné, štvrt'ročné, polročné, ročné). Na mimoriadnych zasadnutiach etickej komisie boli 3 žiadosti posudzované ako urgentné. Etická komisia v roku 2023 neposudzovala žiadne žiadosti o skupinové povolenie neregistrovaných liekov. Vystavených bolo 167 faktúr za činnosť etickej komisie. Komisia sa ďalej zaoberala spolu 219 oznámeniami zo strany žiadateľov a zadávateľov prebiehajúcich klinických skúšaní. Cenník za prejednanie štúdií, projektov a ich dodatkov nebol v roku 2023 aktualizovaný.

C/ POSKYTOVATELIA ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI

V roku 2023 bolo vydaných celkom 278 rozhodnutí. Z toho bolo 48 nových povolení na prevádzkovanie zdravotníckych zariadení, 125 zmien existujúcich povolení z dôvodu zmeny miesta prevádzkovania zdravotníckeho zariadenia, jeho odborného zamerania, zmeny druhu činnosti alebo zmeny odborného zástupcu (hoci formálne ide o nové povolenie), 41 zrušení povolenia, 3 dočasné pozastavenia povolenia. V roku 2023 nebola zamietnutá žiadna žiadosť o vydanie, zmenu alebo zrušenie povolenia, ani žiadosť o dočasné pozastavenie povolenia. K vyznačeniu zmeny údajov v povoleniach došlo v 58 prípadoch. Ďalej boli vydané 3 oznámenia o zániku povolenia. V súvislosti so zdravotnými obvodymi bolo v roku 2023 určených 6 zdravotných obvodov, dvoch prípadoch došlo k zmene zdravotného obvodu a v jednom prípade bola potvrdená platnosť určenia zdravotného obvodu.

Pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti bolo v roku 2023 vydaných 47 potvrdení o platnosti povolenia a dĺžky odbornej praxe odborného zástupcu.

Poskytovateľom zdravotnej starostlivosti bolo v roku 2023 schválených 444 nových ordinačných hodín, zaevidovaných bolo cca 300 cenníkov zdravotných výkonov poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. 13 zdravotníckych pracovníkov bolo zbavených mlčanlivosti.

Jednotlivé rozhodnutia boli vydané riadne a zákonne , pri dodržaní zákonom určených lehôt. V roku 2023 nebolo voči rozhodnutiu lekára samosprávneho kraja podané žiadne odvolanie. Oddelenie zdravotníctva v roku 2023 vykonávalo aj ďalšie činnosti súvisiace s problematikou prevádzkovania zdravotníckeho zariadenia a poskytovaním zdravotnej starostlivosti, ktoré nie sú spracovávané a realizované podľa zákona o správnom konaní, najmä poskytovanie poradenstva a podpory žiadateľom v súvislosti so žiadosťami o vydanie, zmenu alebo zrušenie povolenia na prevádzkovanie zdravotníckych zariadení.

Oddelenie zdravotníctva používa modul evidencie registra povolení pod názvom e-VUC RZplus. V rámci predmetnej aplikácie je okrem iného zavedený register držiteľov povolení a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti so všetkým zákonom určenými údajmi.

Z dôvodu podania komplexných informácií bola pravidelne aktualizovaná Informácia o požiadavkách a podmienkach pre vydanie povolenia a zrušenia povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, ktorá zahŕňa aj jednotlivé formáty žiadosti, ktoré uľahčujú orientáciu poskytovateľom zdravotnej starostlivosti.

D/Archív zdravotnej dokumentácie

V rámci agendy zdravotnej dokumentácie bola prevzatá do úschovy zdravotná dokumentácia po 10 poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, ktorí ukončili svoju činnosť bez prevzatia

ambulancie nastupujúcim poskytovateľom zdravotnej starostlivosti. Prevzatá do úschovy a následne odovzdaná novému poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti bola zdravotná dokumentácia po 9 poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. V roku 2023 bolo odoslaných 53 záznamov zdravotnej dokumentácie z archívu KSK novým poskytovateľom zdravotnej starostlivosti.

E/ AMBULANTNÁ POHOTOVOSTNÁ SLUŽBA V KSK

Ambulantná pohotovostná služba je zdravotná starostlivosť, ktorou sa zabezpečuje dostupnosť zdravotnej starostlivosti v rozsahu poskytovania všeobecnej ambulantnej starostlivosti pri náhlej zmene zdravotného stavu osoby, ktorá bezprostredne neohrozuje jej život alebo bezprostredne neohrozuje niektorú zo základných životných funkcií.

Poskytovanie ambulantnej pohotovostnej služby zabezpečuje organizátor podľa osobitného predpisu (578/2004 Z. z.) prostredníctvom lekára s profesijným titulom:

- a) všeobecný lekár alebo lekár s profesijným titulom internista alebo lekár zaradený do špecializačného štúdia v internistických špecializačných odboroch s najmenej trojročnou odbornou praxou v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti, ak sa zabezpečuje poskytovanie ambulantnej pohotovostnej služby pre dospelých,
- b) pediater, ak sa zabezpečuje poskytovanie ambulantnej pohotovostnej služby pre deti a dorast.

Ak organizátor nedokáže zabezpečiť poskytovanie pevnej ambulantnej pohotovostnej služby v rozsahu podľa § 8a ods. 1 písm. a) prvého bodu zákona č. 576/2004 Z. z. zdravotníckymi pracovníkmi v povolání lekár na najbližší kalendárny mesiac, bezodkladne po tom, ako sa o tejto skutočnosti organizátor dozvedel, informuje o tom samosprávny kraj.

Ak organizátor informoval samosprávny kraj o vyššie uvedenej skutočnosti, poskytovanie pevnej ambulantnej pohotovostnej služby, ktoré organizátor nezabezpečil, sa zabezpečuje podľa rozpisu zabezpečenia poskytovania pevnej ambulantnej pohotovostnej služby určeného a zverejneného samosprávnym krajom v rozsahu, v ktorom nie je do 22. hodiny podľa § 8a ods. 1 písm. a) prvého bodu alebo do 20. hodiny podľa § 8a ods. 1 písm. a) druhého bodu zákona č. 576/2004 Z. z. poskytovanie pevnej ambulantnej pohotovostnej služby zabezpečené organizátorom.

Samosprávny kraj zabezpečuje poskytovanie pevnej ambulantnej pohotovostnej služby podľa § 8a ods. 7 zákona č. 576/2004 Z. z. v ambulancii, v ktorej organizátor svoju povinnosť poskytovať pevnú ambulantnú pohotovostnú službu nezabezpečil, predovšetkým prostredníctvom poskytovateľov poskytujúcich všeobecnú ambulantnú starostlivosť pre dospelých v spádovom území, v ktorom sa nachádza pevný bod, a poskytovateľov poskytujúcich všeobecnú ambulantnú starostlivosť pre deti a dorast v spádovom území, v ktorom sa nachádza pevný bod.

Samosprávny kraj zverejňuje rozpis zabezpečenia poskytovania pevnej ambulantnej pohotovostnej služby na svojom webovom sídle najneskôr päť pracovných dní pred začiatkom obdobia, na ktoré sa rozpis zabezpečenia poskytovania pevnej ambulantnej pohotovostnej služby vyhotovuje. K rozpisu služieb vydal Košický samosprávny kraj osobitné Usmernenie. Rozpis obsahuje najmä: miesto a čas poskytovania APS, zoznam dobrovoľne a povinne slúžiacich PZS s dátumom služby APS.

Košický samosprávny kraj v roku 2023 zabezpečil poskytovanie pevnej ambulantnej pohotovostnej služby pre deti a dorast v:

a) pevnom bode Michalovce – spádové územie: okres Michalovce a okres Sobrance v rozsahu 911 hodín. V ostatnom rozsahu v uvedenom pevnom bode zabezpečil poskytovanie pevnej ambulantnej pohotovostnej služby pre deti a dorast organizátor.

b) pevnom bode Spišská Nová Ves – spádové územie: okres Spišská Nová Ves a okres Gelnica v rozsahu 225 hodín. V ostatnom rozsahu v uvedenom pevnom bode zabezpečil poskytovanie pevnej ambulantnej pohotovostnej služby pre deti a dorast organizátor.

V roku 2023 Košický samosprávny kraj zabezpečil aj poskytovanie pevnej ambulantnej pohotovostnej služby pre dospelých v pevnom bode Kráľovský Chlmec – spádové územie: okres Trebišov v rozsahu 441 hodín. V ostatnom rozsahu v uvedenom pevnom bode zabezpečil poskytovanie pevnej ambulantnej pohotovostnej služby pre dospelých organizátor.

Pre dodržanie legislatívnych podmienok a zlepšenie informovanosti obyvateľov, Košický samosprávny kraj počas celého roka 2023 zverejšňoval na svojej webovej stránke Rozpis APS - VUCKE rozpisy všetkých ambulancií APS v kraji a všetky potrebné informácie pre obyvateľov kraja ako aj organizátorov APS. Poskytovatelia APS počas celého roka pracovali a využívali systém rozpísovania služieb APS v module e-VUC. Aj v priebehu ďalšieho obdobia budú rozpisy zverejšňované prostredníctvom tejto aplikácie.

F/ PODNETY, KONTROLNÁ ČINNOSŤ A SPRÁVNE KONANIE

V roku 2023 bolo oddelením zdravotníctva Košického samosprávneho kraja vyriešených spolu 34 písomných podnetov. Okrem písomných podaní sa oddelenie zdravotníctva zaoberalo aj vysokému počtu telefonátov a elektronickej pošty zo strany poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a pacientov. Pre vecnú alebo miestnu nepríslušnosť z celkového počtu podaní bolo oddelením zdravotníctva postúpených iným inštitúciám 8 podaní alebo ich časti (najmä MZSR, ÚDZS, RLK atď.).

Najčastejšie sa podávatelia obracali na Úrad Košického samosprávneho kraja s podnetmi, ktoré sa týkali problematiky: poplatkov, nevydania zdravotnej dokumentácie novému poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti pri zmene lekára, nedodržiavania ordinačných hodín, personálneho a materiálno – technické vybavenia ambulancie, neprítomnosti lekára na ambulancii, odmietnutia poskytnutia zdravotnej starostlivosti, neetického prístupu zdrav. personálu atď. V roku 2023 oproti predchádzajúcemu kalendárnemu roku bol zaznamenaný mierny pokles počtu riešených podnetov.

Predmetom kontroly v roku 2023 bola kontrola dodržiavania povinností poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ktoré sú vymedzené v § 79 zákona č. 578/2004 Z. z.. V roku 2023 kontrolnú činnosť vykonávali poverení zamestnanci oddelenia zdravotníctva v súlade so zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov na základe poverenia bolo zrealizovaných 21 kontrol zdravotníckych zariadení poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ktoré boli zamerané najmä na personálne a materiálno – technické vybavenie ambulancie a dodržanie ordinačných hodín zo strany poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. U 6 poskytovateľov zdravotnej starostlivosti bolo počas kontrolnej činnosti preukázané porušenie § 79 zákona č. 578/2004 Z. z. a z toho dôvodu bolo zo strany Košického samosprávneho kraja začaté správne konanie v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „správny poriadok“).

G/ POSKYTOVATELIA LEKÁRENSKEJ STAROSTLIVOSTI

V roku 2023 vydal farmaceut KSK spolu 143 rozhodnutí. Z toho 10 rozhodnutí o vydaní nového povolenia, 27 zmien existujúcich povolení z dôvodu zmeny miesta prevádzkovania alebo zmeny odborného zástupcu a 5 rozhodnutí o zrušení povolenia. Ďalej k vyznačeniu zmeny údajov v zmysle § 8 ods. 1 zákona č. 362/2011 Z.z. v povolení došlo celkovo v 98 prípadoch, pričom šlo o zmenu mena alebo priezviska, zmenu bydliska alebo sídla, zmena štatutárneho orgánu. K rozhodnutiu o dočasnom pozastavení činnosti došlo v 2 prípadoch a k jednému zániku povolenia. Poskytovateľom lekárenskej starostlivosti bolo v roku 2023 schválených 23 nových prevádzkových časov.

Rozhodnutia boli riadne a zákonne spracované pri dodržaní určených lehôt v súlade so správnym poriadkom Slovenskej republiky. V roku 2023 nebolo voči rozhodnutiu farmaceuta samosprávneho kraja podané žiadne odvolanie ani žiadny iný opravný prostriedok. Na základe určených kompetencií boli na ODDZ vykonávané ďalšie činnosti súvisiace s prevádzkovaním zdravotníckeho zariadenia a poskytovaním lekárenskej starostlivosti, a to napr.: vyznačenie zmeny údajov v povolení alebo schvaľovanie prevádzkového času, zbavenie povinnosti mlčanlivosti zdravotníckych pracovníkov.

Farmaceut Košického samosprávneho kraja (KSK) schvaľoval a nariaďoval organizovanie lekárenskej pohotovostnej služby (LPS) v jednotlivých okresoch na základe návrhov jednotlivých regionálnych lekárenských komôr v kraji. Navrhnuté rozpisy poskytovateľov lekárenskej pohotovostnej služby vo forme nariadení boli pravidelne, jedenkrát mesačne, zverejňované na webovom sídle KSK.

ODBOR KULTÚRY

Oblasť kultúry je významným faktorom kvality života obyvateľstva a dôležitou súčasťou hospodárskeho a sociálno-ekonomického rozvoja Košického samosprávneho kraja. Krajská samospráva prostredníctvom odboru kultúry mapuje kultúrne potreby a zabezpečuje kultúrne služby pre jeho obyvateľov i návštevníkov. KSK je v súčasnosti zriaďovateľom 20 kultúrnych organizácií s právnou subjektivitou, ktoré zamestnávajú vyše 537 profesionálnych zamestnancov a na rozvoji kultúry a umenia spolupracuje aj s ďalšími aktérmi. Rok 2023 priniesol rastúci trend v takmer všetkých sledovaných indikátoroch rozvoja, zvyšuje sa rozsah a kvalita kultúrnej ponuky, rastie i návštevnosť.

SPRÁVA KULTÚRNYCH ORGANIZÁCIÍ V ZRIAĐOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI KSK

Geografické rozmiestnenie sídel kultúrnych zariadení prevažne vo väčších mestách regiónu sleduje zámer dostupnosti kultúrnych služieb pre všetkých obyvateľov kraja.

V zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja je celkom 20 kultúrnych organizácií:

- Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach,
- Zemplínska knižnica Gorazda Zvonického v Michalovciach,
- Zemplínska knižnica v Trebišove,
- Gemerská knižnica Pavla Dobšinského v Rožňave,
- Gemerské osvetové stredisko (Rožňava),

- Centrum kultúry Košického kraja (Košice),
- Kultúrne centrum Medzibodrožia a Použia (Kráľovský Chlmec),
- Krajská hvezdáreň a Zemplínske kultúrne centrum (Michalovce),
- Spišské kultúrne centrum a knižnica (Spišská Nová Ves),
- Východoslovenské múzeum v Košiciach,
- Zemplínske múzeum v Michalovciach,
- Múzeum a Kultúrne centrum južného Zemplína v Trebišove,
- Banícke múzeum v Rožňave,
- Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi,
- Galéria umelcov Spiša v Spišskej Novej Vsi,
- Východoslovenská galéria (Košice),
- Bábkové divadlo v Košiciach,
- Divadlo Thália Színház (Košice),
- Divadlo Romathan v Košiciach,
- Spišské divadlo (Spišská Nová Ves)

Výraznejšie organizačné zmeny prebehli v Divadle Romathan v Košiciach, v Krajskej hvezdární a Zemplínskom kultúrnom centre v Michalovciach, v Bábkovom divadle v Košiciach, kde sa zároveň zmenil aj štatutár, v Gemerskom osvetovom stredisku v Rožňave a realizované boli aj v Spišskom divadle v Spišskej Novej Vsi.

Rozmiestnenie kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK

Poslaním kultúrnych organizácií v kontexte ich rôznorodosti je uchovávanie kultúrneho dedičstva, tvorba a prezentácia hudobno-dramatického umenia v podmienkach divadiel, spravovanie a sprístupňovanie zbierkových predmetov múzeí a galérií ako i spravovanie a prezentácia knižných fondov. Ďalej je to realizácia výchovno-vzdelávacích podujatí v rámci mimoškolskej výchovy, organizovanie festivalov, súťaží a prehliadok v oblasti záujmovej umeleckej činnosti a tradičnej ľudovej kultúry i umenia ako aj kvalitatívny systematický a koncepčný rozvoj ostatných kultúrnych služieb a kultúrnych aktivít na území Košického samosprávneho kraja.

Aj preto prebiehala činnosť kultúrnych organizácií naďalej v zmysle plnenia Koncepcie rozvoja kultúry v Košickom samosprávnom kraji 2020-2025 (2030) schválenej Zastupiteľstvom Košického samosprávneho kraja v roku 2019.

ČINNOSŤ KULTÚRNYCH ORGANIZÁCIÍ

V rámci hodnotenia výkonnosti kultúrnych organizácií boli za každý segment sledované vybrané ukazovatele ich činnosti.

Divadlá – vybrané ukazovatele činnosti za rok 2023

Názov organizácie	Počet premiér	Počet predstavení odohraných súbormi divadla	Počet návštevníkov na predstaveniach divadla
Bábkové divadlo v Košiciach	3	278	23 599
Divadlo Thália Színház	6	92	19 001
Divadlo Romathan v Košiciach	4	80	8 662
Spišské divadlo	6	182	33 395
SPOLU	19	632	84 657

4 divadlá v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja uviedli v roku 2023 spolu 19 premiér. Bábkové divadlo v Košiciach uviedlo 3 tri nové bábkové inscenácie – Bolo raz jedno bábkové divadlo, ktorá získala aj Prémii Slovenského literárneho fondu, inscenáciu Nie! a One, two, three... Ideš z hry! Divadlo Thália Színház predstavilo 6 premiér z toho 2 v koprodukcii. Divadlo Romathan odpremiéovalo 4 premiéry, koncert Art of Romathan, edukatívnu rozprávku s ekologickým zameraním Keď sa zemeguľa chichúňa, tretie pokračovanie koncertu Nestarnúce rómske melódie a inscenáciu Spomienka. Spišské divadlo uviedlo 6 premiér, americkú komédiu Lá-á-áska, inscenáciu Klub hypochondrov, Rozprávky z krivého zrkadla pre detského diváka, premiéru inscenácie súčasnej francúzskej hry Meno a na alternatívnej scéne uviedlo Panoptikum. Poslednou premiérou roka bola umelecky aj divácky náročná inscenácia Šeptuchy v réžii M. Luteránovej, ktorá vzbudila pozitívny ohlas po celom Slovensku. V dvoch divadelných sezónach navštívilo 4 divadlá v zriaďovateľskej pôsobnosti v rámci 632 odohraných predstavení v sídle vlastného divadla a tiež v rámci zájazdových aktivít 84 657 divákov. Počet divákov sa oproti predchádzajúcemu roku zvýšil o 16 %.

Kľúčové aktivity divadiel:

- Divadlo Thália Színház v Košiciach sa stalo partnerom v participatívnom projekte „Rozvoj publika (audience development) – divák ako súčasť divadelnej komunity“, v rámci ktorého bola v spolupráci s partnermi projektu realizovaná odborná konferencia. Išlo o priame zacielenie scénického umenia na mladšie vekové skupiny návštevníkov.
- Spišské divadlo v Spišskej Novej Vsi uviedlo do prevádzky alternatívnu scénu „Pouličné divadlo“ premiérou v závere roka pod názvom Panoptikum.
- Bábkové divadlo v Košiciach pripravilo 11. jubilejný ročník festivalu Dni bábkového divadla a hier pre rodiny – Virvar. Okrem slovenských divadiel sa programu zúčastnili aj súbory z Česka, Ukrajiny, Maďarska, Slovinska, Poľska a Nemecka.

Konsolidovaná výročná správa 2023

- Bábkové divadlo v Košiciach úspešne ukončilo projekt „Mediálne javisko inakosti“ v rámci programu Erasmus+ a projekt „Modernizácia divadelných sál“ v rámci výzvy MK SR na podporu udržateľnosti a odolnosti kultúrnych inštitúcií,
- Na prelome septembra a októbra organizovalo Spišské divadlo už 13. ročník festivalu Divadelný Spiš.
- Všetky divadlá sa zapojili aj do celoslovenskej iniciatívy „Noc divadiel“, v Bábkovom divadle si diváci mohli pozrieť dve inscenácie a nahliadnuť aj do zákulisia divadla, v Spišskom divadle sa mohli diváci stretnúť osobne s hercami, ktorých poznajú len z javiska.

Knížnice – vybrané ukazovatele činnosti za rok 2023

Názov organizácie	Knížničné jednotky spolu	Prírastok nových knižných jednotiek	Výpožičky spolu	Počet registrovaných užívateľov	Počet podujatí organizovaných knižnicou	Celková návštevnosť v knižniciach
Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach	205 885	9 216	324 116	10 590	654	213 512
Zemplínska knižnica G. Zvonického V Michalovciach	84 854	2 802	180 019	5 547	331	59 227
Zemplínska knižnica v Trebišove	56 565	1 769	103 390	3 081	366	36 701
Gemerská knižnica P. Dobšinského v Rožňave	77 851	1 380	67 357	2 088	358	31 275
Spišské kultúrne centrum a knižnica, úsek knižnice	82 813	2 366	88 714	2 452	317	42 838
Knižnica pri Kultúrnom centre Medzibodrožia a Použia	30 506	366	8 383	515	36	3 487
SPOLU	538 474	17 899	771 979	24 275	2 062	387 040

V 1 knižnici s krajskou pôsobnosťou, 4 regionálnych knižniciach a v Knižnici pri Kultúrnom centre Medzibodrožia a Použia bolo v roku 2023 evidovaných celkom 24 275 čitateľov, ich počet sa oproti predchádzajúcemu roku mierne zvýšil, kedy bolo evidovaných čitateľov 22 250. Počet výpožičiek všetkých uvedených knižníc bol 771 979, z čoho takmer 90 % tvorili absenčné výpožičky. V priemere to je 32 výpožičiek na jedného čitateľa. Knižnice zároveň organizovali v roku 2023 vyše 2 000 podujatí a svoje fondy obohatili o takmer 18 000 nových knižných

Konsolidovaná výročná správa 2023

jednotiek. Košický samosprávny kraj prerozdělil na zveľadovanie knižného fondu finančné prostriedky v celkovej hodnote 30 000 eur.

Kľúčové aktivity knižníc:

- Knižnice pripravili bohatý program v rámci Týždňa slovenských knižníc, ktorý bol venovaný v roku 2023 téme Knižnice pre všetkých – #Knižnica. Aktivity knižníc sa niesli v téme „Vyprázdni police svojej knižnice“ a okrem búrzh kníh si pripravili napríklad workshopy a diskusné stretnutia.
- Investovalo sa do skvalitnenia knižnično-informačných systémov, rozšírila sa ponuka e-kníh a pod., intenzívne sa pokračovalo v digitalizácii najmä vzácnych regionálnych dokumentov.
- Gemerská knižnica P. Dobšinského v Rožňave sa vyprofilovala ako EKO knižnica.
- Zemplínska knižnica v Trebišove rozvinula aktívnu spoluprácu s Centrom vedecko-technických informácií a intenzívne rieši tému robotizácie.
- V neformálnom vzdelávaní sa ponuka rozširuje na informačnú a mediálnu gramotnosť, tému duševného zdravia a pod.

Múzeá – vybrané ukazovatele činnosti za rok 2023

Názov organizácie	Počet expozícií (spolu)	Počet novo otvorených expozícií v roku 2023	Počet výstav otvorených v roku 2023	Počet výchovnovzdelávacích a kultúrno-spoločenských aktivít realizovaných múzeom	Počet návštevníkov múzea
Východoslovenské múzeum v Košiciach	8	2	7	134	141 550
Zemplínske múzeum v Michalovciach	5	1	4	52	13 096
Múzeum a Kultúrne centrum južného Zemplína v Trebišove	15	1	3	114	30 266
Banické múzeum v Rožňave	5	0	1	181	12 477
Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi	6	0	9	177	34 425
Muzeálna expozícia Jozefa Mailátha, súčasť Kultúrneho centra Medzibodrožia a Použia	3	1	5	7	4 226
SPOLU	42	5	29	665	236 040

Konsolidovaná výročná správa 2023

Päť múzeí v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK spolu s Muzeálnou expozíciou J. Mailátha pri Kultúrnom centre Medzibodrožia a Použitia sa v roku 2023 prezentovalo 74 výstavami a ďalšími 665 aktivitami (predovšetkým výchovno-vzdelávacími) v rámci regiónu, na ktorých sa zúčastnilo 236 040 domácich i zahraničných návštevníkov, teda o takmer 114 000 viac než v roku 2022 (123 000).

Galérie – vybrané ukazovatele činnosti za rok 2023

Názov organizácie	Počet expozícií (spolu)	Počet výstav otvorených v roku 2023	Počet zbierkových predmetov zaevidovaných v roku 2023 (prírastkové číslo)	Počet výchovnovzdelávacích a kultúrno-spoločenských aktivít realizovaných galériou	Počet návštevníkov galérie
Galéria umelcov Spiša v Spišskej Novej Vsi	6	19	63	105	15 569
Východoslovenská galéria	1	17	131	257	43 120
SPOLU	7	36	179	365	58 689

V priebehu roka 2023 uviedli dve galérie 36 nových výstavných projektov a návštevníkov okrem toho privítali na 365 vernisážach a iných eventoch, ich brány prekročilo počas roka viac než 58 000 návštevníkov, čo je o vyše 37 000 než v roku 2022. Galérie postupne rozširujú ponuku svojich sprievodných výchovno-vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí.

Kľúčové aktivity múzeí a galérií:

- V roku 2023 pribudlo do múzeí 5 nových expozícií.
- Do väčšiny expozícií sa zaviedli SMART interaktívne prvky.
- Prebehli odborné revízie zbierkových predmetov.
- Košický samosprávny kraj hostoval v septembri celoslovenský Festival múzeí a galérií.
- V roku 2023 sa dosiahla najvyššia návštevnosť múzeí a galérií za posledných 5 rokov.
- Východoslovenská galéria získala prestížne ocenenie Biela kocka za svoj inovatívny edukačný projekt s názvom "More možností".
- Medzi významné vlastné výstavné projekty patrili: výstava Východoslovenskej galérie v Košiciach – „Elemír Halász Hradil“, výstava Banického múzea v Rožňave – Koža a kožušiny, výstava Múzea a Kultúrneho centra južného Zemplína v Trebišove – Andrassy 200, k najviac navštevovaným vo Východoslovenskom múzeu v Košiciach patrila výstava venovaná 100. výročiu Medzinárodného maratónu mieru a zapožičaná výstava Miro Žbirka – Roky a Dni.

Osvetové strediská a kultúrne centrá – vybrané ukazovatele činnosti za rok 2023

Názov organizácie	Počet jednotlivých foriem podujatí podľa oblastí KOČ	Počet účastníkov podujatí	Súťaže, prehliadky - počet realizovaných	Počet návštevníkov na súťažiach a prehliadkach	Počet realizovaných festivalov	Počet návštevníkov na festivaloch
Centrum kultúry Košického kraja	109	16 183	12	2 031	6	9 511
Krajská hvezdáreň a Zemplínske kultúrne centrum, úsek osvetu	159	22 516	19	2 286	3	4 758
Gemerské osvetové stredisko	318	11 639	9	1 142	3	5 124
Spišské kultúrne centrum a knižnica, úsek osvetu	149	20 578	17	1 942	3	6 803
Múzeum a Kultúrne centrum južného Zemplína v Trebišove, úsek osvetu	25	10 100	4	1 870	5	3 892
Kultúrne centrum Medzibodrožia a Použia	25	525	5	690	3	5 450
SPOLU	785	81 541	66	9 961	23	35 538

V roku 2023 osvetové strediská a kultúrne centrá pripravili takmer 800 podujatí (tanečné domy, prednášky, kurzy, krúžky, tvorivé dielne a pod.), na ktorých sa zúčastnilo spolu viac než 81 000 návštevníkov. Ďalej úspešne realizovali 66 súťaží a prehliadok s návštevnosťou takmer 10 000 divákov. V roku 2023 bolo organizáciami pripravených celkovo 23 festivalov regionálneho a krajského významu, ktorých celkovo navštívilo vyše 35 000 návštevníkov. Medzi najvýznamnejšie patria Gemerský folklórny festival v Rejdovej, Zimný festival zvykov a obyčají Rok na Gemeri, Spišské folklórne slávnosti, festival žatvy Múzea a Kultúrneho centra južného Zemplína s názvom Dožinky, Esencia Festival tradičnej kultúry a Abovské folklórne slávnosti. Významným festivalom najmä z pohľadu ponuky pre rómske menšinové skupiny je festival Mulatos Romale, ktorý má svoju dlhoročnú tradíciu v Kráľovskom Chlmci.

Hvezdárne a astronomické pracoviská – vybrané ukazovatele činnosti za rok 2023

Názov organizácie	Počet kultúrno-výchovných podujatí	Počet návštevníkov kultúrno-výchovných podujatí
Krajská hvezdáreň a Zemplínske kultúrne centrum, úsek hvezdárne	232	5 369
Hvezdáreň Medzev (Centrum kultúry Košického kraja)	111	3 807
Hvezdáreň Rožňava (Gemerské osvetové stredisko v Rožňave)	111	3 779
Múzeum a Kultúrne centrum južného Zemplína, úsek astronómie	80	2 671
SPOLU	534	15 626

Do kultúrno-osvetovej činnosti patrí okrem všeobecnej aj špecializovaná kultúrno-osvetová činnosť so zameraním na astronomickú oblasť. Hvezdárne a astronomické pracoviská fungujú ako súčasť iných krajom zriadených kultúrnych organizácií (Krajská hvezdáreň a Zemplínske kultúrne centrum – úsek hvezdárne, Centrum kultúry Košického kraja – Hvezdáreň v Medzeve, Gemerské osvetové stredisko v Rožňave – Hvezdáreň Rožňava a Múzeum a Kultúrne centrum južného Zemplína v Trebišove – astronomický úsek). V roku 2023 pripravili tieto pracoviská 534 kultúrno-výchovných aktivít s počtom 15 626 návštevníkov.

Kľúčové aktivity osvetových stredísk a kultúrnych centier, hvezdární a astronomických pracovísk:

- V roku 2023 bolo otvorené detašované pracovisko Spišského kultúrneho centra a knižnice v Gelnici.
- Kultúrno-osvetová činnosť oslávila výročie 70. rokov svojho vzniku, osobitne Gemerské osvetové stredisko v Rožňave a Zemplínske kultúrne centrum v Michalovciach (aktuálne ako súčasť jednej organizácie spolu s Krajskou hvezdárňou).
- V rámci skvalitnenia činnosti hvezdární a astronomických pracovísk sa realizovalo nové krajské podujatie hvezdární KSK - AstroRoadShow Košického kraja.
- Kultúrne centrum Medzibodrožia a Použia v Kráľovskom Chlmci uviedlo do prevádzky exteriérové kino.
- V roku 2023 sa pokračovalo s vyhodnocovaním a prehodnotením dramaturgie festivalov regionálneho a krajského významu (ročne 23-26), k najvýznamnejším patria: Spišské folklórne slávnosti, Gemerský folklórny festival Rejdová, Dožinky, Esencia Festival tradičnej kultúry, Dni Spišského Jeruzalema atď.

CELKOVÁ NÁVŠTEVNOSŤ KULTÚRNYCH ORGANIZÁCIÍ

20 kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja navštívilo počas roka 2023 spolu 896 172 návštevníkov. V roku 2023 organizácie dosiahli úroveň návštevnosti evidovaných pred pandémiou Covid – 19 (889 433 návštevníkov v roku 2019). Roky 2020 a 2021 zaznamenali očakávaný prepád, rok 2022 znamenal postupné stabilizovanie návštevnosti s dosiahnutou úrovňou 60 % z počtu pred pandémiou.

Vlastné príjmy kultúrnych organizácií v roku 2023 zaznamenali pozitívny trend. Po dvoch rokoch pandémie dosiahli v roku výšku takmer 1 300 000 €, čo je o 36 % viac než v poslednom predpandemickom roku 2019. Tieto údaje svedčia aj o ochote návštevníkov zaplatiť si za kvalitný program. Vlastné príjmy tvoria prevažne príjmy zo vstupného. Od roku 2022 sa vyhodnocuje aj údaj, ktorý čiastočne ukazuje rastúcu sebestačnosť kultúrnych organizácií KSK, ide však len o výber finančných indikátorov. V roku 2023 sa kultúrne organizácie KSK podieľali na financovaní nákladov v priemere 15,67 %.

VÝZNAMNÉ INVESTÍCIE A OBNOVA KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

Udržiavanie a rozvoj kultúrneho dedičstva je jedným z hlavných pilierov smerovania kultúrnej politiky v Košickom samosprávnom kraji.

- Košický samosprávny kraj v roku 2023 aktívne pristúpil k záchrane kultúrneho dedičstva a do vlastníctva nadobudol objekt - Chiška u Kriški – Ľudový dom v Rejdovej v podobe 170 ročnej drevenice zapísanej do Zoznamu národných kultúrnych pamiatok na Slovensku (zverené do správy Gemerského osvetového strediska), ktorá bude slúžiť ako živé múzeum.
- Múzeum a Kultúrne centrum Južného Zemplína v rámci schémy INTERREG realizovalo a ukončilo projekt INTERCASTLES, v rámci ktorého vznikla nová interaktívna expozícia „Portrét rodu Andrassy“, ktorá prezentuje najvýznamnejších mužských členov rodu. Prebehla aj rekonštrukcia oplotenia celého historického areálu kaštieľa. Zároveň si organizácia v roku 2023 pripomenula celoročným programom 200. výročie narodenia grófa Júliusa Andrassyho.
- V rámci nadnárodných a zahraničných schém bolo v realizácii 10 projektov spadajúcich pod Integrovaný regionálny operačný program, v rámci ktorých bolo získaných vyše 1 800 000,- €. V rámci tohto programu sa v Zemplínskom múzeu obnovila archeologická expozícia za 203 619,92 €, v Múzeu a Kultúrnom centre Južného Zemplína pribudla stála expozícia Zemplín Antiqua za 120 783,60 €, expozícia Zaži Gotiku pribudla vo Východoslovenskom múzeu v Košiciach v hodnote 223 049,66 €, Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi inovovalo expozíciu klávesových hudobných nástrojov v Letohrádku Dardanely v Markušoviaciach v sume 197 686,63 €, Banické múzeum rekonštruovalo priestory galérie za 137 811,88 €. Prebehli rekonštrukcie 5 kultúrnych organizácií - Spišské divadlo modernizovalo svoje priestory za 234 588,63 €, Bábkové divadlo v Košiciach prešlo rekonštrukciou priestorov vo výške 209 117,12 €, Spišské kultúrne centrum a knižnica zmodernizovalo priestory budovy knižnice za 116 888,44 €, Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach rekonštruovala regionálne oddelenie za 239 162,70 €, Východoslovenská galéria modernizovala osvetlenie a IT infraštruktúru v celkovej výške 195 666,02 €.
- 2 projekty boli realizované v rámci Nórskeho finančného mechanizmu – projekt Múzea Spiša v Spišskej Novej Vsi „Kúria Zuzana“ (Markušovce) s rozpočtom 3 313 000 € a projekt Východoslovenskej galérie v Košiciach „House of mine“ vo výške 106 490 €.

Konsolidovaná výročná správa 2023

Vďaka cezhraničnej schéme SK-HU bol Múzeom a Kultúrnym centrom južného Zemplína v Trebišove realizovaný projekt „InterCastles vo výške 880 000 €.

- Kultúrne organizácie získavajú financie z externých zdrojov aj prostredníctvom domácich schém (Fond na podporu umenia, Fond na podporu národnostných menšín, Národné osvetové centrum, Ministerstvo kultúry SR) v roku 2023 získali vyše 760 000 €. Podaných bolo 177 projektov, z tohto počtu bolo úspešných 145.

INTERNÁ VÝZVA „TRADÍCIE INŠPIRUJÚ INOVÁCIE 2023“

Vo februári bol spustený 5. ročník internej výzvy Tradície inšpirujú inovácie, podporené boli 2 projekty v sume vyše 78 000 €. Úspešný projekt „Shop VSG“ Východoslovenskej galérie v Košiciach zabezpečí otvorený a inkluzívny priestor s rozšírenými službami pre návštevníkov a tiež vytváranie platformy pre lokálnych umelcov, dizajnérov, komunity a združenia. Gemerská knižnica Pavla Dobšinského v Rožňave realizovala v spolupráci s Baníckym múzeom v Rožňave projekt „Príroda je život“, s dôrazom na vzdelávanie návštevníkov v oblasti ochrany životného prostredia a formovanie ekologického povedomia.

ROZVOJ TRADIČNEJ ĽUDOVEJ KULTÚRY

Od roku 2019 Košický samosprávny kraj cielene podporuje rozvoj folklóru a tradičného ľudového remeselníctva na území Košického kraja.

Klenoty kraja - Systém podpory folklórnych kolektívov KSK

Cieľom programu v gescii Centra kultúry Košického kraja je zvyšovanie kvality a popularizácia folklórnych kolektívov Košického kraja ako aj objavovanie talentov, ich umelecký rozvoj a vzdelávanie. Na území KSK vykonáva svoju činnosť vyše 300 folklórnych kolektívov – dospelých, detských, mládežníckych i folklórnych skupín. V roku 2023 sa podpora koncentrovala na detské folklórne súbory, na podporu kolektívov prostredníctvom súťažných prehliadok Národného osvetového centra, poskytovaním široko obsiahlej metodologickej podpory a organizovaním nesúťažnej prehliadky detských folklórnych súborov, ktorá bola súčasťou Festivalu tradičnej kultúry Esencia. V roku 2023 sa folklórne kolektívy predstavili aj na Folklórnom festivale Východná. Prebiehali aj metodické stretnutia pre dospelé folklórne súbory, ktoré sa zapojili do Systému podpory folklórnych kolektívov Košického kraja v roku 2022.

Objavený KúSoK umenia – Talenty kraja

Po pandémie sa začalo s postupnou realizáciou programu zameraného na zachytenie a rozvoj talentovaných jednotlivcov a kolektívov v oblasti neprofesionálneho umenia. Program nadväzuje na realizáciu postupových súťaží, ktoré sú vyhlásené Národným osvetovým centrom. Cez tento program sa KSK snaží aktívne vyhľadávať nadaných jednotlivcov a umelecké kolektívy a umožniť im prezentovať sa pred širokou verejnosťou, podporovať ich odborný a umelecký rast. V Košickom kraji bolo ku koncu roka 2023 evidovaných takmer 1 000 talentovaných jednotlivcov a kolektívov. Uskutočnených bolo 47 súťaží organizovaných Národným osvetovým centrom, ktoré celkovo navštívilo 9 961 návštevníkov, z toho bolo 3 650 účinkujúcich, ktorí si spolu odniesli 57 celoštátnych ocenení.

Rozvoj ľudovo-umeleckého remeselníctva - Remeselnícky inkubátor RINK

Intenzívne sa pokračovalo s plnením opatrení v rámci rozvoja ľudovo-umeleckého remeselníctva, najmä čo sa týka aktivít Remeselníckeho inkubátora pod vedením Gemerského osvetového strediska. V roku 2023 sa realizovali výjazdové aktivity a pokračovalo sa v nábere nových remeselníkov, ktorých počet stúpol o 121, aktuálne je tak v RINK-u registrovaných 565 remeselníkov. V druhom polroku 2023 boli pripravené podklady k procesu spustenia registrácie regionálnej značky „Tradičný výrobok Košického kraja“ a „Regionálny produkt Košického kraja“.

ZAPOJENIE KULTÚRNYCH ORGANIZÁCIÍ DO KREATÍVNEHO PRIEMYSLU

Projekt Kreatívneho centra KSK schváleného v rámci IROP – Prioritná os 3: Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch sa začal realizovať v januári 2023 podpísaním zmluvy so zhotoviteľom HASTRA s.r.o. Žilina. Kreatívne centrum KSK malo vyrásť v budove bývalej tabakovej továrne na Strojárskej ulici v Košiciach. Pôsobiť v ňom mali otvorené pracovné dielne a inovačné ateliéry, najmä so zameraním na media art a dizajn, ale aj scénické či vizuálne umenie, remeslá a kultúrne dedičstvo.

Z dôvodu výrazne väčšieho rozsahu prác na projekt intenzívnejšie vplýval negatívny dopad z meškania výzvy na projekt, ktorá bola Ministerstvom kultúry vyhlásená až v roku 2019. Po všetkých administratívnych náležitostiach, komunikácii s ÚVO a riadiacim orgánom (MKSR) sa víťaz VO k podpisu zmluvy mohol vyzvať až v marci 2022. Víťaz súťaže však nakoniec informoval, že nie je schopný splniť predmet zákazky, na základe čoho bolo KSK nútené osloviť ďalšieho, druhého uchádzača v poradí verejnej súťaže, ktorý však podmienil podpis zmluvy o dielo navýšením ceny, čo KSK vyhodnotilo ako rizikové. Zmluvu o dielo sa podarilo podpísať až s tretím uchádzačom VO – vyššie spomínanou spoločnosťou HASTRA s.r.o. Najväčší krajský eurofondový projekt však v sebe naďalej niesol niekoľko rizík – ide o historickú budovu a získané financie v rámci programového obdobia bolo nutné vyčerpať do konca roka 2023. Hoci kraj robil všetky kroky k tomu, aby sa práce ukončiť podarilo, komplexnosť projektu a vzťahov s dodávateľmi a sprostredkovateľským orgánom vrátane objektívnych dôvodov, ako je situácia na stavebnom trhu, lehoty na vyjadrenia štátnych orgánov a podobne, odkryli ďalšie časové, finančné i procesné riziká, zároveň dodávateľ stavebných prác podľa kraja žiadal zvýšenie celkovej ceny diela o 40 percent. Chýbali tiež potrebné usmernenia od sprostredkovateľského orgánu. Na základe vyhodnotenie týchto rizík sa kraj rozhodol v apríli 2023 odstúpiť od zmluvy. Podľa schváleného uznesenia Zastupiteľstva KSK má predseda kraja zabezpečiť všetky potrebné úkony smerujúce ku konečnému vyrovnaní vzájomných vzťahov medzi KSK a poskytovateľom nenávratného finančného príspevku (NFP) a jednotlivými zhotoviteľmi projektu a vyvíjať snahy na získanie iných zdrojov na realizáciu projektu. Schválený variant odporučila aj finančná komisia zastupiteľstva a hlavný krajský kontrolór. Následne sa v priebehu roka 2023 sa identifikovali iné externé zdroje pre financovanie projektu a uskutočnili sa prípravné kroky k tomu, aby sa projekt Kreatívneho centra stal súčasťou rozvoja Inovačného centra KSK.

V roku 2022 vznikla Filmová kancelária Košického kraja so zámerom rozvíjať potenciál v oblasti audiovizuálnej tvorby a súvisiacich odvetví. V roku 2023 bola rozšírená webová stránka Filmovej kancelárie Košického kraja, ktorá vznikla v roku 2022, pribudlo 50 filmových lokácií a 30 nových subjektov, ktorí poskytujú služby pre filmový priemysel. V rámci budovania partnerských vzťahov bolo realizované neformálne stretnutie odborníkov a činnosť filmovej kancelárie bola prezentovaná v národných a medzinárodných médiách (RTVS, MTV)

a na podujatí Art Film Fest. V júni bola spustená z úrovne Košického samosprávneho kraja kampaň „Filmový jún KSK“, ktorej súčasťou bola aj iniciatíva „Poď do kina s KSK“. V lete 2023 bolo zastupiteľstvom kraja prijaté všeobecne záväzné nariadenie o podpore audiovizuálneho priemyslu, ktoré upravuje podmienky poskytovania finančných prostriedkov na podporu tohto priemyslu na území Košického samosprávneho kraja.

V roku 2023 spustil Košický samosprávny kraj v rámci programu Terra Incognita v spolupráci s Košice región turizmus výzvu na podporu tvorby audiovizuálnych diel. Podporených bolo celkom 8 projektov sumou 150 000 €. Asistenčné služby filmovej kancelárie sa intenzívne využili pri príprave audiovizuálnych diel ako: Výročné video - Európska Banka pre Rozvoj a rekonštrukciu, Vojna policajtov, Autičkári, Anestéza, Utekáč, Potopa, Social video Tampa Bay Lighting, I am life.

V závere roka bol spustený Filmový inkubátor Košického kraja - mentorský program, ktorý v priebehu roka 2024 poskytne 8 filmárom jedinečnú príležitosť konzultovať svoje nápady s uznávanými filmovými odborníkmi.

INOVATÍVNE FORMY PROPAGÁCIE

V roku 2023 prebiehal projekt K.O.S.M.O., ktorého cieľom bolo zefektívniť komunikáciu kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK s dôrazom predovšetkým na digitálne médiá a sociálne siete. Počas 6 mesiacov trvania projektu bolo zapojených všetkých 20 kultúrnych organizácií KSK. Súčasťou boli workshopy zamerané na copywriting, tvorba obsahu na sociálne siete podľa cieľovej skupiny a príprava grafík prostredníctvom online nástrojov. Zároveň bola pre každú organizáciu spracovaná analýza najpoužívanejších sociálnych sietí so súborom odporúčaní pre ich zlepšenie. V závere projektu bol zaznamenaný nárast viditeľnosti kultúrnych organizácií v prostredí sociálnych sietí (takmer 700 000 používateľom sa po skončení projektu zobrazil obsah sociálnych sietí inštitúcií, na tento obsah zároveň reagovalo vyše 50 000 ľudí).

Košický samosprávny kraj spolu so svojimi kultúrnymi organizáciami rozšíril portfólio v digitálnych aj tlačných kampaniach k Týždňu slovenských knižníc (Vyprázdni police svojej knižnice), Medzinárodnému dňu hviezdárni, Noci múzeí a galérií apod. Kultúrne organizácie pokračovali s využitím platených reklám prostredníctvom sociálnych sietí, ktoré začali najviac využívať od roku 2022. Ponuka kultúrnych organizácií pre stredné školy sa stala súčasťou krajskej digitálnej platformy „Dotvor sa“, na ktorej Odbor kultúry spolupracuje s Odborom školstva.

ZAPÁJANIE SA DO PRODUKTOV CESTOVNÉHO RUCHU

Za účelom rozvoja kultúrneho turizmu sa kultúrne organizácie aktívne zapájajú do tvorby produktov kultúrneho cestovného ruchu, aby cielene zaujali domácich a zahraničných návštevníkov. V tomto kontexte aktívne spolupracujú s Krajskou organizáciou cestovného ruchu Košice Región Turizmus a oblastnými organizáciami cestovného ruchu.

Kultúrne organizácie sa do produktov cestovného ruchu zapájajú priebežne, ide o festivalovú ponuku, expozície, výstavy, či iné aktivity týkajúce sa prezentácie kultúry a umenia. Kultúrne organizácie sú tiež členmi oblastných organizácií cestovného ruchu, ktoré ich služby promujú vo svojich balíkoch. Zároveň sú súčasťou Krajskej organizácie cestovného ruchu Košice Región Turizmus, táto spolupráca bola v uplynulom roku výrazná najmä na Gemeri, kde Banícke múzeum v Rožňave, Gemerská knižnica Pavla Dobšinského v Rožňave a Gemerské osvetové stredisko v Rožňave spustili sériu podujatí realizovaných v rámci získanej značky Európske kultúrne dedičstvo – „Rok nástennej maľby v BBSK a KSK – Gotická cesta“. Organizácie v roku 2023 pokračovali v realizácii detských letných táborov, ktorých zámerom je systém podpory pre deti zo sociálne znevýhodnených rodín, prostredníctvom Nadácie KSK mali tieto deti možnosť zúčastniť sa detských letných táborov v celom regióne bez nutnosti znášania finančných nákladov. Tábory realizované kultúrnymi organizáciami navštívilo v roku 2023 spolu takmer 669 detí z celého kraja, čo je o vyše 200 viac než v roku 2022.

ODBOR ŠKOLSTVA

Oddelenie riadenia a rozvoja školstva:

a) *Oblasť správy škôl a školských zariadení*

K 31. 12. 2023 bolo v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK 71 škôl a školských zariadení s právnou subjektivitou, z toho:

1. za oblasť prenesených kompetencií 64 stredných škôl v členení
 - 18 gymnázií,
 - 2 konzervatóriá,
 - 1 stredná športová škola,
 - 2 spojené školy (s organizačnými zložkami: SOŠ a gymnázium, a SOŠ a materská škola),
 - 41 stredných odborných škôl (5 obchodných akadémií, 2 hotelové akadémie, 5 stredných priemyselných škôl, 4 stredné zdravotnícke školy, 1 škola umeleckého priemyslu, 24 stredných odborných škôl),
2. za oblasť originálnych kompetencií 7 škôl a školských zariadení s právnou subjektivitou v členení
 - 2 jazykové školy,
 - 3 školské internáty,
 - 1 škola v prírode,
 - 1 centrum voľného času.

V septembri 2023 uskutočnilo oddelenie riadenia a rozvoja školstva zber počtu žiakov pre normatívne financovanie - k 15. 09. 2023 (k termínu EduZberu) eviduje odbor školstva na školách v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK **23 103 žiakov**.

V septembri 2023 uskutočnil zber počtu vydaných a prijatých vzdelávacích protokolov pre účely financovania – spracovaním hromadného protokolu vzdelávacích poukazov na školský rok 2023/2024, ktorý predložil Regionálnemu úradu školskej správy v Košiciach. Celkovo bolo

Konsolidovaná výročná správa 2023

na stredných školách vydaných 22 493 a strednými školami a školskými zariadeniami v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK prijatých 18 362 vzdelávacích poukazov.

V máji 2023 uskutočnil zber údajov o asistentoch učiteľa pre účely financovania – hromadný protokol na rok 2023 za 14 stredných škôl predložil Regionálnemu úradu školskej správy v Košiciach.

b) Materiály spracované oddelením riadenia a rozvoja školstva v roku 2023:

1. Komplexná **hodnotiaca správa o stave a úrovni výchovno-vzdelávacej činnosti**, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja za školský rok 2022/2023. Správa bola spracovaná na podklade čiastkových správ predložených odborom školstva jednotlivými strednými školami a vypracovaná v súlade s § 9 ods. 8 Zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a v súlade s vyhláškou Ministerstva školstva SR č. 435/2020 Z. z. o štruktúre a obsahu správ o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení. Zo strany zriaďovateľa je doplnená o ďalšie oblasti z dôvodu získania ucelenejšieho a komplexnejšieho obrazu o stave a úrovni vzdelávania na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK. Celú správu je možné nájsť TU:
<https://web.vucke.sk/files/sk/kompetencie/skolstvo/dokumenty/hs-2022-2023.pdf>
2. **Pedagogicko-organizačné pokyny** pre školy na školský rok 2023/2024, ktoré obsahovali všetky dôležité usmernenia a termíny – zasielané na školy v auguste 2023.
3. Intenzívne spolupracoval pri spracovaní aktuálnej ponuky vzdelávania na stredných školách KSK na školský rok 2024/2025 a pri tvorbe tlačovej podoby brožúrky: „**Stredná pre teba**“ s prehľadnou ponukou škôl a ich odborov; brožúrka je určená žiakom končiacich ročníkov základných škôl a ich rodičom, a výchovným poradcom základných škôl.

c) Oddelenie riadenia a rozvoja školstva v roku 2023 vykonávalo:

1. Výkon činností odborných zamestnancov v súlade s preneseným výkonom štátnej správy voči školám v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK v súlade so zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 71/1967 Z. z. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a doplnkov v oblasti vydávaní rozhodnutí v druhom stupni. V roku 2023 vydalo oddelenie 790 rozhodnutí.
2. V roku 2023 sme zorganizovali 2 pracovné porady pre riaditeľov škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK.
3. V rámci výziev na podávanie žiadostí o financovanie **projektov**, spracovalo oddelenie:
 - podklady pre elektronické predloženie žiadostí stredných škôl o financovanie **rozvojových** projektov, ktoré zverejňuje MŠVVaŠ SR;
 - v rámci **LAB IT Creativity** koordináciu spolupráce s Košice IT Valley pri príprave kooordinčných stretnutí, vyhodnotenie projektov, oceňovanie škôl

Konsolidovaná výročná správa 2023

zapojených do dvoch ročníkov LAB IT Creativity. KSK podporil každé zapojené gymnázium sumou 20 000 EUR na vznik netradičného moderného kreatívneho IT laboratória/IT učebne.

4. **Deň učiteľov** - predseda Košického samosprávneho kraja 28. 03. 2023 ocenil 18 najlepších pedagogických zamestnancov a 2 riaditeľov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického kraja. Zoznam ocenených:
<https://web.vucke.sk/sk/kompetencie/skolstvo/aktuality/skolstvo-roku-2023/zupa-ocenila-inspirativnych-ucitelov.html>
5. **Deň študentstva** – 21. 11. 2023 oddelenie zorganizovalo slávnostné oceňovanie nadaných a šikovných študentov nielen z krajských stredných škôl. Nominácie na ocenenie predkladali samotné školy, a to v štyroch oblastiach: úspechy v regionálnych, celoslovenských a medzinárodných predmetových olympiádach a v iných vedomostných súťažiach, úspechy v športových aktivitách, charitatívna, dobročinná a dobrovoľnícka iniciatíva, aktívna participácia na verejnom živote mládeže, angažovanosť v spoločenských a kultúrnych aktivitách. Študentov navrhovali učitelia, spolužiaci, vedenie školy aj žiacky parlament. Ocenenie získalo z rúk predsedu KSK 25 žiakov. Zoznam ocenených:
<https://web.vucke.sk/sk/kompetencie/skolstvo/aktuality/skolstvo-roku-2023/zamimoriadne-uspechy-studentov-zupa-rozdala-25-oceneni.html>

d) Významné aktivity realizované v rámci strategických dokumentov pod gesciou oddelenia riadenia a rozvoja školstva:

Tieto aktivity sú detailne rozpísané v Informatívnej správe o realizácii plnení opatrení Regionálnej stratégie výchovy a vzdelávania v stredných školách v Košickom samosprávnom kraji na roky 2021 – 2025 a Koncepcie rozvoja práce s mládežou na území Košického samosprávneho kraja na roky 2021 – 2025.

Hoci sú tieto opatrenia vyhodnotené za školský rok 2022/2023, viac mesiacov je vyhodnotených za rok 2023. Celú informatívnu správu je možné nájsť TU:

https://web.vucke.sk/files/sk/kompetencie/skolstvo/koncepcne-materialy/priloha_1_informativna_sprava.pdf

Oblasť financovania škôl a školských zariadení

Odbor školstva Úradu Košického samosprávneho kraja predložil dňa 19.12.2022 na 2. zasadnutí Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja návrh rozpočtu škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK na roky 2023- 2025.

Na 9. Zasadnutí Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja dňa 8.12.2023 bolo schválené Všeobecne záväzné nariadenie č. 7/2023, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie č.18/2022 o financovaní základných umeleckých škôl, jazykových škôl, materských škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja. Týmto nariadením boli stanovené sumy na mzdy a prevádzku na rok 2024. Zmena nadväzovala na návrh rozpočtu na rok 2024, ktorým sa menil objem finančných prostriedkov pridelených jednotlivým školám a školským zariadeniam z príjmov Košického samosprávneho kraja podľa

zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

So zriaďovateľmi cirkevných a súkromných škôl a školských zariadení boli pripravené a podpísané zmluvy v decembri 2023 na poskytnutie finančných prostriedkov roku 2024, v ktorých sa akceptovala plná výška sumy určená na mzdy a prevádzku na poslucháča jazykovej školy a dieťa školského zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja na rok 2024.

Na 9. Zasadnutí Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja dňa 8.12.2023 bolo schválené Všeobecne záväzné nariadenie č. 6/2023, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie Košického samosprávneho kraja č.13/2016 o určení výšky príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v znení neskorších predpisov. Zmena sa týkala výšky príspevkov od 1.1.2024:

1. aktualizovala sa minimálna a maximálna výška mesačného/ročného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v jazykových školách a v školských internátoch,

2. aktualizovala sa výška finančného príspevku zákonných zástupcov žiakov na čiastočnú úhradu prevádzkových nákladov v školských stravovacích zariadeniach.

Prenesené kompetencie - financovanie

Financovanie škôl v rámci preneseného výkonu štátnej správy bolo realizované na základe aktuálne platných ustanovení zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a platných zásad tvorby rozpočtu, rozpočtových opatrení a pravidiel rozpočtového hospodárenia Košického samosprávneho kraja. Výška normatívnych finančných prostriedkov, ktorú odbor školstva pridelil jednotlivým školám vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti na kalendárny rok 2023 vychádzala z podrobných analýz v mzdovej a prevádzkovej oblasti.

Podkladovým materiálom pre rozpočtovanie miezd a odvodov boli platové inventúry, ktoré školy vyplňali prostredníctvom informačného systému „Modul platových inventúr“ a odosieli požadované ukazovatele zriaďovateľovi. Počty pedagogických a nepedagogických zamestnancov boli prehodnocované z pohľadu organizácie školského roka s cieľom ich optimalizácie k počtom žiakov s priamou finančnou väzbou na výšku pridelovaného rozpočtu. V oblasti rozpočtovania prevádzky boli podkladovým materiálom uzávierkové ročné čerpania výdavkov škôl za rok 2022, prostredníctvom ktorých analyzujeme čerpania fixnej zložky rozpočtu /energie, nájom/, variabilnej zložky rozpočtu a porovnávame s predchádzajúcim obdobím v cieľom dosiahnuť efektívne vynakladania finančných prostriedkov na jednotlivých školách. Súčasťou rozpočtu prevádzky boli príjmy z prenájmov, ktoré školy získavajú z majetku im zvereného do správy.

Okrem normatívnych finančných prostriedkov boli pridelované školám aj účelové nenormatívne finančné prostriedky (na odchodné, na asistentov učiteľa, na vzdelávacie poukazy, na lyžiarske kurzy, na mimoriadne výsledky žiakov, na edukačné publikácie, na rozvojové projekty, na školských digitálnych koordinátorov, na špecifiká – Podpora digitálnej transformácie vzdelávania a Podpora integrácie detí/žiakov z Ukrajiny) z rozpočtu Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky. V rámci Plánu obnovy a odolnosti SR boli získané finančné prostriedky na profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov – organizovanie aktualizáčného vzdelávania v školskom roku 2022/2023 a na projekt „Zdravotnícky pracovník v materskej, v základnej a v strednej škole“

Školy získali aj iné zdroje financovania (dary, granty, zisk z podnikateľskej činnosti, príspevky úradov práce v rámci podpory zamestnanosti, dotácie z miest a obcí). Školy realizovali projekty v rámci programu Erasmus+, dobiehala implementácia projektov ESF v rámci výziev z ESF Nediskvalifikuj sa!, Finančná gramotnosť, Prepojenie stredoškolského vzdelávania s praxou.

23 škôl sa zapojilo do národného projektu „Podpora pomáhajúcich profesií 3“ a 4 školy do národného projektu „Pomoc osobám z Ukrajiny pri ich vstupe a integrácii na území SR“.

Originálne kompetencie - financovanie

V rámci originálnych kompetencií boli financované jazykové školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja a tiež neštátne základné umelecké školy, jazykové školy a neštátne školské zariadenia. Výška finančných prostriedkov, ktorá bola pridelená jednotlivým školským zariadeniam v roku 2023 vychádzala obdobne z podrobných analýz v mzdovej a prevádzkovej oblasti ako pri školách na prenesených kompetenciách.

Výšky rozpočtov na rok 2023 z daňových príjmov po zohľadnení príjmov z príspevkov na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach (školné a zápisné na jazykových školách, príspevky za ubytovanie na školských internátoch, na režijné náklady spojené so stravovaním, na činnosť centier voľného času, na školu v prírode, na školský klub detí) boli predmetom dohodovacieho konania s jednotlivými riaditeľkami/riaditeľmi a ekonomickými zamestnancami škôl a školských zariadení v rámci dohodovacieho konania.

Technická oblasť

V oblasti starostlivosti o zverený majetok boli pridelené školám a školským zariadeniam finančné prostriedky na bežné výdavky na opravy a údržbu budov a na odstránenie havarijných stavov vo výške 2 874 294 € a na kapitálové výdavky vo výške 12 868 682 €.

Opravy – bežné výdavky

Oprava strechy na budove prístavby OA, Akademia Hronca 8, Rožňava v sume 101 270€, výmena okien a oprava sociálnych zariadení v SOŠ obchodu a služieb, Rožňavská Baňa 211, Rožňava v sume 352 061€, oprava učebni na Gymnáziu, Šrobárova 1, Košice v sume 47 000€, oprava strechy na budove OA, Komenského 18 v Trebišove v sume 54 731€, oprava oplotenia budovy Konzervatória Jozefa Adamoviča, Exnárova 8, Košice v sume 50 000€, oprava havárie fasády na budove SPŠ strojníckej, Komenského 2, Košice v sume 28 221€, oprava podláh v triedach na Gymnáziu Ľudovíta Štúra 26, Michalovce v sume 10 792€, maľovanie priestorov Obchodnej akadémie na Watsonovej ulici 67 v Košiciach v sume 22 292€, oprava telocvične Gymnázia Opatovská cesta 7 v Košiciach v sume 120 000€, výmena okien na budove Gymnázia, SNP 1 v Gelnici v sume 71 711€, oprava oplotenia budovy Gymnázia Štefana Moyzesa v Moldave nad Bodvou v sume 85 000€, oprava učebne fyziky na Gymnáziu, Akademia Hronca 1 v Rožňave v sume 49 880€, výmena LED svietidiel na SOŠ techniky a služieb v Kráľovskom Chlmcí v sume 12 000€, výmena svietidiel v budove Hotelovej akadémie v Spišskej Novej Vsi v sume 138 000€, posledná etapa opravy strechy na budove Gymnázia, Alejová 2 v Košiciach v sume 189 000€, oprava dielni v elokovanom pracovisku SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Rozhanovciach v sume 138 380€, na výmenu a obnovu školského nábytku v interiéri škôl bola poskytnutá suma 124 000€.

Investičné akcie – kapitálové výdavky KSK v programe Vzdelávanie

Košický samosprávny kraj realizoval a ukončil v oblasti Vzdelávania v roku 2023 významné investičné akcie ako:

Konsolidovaná výročná správa 2023

Rekonštrukcia stúpačiek a kúpeľní v školskom internáte na Medickej ulici v Košiciach v sume 318 880€, rekonštrukcia zázemia bazéna v SOŠ priemyselných technológií v Košiciach – Šaci v sume 240 000€, rekonštrukcia priestorov prístavby SPŠ strojníckej, Komenského 2 v Košiciach v sume 216 000€, rekonštrukcia ELI a rekonštrukcia vodovodu v budove Gymnázia , Alejová 2, Košice v sume 312 830€, rekonštrukcia kuchyne, stúpačiek a kúpeľní v Školskom internáte Strednej športovej školy v Košiciach v sume 740 000€, začala výstavba školského stravovacieho zariadenia pri OA , Akademia Hronca 8, Rožňava v sume 2 304 000€.

Metodická oblasť

V priebehu roka 2023 boli usmernené školy a školské zariadenia najmä v oblastiach:

- Predkladanie technických požiadaviek škôl a školských zariadení na opravy, údržbu, rekonštrukcie , materiálno – technické vybavenie, stroje a zariadenia na rok 2023
- Usmernenie k plánu verejných obstarávaní na rok 2023
- Prerokovanie rozpočtu škôl a školských zariadení v zmysle zákona 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení na rok 2023
- Usmernenie k prevodu finančných prostriedkov pri systéme refundácie národných projektov z NIVAM v roku 2023
- Predkladanie podkladov na tvorbu rozpočtu škôl a školských zariadení v rámci prenesených a originálnych kompetencií na rok 2023
- Zadávanie platových inventúr na rok 2024
- Vyplnenie protokolu k súhrnnej správe o hospodárení za rok 2022
- Usmernenie k ukončeniu rozpočtového roka 2023 pri prostriedkoch zo štátneho rozpočtu
- Usmernenie k presunu použitia nevyčerpaných normatívnych prostriedkov z roku 2023
- Zúčtovanie transferov príspevkových organizácií za rok 2022
- Postup pri prevode finančných prostriedkov a žiadostiach o úpravu bežného rozpočtu pri príjmoch zasielaných rozpočtovými organizáciami
- Usmernenie k predkladaniu žiadostí o refundáciu na zvýšené náklady na energie a teplo

Oddelenie správnej, sporovej, personálnej agendy a sťažností:

V priebehu roka 2023 bolo na webovej stránke Úradu KSK a stránke Kariera.sk vyhlásených 21 výberových konaní na obsadenie funkcie riaditeľa školy a školského zariadenia. Do funkcie riaditeľov škôl a školských zariadení bolo vymenovaných 11 riaditeľov, nakoľko niektorí riaditelia boli vymenovaní začiatkom roka 2024 a jedno výberové konanie bolo neúspešné.

Oddelenie správnej, sporovej, personálnej agendy a sťažností (ďalej len „Oddelenie“) pravidelne začiatkom kalendárneho roka aktualizuje funkčné obdobia riaditeľov škôl a školských zariadení, životné jubileá (50 a 60 rokov veku).

Štvrťročne zabezpečuje zber a spracovanie štatistických výkazov o práci v školstve a výkazu údajov o dosiahnutej skutočnosti.

2x ročne pripravuje návrhy na priznanie odmeny riaditeľom škôl a školských zariadení. Pravidelne k 01.01 príslušného kalendárneho roka a vždy podľa kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pripravuje platové dekréty riaditeľov škôl a školských zariadení.

Konsolidovaná výročná správa 2023

Do konca augusta príslušného kalendárneho roka Oddelenie zabezpečuje prípravu a distribúciu písomného záznamu o hodnotení pedagogického zamestnanca v súlade s § 9 ods. 18 zák. č. 596/2003 Z. z. a v súlade s § 70 ods. 5 zák. č. 138/2019 Z. z.

V súlade s kolektívnou zmluvou vyššieho stupňa na príslušný kalendárny rok, Oddelenie zabezpečuje výpočet a prípravu oznámenia o výške a zložení funkčného platu pre riaditeľov škôl a školských zariadení.

Oddelenie má okrem iného v náplni práce aj zabezpečovanie delegovania zástupcov zriaďovateľa do rád škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja (ďalej len „KSK“). Oddelenie zároveň zabezpečuje delegovanie zástupcu samosprávneho kraja do výberovej komisie na výberové konanie na obsadenie miesta riaditeľa školy v súlade s § 4 ods. 3 zákona č. 596/2003 Z. z.

Oddelenie zabezpečuje otváranie obálok na výberové konanie na obsadenie miesta riaditeľa školy a školského zariadenia a termínov na realizáciu výberového konania na miesto riaditeľa školy alebo školského zariadenia.

Oddelenie zabezpečuje podklady k delegovaniu prípadne odvolaniu zástupcov zriaďovateľa do rád škôl a školských zariadení, čo je plynule plnené podľa aktuálnej situácie (skončenie pracovného pomeru zástupcov zriaďovateľa, zmena nominovaného zástupcu za stavovskú organizáciu a pod). Všetky rady škôl a školských zariadení Oddelenie dôkladne mapuje, dozerá nad zákonnosťou štatútov rád škôl a školských zariadení, zasiela v zmysle zákona škole alebo školskému zariadeniu výzvu na uskutočnenie volieb a zvolanie ustanovujúceho zasadnutia a dozerá aj nad zákonnosťou priebehu volieb rodičov, pedagogických zamestnancov, nepedagogických zamestnancov a žiakov do rád škôl a školských zariadení. Po realizácii ustanovujúcich schôdzí rád škôl alebo školských zariadení sú zápisnice kontrolované Oddelením a školy a školské zariadenia sú na prípadné pochybenia upozornené.

V roku 2023 bolo zriadených 6 rád škôl a školských zariadení.

Oddelenie v roku 2023 zabezpečilo voľby a samotné zriadenie Územnej školskej rady z dôvodu skončenia jej funkčného obdobia.

Oddelenie zabezpečuje kontrolu a zodpovedá za správnosť všetkých materiálov za Odbor školstva KSK predkladaných do porady riaditeľa Úradu KSK, do porady predsedu KSK a do Zastupiteľstva KSK.

Oddelenie pripomienkovalo a spolupracovalo na Všeobecne záväznom nariadení KSK č. 6/2023, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie KSK č. 13/2016 o určení výšky príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a v školských zariadeniach v znení neskorších predpisov.

Oddelenie pripomienkovalo a spolupracovalo na Všeobecne záväznom nariadení KSK č. 7/2023, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie Košického samosprávneho kraja č. 18/2022 o financovaní základných umeleckých škôl, jazykových škôl, materských škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK.

Oddelenie pripravilo materiál do Zastupiteľstva KSK týkajúci sa prenájmu budovy pre mesto Medzev, a to z dôvodu hodného osobitného zreteľa, ktorým je práca s komunitou MRK,

organizovanie rôznych aktivít s deťmi, mládežou, matkami a ohrozenými skupinami obyvateľov, pracovné poradenstvo.

Oddelenie v priebehu roka 2023 zabezpečilo schválenie a pripomenkovalo desiatky nájomných zmlúv pre školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK. Rovnako usmerňovalo naše školy a vypracovalo návrh zmluvy o výpožičke medzi Spojenou školou, Bielercerkevská 29, Košice a SOŠ automobilovou v Košiciach. Začiatkom roka 2023 spracovalo podklady k obchodnej verejnej súťaži, ktorá bola vyhlásená na nájom časti majetku pri SOŠ priemyselných technológií, Učňovská 5, Košice - Šaca.

Pri všetkých týchto materiáloch došlo zo strany Oddelenia ku kontrole a úprave znenia zmlúv, k vypracovaniu krycích listov a kompletizácii podkladov za účelom ich predloženia na schválenie predsedovi KSK.

Oddelenie v spolupráci s oddelením technicko-ekonomických činností pripravilo typovo rozdielne zmluvy o poskytnutí finančných prostriedkov na mzdy a prevádzku na dieťa, žiaka alebo poslucháča podľa §9aa zákona 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a dodatky k týmto zmluvám.

Oddelenie zabezpečilo prevod správy elokovaného pracoviska vo Viničkách zo SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Kukučínova 23, Košice na SOŠ v Pribeníku.

Oddelenie priebežne kontroluje a aktualizuje zriaďovacie listiny škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK, a to v prípade pokiaľ dôjde napr. k zmene v majetku zverenom do správy dotyčnej organizácie alebo dôjde k zaradeniu určitej súčasti školy do siete škôl a školských zariadení, atď... Oddelenie zároveň participuje na príprave podkladov smerujúcich k zmene v sieti škôl a školských zariadení v súlade s Regionálnou stratégiou výchovy a vzdelávania v stredných školách v KSK.

V priebehu roka 2023 bol z úrovne Oddelenia pripravený Pokyn č. 4/2023, ktorým sa určuje čerpanie dovolenky pre riaditeľov škôl a školských zariadení.

Z úrovne Odboru školstva Úradu KSK boli riaditelia škôl a školských zariadení usmernení ohľadom parlamentných volieb. Niekoľko škôl a školských zariadení uzavrelo pred uskutočnením volieb zmluvy o úhrade nákladov spojených s užívaním nebytových priestorov pre účely a potreby volebných komisií, a to prevažne s mestskými časťami jednotlivých miest.

V súvislosti s parlamentnými voľbami boli školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK vyzvané na dodržiavanie zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v zmysle ktorého sa v školách a v školských zariadeniach zakazuje činnosť politických strán a politických hnutí a ich propagácia.

Riaditelia škôl a školských zariadení boli usmernení ohľadom postupu v prípade vyriešenia nevymožiteľných pohľadávok, ktoré na škole evidujú a rovnako ohľadom postupu pri uplatnení inštitútu odpustenia dlhu zo strany predsedu KSK v zmysle Zásad hospodárenia s majetkom KSK v znení ich dodatkov.

Oddelenie riešilo aj množstvo sťažností a podnetov, či už zo strany konkrétnych subjektov alebo aj anonymných sťažovateľov. V tejto súvislosti poskytovalo v priebehu roka 2023 Organizačnému oddeleniu plnú súčinnosť.

Konsolidovaná výročná správa 2023

Rovnako tomu bolo aj v prípade poskytnutia informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií).

Oddelenie v priebehu roka 2022 participovalo na stretnutiach, na vypracovaní právnej analýzy ako aj na predkladaní možností riešenia v súvislosti s možným prechodom zriaďovateľskej pôsobnosti Súkromnej spojenej školy EDURAM, Maurerova 55, Krompachy do zriaďovateľskej pôsobnosti KSK.

Oddelenie participovalo na návrhu Dohody o prechode zriaďovateľskej pôsobnosti Súkromnej spojenej školy EDURAM, Maurerova 55, Krompachy do zriaďovateľskej pôsobnosti KSK.

Oddelenie na žiadosť riaditeľov škôl a školských zariadení vypracovalo návrh a zabezpečilo podpis dohôd o užívaní súkromných motorových vozidiel na služobné účely.

Oddelenie spolupracovalo aj v roku 2023 prierezovo s oddeleniami a referátmi Odboru školstva KSK a zabezpečovalo kontrolu právnych úkonov realizovaných v rámci Odboru školstva KSK. Oddelenie zároveň zabezpečovalo kontrolu materiálov predkladaných na Zastupiteľstvo KSK z úrovne Odboru školstva KSK. Oddelenie takisto participovalo na úprave usmernení, pokynov a odporúčaní pre školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK z úrovne Odboru školstva KSK. Oddelenie rovnako poskytovalo súčinnosť referátu metodiky v činnostiach preneseného výkonu štátnej správy v 2. stupni. Oddelenie poskytuje právnu podporu pri vydávaní rozhodnutí v druhom stupni, kde ako správny orgán v prvom stupni rozhoduje riaditeľ školy.

V priebehu celého roka Oddelenie poskytuje podporu a právne rady riaditeľom škôl a školských zariadení v súvislosti s pracovno-právnymi otázkami v ich organizáciách a uplatňovaní majetkových nárokov (pomoc pri spracovaní predžalobných výziev alebo žiadostí na vydanie platobného rozkazu).

Oddelenie zároveň spracúva žiadosti škôl a školských zariadení v súvislosti s poskytovaním právnych služieb v súdnom konaní. V roku 2023 zároveň oddelenie spracovalo vyjadrenie k správnej žalobe, kde žalovanou stranou bolo Gymnázium, Alejová 1, Košice vo veci prijatia žiačky na štúdium.

Útvár hlavného kontrolóra vykonáva v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK kontroly predovšetkým zamerané na rozpočet a hospodárenie s verejnými prostriedkami, účtovníctvo, verejné obstarávanie, pracovnoprávne vzťahy, správu a nakladanie s majetkom samosprávneho kraja. Správy z kontrol sú predkladané aj Oddeleniu, ktoré na základe správy ako podkladu navrhuje odňatie osobného príplatku a písomné upozornenie na porušovanie pracovnej disciplíny riaditeľov škôl a školských zariadení.

V priebehu roka 2023 Oddelenie participovalo na príprave podkladov k odvolaniu jedného riaditeľa školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja. Oddelenie spracovalo podklady zo strany Rady školy k návrhu na odvolanie riaditeľky školy v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja.

Oddelenie koncom roka 2023 kontrolovalo návrhy individuálnych kolektívnych zmlúv pre rok 2024 škôl a školských zariadení.

Oddelenie športu

Jednotlivé strategické priority Konceptie podpory pohybových aktivít obyvateľov Košického samosprávneho kraja 2020 - 2025 (2030) sú rozpracované cez tzv. ciele a opatrenia. Tieto určujú súbor aktivít, prostredníctvom ktorých by sa mali dosiahnuť priority až po naplnenie vízie. V roku 2023 sa priebežne plnili plánované ciele a opatrenia jednotlivých strategických priorít Konceptie podpory rozvoja pohybových aktivít obyvateľov Košického samosprávneho kraja.

Školy v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK mali zriadené krúžky, ktoré boli zamerané na pohybovú aktivitu a šport. Podľa možností organizovali prevažne lyžiarske výcviky.

V Dlhodobých športových súťažiach Košického samosprávneho kraja sa za šk. rok 2022/2023 umiestnilo na 1. mieste Gymnázium Šrobárova 1 (Košice) pred Gymnázium Pavla Horova (Michalovce) a Gymnázium Poštová 9 (Košice).

V I. hracom období (september až december 2023) sa v DŠS KSK odohrali tieto športy: cezpoľný beh d., cezpoľný beh chl., nohejbal d., nohejbal ch., futbal d. a volejbal ch. Celkovo sa v I. hracom období DŠS KSK v šk.roku 2023/2024 odohralo 48 turnajov. Zúčastnilo sa ich 282 družstiev stredných škôl s 1717 žiakmi. Na webovej stránke Regionálneho centra mládeže sú priebežne zverejňované výsledky.

Krajská športová olympiáda sa uskutočnila v dňoch 5. až 9. júna 2023.

V rámci Východoslovenského futbalového zväzu sa v roku 2023 do súťaže zapojilo 45 mužstiev a z Oblastných futbalových zväzov 53 mužstiev, spolu 98 futbalových mužstiev registrovaných v štruktúrach Východoslovenského futbalového zväzu. Víťazom v rámci Oblastných futbalových zväzov sa stalo mužstvo FK Prakovce, v rámci Východoslovenského futbalového zväzu OSK Budkovce.

Do školskej časti Krajskej futbalovej ligy zapojilo spolu 46 stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK. Víťazom sa stalo mužstvo Strednej športovej školy v Košiciach. Vo finálovom zápase zdolali študentov Gymnázia Pavla Horova z Michaloviec.

Futbalový turnaj neregistrovaných mužstiev ako súčasť projektu Krajskej futbalovej ligy sa v roku 2023 uskutočnil 28. októbra v obci Nová Polhora. Do turnaja sa zapojili 4 mužstvá. Víťazom sa stalo mužstvo z Krásnohorskej Dlhej Lúky.

Dňa 10.12. sa uskutočnil Zimný mládežnícky futbalový turnaj U13, ktorého sa zúčastnilo 8 mužstiev. V premiérovom ročníku sa z víťazstva radovalo družstvo FC Košice

Župný pohár (primátori a starostovia miest a obcí Košického kraja) sa zúčastnil počas roku 2023 2-krát. Obe turnaje – 9. mája v Rožňave a 15. decembra v Košiciach vyhrali zástupcovia regiónu Spiš.

V rámci Juniorskej štafety MMM (1. október) sa zapojilo 34 škôl (42 študentských štafiet). Víťazom sa stala Stredná športová škola, na 2. mieste sa umiestnilo Gymnázium Poštová (Košice) a na 3. mieste Gymnázium Pavla Horova z Michaloviec.

Konsolidovaná výročná správa 2023

Projektu Lieč – športuj – kvízuj sa zúčastnilo 40 škôl a školských zariadení. Víťazom sa stali študenti z Obchodnej akadémie, Watsonova ulica (Košice) pred Gymnáziom z Trebišova a Spojenej školy (Sečovce).

Školy a školské zariadenia (spolu 29) sa v priebehu mesiacov september a október stali súčasťou projektu Európskeho týždňa športu.

V mesiacoch november - december sa uskutočnil projekt Ideme hrať ping poooong, ktorého sa zúčastnilo 41 škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK.

Stredná športová škola v Košiciach prijala študentov v súvislosti s regionálnym programom zameraným na hokejový turizmus v rámci Krajskej hokejovej akadémie.

Pre školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK boli uvoľnené finančné prostriedky na nákup materiálne – technického zabezpečenia výučby telesnej a športovej výchovy a záujmovej (krúžkovej) športovej činnosti vo výške 500 €/škola/školské zariadenie.

KSK ako partner uzatvoril Zmluvu o spolupráci pri organizovaní a realizácii rozvojových programov hokejových mládežníckych kategórií klubov v Košiciach, Michalovciach a Spišskej Novej Vsi, podujatí BLACKSTREET 3X3 LEAGUE, FREESTYLE BMX SHOW KSK, Bicyklom po kraji, Zaži východ, Expedícia Tokaj, Majstrovstvá Európy Combat Ju Jutsu.

V spolupráci so Slovenským olympijským a športovým klubom sa 28. 03. 2023 uskutočnilo Krajské kolo podujatia Olympijský odznak všestrannosti. Víťazom sa stala ZŠ Komenského 8, Trebišov, ktorá postúpila do celoslovenského finále, pred ZŠ Krosníanska 4, Košice a ZŠ Užhorodská 39, Košice.

KSK v spolupráci so Slovenským paralympijským výborom zorganizoval podujatie Paralympijský týždeň.

KSK v júli a auguste usporiadal spolu 3 turnusy športovo-pohybového KSK campu v spolupráci s organizáciou Gymnathlon pre deti vo veku 4 až 12 rokov.

Priebežne boli vydávané tlačové správy zamerané na pohybové aktivity a šport, taktiež v občasníku „Rozhýbaný kraj“ sa informovalo o pohybových aktivitách a športe.

Na základe dotazníkového prieskumu boli pozitívne hodnotené podujatia – Školský pohár Krajskej futbalovej ligy a LEŠKA.

V rámci dotačnej schémy, ktorej cieľom je prispieť k zlepšeniu kvality života obyvateľov Košického kraja prostredníctvom využívania vnútorného rozvojového potenciálu územia kraja, boli vyhlásené výzvy ID/2023, ID02/2023 a DS/2023. Informácie ohľadom prijímateľoch dotácií a výškach dotácií boli priebežne zverejňované.

Pri schvaľovaní rozpočtu na rok 2023 bol navýšený podiel bežných výdavkov na rozvoj pohybových aktivít a športu.

Košický samosprávny kraj sa zapojil do grantovej výzvy Priama podpora 2023 z rezervy predsedu vlády Slovenskej republiky.

V rámci projektu Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík II. sa realizoval dotazníkový prieskum a v konferenčnom zborníku Acta Facultatis exercitationis corporis universitatis Presoviensis, No. 1 – 2023 bol odpublikovaný príspevok - SUPPORT OF PHYSICAL ACTIVITY AMONG HIGH SCHOOL STUDENTS IN THE KOŠICE REGION.

V rámci projektových a investičných zámerov, týkajúcich sa športovej infraštruktúry KSK (výstavba, modernizácia, rekonštrukcia) boli zrealizované jednak architektonické štúdie a jednak schválené finančné prostriedky v programe Šport na projektové dokumentácie na:

- rekonštrukciu športového areálu pri Hotelovej akadémii, Južná trieda 10, Košice. Predmetom rekonštrukcie bude atletický bežecký ovál, multifunkčné ihrisko, doskočisko a sektor vrh guľou;

- výstavbu športového areálu pri Obchodnej akadémii, Watsonova 61, Košice. Predmetom výstavby bude atletický bežecký ovál, doskočisko a multifunkčné ihrisko;

- výstavbu multifunkčného ihriska pri Škole umeleckého priemyslu, Jakobyho 15, Košice;

- rekonštrukciu športového areálu pri Gymnáziu, ul. Ľ. Štúra 26, Michalovce. Predmetom rekonštrukcie bude atletický bežecký ovál, atletická trať s rovinkou, multifunkčné ihrisko, volejbalové ihrisko, tenisové ihrisko;

- výstavbu multifunkčného ihriska pri Gymnáziu Pavla Jozefa Šafárika, Akademika Hronca 1, Rožňava;

- výstavbu multifunkčného ihriska pri Strednej zdravotníckej škole, Námestie 1. mája, Rožňava.

Gymnázium v Gelnici vystavalo v rámci I. etapy rekonštrukcia športového areálu Multifunkčné ihrisko v celkovej výške 156 078,24 EUR.

Gymnázium Pavla Horova v Michalovciach realizovalo revitalizáciu športovísk. Revitalizáciou objektov sa skvalitnili a vytvorili športoviská s bezpečným povrchom v požadovanej kvalite a spĺňajúce bezpečnostné normy pre šport; revitalizáciou vznikli športoviská, na ktorých bude možné prevádzkovať športové aktivity: basketbal, volejbal, skok do diaľky, trojskok, malý futbal, hádzaná, beh na 100 m a beh na 60 m; revitalizáciou športovísk sa vytvorili priaznivé podmienky pre rozvoj športovej aktivity žiakov a návštevníkov gymnázia ako aj občanov mesta Michalovce. Celková cena diela bola 293 822,53 EUR.

Gymnázium Poštová (Košice) postavilo v marci workoutové ihrisko v celkovej cene 9 101,28 EUR.

V rámci Strednej odbornej školy ekonomickej (Spišská Nová Ves) prebiehala Výstavba telocvične. Cieľom bolo vytvorenie primeraných podmienok pre zdravý fyzický a duševný rozvoj nastupujúcej generácie v meste a regióne. Stavba bude umiestnená v blízkej nadväznosti na existujúcu športovú halu; hala poskytne multifunkčný priestor s vhodnou podlahou pre volejbal, tenis, futsal, hádzanú, basketbal a florbal podľa priestorových a technických podmienok platných pre jednotlivé športy.

Konsolidovaná výročná správa 2023

Stredná odborná škola ekonomická (Spišská Nová Ves) taktiež modernizovala priestory telocvične. Modernizácia spočívala v inštalácii nových sklopných a výškovo nastaviteľných basketbalových konštrukcií (basketbalových košov) na diaľkové ovládanie v celkovej sume 18 226,96 EUR.

Stredná športová škola (Košice) rekonštrukcia telocvičnu T-18 na Bardejovskej ulici v celkovej sume 564 366,45 EUR.

Stredná odborná škola priemyselných technológií (Košice – Šaca) rekonštruovala zázemie plavárne. Rekonštruovala sa vstupná hala, priestory sauny, dámske a pánske šatne vrátane spích a sociálnych zariadení v sume 237 402,52 EUR.

ODBOR REGIONÁLNEHO ROZVOJA

Kompetencie Košického samosprávneho kraja v oblasti regionálneho rozvoja vyplývajú z predpisov:

- zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov, zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky,
- zákon č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov – zákon č. 50/1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon),
- zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Základnými strategickými dokumentmi regionálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja sú program rozvoja vyššieho územného celku (Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja) a územný plán regiónu (Územný plán veľkého územného celku Košický kraj).

REFERÁT REGIONÁLNEHO ROZVOJA A PLÁNOVANIA

Stručný prehľad vybraných údajov za jednotlivé sledované oblasti za Košický kraj (údaje sú za rok 2023, v prípade nedostupnosti údajov za rok 2022):

- **Demografia:** V Košickom kraji žilo k 31.12.2023 spolu 779 073 obyvateľov, z čoho takmer tretina (225 044 obyvateľov, 29%) žila v krajskom meste Košice. Hustota obyvateľov na 1 km² dosiahla 115,4 obyvateľov, čo je o 4,7 obyvateľov viac než v priemere za SR (110,7). Na počte obyvateľov SR sa Košický kraj podieľal 14,4%. Počet žien je dlhodobo mierne vyšší, ako počet mužov. V 17 mestách Košického kraja žilo ku koncu roka 2023 spolu 409 933 obyvateľov, stupeň urbanizácie dosiahol úroveň 52,6%. Prirodzený prírastok obyvateľstva v Košickom kraji dosiahol ku koncu roka 2023 dosiahol hodnotu 0,37‰ (SR - 1,02‰). Migračný pohyb obyvateľstva Košického kraja dosiahol v roku 2023 hodnotu na úrovni -0,92‰ (SR 0,26‰). Celkový pohyb obyvateľstva Košického kraja je ovplyvnený najmä prirodzeným prírastkom obyvateľstva, ktorého trend kopíruje a v roku 2023 dosiahol hodnotu -0,55‰. V porovnaní s celkovým prírastkom obyvateľov SR (-0,76‰ ku koncu roka 2023) ide o porovnateľný vývoj. Z hľadiska vekovej štruktúry obyvateľstva je v Košickom kraji typický postupný pokles počtu obyvateľstva v predproduktívnom a produktívnom veku a narastanie podielu obyvateľstva v poproduktívnom veku a následné starnutie populácie, s čím súvisí aj rastúca stredná dĺžka života. Priemerný vek obyvateľov v Košickom kraji dosiahol v roku 2023 hodnotu 40,49 roka (u mužov 38,9 roka a u žien 42,0

roka), čo je o 1,4 roka menej ako celoslovenský priemer (41,91 rokov). Stredná dĺžka života pri narodení v Košickom kraji bola v roku 2023 (priemer rokov 2021-2023) na úrovni 72,03 rokov u mužov a 78,99 rokov u žien, čo je o 2,7 roka u mužov a 2,36 roka u žien menej ako v priemere za SR.

- **Trh práce a sociálne štatistiky:** Ku koncu roka 2023 bolo v Košickom kraji spolu 376 853 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo predstavuje 48,4% z celkového počtu obyvateľstva kraja. Priemerný evidenčný počet zamestnancov v Košickom kraji bol koncu roka 2023 na úrovni 198 945 osôb. Zamestnanosť v Košickom kraji podľa ekonomickej štruktúry (odvetvia SK NACE) bola ku koncu roka 2023 najvyššia v oblasti priemyslu, ktorá tvorí až 21,5% z celkovej zamestnanosti v kraji. Medzi významne zastúpené oblasti patrí aj veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov (11,5%), vzdelávanie (11,2%) a verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie (10,5%). Miera zamestnanosti vo veku 20 – 64 rokov (podľa VZPS – výberové zisťovanie pracovných síl) v Košickom kraji dosiahla v roku 2023 hodnotu 71,3% a bola podstatne nižšia ako priemer za SR (78,3%). Miera evidovanej nezamestnanosti bola ku koncu roka 2023 na úrovni 7,06% (SR 5, 80%). Pretrváva vysoká dlhodobá nezamestnanosť, kde nezamestnaní evidovaní nad 12 mesiacov tvoria 50,3% z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie, čo je o 9,9% viac ako priemer SR (40,5%). Miera rizika chudoby bola v roku 2023 na doteraz najvyššej úrovni 21,1% (priemer za SR 14,3%). Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v Košickom kraji dosiahla ku koncu roka 2023 hodnotu 1 543 Eur, bola však nižšia ako priemer SR o 94 Eur. Z hľadiska odvetvovej štruktúry najvyššia nominálna mesačná mzda je v odvetviach informácií a komunikácií (2 222 Eur), dodávky elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu (2 054 Eur), finančných a poisťovacích činností (1 929 Eur) a v oblasti zdravotníctva a sociálnej pomoci (1 857 Eur). Najnižšia nominálna mesačná mzda bola v oblasti ubytovacích a stravovacích služieb (900 Eur).
- **Školstvo:** V roku 2023 bolo v Košickom kraji 479 materských škôl, z toho 422 (88,1%) štátnych, 35 súkromných a 22 cirkevných. V materských školách bolo v roku 2023 zapísaných spolu 23 099 detí. Počet základných škôl v Košickom kraji dosiahol v roku 2023 hodnotu 301, z toho 268 štátnych (89,0%), 14 súkromných a 19 cirkevných. Základné školy v Košickom kraji navštevovalo v roku 2023 spolu 73 525 žiakov. Počet stredných odborných škôl v Košickom kraji bol v roku 2023 na úrovni 59 škôl, z tohto počtu je 43 štátnych škôl (72,9%), 12 súkromných a 4 cirkevné. V rámci denného štúdia SOŠ v roku 2023 navštevovalo 17 697 žiakov. V Košickom kraji bolo v roku 2023 evidovaných 34 gymnázií, z toho je 22 štátnych (64,7%), 4 súkromné a 8 cirkevných. Gymnázia navštevovalo v roku 2023 v rámci denného štúdia 10 872 žiakov. Klesajúci trend vo vývoji počtu žiakov je aj na konzervatóriách, keď 4 konzervatória v Košickom kraji v roku 2023 navštevovalo 825 žiakov. Na území kraja sídlia 3 verejné vysoké školy, ktoré majú charakter univerzitných vysokých škôl a 1 súkromná vysoká škola neuniverzitného charakteru. Na vysokých školách v Košickom kraji študovalo v roku 2023 spolu 21 532 študentov denného štúdia. Počet absolventov v dennom štúdiu dosiahol v roku 2023 hodnotu 4 494 osôb.
- **Kultúra:** V Košickom kraji bolo v roku 2022 spolu 14 divadiel, v ktorých bolo v prevádzke 17 stálych scén. Celkový počet návštevníkov na predstaveniach v divadlách v Košickom kraji má mierne klesajúcu tendenciu, v roku 2022 dosiahol hodnotu 176,1 tisíc návštevníkov, z toho najviac návštevníkov mali činohry (67%). V Košickom kraji bolo v roku 2022 spolu 28 múzeí (vrátane pobočiek a vysunutých expozícií múzeí), v ktorých sa realizovalo 76 tematických expozícií a 108 výstav. V roku 2022 navštívilo výstavy a expozície múzeí spolu 446,5 tisíc návštevníkov. V Košickom kraji boli v roku 2022 spolu 3 galérie, v ktorých sa realizovalo 9 tematických expozícií. Je v nich 12 tis. zbierkových predmetov a ich počet sa postupne dopĺňa. V roku 2022 sa v nich realizovalo 55 vlastných výstav. V roku 2022 galérie navštívilo 29,8 tisíc návštevníkov. Počet fungujúcich knižníc sa v Košickom kraji

každoročne znižuje, v roku 2022 ich počet klesol na 123. Počet aktívnych používateľov knižníc dosiahol v roku 2022 spolu 52,4 tisíc osôb, z toho je 46% vo veku do 15 rokov. V roku 2022 bolo evidovaných spolu 779 tisíc návštevníkov knižníc.

- **Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť:** V Košickom kraji bolo v roku 2022 evidovaných 19 nemocníc, z toho je 9 nemocníc v meste Košice s krajskou pôsobnosťou. V súlade s celoslovenským trendom sa postupne znižuje počet lôžok, v roku 2022 bolo v kraji evidovaných 5 512 lôžok. V oblasti sociálnej starostlivosti je zaznamenaný rast tak počtu zariadení, ako aj počtu miest v týchto zariadeniach. V roku 2023 bolo v Košickom kraji celkom 332 poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí poskytovali celkom 761 sociálnych služieb s kapacitou 11 470 miest.
- **Domový fond:** V roku 2023 bolo v Košickom kraji dokončených 1 602 bytov, čo je 7,7% z počtu dokončených bytov v SR. V Košickom kraji pripadá na 1000 obyvateľov iba 2,1 dokončeného bytu (SR 3,9 bytu). V roku 2023 bola začatá výstavba 991 bytov, kraj sa na počte začatých bytov SR podieľal 5,5%. Ku koncu roka 2023 bolo v Košickom kraji rozostavaných 6 524 bytov, čo predstavuje 8,1% z počtu rozostavaných bytov v SR. Priemerná obytná plocha bytu v Košickom kraji dosiahla v roku 2023 hodnotu 74,0m², čo je nad úrovňou celoslovenského priemeru (67,7m²).
- **Ekonomika:** V Košickom kraji sa v roku 2022 vyprodukoval HDP v objeme 16 120,05 mil. Eur (v PKS). Na objeme HDP SR sa Košický kraj podieľal 12,1%. V Košickom kraji zaznamenáva HDP mierne rastúcu tendenciu. Na 1 obyvateľa Košického kraja pripadol v roku 2022 HDP v objeme 20 470,69 Eur (v PKS), v priemere za SR až 24 230,75 Eur. Hrubá pridaná hodnota dosiahla v roku 2022 v Košickom kraji objem 11 850,1 mil. Eur, kraj vytváral 12,1% národnej hrubej pridanej hodnoty (hrubá pridaná hodnota za SR tvorila objem 97 769,9 mil. Eur). Najvyššia hrubá pridaná hodnota bola v Košickom kraji v odvetví priemyslu 3 216,1 mil. Eur, z toho priemyselná výroba 3 118,9 mil. Eur. V roku 2023 bolo v Košickom kraji evidovaných 73 521 podnikateľských subjektov, z toho právnických osôb (zameraných na tvorbu zisku) bolo 33 180 (45,1%). Počet podnikateľov fyzických osôb dosiahol v Košickom kraji v roku 2023 hodnotu 40 341. Najviac podnikov bolo vo veľkoobchode a maloobchode, oprave motorových vozidiel a motocyklov (19,9%). Podľa počtu zamestnancov bolo najviac malých podnikov s počtom do 49 zamestnancov (59,1% z celkového počtu podnikov). Priame zahraničné investície dosiahli v roku 2021 v Košickom kraji hodnotu 2 829,9 mil. Eur a tvorili 5,4% priamych zahraničných investícií v rámci SR.
- **Cestná infraštruktúra:** Na území Košického kraja bolo v roku 2023 celkovo 2 394,53 km ciest. Najvyšší podiel tvoria cesty III. triedy v dĺžke 1 406,90 km (58,8%), najnižší podiel dlhodobo tvoria diaľnice R v dĺžke 15,00 km (0,6%) a diaľnice D v dĺžke 22,27 km (0,9%).
- **Cestovný ruch:** V Košickom kraji bolo v roku 2023 evidovaných 454 ubytovacích zariadení, na počte ubytovacích zariadení SR sa kraj podieľal 9,0%. Ubytovacie zariadenia v Košickom kraji navštívilo v roku 2023 spolu 400 462 návštevníkov, t.j. 7,0% z počtu návštevníkov ubytovacích zariadení v rámci SR. V ubytovacích zariadeniach Košického kraja bolo ku koncu roka 2023 spolu 19 388 lôžok, čo predstavuje 8,4% z počtu lôžok v SR. Počet prenocovaní návštevníkov v ubytovacích zariadeniach v kraji bol v roku 2023 v počte 848 514 (5,7% z počtu prenocovaní v SR).
- **Energetika:** V Košickom kraji sa v roku 2022 spotrebovala elektrická energia v objeme 1 955,2 tis. MWh, čím sa kraj na spotrebe elektrickej energie v SR podieľal 13,3%. Z hľadiska vývojových trendov je spotreba elektrickej energie v Košickom kraji ako aj v SR na takmer rovnakej úrovni, s miernym poklesom v roku 2020 a 2022. Spotreba zemného plynu v Košickom kraji v roku 2022 dosiahla 209,2 mil. m³ a kraj sa na celkovej spotrebe SR podieľal 9,2%. Z hľadiska vývojových trendov bol v Košickom kraji zaznamenaný pokles spotreby zemného plynu, oproti mierne rastúcemu trendu v SR.

- **Životné prostredie:** V Košickom kraji bolo v roku 2023 napojených na verejné vodovody 86,7% obyvateľov, čím kraj nedosahuje priemer SR (90,5%). Situácia v napojení na verejnú kanalizačnú sieť je menej priaznivá, na verejnú kanalizáciu bolo v Košickom kraji v roku 2023 napojených iba 66,8% obyvateľov (SR 71,5%). V roku 2023 bolo evidovaných v Košickom kraji 97 čistiarň odpadových vôd. V Košickom kraji bol v roku 2022 vyprodukovaný komunálny odpad v objeme 281,9 tis. ton a na produkcii odpadu SR sa kraj podieľal 10,9%. Na 1 obyvateľa sa v kraji vyprodukoval komunálny odpad v objeme 361,6 kg, čo je menej ako priemer SR (478,3 kg). Z celkového objemu komunálneho odpadu sa v Košickom kraji v roku 2022 zhodnotilo 249,8 kg/obyv., čo je pod priemerom za SR (277,8 kg/obyv.). Z celkového objemu komunálneho odpadu sa v Košickom kraji v roku 2022 zhodnotilo 69,1% odpadu, čo je o 11% viac ako v priemere za SR (58,1%). Produkcia tuhých emisií v Košickom kraji v roku 2022 dosiahla 607,65 ton, čo predstavuje 24,2% z objemu tuhých emisií v SR. V prepočte na km² boli v Košickom kraji v roku 2022 vyprodukované tuhé emisie v objeme 0,09 ton na km², čo je viac oproti priemeru SR o 0,04 t/km². Produkcia oxidu siričitého aj oxidu dusíka mali v Košickom kraji priaznivý vývoj. Produkcia oxidu uhoľnatého v Košickom kraji v roku 2022 dosiahla 83,37 tis. ton, čo predstavuje až 76% z produkcie oxidu uhoľnatého v SR. Na km² bolo v Košickom kraji v roku 2022 vyprodukovaných 12,3 ton oxidu uhoľnatého, čo je podstatne viac oproti priemeru SR (2,2 t/km²).

Aktivity realizované v roku 2023

PHSR Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022 – Vyhodnotenie za rok 2022

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja (PHSR KSK) na roky 2016 až 2022 bol schválený uznesením Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja č. 295/2015 zo dňa 7. decembra 2015.

Podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja §11 písm. b) vyšší územný celok vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, pravidelne ho monitoruje a každoročne vyhodnocuje jeho plnenie. V súlade so zákonom bolo spracované vyhodnotenie plnenia PHSR KSK za rok 2022.

Dokument pozostáva z 3 častí, v prvej časti je stručný súhrn silných a slabých stránok a výziev v rozvoji v rámci jednotlivých oblastí v nadväznosti na plnenie cieľov PHSR KSK. V druhej časti materiálu sú vyhodnotené aktivity PHSR KSK 2016 – 2022 z pohľadu ich aktuálneho stavu za rok 2022. Táto časť obsahuje aj zoznam navrhovaných zmien aktivít. V tretej časti materiálu sú vyhodnotené ukazovatele výsledku a dopadu PHSR KSK 2016 – 2022 v časových radoch podľa dostupnosti údajov pre jednotlivé indikátory s posledným údajom spravidla za rok 2022 (niektoré štatistické údaje sú zverejňované s ročným oneskorením, v tom prípade bol použitý údaj za rok 2021). Ukazovatele sú naplnené na základe dostupných verejných databáz. V rámci ukazovateľov dopadu je vyhodnotený index regionálnej identity.

Spracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2023 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)

Proces tvorby PHRSR KSK prebiehal od roku 2020, kedy bola spracovaná Vstupná správa Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja / Integrovanej územnej stratégie Košického kraja, ktorá bola v decembri 2020 schválená Radou partnerstva na jej ustanovujúcom zasadnutí. V roku 2021 bola odoslaná na pripomienkovanie na Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a následne bola v júni 2021 schválená Zastupiteľstvom Košického samosprávneho kraja (Uznesenie č. 555/2021).

V roku 2021 začali prípravy úvodnej a analytickej časti, vrátane SWOT analýz územia, v roku 2022 bola táto časť dokumentu dokončená a prerokovaná.

V druhej polovici roka 2022 začali práce na návrhovej (strategicko-programovej) a implementačnej (realizačno-finančnej) časti dokumentu.

Koncom roka 2022 bol zahájený proces posudzovania vplyvov na životné prostredie a zdravie. Do procesu tvorby dokumentu boli počas všetkých fáz príprav zapojení zástupcovia miest a obcí na území kraja, široká skupina sociálno-ekonomických partnerov a zástupcov akademického sektora a výskumu, ako aj predstavitelia súkromného sektora (najväčší zamestnávateľia na území kraja, zástupcovia obchodnej komory a zväzov podnikateľských subjektov). Zo strany mimovládneho sektora boli zapojení zástupcovia cirkví, neziskových organizácií pôsobiacich v rôznych oblastiach (najmä životné prostredie, vzdelávanie, sociálna oblasť, zdravotná starostlivosť, turizmus a kultúra). Individuálne tematické rokovania boli realizované so zástupcami štátnej správy.

Prostredníctvom verejného pripomienkovania bol dokument k dispozícii na webovej stránke KSK aj pre širokú verejnosť.

Dôležitou súčasťou bolo aj identifikovanie konkrétnych projektových zámerov zo strany jednotlivých obcí na území kraja a rôznych aktérov, ktorí touto formou aktívne prispeli do procesu tvorby dokumentu prostredníctvom identifikácie svojich potrieb v regióne.

Proces tvorby strategického dokumentu bol počas spracovania jednotlivých etáp konzultovaný so zástupcami gestora zodpovedného za regionálnu politiku Slovenska (Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, predtým Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu).

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2023 – 2027 (s výhľadom do roku 2030) bol schválený Zastupiteľstvom Košického samosprávneho kraja dňa 8.12.2023 a je zverejnený na webovej stránke Košického samosprávneho kraja (Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja KSK na roky 2023 – 2027 - VUCKE).

Index sociálneho pokroku (SPI)

V rámci projektu „Inteligentý a lepší Košický samosprávny kraj“ bol na Úrade KSK v spolupráci s odborníkmi zo svetovej organizácie Social Progress Imperative vytvorený Index sociálneho pokroku – Social Progress Index (SPI), ktorý je súčasťou nového PHRSR KSK na roky 2023-2027 (2030).

SPI je jedným z najprepracovanejších svetových systémov vyvinutých pre meranie spoločenského rozvoja. Ide o prvý systém, ktorý meria spoločenský rozvoj nezávisle na ekonomických ukazovateľoch a poskytuje podrobný prehľad o tom, či majú obyvatelia prístup k širokej škále oblastí, podľa ktorých sa hodnotí sociálny rozvoj, ako sú napr. základné služby, príležitosti, lekárska starostlivosť, vzdelanie, bývanie, práva a sloboda bez diskriminácie a ďalšie.

Koncepcne SPI rozdeľuje sociálny pokrok na tri hlavné dimenzie: základné ľudské potreby, základy blahobytu a príležitosti. V tomto duchu SPI považuje sociálny pokrok za "schopnosť spoločnosti uspokojiť základné ľudské potreby svojich občanov, vytvoriť základy, ktoré umožňujú občanom a spoločnostiam zvýšiť a udržiavať kvalitu svojho života a vytvárať podmienky na dosiahnutie plného potenciálu všetkých jednotlivcov". Každá dimenzia pozostáva zo štyroch zložiek, ktoré sa skladajú z troch až piatich špecifických ukazovateľov a všetky ukazovatele sú merané konzistentnou metodikou.

Predmetom hodnotenia SPI v Košickom kraji je súbor 46 indikátorov. Výsledky merania SPI za okresy Košického kraja za roky 2015 – 2020, 2015 – 2021 a 2015 – 2022 sú dostupné v jednotlivých kartách (možnosť listovať) v aplikácii na web stránke Index sociálneho pokroku (SPI) - VUCKE.

Vodíková stratégia pre Košický kraj

Vodíková stratégia Košického kraja bola schválená Zastupiteľstvom KSK v roku 2021. Hlavným cieľom stratégie je objaviť potenciál vodíkových technológií vhodných pre Košický samosprávny kraj (KSK), ktorý pomôže EÚ dosiahnuť jej environmentálne ciele a zároveň zvýšiť miestne investície. KSK spolu s podporou fondov EÚ má ambíciu hlbšie preskúmať dôsledky väčších verejných a súkromných investícií do vodíka ako alternatívneho zdroja energie, najmä jeho účinkov na regionálne inovácie, vzdelávanie, podnikanie a zamestnanosť. Cieľom dokumentu bolo zmapovať potenciál využitia vodíkových technológií aj v rôznych priemyselných odvetviach od výroby energie, dopravy, skladovania, ale aj výskumu a vývoja, spolu s výzvami v oblasti vzdelávania, ktoré by spĺňali najvyššie kritériá v oblasti bezpečnosti.

Cieľom Košického samosprávneho kraja je vytvorenie úspešného a udržateľného vodíkového údolia. To zahŕňa tieto kroky:

1. vybudovanie výroby a uskladnenia vodíka,
2. vytvorenie jednotlivých sektorov spotreby vodíka, vrátane dopravy, priemyslu a energetiky,
3. vybudovanie distribúcie a potrebnej infraštruktúry na vodík,
4. propagácia Vodíkového údolia,
5. ďalšie podporné aktivity, potrebné pre vytvorenie a udržanie Vodíkového údolia (podávanie projektov a účasť v konzorciách).

V roku 2022 Košický samosprávny kraj podpísal Memorandum o vzájomnom porozumení a spolupráci v oblasti výroby vodíka. Výsledkom tohto memoranda bolo založenie spoločnosti W2H2 KSK, s.r.o. (50% KSK, 50% Kosit a.s.), ktorej cieľom je výroba zeleného vodíka. Zároveň bolo podpísané Memorandum o spolupráci s Moravsko-Sliezskym krajom, ktorého cieľ je aktívna spolupráca v oblasti vývoja pilotného projektu lode na vodíkový pohon. V rámci plnenia Vodíkovej stratégie Košického kraja bolo zakúpených 10 bicyklov na vodíkový pohon.

V roku 2023 Košický samosprávny kraj podal žiadosti o nenávratný finančný príspevok vo forme viacerých projektov zameraných na rozvoj vodíka v regióne:

- Project Development Assistance (PDA) – začiatkom roka 2023 získal Košický samosprávny kraj projekt PDA, cieľom ktorého bola spolupráca s expertmi v oblasti vodíkových technológií na príprave udržateľného vodíkového údolia v Košickom kraji. Projekt bol implementovaný v priebehu roka 2023 a ukončený v januári 2024.
- Synergies with the Clean Hydrogen Partnership – cieľom projektu je spolupráca s Clean Hydrogen Partnership v oblasti vodíkového údolia. Projektový zámer bol podaný v priebehu leta 2023 a koncom roka sme boli oboznámení o úspešnosti Košického samosprávneho kraja. Následne prebiehala diskusia o možnostiach spolupráce. Výsledkom tohto projektu je príprava Memoranda o spolupráci, ktoré bude podpísané v roku 2024.
- Urýchlenie zavádzania ekologickej vodíkovej mobility v regiónoch EÚ – cieľom projektu je pomoc regiónom podporiť a urýchliť integráciu zelených vodíkových technológií do plánovania udržateľnej mobility a infraštruktúry, pričom podporuje najmä dekarbonizáciu ťažko elektrifikovaných oblastí v sektore dopravy. Za týmto účelom projekt spája 8 partnerov z 8 regiónov EÚ, ktoré sú v súčasnosti v rôznych fázach zavádzania riešení mobility na báze H₂. Košický samosprávny kraj je partnerom v projekte. Projekt bol schválený koncom roka, pričom začiatok implementácie projektu je naplánovaný na apríl 2024.
- EastGateH2EU – projekt sa zameriava na vybudovanie malého vodíkového údolia s cieľom vyprodukovať 500 ton vodíka ročne. Projekt bol podaný v rámci výzvy HORIZON – small

scale hydrogen valley. Projekt bol zamietnutý v lete 2023. Na projekte naďalej pracujeme a po úpravách ho plánujeme opätovne podať v apríli 2024.

- Inovácie vo vodíkových technológiách s nízko-emisnými procesmi pre transformáciu priemyslu a služieb – projekt bol podaný Centrom výskumu vodíkových technológií, pričom Košický samosprávny kraj v ňom figuruje ako partner. Žiadosť o nenávratný finančný príspevok bola podaná v októbri 2023. Vyhodnotenie projektu očakávame v druhej polovici roka 2024.

V roku 2023 bola Košickým samosprávnym krajom založená spoločnosť Autobusová doprava KSK, s.r.o.. Jej cieľom je zabezpečiť bez-emisnú verejnú dopravu v Košickom kraji. V rámci tejto spoločnosti bola podaná žiadosť o nenávratný finančný príspevok na nákup autobusov na vodíkový pohon, ako aj prislúchajúcej infraštruktúry. Vyhodnotenie tejto žiadosti očakávame v roku 2024.

V roku 2023 získala spoločnosť W2H2 KSK, s.r.o. EIA pre výrobu vodíka elektrolýzou vody. Projektový zámer plánuje vybudovať 3 MW elektrolyzér na výrobu zeleného vodíka. Vodík má slúžiť pre potreby verejnej dopravy, teda najmä ako palivo do autobusov na vodíkový pohon. Košický samosprávny kraj sa stal členom S3 Hydrogen Valleys Partnership. Táto organizácia združuje viac ako 60 regiónov naprieč Európskou Úniou s cieľom zdieľania vedomostí a skúseností.

Regionálna inovačná stratégia Košického kraja

Regionálna inovačná stratégia (RIS) Košického kraja predstavuje aktívny nástroj na posilnenie konkurencieschopnosti regiónu, čo priamo závisí od toho, do akej miery dokáže využívať výsledky vedy a výskumu v praxi.

Jej cieľom je predstaviť koncept spoločnej platformy, ktorá bude prepájať kľúčových aktérov v oblasti inovácií a nastaví efektívny model ich vzájomnej spolupráce. K naplneniu tejto ambície slúži novovzniknuté Inovačné centrum Košického kraja (ICKK) a projekt Košický klaster nového priemyslu (Cassovia New Industry Cluster – CNIC).

Inovačné centrum Košického kraja vzniklo 4. augusta 2021 ako záujmové združenie právnických osôb medzi Košickým samosprávnym krajom, mestom Košice, Univerzitou Pavla Jozefa Šafárika, Technickou univerzitou v Košiciach a Univerzitou veterinárskeho lekárstva a farmácie. Hlavným cieľom tejto spolupráce je podporiť rozvoj inovačného ekosystému, zvýšiť inovačný potenciál, vytvoriť udržateľné podmienky pre rast a rozvoj nových podnikateľských subjektov, spomaliť alebo úplne zastaviť odliv mozgov a prepájať jednotlivých inovačných aktérov.

V roku 2023 prebehli v Inovačnom centre nasledujúce aktivity:

- Otvorenie Startup Campusu:
 - Prvé regionálne startupové a coworkingové centrum na Slovensku.
 - Poskytuje 40 pracovných miest, 8 mítingových miestností, komunitnú miestnosť, podcastové a fotografické štúdio a 3D tlačiareň.
 - Slúži na podporu startupov a rozvoj inovačnej komunity v Košickom kraji.
- Košice Region Startup Factory:
 - Prvý regionálny akceleračný program pre startupy v Košickom kraji.
 - Program zameraný na validáciu obchodných modelov a medzinárodný rast startupov.
 - Vybraných bolo 6 startupov, ktoré súťažili o finančnú podporu a prezentovali svoje projekty pred investormi.
- Program "Inovuj a podnikaj" na stredných školách:
 - Vzdelávací program na podporu podnikania a inovácií medzi mladými ľuďmi.
 - Zapojilo sa 19 stredných škôl a takmer 400 študentov.

- Pripravila sa učebnica pre tento predmet, ktorá bude oficiálne predstavená v Q1/2024.
 - Školenia pre učiteľov stredných škôl, ktoré sú zapojené do predmetu.
 - Prepájame stredné školy s biznisom - zorganizovali sme 8 business tours.
- Košice Region Innovation Awards 2023:
- Druhý ročník ocenení pre najlepšie startupy, podnikateľov a vedcov v Košickom kraji.
 - Nová kategória pre spoločnosti podporujúce inovácie v regióne.
 - Podujatie slúži ako networkingová príležitosť a platforma pre zviditeľnenie inovatívnych projektov.
- Meetupy a Podcasty:
- Spustenie meetupov pod názvom "ODKUKAJ.TO" na podporu inovačnej komunity.
 - Príprava podcastu "Inovačné kreslo", ktorý bude súčasťou vzdelávacích a networkingových aktivít ICKK.
- Podpora vzniku nových technológií:
- Zameranie na rozvoj nových technológií a inovatívnych riešení v regióne.
 - Plánovanie ďalších akceleračných programov a spolupráca so zakladajúcimi členmi a externými partnermi.

Košický klaster nového priemyslu (Cassovia New Industry Cluster – CNIC) je projekt v rámci programu podpory transferu technológií, akcelerácie podnikov a podpory mladých talentov Regionálnej inovačnej stratégie Košického kraja. Hlavným cieľom projektu CNIC je vytvoriť nový high-tech priemysel v regióne východného Slovenska prostredníctvom úzkej spolupráce medzi univerzitami, ústavmi SAV a súkromnými high-tech spoločnosťami a so silnou podporou regionálnych orgánov. Dôraz sa kladie na formáciu a rozvoj moderného a kreatívneho prostredia pre vznik inovatívnych spoločností so špičkovou technológiou v regióne východného Slovenska s expanziou do ďalších regiónov vrátane zahraničia. Medzi zakladajúcich členov združenia patria Košický samosprávny kraj, mesto Košice, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Technická univerzita v Košiciach, Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach a Cassovia Discovery Park s. r. o..

Adaptačná stratégia na dôsledky zmeny klímy v Košickom kraji 2021-2030

„Adaptačná stratégia na dôsledky klimatickej zmeny v Košickom kraji 2021-2030“ bola vypracovaná ako regionálne podrobenie celoštátnej adaptačnej stratégie a je výstupom projektu „Adaptačná stratégia na dôsledky klimatickej zmeny v Košickom kraji“. Práce na projekte Agentúra na podporu regionálneho rozvoja Košice, n.o. ukončila v auguste 2020. Dokument stratégie ako aj jeho skrátená verzia boli predložené a schválené na zasadnutí Zastupiteľstva KSK dňa 19. februára 2021.

Pre širšiu verejnosť, ale najmä pre obce a mestá bol vypracovaný mapový interaktívny výstup, v rámci ktorého každá obec v Košickom kraji je vyhodnotená z pohľadu citlivosti a zraniteľnosti. Z výstupov je jasné vidieť, že vplyv zmeny klímy na úrovni nášho kraja a na jednotlivé obce (po katastroch) je rôzny, avšak vo všeobecnosti je možné konštatovať, že je potrebné prijímať adaptačné opatrenia na zmiernenie dopadov zmeny klímy plošne všade, ale najmä v obciach, ktoré sú najviac ohrozené zmenou klímy.

Stratégia je integrálnou súčasťou Programu obnovy krajiny (schválený Zastupiteľstvom KSK Uznesením č. 131/2018) a na jej realizáciu v nasledujúcich rokoch budú využité prevažne finančné zdroje z operačných programov Európskej únie, prípadne aj iné zdroje.

Okresný úrad Košice, Odbor starostlivosti o životné prostredie Košice, vydal stanovisko, že dokument je potrebné dokument posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z. V roku 2022

prebiehalo verejné obstarávanie na predmet zákazky Oznámenie o strategickom dokumente podľa § 5 Zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov pre strategický dokument Adaptačná stratégia na dôsledky zmeny klímy v Košickom kraji a následne začalo posudzovanie strategického dokumentu podľa uvedeného zákona, ktoré je v procese.

REFERÁT ANALÝZ

Referát analýz bol zriadený v septembri 2021 a organizačne spadá pod odbor regionálneho rozvoja. Jeho cieľom je integrácia rozhodovacieho procesu založená na dátach a metódach implementovaných do rôznych oblastí (doprava, kultúra, cestovný ruch, školstvo, zdravotníctvo, sociálne veci) a na všetky úrovne riadenia KSK. Za prioritné si kladie:

1. Využívať relevantné dáta a metódy na podporu rozhodovania o verejných zdrojoch s cieľom dodávať obyvateľom a podnikateľom lepšie verejné služby.
2. Aktualizovať strategické a koncepčné materiály (verejných politík) a opatrenia v rámci vymedzených kompetencií.
3. Systematicky analyzovať legislatívne a nelegislatívne návrhy v oblastiach spadajúcich do pôsobnosti KSK.
4. Pravidelne prezentovať výstupy svojich analýz reprezentantom kraja s cieľom podporiť rozhodovanie na základe dát.
5. Podporovať zverejňovanie výstupov pre širokú verejnosť prostredníctvom tzv. „Voľne prístupných dát“.

V roku 2023 referát participoval na nasledujúcich aktivitách:

- pokračoval v aktivitách Programu podpory pre malých a stredných podnikateľov orientovaných na prieskum verejného záujmu o participáciu na projektovom zámere regionálnych rozvojových centier, primárne v lokalite Michalovce s presahom do regiónov Sobrance a Trebišov, a v lokalite Košice,
- pokračoval v aktivitách projektu zameraného na záujem o nájomné bývanie v Košiciach a okolí za účelom cielenej podpory výstavby nájomných bytov v Košickom kraji,
- vypracoval pre potreby Úradu KSK viaceré štatisticko-analytické dokumenty v oblastiach: regionálny rozvoj (Volvo, problematika spoločenských zvierat), poľnohospodárstvo (výnosnosť a produktivita Agrokruhov, problematika lokálnych produktov a regionálnych značiek), kritická infraštruktúra (vodovody a kanalizácie), doprava (mosty a cesty), priemysel (Brownfields, priemyselné parky, konkurencieschopnosť regiónu, vodíkové hospodárstvo); vybrané výsledky analýz boli následne premietnuté a vizualizované v GIS portáli,
- participoval na príprave PHRSR KSK (spracovanie a prioritizácia projektových zámerov z územia),
- zaoberal sa problematikou prenesených a originálnych kompetencií vyšších územných celkov a ich financovaním (efektivita hospodárenia samosprávy versus administratívy štátnej správy).

REFERÁT GIS

Referát geografických informačných systémov (GIS) bol zriadený v septembri 2021. Jeho kompetencie a aktivity sú nasledovné:

- riadenie procesov nad geodátami v kontexte budovania regionálnej infraštruktúry priestorových informácií (rSDI) Košického kraja,
- zabezpečenie odborného používania GIS za účelom podpory analytického a rozhodovacieho procesu Úradu KSK,

- smerovanie tematicko-analytických výstupov a komunikácia ohľadom potrieb a požiadaviek odborov pri priestorovom rozhodovaní,
- spolupráca pri nastavovaní pracovných postupov pre manažment dát na Úrade KSK,
- identifikácia, zber, zverejňovanie a práca s existujúcimi a novo vytvorenými dátami kraja, vrátane otvorených dát,
- spolupráca pri procedurálnych úkonoch nad geodátami (zmluvy, administratívne úkony, a.i.),
- školenia a metodická podpora používateľom geopriestorových dát,
- propagácia výsledkov činnosti referátu GIS laickej i odbornej verejnosti,
- propagácia Geoportálu KSK a tvorba propagačných výstupov z Geoportálu KSK,
- spolupráca so samosprávami a akademickými inštitúciami pri tvorbe Geoportálu Košického kraja,
- spolupráca so štátnymi inštitúciami pri tvorbe rSDI Košického kraja.

Medzi hlavné úlohy referátu GIS patrí prevádzka, údržba a vývoj regionálnej infraštruktúry priestorových informácií (Geoportál KSK – www.geoportalksk.sk). Geoportál KSK bol realizovaný ako výstup Iniciatívy Catching-up Regions v spolupráci so Svetovou Bankou a Európskou komisiou.

V roku 2023 bolo na Geoportáli KSK zverejnených skoro 230 datasetov na rôzne témy: Územné plánovanie, Turizmus, Zdravie, Demografia, Chránené územia, Doprava, Dotácie KSK, Cyklotrasy a ďalšie a tiež 20 tematických webových mapových aplikácií.

V rámci budovania regionálnej infraštruktúry priestorových informácií prebieha aj spolupráca s Ústavom geografie Prírodovedeckej fakulty Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach (UPJŠ) na základe uzatvoreného memoranda o spolupráci. V rámci tejto spolupráce prebehlo viacero školení a bola zrealizovaná odborná prax študentov odboru geoinformatika UPJŠ na Úrade KSK (Referát GIS) a tiež spracovanie a zverejnenie viacerých geopriestorových údajov na Geoportáli KSK. V rámci tejto spolupráce prebehlo využitie Geoportálu KSK pri výučbe predmetu Informačné systémy o území. V roku 2023 sa nadviazala aj spolupráca s Katedrou geografie a aplikovanej geoinformatiky Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity, v rámci ktorej bola zrealizovaná odborná prax 4 študentov odboru aplikovaná geoinformatika na Referáte GIS.

Koncom roka 2023 referát GIS organizoval v spolupráci so Svetovou bankou a partnermi dvojdňovú medzinárodnú konferenciu „EastGIS 2023 – Potenciál využitia GIS pre regionálny rozvoj“ za účasti skoro 150 záujemcov.

REFERÁT SEKRETARIÁTU RADY PARTNERSTVA

Rada partnerstva Košického kraja

Rada partnerstva Košického kraja pre integrovaný územný rozvoj je stály kolektívny, koordinačný a rozhodovací orgán pre trvalú spoluprácu sociálno-ekonomických partnerov v danom území pre integrovaný územný rozvoj územia Košického samosprávneho kraja. Predstavuje kľúčový inštitucionálny mechanizmus pre definovanie územných cieľov prostredníctvom integrovaných územných stratégií a ich realizáciu v Operačnom programe Slovensko 2021-2027 v programovom období 2021 – 2027.

Koordinuje prípravu a implementáciu IÚS Košického samosprávneho kraja a slúži na zabezpečenie participatívneho manažmentu integrovaného rozvoja regiónu Košického

samosprávneho kraja, predovšetkým na prípravu, schvaľovanie, riadenie realizácie, monitorovanie a hodnotenie implementácie IÚS.

Úlohu gestora prípravy a implementácie IÚS pre územie Košického kraja plní Košický samosprávny kraj. Jadrové mesto Košice plní úlohu gestora vo veciach týkajúcich sa prípravy a implementácie IÚS pre územie UMR Košice. Mesto Michalovce plní úlohu gestora vo veciach týkajúcich sa prípravy a implementácie IÚS pre územie UMR Michalovce.

Radu partnerstva tvorí Predseda a štyri Komory – Komora regionálnej samosprávy, Komora miestnej samosprávy, Komora sociálno – ekonomických partnerov a Komora štátnej správy. Poradnými orgánmi Rady partnerstva sú tematické komisie, činnosť Rady partnerstva administruje technický sekretariát.

V septembri 2022 bol schválený MIRRI SR Štatút Rady partnerstva Košického kraja pre integrovaný územný rozvoj.

V roku 2023 bola činnosť Rady partnerstva Košického kraja usmerňovaná Štatútom a Rokovacím poriadkom, ktoré nadobudli platnosť po ich schválení v septembri 2022. Ku koncu roka 2023 bola avizovaná potreba prijatia aktualizovaného Štatútu a Rokovacieho poriadku Rady partnerstva Košického kraja, pričom tieto zmeny budú realizované v súlade s Metodickým usmernením Riadiaceho orgánu pre Program Slovensko. Aktualizácia týchto dokumentov sa uskutoční v priebehu roka 2024.

Základným strategickým dokumentom pre fungovanie Rady partnerstva Košického kraja je Integrovaná územná stratégia Košického kraja 2022 – 2030, schválená v apríli 2023 (Uznesením č. /4/2023/RP podpísané dňa 12.05.2023), ktorá je zároveň základným predpokladom pre implementáciu integrovaných územných investícií. Schválenie príslušnej časti predmetného dokumentu je v kompetencii príslušnej Rady partnerstva.

V roku 2023 sa uskutočnila séria stretnutí v rámci územia Košického kraja, ktoré prebehli v úzkej spolupráci s predsedami strategicko-plánovacích regiónov. Tieto stretnutia boli zamerané na aktualizáciu zásobníka projektových zámerov, vrátane dopĺňania kľúčových projektov relevantných pre dané územie. Tieto kľúčové projekty, ktoré boli identifikované a doplnené v priebehu roka 2023, budú v roku 2024 predmetom schvaľovania Rady partnerstva Košického kraja.

Projekty zaradené do zásobníka priamo nadväzujú na stanovené ciele uvedené v strategicko-plánovacej časti Integrovaného územného plánovania Košického kraja. Aktualizácia projektového zásobníka prebiehala v súlade s týmito cieľmi, pričom projektové zámery reflektujú aktuálne potreby jednotlivých území. Tieto potreby boli identifikované na základe analytickej časti Integrovaného územného plánovania Košického kraja, s osobitným dôrazom na výsledky SWOT analýzy pre každý zo strategicko-plánovacích regiónov Košického kraja. Týmto spôsobom je zabezpečené, že plánované projekty sú relevantné a prispievajú k dosahovaniu dlhodobých rozvojových cieľov regiónu.

ODDELENIE EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTI

Oddelenie európskych záležitostí (ODDEZ) vzniklo v roku 2019 s cieľom plnenia úloh vyplývajúcich z členstva predsedu KSK v Európskom výbore regiónov a širokej problematiky týkajúcej sa Európskej únie, ktorá predtým nebola jednotne zastrešená. V druhej polovici roka 2023 bolo ODDEZ z hľadiska organizačnej štruktúry presunuté pod Odbor regionálneho rozvoja.

Pod činnosť ODDEZ patrí Zastúpenie KSK pri EÚ v Bruseli. Fungovanie a činnosti kancelárie zabezpečuje jeden stály zamestnanec. Naša regionálna reprezentácia je držiteľom certifikátu ministra vonkajších vzťahov Regiónu Brusel – hlavné mesto, ktorým sa kancelária uznáva ako oficiálne zastúpenie VÚC na území Bruselu.

Hlavným cieľom Zastúpenia je zlepšenie čerpania európskych štrukturálnych a investičných fondov, monitorovanie projektov a výziev európskych inštitúcií, ovplyvňovanie tvorby

európskej legislatívy a presadzovanie záujmov KSK a využívanie programov Európskej komisie na regionálny rozvoj. Ide teda primárne o naplnenie naliehavej potreby byť priamo pri zdroji informácií o finančných a rozvojových možnostiach, ktoré Európska únia ponúka a o reálnu schopnosť ich čo najefektívnejšie a správne využiť v prospech KSK. Príkladom je sprostredkovanie informácie o výzve „Project Development Assistance“ (PDA) Združenia pre partnerstvo čistého vodíka, aj vďaka ktorej sa KSK zaradilo medzi 15 podporených regiónov, ktorým bola v roku 2023 sprostredkovaná cieleňá podpora pre vodíkové projekty.

Zamestnanec zastúpenia KSK pri EÚ aj naďalej plní úlohu koordinátora slovenskej delegácie v Európskom výbore regiónov. Koordinátor v zmysle dohody vypracováva pracovné a odborné dokumenty pre členov delegácie, poskytuje asistenciu členom delegácie a vytvára prostredie na spoluprácu medzi útvarmi zastúpenej samosprávy v záujme koordinovaného postupu pred Výborom.

V máji 2023 sa pri príležitosti dňa Európy konal Deň otvorených dverí (DOD) v európskych inštitúciách v Bruseli. Zastúpenie KSK zabezpečilo získanie priestoru na prezentáciu Košického kraja v Rade EÚ, kde zamestnanec Zastúpenia prezentoval históriu kraja, krajský cestovný ruch a prírodné bohatstvo.

V roku 2023 naďalej prebiehala výmena zamestnancov Európskej komisie a Košického samosprávneho kraja, a to na základe dohody uzavretej v roku 2019 a predĺzenej v roku 2022. Košický samosprávny kraj má vďaka tomu poradcu pre špeciálne projekty. V rámci svojej hlavnej pracovnej činnosti úlohou zamestnanca na danej pozícii je koordinácia zahraničných vzťahov KSK vo vzťahu k inštitúciám EÚ, t.j. koordinácia špeciálnych projektov, ktorých súčasťou je KSK prostredníctvom EÚ či iných zahraničných partnerov, účasť na pracovných stretnutiach vyplývajúcich zo zodpovednosti za projekty európskej i medzinárodnej úrovne a reprezentácia KSK smerom navonok smerom k zahraničným partnerom.

Európsky týždeň regiónov a miest je najväčšie podujatie venované regionálnej politike, ktoré každoročne organizuje Európska komisia v spolupráci s Európskym výborom regiónov v Bruseli, ktoré sa v roku 2023 konalo v dňoch 9.-12.10.2023. KSK v spolupráci s partnermi organizoval dňa 12. októbra panelovú diskusiu na tému „Posilnenie zmeny: Ako miestne a regionálne samosprávy presadzujú zmenu správania v energetickom sektore“. Diskutovalo sa o prekonaní výziev dekarbonizácie v energetickom sektore, energetickej tranzícii, budovaní úspešných partnerstiev a stratégií v oblasti inovácií a vodíkových údolí. Diskusia bola organizovaná medzinárodným konzorciom miestnych a regionálnych samospráv: Župa Botoşani (RO), Košická samosprávny kraj (SR), Veľkopol'ské vojvodstvo (PL), Kancelária Severného Írska v Bruseli, región Umbria (IT), Vojvodinský autonómny kraj (RS), Pomoranské vojvodstvo (PL), región Abruzzo (IT).

V roku 2023 bol KSK v rámci členstva v organizácii Airport Regions Council (ARC) aktívnym členom prostredníctvom členstva v pracovných skupinách pre vodík a mestskú leteckú mobilitu (UAM). Vďaka úspešnej spolupráci v pracovných skupinách KSK dostalo priestor na prezentáciu projektu Vodíkového údolia v Košickom kraji na Konferencii ARC „Ekologickejšie letectvo a letiská: regionálna perspektíva 2023“, ktorá sa uskutočnila v novembri 2023.

Vďaka spolupráci s Assembly of European Regions (AER) nadviazal KSK spoluprácu so zahraničnými európskymi regiónmi, najmä v oblasti sociálnych, ekologických a energetických tém, ktoré prispievajú k úspešnému sieťovaniu medzi európskymi regiónmi.

Jedným z príkladov je projekt YOUTHopia, ktorý KSK v spolupráci s projektovými koordinátormi AER a CafeBabel (neskôr ereb.eu, celoeurópsky magazín) a ďalšími 4 európskymi regiónmi odštartovali 1. októbra 2022. Hlavným cieľom projektu bolo vytvoriť komunikačnú kampaň na sociálnych sieťach, ktorá by bola atraktívna pre cieľovú skupinu projektu – mladých ľudí do 25 rokov. Druhým cieľom je zapojenie mladých regionálnych odborníkov z médií (študenti masmediálnych odborov) do komunikácie o kohéznej politike.

Vyčlenený rozpočet pre KSK bol 10 000€. Projekt bol úspešne ukončený 30. septembra 2023, pričom komunikačná kampaň KSK bola spomedzi všetkých regiónov najúspešnejšia s počtom interakcií viac ako jeden a pol milióna. Súčasťou komunikačnej kampane bola prezentácia projektu na podujatí Deň Európy v Košiciach, ktorý sa uskutočnil 5. mája 2023. KSK tam do aktivít zapojilo viac ako 150 mladých ľudí z nášho kraja. V rámci projektu sa taktiež na Úrade KSK uskutočnil v dňoch 7.-10. júla 2023 štvordňový workshop zameraný na „Solution Journalism“ pod vedením zahraničného mentora z CafeBabel. Výsledky komunikačnej kampane KSK boli odprezentované počas Európskeho týždňa regiónov a miest v Bruseli na záverečnej konferencii projektu dňa 9. októbra 2023.

Europe Direct Košice

Košický samosprávny kraj je hostiteľskou štruktúrou pre Europe Direct Košice. V rámci organizačnej štruktúry zamestnanec zabezpečujúci prevádzku Europe Direct Košice patrí od roku 2023 pod odbor regionálneho rozvoja.

Návštevné centrum je lokalizované v centre mesta Košice na Hlavnej č. 48. Je vybavené prezentačnou a informačnou technológiou. Súčasťou návštevného centra je aj knižnica s pravidelne doplnenými publikáciami z EU Publication office.

Návštevné centrum poskytuje informačné služby počas pracovných dní od 9.00 do 15.00 hodiny.

KSK ako hostiteľská organizácia prevádzkuje samostatnú telefonickú linku na manažéra Informačného centra Europe Direct Košice (EDIC) (+421 918 766 014) a je prevádzkovaný samostatný e-mailový účet (europe.direct@vucke.sk). Cez tieto komunikačné kanály bolo umožnené občanom kontaktovať informačné centrum.

Webová stránka Informačného centra Europe Direct Košice funguje na doméne <http://europedirect.vucke.sk>. Stránka je pravidelne aktualizovaná o nové články v európskych témach a organizovaných podujatiach.

EDIC Košice organizovalo počas roka 2023 podujatia:

- Mladý Európan 2023 – Organizovali sa 2 kolá súťaže Mladý Európan. Jedno kolo pre školy z územia mesta Košice a jedno pre stredné školy z územia celého Košického kraja. Cieľovou skupinou súťaže boli študenti stredných škôl.
- Fotosúťaž na tému: Moja zelená Európa – Cieľom súťaže bolo prezentovať možné pozitívne dopady Európskej zelenej dohody ako aj členstva Slovenskej republiky v Európskej únii.
- Literárnu súťaž – 100 slov o budúcnosti Európy – Cieľom súťaže bolo spoznať myšlienky a dojmy občanov Slovenskej republiky na tému budúcnosti Európy s ohľadom na prebiehajúcu konferenciu o budúcnosti Európy.
- Súťaž Podaj svoj projekt! – Cieľom súťaže bolo priblíženie projektovej problematiky študentom univerzít a spoznanie projektov riešiacich aktuálne témy a problémy z pohľadu študentov.
- Prednášky na stredných školách – prednášky pre študentov stredných škôl na témy: EÚ v kocke, Dezinformácie.
- Školenie pre učiteľov stredných škôl – Cieľom bola podpora vyučovania a poznávania Európskej únie na všetkých úrovniach vzdelávania Téma: Publikácie EÚ a ME, vzdelávací kútik, dezinformácie. Školy/učitelia boli pozvaní zúčastniť sa školenia, kde boli predstavené možnosti aplikácií Learning corner z oficiálnej stránky Európskej komisie a jednotlivých publikácií z Úradu pre vydávanie publikácií Európskej únie. Vzhľadom na aktuálnu situáciu bola akcia realizovaná online pre 40 pedagógov zo stredných škôl Košického kraja.
- Prednášky pre poradcov ÚPSVaR o možnostiach, ktoré ponúka personálna agentúra EÚ – EPSO.
- Prednášky pre absolventov na ÚPSVaR o možnostiach zamestnať sa v inštitúciách EÚ prostredníctvom personálnej agentúry EÚ – EPSO.

- Prevádzkovanie edukačného kontajnera EdUtajner v zapojených stredných školách v Košickom kraji.

EDIC Košice sa počas roka 2023 aktívne zúčastnilo podujatí:

- Pucung – Protikorupčný festival,
- Deň Európy v Košiciach,
- DOD Ústavného súdu Slovenskej republiky,
- Európska noc výskumníkov,
- Profesia days,
- Smarty – okrúhly stôl so študentmi stredných škôl,
- Femfest – festival na tému ženských práv.

ODDELENIE ÚZEMNÉHO PLÁNOVANIA A ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Košický samosprávny kraj je v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len stavebný zákon) v znení neskorších predpisov orgánom územného plánovania. Medzi originálne kompetencie samosprávneho kraja podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch), v znení neskorších predpisov a stavebného zákona patrí najmä právo a povinnosť obstarávať, prerokúvať a schvaľovať územný plán regiónu.

V roku 2023 Oddelenie územného plánovania a životného prostredia (ÚPaŽP) začalo pripravovať obstarávanie Zmien a doplnkov č.6/2023 Územného plánu veľkého územného celku Košický kraj, ktorým budú do územno-plánovacej dokumentácie zapracované požiadavky dotknutých úradov, orgánov a inštitúcií, na základe záverov z preskúmania územného plánu.

V súčasnosti je pre územie Košického kraja platný Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Košický kraj, v znení zmien a doplnkov č.5/2022, ktorého záväzná časť v úplnom znení bola vyhlásená všeobecne záväzným nariadením VZN KSK, schváleného uznesením č. 105/2023 z 5. zasadnutia Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja konaného dňa 26. júna 2023. Podľa stavebného zákona je samosprávny kraj povinný pravidelne, najmenej však raz za štyri roky, preskúmať schválený územný plán, či nie sú potrebné jeho zmeny alebo doplnky, alebo či netreba obstaráť nový územný plán.

Oddelenie ÚPaŽP ďalej sleduje súlad zásad a regulatívov ÚPN VÚC Košický kraj s PHSR a ďalšími koncepcnými dokumentmi Košického kraja, súlad územných plánov miest a obcí s touto nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou (ÚPD), súlad s odvetvovými koncepciami štátnej správy na regionálnej a národnej úrovni ako aj súlad s rozvojovými dokumentmi územného plánovania prihraničných regiónov Ukrajiny a Maďarska.

Oddelenie v rámci svojich kompetencií vydávalo v roku 2023 stanoviská k ÚPD miest a obcí Košického kraja a k ÚPD obcí Prešovského kraja, ktoré sú dotknuté svojim územím s Košickým krajom. Prevládali stanoviská vydané v zmysle stavebného zákona k zmenám a doplnkom ÚPD. V rámci ďalších činností sa oddelenie ÚPaŽP vyjadrovalo k projektom pozemkových úprav a korešpondencii súvisiacej s územnoplánovacími informáciami.

V zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (SEA), v znení zmien a doplnkov, ÚPD ako strategické dokumenty podliehajú posudzovaniu vplyvov na životné prostredie, u ktorých ÚPaŽP formou stanovísk presadzuje záujmy samosprávneho kraja. Na základe tohto legislatívneho rámca sa Košický samosprávny kraj podieľa na tvorbe a ochrane životného prostredia kraja ako dotknutý orgán. V priebehu roku 2023 Úrad KSK spracoval všetky doručené oznámenia v súvislosti s EIA, SEA a životným prostredím.

AKTIVITY ODBORU REALIZOVANÉ V RÁMCI CESTOVNÉHO RUCHU

Pôsobnosť Košického samosprávneho kraja v oblasti cestovného ruchu vychádza zo zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov a zákona č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu. Košický samosprávny kraj sa pri výkone originálnych kompetencií stará o všestranný rozvoj územia. Agenda cestovného ruchu vrátane podpory cykloturistiky a cyklodopravy pôsobí na odbore regionálneho rozvoja Úradu Košického samosprávneho kraja (ORR).

Cestovný ruch v Košickom kraji sa počas roka 2023 niesol v znamení stabilizácie rastového trendu návštevnosti. Po troch štatisticky atypických rokoch (2020 až 2022), výrazne ovplyvnených sériou globálnych kríz, sa priebeh krivky návštevnosti ustálil na hodnotách spred pandémie Covid-19. Celkový počet návštevníkov i prenocovaní v Košickom kraji dosiahnutý v roku 2022 bol prekonaný už počas prvých desiatich mesiacov roku 2023. Celková medziročná návštevnosť bola v roku 2023 vyššia o 12% a počet prenocovaní narástol o 16%. V oboch hlavných štatistických ukazovateľoch tak destinácii Košický kraj zostáva dorovnať už iba referenčný rok 2019, čo sa, pri zachovaní aktuálneho trendu, udeje v roku 2024.

Aktivity na podporu cestovného ruchu, zastrešované Krajskou organizáciou cestovného ruchu Košice Región Turizmus, prebiehali aj v roku 2023 v súlade so schválenou koncepciou udržateľného rozvoja cestovného ruchu v KSK do roku 2027.

Program marketingového rozvoja a propagácie kraja je dlhodobo výrazným faktorom pri dosahovaní rastu návštevnosti Košického kraja. Sústreďuje sa na komunikáciu destinácie a zvyšovanie povedomia o nej v zadaných cieľových skupinách. V priebehu roka 2023 organizácia Košice Región Turizmus zrealizovala unikátnu destinačnú kampaň Umenie na mieste X, ktorá okrem samotných komunikačných výstupov zanechala v destinácii aj hmatateľné artefakty (umelecké diela). Kampaň Umenie na mieste X, ktorá odkazovala na rovnomenný projekt, je v rámci Slovenska unikátom. Prepája totiž umenie s cestovným ruchom a vytvára komunikačnú platformu pre predstavenie Košického kraja ako miesta stretávania sa ľudí na turisticko-umeleckých križovatkách, ozvláštnených dielami moderného umenia na symbolických miestach X v turistickej krajine.

Celkovo možno konštatovať, že dynamika záujmu o cestovanie sa ustálila a odvetvie cestovného ruchu sa vyrovnalo aj výkyvmi, ktoré v priebehu roka 2023 vyvolali najmä bezpečnostné hrozby v niektorých častiach sveta. Aj vzhľadom na rastúci záujem návštevníkov z týchto našich tradičných zdrojových trhov, môžeme o situácii Košického kraja na trhu cestovného ruchu skonštatovať, že sa v roku 2023 prejavila ako stabilizovaná, s potenciálom zdravého rastu v prichádzajúcich rokoch 2024 a 2025. V prípade, že nedôjde k zásadným vonkajším ohrozeniam, bude destinácia Košický kraj v nasledujúcich rokoch zotrvať na ceste stabilného a zároveň udržateľného rastu.

Poňatie destinačnej kampane pre rok 2023 bolo postavené na princípe continuity s predošlými dvoma rokmi, kedy bola do komunikácie nasadená nová značka Kraj sveta – Košický svetový kraj. Značka pri svojom vzniku, v roku 2020, vychádzala z novo zadaného pozicioningu destinácie Košický kraj ako destinácie „nepoškodenej“ masovým turizmom (tzv. „unspoiled“ destinácia). Zvolený prístup v roku 2023 tak reflektoval aj na zásadnú skutočnosť, že po dvoch uskutočnených nosných kampaniach (2021: „Kraj sveta – hrdý na to, čo v ňom nenájdeš“ a 2022: „Kraj sveta – hrdý na to, čo si v ňom nájdeš“) sa organizácii Košice Región Turizmus podarilo na slovenský trh cestovného ruchu etablovať svoju destinačnú značku „Kraj sveta“.

Aby bol Košický kraj legitímne komunikovaný ako alternatíva pre kvalitné a návštevnícky zodpovedné trávenie voľného času, organizácia Košice Región Turizmus pracuje dlhodobo na tom, aby reálna ponuka destinácie nezaostávala za vyjadreniami deklarovanými v marketingovej komunikácii. Tu sa už Košice Región Turizmus dlhodobo opiera o vlastné mechanizmy podpory produktov cestovného ruchu a skvalitňovania zážitku v destinácii a z

destinácie. Najmohutnejším z týchto mechanizmov je grantový program Košického samosprávneho kraja Terra Incognita, ktorý aj v roku 2023 priniesol do Košického kraja množstvo zrealizovaných menších i väčších projektov ako aj podujatí nadregionálneho a medzinárodného významu. Aj s príspevom programu Terra Incognita sa rok 2023 stal pre našu destináciu kľúčovým pri definitívnom preklopení obdobia globálnych kríz v odvetví cestovného ruchu.

V rámci týchto aktivít vznikli v roku 2023 početné výstupy, jednak na strane produktového portfólia destinácie Košický kraj, ako i na strane jej samotnej dostupnosti. Všetky výstupy pritom zohľadňovali Koncepciou preferovaný udržateľný prístup k rozvoju destinácie. Najvýznamnejšími výsledkami v tomto segmente činnosti organizácie boli napr.: sprevádzkovanie lanovky Dedinky – Geravy, výstavba ekoveže Green Point Kluknava, podpora vzniku zážitkového ubytovania v korunách stromov na Tokaji, či vodáckej infraštruktúry na rieke Bodrog, ako aj ďalšie početné, väčšie i menšie, zážitkové produkty a/alebo produkty ekoturizmu. Na turistickú dostupnosť historických pamiatok sa orientovala napr. podpora prístupnosti sakrálnych pamiatok na Gotickej ceste a destinácia Košický kraj ako celok bola cielene lepšie sprístupňovaná aj prostredníctvom prevádzky špecializovanej turistickej prepravy a jednodňových tematických výletov. Rozvoj drobnej turistickej infraštruktúry bol realizovaný formou údržby existujúcich prvkov i pridaním nových prvkov na peších, cyklistických, lyžiarskych a vodáckych trasách.

V rámci programu Terra Incognita

Odbor regionálneho rozvoja v roku 2023 aktívne spolupracoval s Košice Región Turizmus, autoritou v destinačnom manažmente a zároveň implementačným orgánom programu KSK Terra Incognita.

Program Terra Incognita sa v priebehu rokov stal významným článkom v rozvoji cestovného ruchu a v popularizácii kultúrneho cestovného ruchu a ekoturizmu na území Košického kraja. Každý rok sa do jednotlivých opatrení výzvy prihlasuje väčší počet žiadateľov s čoraz kvalitnejšími projektmi a preto je pre Košice Región Turizmus (KRT), ako sprostredkovateľský orgán, vždy veľmi dôležité, aby program operatívne reagoval na podnety a požiadavky žiadateľov. Vďaka tejto snahe sa v roku 2023 podarilo Výzvu zjednodušiť a znížiť administratívnu náročnosť pre všetkých žiadateľov o dotáciu.

Projektoví manažéri KRT sú žiadateľom o dotáciu nepretržite nápomocní nielen počas prípravy projektových zámerov, ale aj v období samotnej implementácie a dobe udržateľnosti zrealizovaných projektov, pričom sa sústredili na nasledovné činnosti v rámci implementácie programu Terra Incognita:

- implementácia projektov z výzvy na podporu cestovného ruchu v roku 2023 a metodicko-poradenská pomoc a podpora žiadateľom/prijímateľom dotácií,
- slávnostné otvorenia projektov,
- účasť na podujatiach podporených v rámci výzvy na podporu cestovného ruchu v roku 2023,
- marketingová podpora projektov a programu Terra Incognita,
- vyhlásenie nových výziev na podporu cestovného ruchu Terra Incognita pre rok 2024,
- implementácia projektov a podujatí z výzvy na podporu cestovného ruchu v roku 2023 a metodicko-poradenská pomoc a podpora žiadateľom/prijímateľom dotácií.

V roku 2023 sa pristúpilo k rozdeleniu výzvy na podporu cestovného ruchu do troch častí – samostatne pre infraštruktúru, pre podujatia a taktiež na tvorbu audiovizuálnych diel. Cieľom bolo zabezpečiť dostatočný čas na prípravu kvalitných projektov zo strany žiadateľov o dotáciu.

Oblasť podpory: 1. Podpora podujatí s dôrazom na rozvoj cestovného ruchu na rok 2023

Podpora a rozvoj nových produktov pomocou podujatí je tiež súčasťou rozvoja cestovného ruchu, pomáha zvyšovať kvalitu produktov a prispieva k zlepšovaniu celkového imidžu destinácie. Zároveň podporované podujatia sú neoddeliteľnou súčasťou dynamickej ponuky každej destinácie a majú veľký potenciál byť lákadlom pre nových návštevníkov.

Výzva bola rozdelená na dve opatrenia:

- 1.1. **Medzinárodné podujatia:** Podpora bola určená pre medzinárodné festivaly v oblasti kultúry, umenia a medzinárodné športové podujatia. Podpora medzinárodných podujatí bola viazaná na kvalitnú publicitu podujatí a potenciál podpory dobrého mena Košického samosprávneho kraja v rámci propagácie podujatia a na podujatí samotnom.
- 1.2. **Regionálne/TOP podujatia:** Podpora bola zameraná na regionálne podujatia v oblasti kultúry, umenia, športu, prezentácie tradícií, histórie regiónu a gastronómie. Cieľom ich podpory bol rozvoj cestovného ruchu prostredníctvom rozšírenia ponuky cestovného ruchu za účelom prilákania väčšieho počtu návštevníkov do územia.

Výzva bola otvorená od 30.09.2022 do 30.11.2022 a dotáciu bolo možné poskytnúť vo výške max. 90% z celkového schváleného rozpočtu projektu. V rámci výzvy bolo prostredníctvom aplikácie eGrant v riadnom termíne doručených 112 žiadostí. Dva projekty boli doručené po termíne stanovenom vo výzve.

Oblasť podpory: 2. Podpora infraštruktúry s dôrazom na zvýšenie atraktívnosti Košického kraja na rok 2023

Táto oblasť podpory sa zamerala na podporu rozvoja produktov cestovného ruchu prostredníctvom rozvoja infraštruktúry. Výzva bola rozdelená na opatrenia 2.1 Ekoturizmus, 2.2 Veľké rozvojové projekty a 2.3 Európske dedičstvo. Novým opatrením bolo opatrenie 2.3 Európske dedičstvo, ktoré reflektovalo na skutočnosť, že štyri sakrálné pamiatky na území Košického kraja získali v roku 2022 známku Európskeho dedičstva.

Opatrenie 2.1. Ekoturizmus 2023 – Podpora bola určená na vznik infraštruktúrnych projektov založených na princípoch ekoturizmu, projektov spojených s rozvojom cykloturistiky ako atraktívnej trvalo udržateľnej formy cestovného ruchu, zabezpečujúcej skĺbenie športu, rekreácie a poznávania jedinečných prírodných a kultúrno-historických pamiatok, s cieľom minimalizovať negatívne vplyvy cestovného ruchu na životné prostredie, vytvárať povedomie o environmentálnych a kultúrnych hodnotách, podporiť vznik produktov, ktoré vytvárajú nezabudnuteľné zážitky a produktov podporujúcich lokálnu identitu a zapojenie miestnych komunít.

Opatrenie 2.2. Veľké rozvojové projekty 2023 – Podpora bola určená na realizáciu veľkých investičných projektov zameraných na vytvorenie silnej turistickej atrakcie pre širokú verejnosť, ktorá podporí motiváciu navštíviť územie Košického kraja a vytvorí úplne nový zážitok pre návštevníka.

Opatrenie 2.3 Európske dedičstvo – V roku 2023 bolo slávnostne otvorených 13 nových projektov, z toho 9 projektov podporených z výzvy na podporu infraštruktúry na rok 2022, 2 projekty z výzvy na podporu infraštruktúry na rok 2021 a 2 projekty z výzvy na podporu infraštruktúry na rok 2023. Košice Región Turizmus koordinoval tieto slávnostné otvorenia a spolupracoval aj pri ich príprave a priebehu. Cieľom bolo zároveň tieto projekty čo najviac priblížiť verejnosti a návštevníkom.

Košice Región Turizmus už niekoľko rokov cielene buduje a podporuje nové prvky dopravnej dostupnosti v destinácii, ktoré sú návštevníckej verejnosti zároveň komunikované ako produkty so zážitkom. Filozofia cieľeného zatraktívnenia prístupu do destinácie a k jej konkrétnym atraktivitám je postavená na predpoklade, že v infraštruktúrne nevyváženej destinácii môže byť už samotná cesta zážitkom, prípadne aj primárnym dôvodom vycestovania. Systém podpory

zážitkovej dopravnej dostupnosti regionálnych atraktivít synergicky prepájame s propagovaním návštevnícky zaujímavých lokalít, atrakcií, zážitkov, kultúrnych a umeleckých hodnôt.

Posezónne obdobie bolo v roku 2023 komunikačne posilňované cez stále rastúci záujem o vínnu kultúru a vinárske regióny. Návštevníci dnes vinárske oblasti nevyhľadávajú nevyhnutne kvôli degustácii vín, ale tiež ako scenériu pre iné zážitky. Tento návštevnícky sentiment sme cielene podporovali aj spájaním vinárskych tém s cykloturistikou a vodnou turistikou. Prvé efekty tejto komunikačnej stratégie sa už v štatistických ukazovateľoch za rok 2023 prejavili a sú signálom zaujímavého rastu konverzií v tomto segmente v nasledujúcich rokoch.

Development KSK 2023

Spoločnosť Správa infraštruktúry cestovného ruchu s.r.o. sa v októbri 2023 premenovala na Development KSK s.r.o. Spoločnosť sa v roku 2023 venovala týmto projektom:

- Kolobežky – vybudovanie a spustenie prenájmu kolobežiek pre študentov stredných škôl v okresných mestách Michalovce, Košice a Spišská nová ves
- BIKEY – požičovňa elektrobicyklov, bola spustená výzva na prevádzkovateľov Ebike požičovní, prihlásilo sa 42 uchádzačov, z ktorých bolo vybraných 7 prevádzkovateľov v lokalitách Košického kraja, bližšie info - www.bikey.sk
- Promenáda na Zemplínskej Šírave – prebehla aktualizácia projektu a bola spustená prípravná fáza na výberové konanie na stavebné práce
- Krajské prístavy – uskutočnené viaceré rokovania s obcami a prevádzkovateľmi pre výber vhodných lokalít na ich umiestnenie.

Development KSK cez kapitálový príspevok od Košického samosprávneho kraja v roku 2022 a 2023 nakúpil nehnuteľnosti, ktoré plánuje projektovo rozvíjať pre obyvateľov Košického kraja v priebehu nasledujúcich rokov.

Cyklodoprava a cykloturistika

Základným koordinačným nástrojom v oblasti cyklistických komunikácií, ktorým sa riadil Košický samosprávny kraj v roku 2023, bola Stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v KSK 2022-2027 (ďalej len Cyklostratégia). V roku 2023 bol vybraný zhotoviteľ Správy o hodnotení strategického dokumentu, ktorý sa ďalej posudzoval podľa zákona o EIA. Proces bol ukončený v roku 2024. Súčasťou Cyklostratégie je aj Kostrová sieť KSK, ktorá v roku 2023 prechádzala ďalšou aktualizáciou z dôvodu stále prebiehajúceho procesu prípravy dopravnej infraštruktúry V.I.P. Volvo. V rámci vyhodnotenia stavu cyklistických komunikácií a skvalitnenia cykloturistickej infraštruktúry boli vypracované datasety a atribútové tabuľky pre Kostrovú sieť KSK.

Okrem projektov podporených z výzvy Terra Incognita boli v roku 2023 vypracované dokumenty Konceptia cyklodestinácie Gemer a Konceptia cyklodestinácie Abov, kde boli identifikované konkrétne kroky potrebné pre skvalitnenie cyklistickej infraštruktúry v oboch cyklodestináciách rozdelené na investičné opatrenia, udržiavacie práce a ponuku súvisiacich služieb v predmetnom území. Za účelom rozšírenia doplnkovej infraštruktúry a podpory cykloturizmu bola v priebehu roka 2023 zhotovená vizualizácia krajského cykloodpočívadla, tzv. BikePointu KSK, na základe ktorej sa pripravili projektové dokumentácie – ohlášky pre umiestnenie drobnej stavby v 11 obciach v rámci kraja, ktorých realizácia je plánovaná do konca roka 2024.

V rámci napĺňania cieľov Cyklostratégie a Konceptie cyklodestinácie Tokaj a Medzibodrožie (2022) bolo v predmetnom území vyznačených a preznačených 134,5km cyklotrás.

V roku 2023 prebiehala výstavba úseku Hornádskej vetvy v k.ú. Margecany v dĺžke 364,07m, v októbri 2023 bolo vydané kolaudačné rozhodnutie s podmienkou. Kraj sa finančne podieľal

aj na predĺžení daného úseku v Margecanoch v rozsahu cca 440m, ako aj spevnení a údržbe úseku Eurovelo 11 v k.ú. Kostol'any nad Hornádóm.

Úrad KSK podnikol v priebehu roka ďalšie kroky smerujúce k realizácii nových projektov (vyhľadávanie koridorov, prejednávanie zámerov a rokovania s dotknutými orgánmi) a k získaniu potrebných územných rozhodnutí a stavebných povolení (prioritne pre úseky na vetvách Eurovelo 11 a Zemplínska cyklomagistrála), najmä v oblasti majetko-právneho vysporiadania. Taktiež bolo začaté verejné obstarávanie na vypracovanie projektovej dokumentácie k úseku Nadabula – Betliar.

V roku 2023 bolo tiež zakúpených 40ks elektrobicyklov, ktoré slúžia na podporu a propagáciu ekologickej dopravy a cykloturizmu.

V rámci propagácie cyklodopravy sa Úrad KSK v uplynulom roku zapojil do celonárodných kampaní Do práce na bicykli (ako koordinátor aj zamestnávateľ) a Európsky týždeň mobility.

Turzovské kúpele

Areál bývalých Turzovských kúpeľov sa nachádza v katastri mesta Gelnica, zhruba tri kilometre od centra mesta. areál pozostáva z vodnej plochy – horného jazera – s rozlohou 5 886m², ktoré slúži na rybolov a rekreáciu a je národnou technickou pamiatkou. V areáli sa nachádzajú 4 objekty: pavilón – Praha/Thurzo – bol v roku 2023 asanovaný. Budova Pionier je národnou kultúrnou pamiatkou, ďalšie 2 budovy, ktoré boli podrobené statickému posudku a nie je ich možné rekonštruovať. Kúpele na začiatku 20.storočia boli zamerané najmä na liečbu nervových a respiračných chorôb, neskôr, v čase socializmu tu bola zriadená škola v prírode, až do jej vyradenia zo siete škôl a školských zariadení, v roku 2007.

Košický samosprávny kraj odkúpil areál Turzovských kúpeľov od súkromného vlastníka po tom, čo uznesenie vo februári 2021 schválilo Zastupiteľstvo KSK. Do vlastníctva Košického samosprávneho kraja prešlo v máji 2021. Župa plánuje areál komplexne zrekonštruovať tak, aby v lokalite vznikol moderný ekore-welness rezort.

Realizované aktivity v roku 2023:

1. statický posudok budov,
2. asanácia budovy Praha,
3. osadenie smart ohniska s prístreškom,
4. vyhlásenie Urbanisticko-architektonicko-krajinárskej súťaže návrhov a jej uskutočnenie,
5. úpravy vo vlastníckych vzťahoch pozemkov v areáli Turzov.

Sobranecké kúpele

Sobranecké kúpele sa nachádzajú cca 2 km severne od okresného mestečka Sobrance v Košickom kraji, blízko hranice s Ukrajinou.

Z hľadiska histórie má opodstatnenie a je v záujme obyvateľov Sobraniec ich záchrana a revitalizácia, ktorí ich v súčasnosti využívajú na oddych a rekreáciu. Areál má aj nadregionálny potenciál ktorý výrazne môže podporiť prítomnosť minerálnej vody s liečivými účinkami. Do zrušenia prevádzky v roku 2004 kúpele väčšinou slúžili celkom úspešne na rehabilitáciu. Od roku 2006 sú budovy bývalých kúpeľov v súkromnom vlastníctve.

Košický samosprávny kraj odkúpil areál Sobraneckých kúpeľov od súkromného vlastníka po tom, čo zámer kúpy nehnuteľností vrátane príslušenstva v októbri 2021 schválilo Zastupiteľstvo KSK. Sobranecké kúpele prešli do vlastníctva Košického samosprávneho kraja koncom decembra 2021. Zámerom župy je celková rekonštrukcia a plnohodnotná prevádzka kúpeľnej starostlivosti.

Realizované aktivity v roku 2023:

1. vypracovanie statického posudku všetkých objektov,
2. realizácia hydrologického prieskumu v lokalite,
3. realizovali sa technické a bezpečnostné zabezpečenia objektov v zlom technickom stave,
4. prebehla séria pracovných stretnutí so spoločnosťou LESY SR, spoločnosť je majiteľom všetkých pozemkov v areáli kúpeľov.

PODANÉ A IMPLEMENTOVANÉ PROJEKTY NA ODBORE

Projekt technickej pomoci – „Zriadenie a prevádzka Informačného bodu v Košiciach z Programu spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Maďarsko v programovom období 2014-2020“

Regionálne miesto Informačného bodu Košice, založené v roku 2017 s trvaním do konca roka 2023, zohralo kľúčovú úlohu pri podpore projektov cezhraničnej spolupráce v Košickom kraji. V roku 2023, rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, poskytovalo podporu Riadiacemu a Národnému orgánu, Spoločnému sekretariátu a konzultácie prijímateľom. Tento aktívny a pro-klientsky prístup viedol k tomu, že Košický kraj sa stal lídrom v počte finančne podporených prijímateľov v počte 63, s 54 úspešnými projektmi v hodnote 19 948 876,- EUR z EFRR. Košický kraj získal takmer 14% z celkových alokovaných prostriedkov, čím sa zaradil hneď za Budapešť.

Projekt technickej pomoci bol úspešne ukončený a finančne vysporiadaný k 31. decembru 2023. V programovom období 2021-2027 sa už neplánuje zriadenie kontaktného bodu v rámci Programu Interreg VI-A Maďarsko-Slovensko na Úrade Košického samosprávneho kraja. Poradenské a konzultačné aktivity budú v budúcnosti zabezpečované výhradne Spoločným technickým sekretariátom a prípadne prvostupňovou kontrolou na sekcii cezhraničnej spolupráce Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

Projekt technickej pomoci – „Zriadenie a prevádzka Kontaktného bodu v Košiciach z Programu cezhraničnej spolupráce ENI Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina v programovom období 2014-2020“

Podobne ako aj v predchádzajúcich rokoch, aj v roku 2023 Regionálne zastúpenie (Branch Office) poskytovalo dvojúrovňovú podporu ako vo vzťahu k programovej štruktúre (t.j. Riadiaci orgán, Národný orgán a Spoločný sekretariát), tak aj vo vzťahu k potenciálnych uchádzačom a prijímateľom pri implementácii projektov a problémov, čím Regionálne zastúpenie aktívne prispievalo k úspešnej realizácii projektov a rozvoju samotného programu. Dňa 3.11.2022 bol schválený nový program cezhraničnej spolupráce INTERREG VI-A NEXT Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina na roku 2021 – 2027. Regionálne zastúpenie tak počas roka 2023 plnilo úlohy a poskytovalo podporu súčasne pre oba zmienené programy.

Projekt MOBI

„Moderná pohraničná infraštruktúra – úspešný karpatský región“ (MOBI) sa realizuje od 1. marca 2020 s finančnou podporou programu ENI CBC Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina 2014-2020.

Hlavným cieľom projektu je vytvorenie udržateľnej platformy pre efektívnu cezhraničnú mobilitu ľudí a tovaru cez zlepšenie dopravnej hraničnej infraštruktúry a prepojením verejnej dopravy, posilnením spolupráce medzi samosprávami a profesijnými organizáciami a rozvojom dopravy a hraničnej infraštruktúry.

V nadväznosti na dokončenú technickú štúdiu uskutočniteľnosti cyklotrasy Michalovce – Vyšné Nemecké sa v prvej polovici roku 2023 začala realizácia ďalších dvoch technických štúdií uskutočniteľnosti, ktoré sa týkajú prihraničnej oblasti s Ukrajinou. Obe štúdie, ktoré sa

úspešne dokončili v priebehu roku 2023, sa zameriavali na cyklistické prepojenie Veľkých Slemeniec so štátnou hranicou Slovensko/Ukrajina a na železničnú stanicu Čierna nad Tisou. Zároveň bola vypracovaná zjednodušená dokumentácia pre legalizáciu a vyznačenie cykloturistických trás v oblasti Medzibodrožie a Použie, s prepojením na Ukrajinu.

V roku 2023 bola pozornosť venovaná aj príprave podkladov pre Mobility plán, ktorý slúži ako udržateľná platforma na efektívnu výmenu informácií o cezhraničnej mobilite ľudí a tovarov. Hlavné aktivity projektu MOBI boli úspešne ukončené v novembri 2023. Na základe vypracovaných štúdií uskutočniteľnosti budú v budúcnosti pokračovať ďalšie aktivity Košického samosprávneho kraja.

Národný projekt Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík 2

V období od januára 2022 do novembra 2023 bol Košický samosprávny kraj zapojený do národného projektu realizovaného pod záštitou Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti. Projekt sa zameriaval na budovanie odborných kapacít pre oblasť participatívnej tvorby verejných politík. V rámci tejto spolupráce sa na Úrade Košického samosprávneho kraja realizovali aktivity v štyroch oblastiach: Podpora pohybových aktivít u študentov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja, Audience development – návštevník ako súčasť divadelnej komunity, Dáta v priestore – Geoportál KSK, Participatívne naplnenie platformy Dotvorsa.sk. Projektová časť Košického samosprávneho kraja bola úspešná ukončená a finančne vysporiadaná k 31. decembru 2023.

Program obnovy krajiny a akčný plán vodných rád

Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja dňa 22. 10. 2018 schválilo Program obnovy krajiny Košického kraja. Cieľom programu je zmeniť prístup pri obhospodarovaní lesnej a poľnohospodársky využívanej krajiny, ako aj urbánnej krajiny a umožniť vznik vodozádržných opatrení tak, aby podstatná časť dažďovej vody mohla byť zadržaná v krajine. Realizáciou týchto opatrení chce kraj v spolupráci s partnermi prispieť k obnoveniu procesov biodiverzity, k zvýšeniu pôdnej úrodnosti, k zvýšeniu zásoby vodných zdrojov a k ozdraveniu klímy.

Na 3. zasadnutie Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja dňa 27.02.2023 bol predložený odpočet prác zrealizovaných v rámci Akčného plánu v roku 2022 a Akčný plán Programu obnovy krajiny košického kraja na rok 2023 (schválený uznesením č. 42/2023).

V rámci programu sa v roku 2023 v spolupráci s Agentúrou na podporu regionálneho rozvoja Košice, n.o. (ARR) hľadali možnosti financovania jednotlivých opatrení a realizovala sa propagácia programu. Dňa 17.05.2023 sa v Hoteli Yasmin v Košiciach uskutočnil Národný workshop „Zmena klímy a ako ďalej“, na ktorom sa zúčastnili členovia vodných rád. Na workshope boli prezentované aj možnosti financovania projektov pre adaptáciu zmeny klímy v rámci Programu Slovensko. Organizácia pracovných stretnutí členov vodných rád v roku 2023 bola zameraná na realizáciu aktivity v rámci projektu CLIMADAM – vypracovanie komplexnej revitalizačnej štúdie „Naša Roňava“ pre adaptáciu na zmenu klímy na miestnej úrovni.

Aktivity KSK boli propagované aj aktívnou účasťou zamestnancov KSK a ARR na odbornej konferencii Žilinského samosprávneho kraja "Na vode záleží/VODA/SUCHO" (24.10.2023).

Pokračovalo sa v maximálnom využívaní finančných schém v rámci operačných programov na Slovensku, v Európskej únii, resp. z iných zdrojov financovania (projekty „CLIMADAM“, „KlimaPark Kysak“, „CIRCOTRONIC“, „LAND4CLIMATE“).

Koncom roka 2023 bol zorganizovaný 2. ročník Súťaže „Voda nad zlato“, ktorého sa zúčastnilo 12 tímov. Po finále a náročnom hodnotení poroty zvíťazili projekty týchto škôl: 1.miesto Stredná odborná škola techniky a služieb, Spišská Nová Ves – Projekt dažďovej záhrady; 2.miesto Škola umeleckého priemyslu, Košice – Projekt dažďovej strechy pre kontajnery;

3.miesto Stredná odborná škola veterinárna, Košice – Barca – Projekt rekonštrukcie včelieho prístrešku a prístupovej cesty.

Projekt LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia

Projekt implementuje KSK ako partner od roku 2020, kedy boli zriadené pracovné pozície manažéra kvality ovzdušia (MKO) a supervízora. Cieľom projektu je zlepšiť kvalitu ovzdušia na Slovensku prostredníctvom personálnej podpory pri tvorbe Integrovaných programov na zlepšenie kvality ovzdušia (IPZKO), osvetou a edukáciou.

Projekt LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia (celé znenie: Zlepšenie implementácie programov na zlepšenie kvality ovzdušia na Slovensku posilnením kapacít a kompetencií regionálnych a miestnych orgánov a podporou opatrení v oblasti kvality ovzdušia) sa zameriava na implementáciu konkrétnych opatrení na zlepšenie kvality ovzdušia a taktiež podporuje vzdelávacie, komunikačné a monitorovacie aktivity zapojených partnerov v oblasti kvality a ochrany ovzdušia a efektívne riadenie vytvorením národnej siete manažérov kvality ovzdušia. Do projektu sú zapojení: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Slovenská agentúra životného prostredia, Banskobystrický samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj, Trnavský samosprávny kraj, Žilinský samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj, Nitriansky kraj, Košický samosprávny kraj, Slovenský hydrometeorologický ústav, PEDAL Consulting s.r.o., VŠB - Technická univerzita Ostrava. V rámci projektu LIFE IP sa v novembri 2023 uskutočnila výsadba 200 stromov vo Veľkej Ide, Malej Lodine a Spišskej Novej Vsi.

V roku 2023 manažér kvality ovzdušia realizoval osvetovú aktivitu merania oxidov dusíka na šiestich školách v Košickom kraji, asistoval pri realizácii mobilného monitoringu kvality ovzdušia v Rožňave, stretával sa so starostami obcí a samospráv a realizoval iné formy osvetu (napr. Noc výskumníkov v Košiciach). Ohľadom prípravy Programu na zlepšenie kvality ovzdušia pre zónu Košický kraj a aglomeráciu Košice asistoval Okresnému úradu Košice pri zbieraní opatrení do strategického dokumentu a pripravoval podklady pre proces hodnotenia vplyvov na životné prostredie (SEA). Taktiež bol nápomocný pri vyhodnocovaní vplyvov na životné prostredie a tvorbe stanovísk k zámerom, ktoré boli doručené na úrad KSK. Dodával tiež informácie do nových strategických dokumentov KSK, alebo ich aktualizácií, resp. odpočtov.

Ochrana a obnova biodiverzity v lesných ekosystémoch Košického kraja – projekt č. 2

Košický samosprávny kraj podal do vyhlásenej výzvy Ministerstvom životného prostredia z operačného programu Kvalita životného prostredia 15. 04. 2021 projekt „Ochrana a obnova biodiverzity v lesných ekosystémoch Košického kraja – projekt č. 2“, celková investícia vo výške 4 524 209,70 Eur, výmera 2 528,92ha. Projekt zahŕňa realizáciu opatrení zameraných na zlepšenie stavu biotopov a ich druhov, obnovu poškodených ekosystémov a služieb s cieľom dosiahnuť obnovu a zachovanie biodiverzity a posilnenie ekosystémových služieb. Opatrenia budú realizované na prenajatých pozemkoch v Košickom kraji, vo vlastníctve mesta Gelnica a mesta Dobšiná s celkovou rozlohou 2 528,92ha nachádzajúcich sa v okresoch Gelnica a Rožňava, v katastrálnom území: Gelnica a Dobšiná.

Od novembra 2020 do augusta 2022 prebiehalo odborné hodnotenie projektu. Dňa 26. 8. 2022 bolo doručené Rozhodnutie o schválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku a zmluva o poskytnutí NFP nadobudla účinnosť dňa 22.11.2022.

Realizácia projektu prebiehala v rokoch 2022 – 2023. V histórii Slovenska ide vôbec o prvý projekt zameraný na podporu biodiverzity tak veľkého rozsahu. Vzhľadom na jeho úspešnú realizáciu, významný pozitívny dopad nielen na krajinu a rozmach biodiverzity, ale aj na podporu praktického vzdelávania, plánuje kraj implementovať obdobné projekty aj v iných lokalitách jeho územia. Projekt bol úspešne ukončený k 30.12.2023, celkové oprávnené

výdavky boli vo výške 4 426 265,19 Eur, z toho výška nenávratného finančného príspevku bola 4 204 951,93 Eur a spolufinancovanie vo výške 221 313,26 Eur.

KlimaPark Kysak

Projekt KlimaPark Kysak bol podaný zo strany Košického samosprávneho kraja cez Operačný program Kvalita životného prostredia dňa 29.7.2021. Je zameraný na adaptačné opatrenia súvisiace s nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy s bližším pohľadom na ochranu pred povodňami. Hlavným cieľom projektu je vybudovanie audio vizuálneho envirocentra zameraného na informovanie a osvetu v témach zníženia rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy, ako aj o možnostiach proaktívnej adaptácie. Informačné aktivity v oblasti adaptácie na zmenu klímy budú realizované po kolaudácii stavby envirocentra. V rámci projektu je zadefinovaných 10 informačných programov, z toho 9 je vo forme podujatí a 1 program je príprava videí. Dňa 4. 11. 2022 bolo doručené Rozhodnutie o schválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku a zmluva o poskytnutí NFP nadobudla účinnosť 28.12.2022.

S rekonštrukciou budovy v Kysaku začal KSK vo februári 2023. V rámci exteriérových úprav bola stavba prekrytá zelenou strechou, ktorá má vysokú kapacitu zadržiavania vody, chráni pred teplom aj chladom, znižuje náklady na vykurovanie a pri horúčavách znižuje teplotu v interiéri, je ekologická a udržateľná. Pri rekonštrukcii boli použité prírodné materiály, ako aj také materiály, ktoré pomáhajú znižovať hromadenie vody v prípade privalových dažďov či povodní. Projekt envirocentra zahŕňal zriadenie 4 miestností s interaktívnymi audiovizuálnymi prvkami (multifunkčná prednášková sála, ktorá je vybavená audiovizuálnou technikou, 4D panoramatické kino s pohybujúcou sa platformou uprostred miestnosti, miestnosť s veľkoplošnou video LED stenou pre realistické 3D vizualizácie a tiež edukačná kója v podobe interaktívnej herne).

Košický samosprávny kraj v spolupráci s Agentúrou na podporu regionálneho rozvoja Košice, n.o. okrem zriadenia samotného envirocentra vytvoril aj 10 informačných programov, ktoré sú zamerané na zníženie negatívnych dôsledkov zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami. Určené sú pre deti materských škôl, žiakov základných a stredných škôl, študentov vysokých škôl, ale aj pre širokú verejnosť, rodiny s deťmi, zástupcov verejnej správy aj občianskych združení.

Rekonštrukcia KlimaParku Kysak ako centra environmentálnej výchovy bola ukončená v roku 2023, celkové oprávnené výdavky boli vo výške 1 979 632,43 Eur, výška nenávratného finančného príspevku 1 880 650,81 Eur.

V rámci projektu KlimaPark Kysak budú v zriadenom envirocentre organizované informačné aktivity od roku 2024.

Knowledge Transfer for Widened EU Excellence in Advanced Green Technologies, Sustainability and Research Management (WIDEX)

Košický samosprávny kraj prijal v roku 2023 v rámci upevňovania a rozširovania spolupráce s domácimi a zahraničnými vzdelávacími a vedeckými inštitúciami v oblasti ekologicky pokročilých technológií a udržateľných prístupov k ťažbe v rámci EÚ ponuku od Technickej univerzity v Košiciach, Fakulty BERG na partnerstvo a zapojil sa do prípravy projektu Horizon Europe. Konzorcium tvorí 11 domácich a zahraničných partnerov. Cieľom projektu WIDEX je zabezpečiť trvalo udržateľný prístup k základným nerastom a prvkom, ktoré sú kľúčové pre európske strategické hospodárske sektory, znížením závislosti od tretích krajín a podporou ekologických, neinvazívnych technológií obnovy.

Odborné hodnotenie projektu plánované v termíne od 09/2023 – 04/2024.

Pathways to Climate-Smart Governance

Košický samosprávny kraj sa zapojil do programu Interreg Europa s projektom „Pathways to Climate-Smart Governance“, ktorý je zameraný na podporu regiónov a miest pri vytváraní lepších politík pre klimaticky inteligentné a odolné riadenie.

Odborné hodnotenie projektu plánované v termíne od 09/2023 – 04/2024.

Analýza znečistenia ovzdušia a stanovenie dopadov na pôdny ekosystém a potravinový reťazec v súvislosti s blízkou výrobnou prevádzkou

Košický samosprávny kraj sa v súvislosti s aktivitami zameranými na tvorbu a ochranu životného prostredia v apríli 2023 zapojil do výzvy o poskytnutie dotácie z Environmentálneho fondu s projektom „Analýza znečistenia ovzdušia a stanovenie dopadov na pôdny ekosystém a potravinový reťazec v súvislosti s blízkou výrobnou prevádzkou“. Cieľom projektu je realizácia biomonitoringu v okolí výrobných prevádzok v Turni nad Bodvou v rozsahu stanovenia znečistenia predmetného územia, posúdenia vplyvu znečisteného ovzdušia na ekosystém a potravinový reťazec a návrhu opatrení na ochranu zdravia a komfortu dotknutých obyvateľov. Košickému samosprávnemu kraju bolo dňa 27.11.2023 doručené oznámenie o poskytnutí podpory formou dotácie z Environmentálneho fondu. Implementácia projektu začala v decembri 2023 po podpísaní zmluvy s Environmentálnym fondom, s pokračovaním v roku 2024.

ODBOR PROJEKTOV A INVESTÍCIÍ

Odbor projektov a investícií zabezpečuje kompletnú realizáciu investičných akcií od obstarania projektovej dokumentácie, inžinierskej činnosti (vydanie príslušných stavebných povolení resp. súhlasov stavebných úradov), prípravy podkladov pre verejné obstarávanie až po samotnú realizáciu stavby a jej následné zaradenie do majetku Košického samosprávneho kraja. V prípade projektov financovaných z EÚ fondov spracováva aj žiadosti o poskytnutie nenávratných finančných prostriedkov a po ich schválení realizuje celú povinnú administráciu (žiadosti o platbu, monitorovanie, zmenové konania). V rámci odboru sa taktiež implementujú aj neinvestičné projekty financované z operačných programov SR alebo grantov EÚ. Investičné akcie, ktoré v roku 2023 odbor realizoval majú viaceré zdroje financovania - Integrovaný regionálny operačný program, Európska investičná banka, rozpočet úradu a iné programy/zdroje EÚ.

*V roku 2023 Odbor projektov a investícií zabezpečoval realizáciu projektov financovaných zo zdrojov **Integrovaného regionálneho operačného programu** :*

1.Cesta II/547 hranica okresov Košice /Košice okolie - Spišské Vlachy II. Etapa

Projekt priamo nadväzuje na 1.etapu rekonštrukcie cesty II/547, ktorá bola schválená vo výzve IROP-PO1-SC11-2016-11, kód žiadosti v ITMS NFP302010F301. Projekt riešil stavebnú úpravu cesty II/547 v okresoch Košice okolie, Gelnica a Spišská Nová Ves ako významnej spojnice v Košickom kraji, ktorá je jeho hlavnou aktivitou. V rámci nej išlo o stavebnú úpravu cesty vrátane vybudovania ekoduktov pre migráciu žiab v okolí priehrady Ružín, modernizáciu autobusovej zastávky Zlatník s bezbariérovou úpravou na nástupištiach a vodiacim pásom pre nevidiacich, osvetlenie priechodov pre chodcov Zlatník a Košická Belá, stavebnú úpravu priepustov, výmenu a doplnenie zvodidiel, osadenie meteostanice a rekonštrukciu 5 mostov ktoré boli v stavebno - technickom stave č.6 „veľmi zlý“. Cieľom navrhovanej stavebnej úpravy bolo zvýšenie bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, zvýšenie dopravného

komfortu užívateľov komunikácie a predĺženie životnosti dotknutých stavebných objektov vrátane zlepšenia podmienok pre cestnú hromadnú dopravu v rámci systému verejnej osobnej dopravy. Cieľovou skupinou sú užívatelia cestnej dopravnej siete, najmä obyvatelia miest a obcí, prevádzkovatelia a investori v priemyselných zónach a prevádzkovatelia verejnej autobusovej dopravy.

Merateľným ukazovateľom je celková dĺžka rekonštruovaných alebo zrenovovaných ciest II. triedy s hodnotou 8,847 km. Projekt celkovo prispel k vyváženějšímu územnému rozvoju a zvýšeniu vnútorného potenciálu kraja pre hospodársky rast. V rámci verejného obstarávania na zhotoviteľa stavby bol projekt rozdelený na 2 časti. Časť 1 Rekonštrukcia cesty - zhotoviteľ VÁHOSTAV-SK a. s., rozpočet stavby bol 7 386 103 327,07 € s DPH. Časť 2 Rekonštrukcia mostov kde sa zhotoviteľom stalo Dopravné staviteľstvo Bardejov s. r. o., rozpočet stavby 1 776 136,74 € s DPH. Stavba bola ukončená 16.11.2023.

2. Cesta II/555 Michalovce – Veľké Kapušany – Kráľovský Chlmec

Predmetom projektu bola rekonštrukcia cestnej komunikácie II/555, ktorá tvorí spojnicu medzi cestami I/19 v okrese Michalovce a I/79 v okrese Trebišov. Cesta na mnohých miestach vykazovala deformácie, mala nevyhovujúce bezpečnostné parametre, preto bola navrhnutá obnova krytu vozovky. V úseku pri vodnom toku Latorica bolo na úseku viac ako 800 metrov nestabilné podložie cesty, čo spôsobovalo priečne a pozdĺžne deformácie cesty. Most pri obci Stretava bol v stavebnom stave VI, tzn. „veľmi zlý“. Bola potrebná jeho kompletná rekonštrukcia. Z hľadiska verejnej osobnej dopravy na ceste absentovali plnohodnotné autobusové zastávky za stávkové pruhy. Do projektu bola zahrnutá rekonštrukcia 14 autobusových zastávok. Absentovali aj bezpečné priechody pre chodcov, ktoré boli bez osvetlenia a bezpečnostných prvkov. Cesta II/555 sa z hľadiska verejnej osobnej dopravy stala ešte významnejšou po zrušení železničného osobného dopravného spojenia na trati Bánovce nad Ondavou - Veľké Kapušany. Verejná osobná doprava je v území zabezpečovaná výlučne autobusovou dopravou, ktorá okrem hlavných dopravných funkcií zaisťuje aj nadväznosť na železničnú dopravu v dopravných uzloch v Michalovciach a Pribeníku. Cieľom projektu bolo zlepšiť dostupnosť k cestnej infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému prostredníctvom aktivity rekonštrukcia a modernizácia ciest II. a III. triedy. Výsledkom projektu je celková dĺžka zrekonštruovanej cesty II. triedy – 8,758km. Podporil sa rast regionálnej mobility, pretože cesta tvorí jeden z hlavných napojovaniach bodov na Industrial Park Michalovce. Zároveň sa významným spôsobom zlepšil prístup obyvateľov južných okresov do centra Zemplína – Michaloviec. Do konca roka 2019 boli dokončené práce na všetkých stavebných objektoch okrem SO 05 Most Stretava. V roku 2022 sa začalo s prácami na moste Stretava. Stavba bola ukončená 31.8.2023.

3. Cesta II/552 Košice – Veľké Kapušany – hranica UA – región Abov

Projekt riešil stavebnú úpravu cesty II/552 v okrese Košice okolie v regióne Abov ako významnej spojnice obcí na juhu kraja s krajským mestom Košice. V rámci nej išlo o zosilnenie vozovky, stabilizáciu cestného telesa, úpravu krajníc, rekonštrukciu 2 mostov v stavebno-technickom stave č.5 „zlý“, úpravu 6 autobusových zastávok v oboch smeroch a výstavbu nástupíšť, aplikáciu bezpečnostných prvkov – osadenie oceľových zvodidiel, blikačov na priechode pre chodcov, bezpečnostných zariadení – 1 merač okamžitej rýchlosti, dopravného značenia a informačných systémov – 2 meteostanice. Cieľom navrhovanej stavebnej úpravy bolo zvýšenie bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, zvýšenie dopravného komfortu užívateľov komunikácie a predĺženie životnosti dotknutých stavebných objektov. Skrátila sa doba premávky na cestnej komunikácii, minimalizujú sa náklady na bežnú údržbu ciest, znížila

sa hladina hluku a emisií od vozidiel a zlepšili sa podmienky pre cestnú hromadnú dopravu v rámci systému verejnej osobnej dopravy. Cieľovou skupinou sú užívatelia cestnej dopravnej siete, najmä obyvatelia obcí regiónu Abov, prevádzkovatelia a investori v priemyselných zónach a prevádzkovatelia verejnej autobusovej dopravy. Merateľným ukazovateľom je celková dĺžka rekonštruovaných alebo zrenovovaných ciest II. triedy s hodnotou 20,020 km. Projekt prispel k vyváženějšímu územnému rozvoju a zvýšeniu vnútorného potenciálu kraja pre hospodársky rast. Projekt priamo nadviazal na ďalší samostatný projekt rekonštrukcie cesty II/552 v regióne Dolný Zemplín. Stavenisko bolo odovzdané 11.5.2022. Stavba bola ukončená 10.11.2023.

4. Cesta II/533 Gemerská Poloma – SNV – Harichovce – D1 (Jánovce Jablonov)

Stavba bola v roku 2023 v realizácii. Projekt rieši stavebnú úpravu cesty II/533 v okresoch Rožňava a Spišská Nová Ves. Súčasťou projektu v rámci hlavnej aktivity je stavebná úprava cesty (zosilnenie vozovky, stabilizácia cestného telesa, úprava krajníc a pod.), rekonštrukcia 4 mostov, úprava 5 autobusových zastávok a výstavba nástupíšť, aplikácia bezpečnostných prvkov – osadenie oceľových zvodidiel, osvetlenia na priechode pre chodcov, dopravného značenia a informačných systémov – 2 meteostanice a osadenie 2 portálov dopravného značenia v meste Spišská Nová Ves. Cieľom navrhovanej stavebnej úpravy je zvýšenie bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, zvýšenie dopravného komfortu užívateľov komunikácie, predĺženie životnosti dotknutých stavebných objektov a zlepšenie podmienok pre cestnú hromadnú dopravu v rámci systému verejnej osobnej dopravy. Cieľovú skupinu predstavujú užívatelia cestnej dopravnej siete, najmä obyvatelia miest a obcí, prevádzkovatelia a investori v priemyselných zónach a prevádzkovatelia verejnej autobusovej dopravy. Merateľným ukazovateľom je celková dĺžka rekonštruovaných alebo zrenovovaných ciest II. triedy s hodnotou 52,564 km. Projekt celkovo prispieje k vyváženějšímu územnému rozvoju a zvýšeniu vnútorného potenciálu kraja pre hospodársky rast. Stavenisko bolo odovzdané 9.12.2022. Termín ukončenia je 14.8.2024.

5. Cesta II/550 a II/548 Moldava nad Bodvou - Jasov – Košice

Stavba bola v roku 2023 v realizácii. Úseky ciest II/550 a II/548, ktoré sú predmetom schváleného projektu, sa nachádzajú v okrese Košice - okolie. Vedú cez obce Jasov, Rudník, Nováčany, Hodkovce, Šemša a Malá Ida a zasahujú aj do katastrálneho územia Moldavy nad Bodvou a Debrade. Tvoria významné napojenie obcí na krajské mesto Košice s napojením na cestu I/16, ako aj na US Steel Košice a priemyselný park v Moldave nad Bodvou v pokračovaní na mesto Rožňava. V projekte je navrhnutá stabilizácia resp. zosilnenie krajníc, zosilnenie krytu vozovky, úprava odvodnení, rekonštrukcia priepustov, kompletná modernizácia dopravného značenia a doplnenie dopravných zariadení, osadenie bezpečnostných prvkov – zvodidiel, ako aj aplikácia moderných informačných systémov (meteostanica). Zároveň budú v celej dĺžke komunikácie osadené tzv. kilometrovníky, ktoré úplne absentujú a sú nevyhnutné z hľadiska priestorovej orientácie pri jazde na komunikácii a zlepšujú aj evidenciu výkonu zimnej a letnej údržby. Projekt rieši úpravu exponovaných zastávok v obciach Hatiny, Jasov, Rudník, Malá Ida s aplikáciou prvkov ochrany pre peších. Toho času sú zastávky v rozpore s príslušnými normami a dochádza ku kolíznym situáciám. Súčasťou projektu je aj rekonštrukcia troch mostných objektov v obciach Malá Ida, Šemša a Rudník a prestavbu križovatky ciest II/548 a III/3405 v Malej Ide. Cieľom projektu je zlepšiť dostupnosť k cestnej infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému prostredníctvom aktivity rekonštrukcia a modernizácia ciest II. a III. triedy. Výsledkom projektu bude celková dĺžka zrekonštruovanej cesty II. triedy – 12,507 km. Po realizácii navrhnutých stavebných

úprav dôjde k zvýšeniu bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, zvýšeniu dopravného komfortu užívateľov komunikácie a k predĺženiu životnosti dotknutých stavebných objektov. V roku 2022 v mesiaci január bola ukončená časť II/550, zhotoviteľ EUROVIA SK a. s., hodnota diela 1 069 316,44 € s DPH. Realizácia časti II/548 prebiehala počas celého roka 2023 a stavba bude ukončená 30.8.2024. Zhotoviteľom stavby je spoločnosť Strabag s. r. o., hodnota diela 3 457 653,46 € s DPH.

6. Cesta II/576 Bohdanovce – Herľany I. etapa

Cieľom projektu bolo zlepšiť dostupnosť k cestnej infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému prostredníctvom aktivity rekonštrukcia a modernizácia ciest II. a III. triedy. Projekt riešil stavebné úpravy cesty, ktorá je priamou spojnicou s cestou I/19 (staré číslovanie I/50) napojením v križovatke Bidovce. Komunikácia I/19 bola obnovená v rámci projektu „Zvyšovanie bezpečnosti na cestách I. triedy“, projekt bol realizovaný v roku 2015 z Operačného programu Doprava. Začiatok celkovej úpravy cesty II/576 v jej I. etape je na hranici okresov Košice - okolie/Vranov n.T. v cca km 16,905 a koniec celkovej úpravy je v km 22,900 za križovatkou s cestou III/3290 v obci Herľany. Celková dĺžka realizovanej úpravy bola 5,995 km. V rámci modernizácie cestného spojenia na hranici okresov Košice - okolie/Vranov n.T. – Herľany, bolo riešené odstránenie nevyhovujúceho stavebno-technického stavu cesty a mostného objektu č. 576-009. Na predmetnom úseku cesty sa zosilnil kryt vozovky, rozšírila sa vozovka najmä v smerových točkách resp. realizovala sa výmena celej konštrukcie vozovky, rekonštruoval sa mostný objekt, vybudovala sa obojsmerná autobusová zastávka na začiatku obce Herľany s doriešením priechodov pre peších s bezbariérovou úpravou, rekonštruovali sa priepusty, vymenili alebo sa doplnili bezpečnostné zariadenia a meteostanice. Realizáciou stavebných úprav sa zvýšila bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky, dopravný komfort užívateľov komunikácie a predĺžila sa životnosť dotknutých stavebných objektov. V roku 2022 prebehlo opakované verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavby. Stavenisko bolo odovzdané zhotoviteľovi v 09/2022, stavba bola prevzatá 14.8.2023. Zhotoviteľom stavby bola spoločnosť COLAS Slovakia a.s., hodnota zmluvy o dielo 3 908 229,80 € s DPH.

7. Cesta II/576 Bohdanovce – Herľany – II. etapa

Projekt nadväzoval na I. etapu rekonštrukcie cesty. V rámci II. etapy sa riešil úsek od začiatku obce Herľany v km 22,900 – Bidovce – Bohdanovce v km 41,832 na hranicu križovatky s cestou II/552. Odstránil sa nevyhovujúci stavebno-technický stav vozovky, opravili sa cestné priepusty, rekonštruovali sa autobusové zastávky s doriešením priechodov pre peších s bezbariérovou úpravou, vymenili sa alebo doplnili bezpečnostné zariadenia a meteostanice. Realizáciou stavebných úprav sa zvýšila bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky, dopravný komfort užívateľov komunikácie a predĺžila sa životnosť dotknutých stavebných objektov. Priamou cieľovou skupinou projektu sú predovšetkým obyvatelia a firmy sídliace v okrese Košice okolie, ktorou cesta č. II/576 prechádza, obce Herľany, Vyšná Kamenica, Nižná Kamenica, Bidovce, Ďurkov, Ruskov, Blažice a Bohdanovce. Za cieľovú skupinu so sekundárnym dopadom možno považovať obyvateľov okresu Vranov nad Topľou, pre ktorých tvorí cesta II/576 alternatívne napojenie na mesto Košice. Projekt prispel k vyváženejšiemu územnému rozvoju a zvýšeniu vnútorného potenciálu kraja pre hospodársky rast.. Stavba bola ukončená 25.10.2023, zhotoviteľ Metrostav DS a.s., hodnota stavby v zmluve o dielo 6 907 056,50 € s DPH.

8. Cesta II/552 Košice – Veľké Kapušany – hranica UA – región Dolný Zemplín

Projekt riešil stavebnú úpravu cesty v okresoch Trebišov a Michalovce v regióne Dolný Zemplín ako významnej spojnice obcí na juhu kraja s okresnými mestami v pokračovaní na východ republiky na hranicu s Ukrajinou a v opačnom smere s krajským mestom Košice. V rámci rekonštrukcie sa zosilnila vozovka, stabilizovalo sa cestné teleso, upravili krajnice, upravilo sa 17 existujúcich autobusových zastávok s nástupišťami v oboch smeroch, osadili sa nové oceľové zvodidlá, blikače na priechodoch pre chodcov, nové zvislé a vodorovné dopravné značenie a 2 meteostanice. Merateľným ukazovateľom je celková dĺžka rekonštruovaných alebo zrenovovaných ciest II. triedy s hodnotou 58,303 km. Projekt prispel k vyváženejšiemu územnému rozvoju a zvýšeniu vnútorného potenciálu kraja pre hospodársky rast. Projekt priamo nadviazal na ďalší samostatný projekt rekonštrukcie cesty II/552 v regióne Abov. V roku 2022 prebehlo opakované verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavby. Stavenisko bolo odovzdané zhotoviteľovi v septembri 2022, stavba bola dokončená 19.10.2023, zhotoviteľom bola spoločnosť EUROVIA SK a.s., cena diela 6 267 968,71 € s DPH.

9. Kreatívne centrum Košického kraja

Cieľom projektu bolo vytvorenie priaznivého prostredie pre rozvoj kreatívneho talentu a netechnologických inovácií a pre tvorbu pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle. Kreatívne centrum Košického kraja (ďalej len „KC KK“) bude pôsobiť ako katalyzátor zmien v profile a zameraní sa regiónu v najbližších rokoch. Vzniknú priestory pre podnietenie spolupráce, zdieľania vedomostí a inšpirácií, pre vznik a testovanie inovatívnych riešení. Vzniknú aj lepšie možnosti pre prezentáciu kreatívnych riešení a tvorcov pre odbornú ale aj širokú verejnosť. Prepojením rôznych skupín odborníkov môžu vzniknúť nové podnikateľské nápady ale aj vylepšenia, nové produkty a služby aj pre verejný sektor a obyvateľov kraja. Víziou je, aby sa Kreatívne centrum Košického kraja stalo jedným z pilierov socioekonomického rozvoja regiónu, v ktorom kultúrny a kreatívny priemysel zohráva jednu z kľúčových úloh. KC KK bude vybudované v areáli na Strojárskej 3 v Košiciach. Značná časť tohto areálu je už v súčasnosti využívaná subjektmi aktívnymi v oblasti kultúrneho a kreatívneho priemyslu vzhľadom na unikátnosť tohto priestoru ale i blízkosť Tabačky Kulturfabrik ako i samotného centra mesta Košice. Projekt pozostáva z troch hlavných aktivít, ktorých realizácia na seba nadväzuje resp. sa vzájomne dopĺňajú. Vybudovanie kreatívneho centra zahŕňa stavebné práce a dodávky súvisiace s rekonštrukciou priestorov KC KK a nákup a inštaláciu technologického vybavenia. Projekt zahŕňa aj poskytovanie služieb – realizáciu programov a služieb pre cieľovú skupinu. Súčasťou projektu je aj aktivita „emerging talents“ – podpora dopytu po kreatívnej tvorbe. V roku 2021 prebiehalo verejné obstarávanie na zhotoviteľa. V januári 2022 bolo verejné obstarávanie ukončené a odoslané na kontrolu VO na Úrad pre verejné obstarávanie pred podpisom zmluvy. V marci 2022 bolo stavenisko odovzdané úspešnému uchádzačovi - zhotoviteľovi. Kreatívne centrum Košického kraja - z dôvodu predĺženia termínov realizácie verejného obstarávania, ako aj termínu reálneho začatia stavby - január 2023 (pôvodný zhotoviteľ odstúpil od zmluvy), nebolo možné projekt zrealizovať do konca programového obdobia EŠIF 2014-2023. Stavba bola pozastavená a je v pláne zriadiť kreatívne centrum prostredníctvom iných prostriedkov financovania, v rámci nového programového obdobia EŠIF alebo iných schém financovania.

V roku 2023 Odbor projektov a investícií zabezpečoval realizáciu projektov financovaných zo zdrojov programu Slovensko 2021 - 2027 :

Skvalitnenie regionálnej obslužnosti dopravy prostredníctvom stavebnej úpravy a odvodnenia cesty II/552 v meste Veľké Kapušany

Cesta II/552 je cesta II. triedy v Košickom kraji, v okrese Michalovce (v katastrálnom území Veľké Kapušany). Účelom a cieľom navrhovaného projektu je odstrániť nevyhovujúci stav vozovky a zlepšiť odtokové pomery na ceste. Priekopy pozdĺž cesty sa podľa potreby prečistia. Zanesené krajnice sa zrežú do požadovaného sklonu 8 % smerom od cesty. V rámci objektu 501-01 až 501-03 dôjde ku výmene kanalizačných poklopov za samonivelačné, poškodené uličné vpusty sa vymenia za nové a vpusty sa posunú k obrubníkom. V rámci SO 201 – 00 sa upravujú autobusové zastávky v km 0,640 00. Stavebný objekt SO 202 – 00 rieši úpravu stykovej križovatky a to vybudovaním kvapkovitého ostrovčeka na vedľajšej ceste. Na celom úseku sa nachádzajú 2 priechody pre chodcov, ktoré nie sú v súčasnosti osvetlené. Účelom a cieľom navrhovaného projektu je prostredníctvom odstránenia rizík a zvýšenia technicko-dopravných parametrov zvýšiť bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky.

K projektu bola v októbri 2023 podaná žiadosť o NFP. Ide o Výzvu na odstraňovanie kľúčových úzkych miest na cestnej infraštruktúre a zlepšenie regionálnej mobility.

Zlepšenie regionálnej obslužnosti dopravy prostredníctvom rekonštrukcie mosta cez vodnú nádrž Ružín pred obcou Jaklovce

Most bol postavený v roku 1968, dĺžka premostenia uvedená v cestnej databanke je 71,95 m. Voľná šírka mosta je 11,20 m a šírka medzi obrubami je 8,60 m. Most sa nachádza na ceste II/546 v kumulatívnom staničení 27,662 km. Účelom stavby je rekonštrukcia pôvodného mostného objektu, rekonštrukcia príľahlého úseku cesty II/546 a rekonštrukcia príľahlej odstavnej plochy. Cieľom je odstránenie zistených porúch súčasného mosta a oprava príľahlého úseku cesty II/546 tak, aby bolo zabezpečené zlepšenie stavebno-technického stavu mosta a zabezpečenie plynulého a bezpečného prevedenia motorovej a nemotorovej dopravy v danom úseku. Existujúci mostný objekt so správcovským číslom 014 (identifikačné číslo M3386) na ceste II/546 v katastri obce Jaklovce je charakterizovaný koeficientom stavebného stavu VI – veľmi zlý. V prípade, že sa predmetný mostný objekt nebude rekonštruovať, hrozí reálny predpoklad, že technický a konštrukčný stav mostného objektu sa bude naďalej zhoršovať do takej miery, že môže dôjsť k jeho havárii. K projektu bola v októbri 2023 podaná žiadosť o NFP.

Zlepšenie regionálnej obslužnosti dopravy prostredníctvom rekonštrukcie mosta M7805 cez potok Kalužský za obcou Kaluža 2x

Most bol postavený v roku 1966 s rozšírením v roku 1988, dĺžka premostenia uvedená v cestnej databanke je 7,87 m. Voľná šírka mosta je 10,75 m a šírka medzi obrubami je 7,75 m. Nachádza sa na štvorprúdovej ceste II/582 v kumulatívnom staničení 11,095 km. Cesta je rozdelená na pravý a ľavý jazdný pás. Nevyhovujúci stav sa odstráni stavebnou úpravou existujúceho mosta ev. č. 582-005. Pre zlepšenie bezpečnosti a plynulosti dopravy na úseku cesty II/582 sa uskutoční obnova vozovky, pred a za mostom v nevyhnutnom rozsahu, vymení sa záchytné zariadenie na predmetnom úseku cesty. Samotná stavebná úprava mosta bude teda spočívať vo vybúraní nevyhovujúcich krajných nosníkov existujúcej nosnej konštrukcie na pravej strane 3 ks nosníkov typu „Hájek“ na ľavej strane 1 ks nosníka typu „MJ-69“, príslušenstva a následnom zrealizovaní novej spriahajúcej dosky s dobetónovaním v mieste odstránenia nosníkov a prevedenia nového príslušenstva. Takouto úpravou dôjde k odstráneniu porúch z hlavnej mostnej prehliadky a zvýšeniu životnosti mosta. Dôvodom stavebnej úpravy je nevyhovujúci stavebno-technický stav mosta ev. č. 582-005. Stav mosta je na základe hlavnej mostnej prehliadky vykonanej 24.6.2023 stanovený ako 5 -zlý. V rámci hlavnej mostnej prehliadky boli zistené závady, ktoré je potrebné odstrániť na predĺženie životnosti. K projektu bola v októbri 2023 podaná žiadosť o NFP.

*V roku 2023 Odbor projektov a investícií zabezpečoval realizáciu projektov financovaných zo zdrojov **Plán obnovy**:*

Materská škola Bielerkevska, Košice

Cieľom projektu je vytvoriť v riešenej časti objektu materskú školu, ktorá bude zabezpečovať predškolské vzdelávanie v modernizovanom zariadení starostlivosti o deti s cieľovým počtom tried: 4, a s celkovým cieľovým počtom žiakov: 80. Mesto Košice už vlastní právoplatné Stavebné povolenie. Riešená časť budovy - Materská škola sa nachádza na p. č. 2577/1, v katastrálnom území Furča, obci Košice - Dargovských hrdinov, okres Košice III. V rámci riešeného projektu sa existujúcej budove navráti pôvodný účel stavby materskej školy, čo znamená, že z urbanistického hľadiska je tento zámer plne v súlade s územným plánom mesta Košice, a zároveň bude plne rešpektovať funkčné využitie ním stanovené. V súčasnosti sa jedná o nevyužívanú časť objektu v zlom technickom stave, so zchovalým nosným systémom a stavebnou konštrukciou. Vzhľadom k nedostatočným kapacitám zariadení, ktoré by mali napĺňať funkciu predškolskej výchovy detí sa investor rozhodol túto budovu obnoviť o pôvodnú funkciu predškolskej inštitúcie. Investičným zámerom je pretvoriť dispozíciu objektu, aby objekt vyhovoval aj naďalej funkcii - materskej školy, dnešným požiadavkám a normám pre takéto zariadenia, zriadením štyroch tried s celkovou kapacitou 80 detí, s potrebným zázemím pre deti a učiteľky materských škôl a zriadenie vlastnej jedálne s výdajom jedál pre všetkých užívateľov tejto časti budovy. Na časti projektu, ktorých predmetom je úprava externých herných prvkov a mobiliáru ako aj materiálne technické vybavenie budúcej škôlky je potrebné uskutočniť verejné obstarávanie.

V roku 2023 prebehlo verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavebno-technických úprav existujúceho objektu. Zmluva o dielo s vybraným uchádzačom bola podpísaná v decembri 2023 s podmienkou poskytnutia prostriedkov mechanizmu z Plánu obnovy. V tom čase už prebiehala príprava podkladov k výzve a podaniu žiadosti a poskytnutie prostriedkov mechanizmu.

Výstavba nabíjacej infraštruktúry pre elektrické vozidlá v KSK

Podaná ŽoNFP v rámci výzvy: „Výzva na podporu budovania nabíjacej infraštruktúry pre elektrické vozidlá pre územnú samosprávu a nimi zriadené organizácie.“ Účel výzvy: Podpora budovania verejne prístupnej nabíjacej infraštruktúry popri cestných infraštruktúrach najmä v mestách a obciach. Výzva bola vyhlásená 28.4.2023. Cieľ výzvy je vybudovanie 1 800 AC a 160 DC verejne prístupných nabíjacích bodov. V rámci projektu je navrhnuté riešenie 36x nabíjacích bodov AC $\geq 11+$ kW a 6x nabíjacích bodov DC $\geq 50+$ kW. Vyhodnocujú sa podklady k VO.

*V roku 2023 Odbor projektov a investícií zabezpečoval realizáciu dvoch projektov financovaných zo zdrojov **Európskej investičnej banky**:*

II/533 stabilizácia vybraného úseku cesty pred obcou Harichovce SO 102

V roku 2023 boli na vybranom úseku realizované nasledovné stavebné práce - úprava vozovky do priečneho sklonu, zosilnenie vozovky v určenom úseku, odvodnenie povrchu vozovky novými rigolmi z betónových tvaroviek, odvodnenie zemnej pláne drenážou a trativodom, nahradenie nefunkčného priepustu novým, prečistenie existujúceho nefunkčného odvodňovacieho rigolu popri trati ŽSR a jeho vyloženie betónovými tvárniciami, odkop nevhodnej zeminy zo svahu konštrukcie vozovky, spevnenie podkladu vápnením, zrealizovanie nového násypu svahu vozovky s postupným hutnením a vybudovanie kalovej jamy na zachytenie odvedenie vody z vozovky. Zhotoviteľom stavby bola spoločnosť COLAS Slovakia a.s., stavenisko bolo odovzdané 3.4.2023 a stavba bola dokončená 29.12.2023. Hodnota

realizovanej stavby bola 584 831,06 € s DPH.

DSS JASANIMA Rožňava - zvýšenie energetickej efektívnosti objektu

Projekt riešil zateplenie fasády objektu, zateplenie plochej strechy a interiérových stropov nad ustupujúcimi podlažiami, prestavbu sociálnych zariadení, výmenu označených podlahovín PVC na chodbách a v izbách za podlahu liatu Boli vymenené 2 nákladné výťahy. V celom objekte bola realizovaná nová vzduchotechnika. Stavenisko bolo odovzdané –zhotoviteľovi, spoločnosti INOVA-KER s.r.o. 19.9.2022 a stavba bola prevzatá 16.10.2023. Náklady na stavby boli vo výške 2 640 567,33 € s DPH. Právoplatné kolaudačné rozhodnutie bude vydané v roku 2024.

*V roku 2023 odbor projektov a investícií zabezpečoval prípravu alebo realizáciu z **vlastných zdrojov týchto projektov:***

Výstavba telocvične v Spišskej Novej Vsi

V prvej polovici roka 2023 začala realizácia projektu. „Výstavba telocvične v Spišskej Novej Vsi“. Nová telocvična bude súčasťou Gymnázia na Javorovej ulici, slúžiť bude pre potreby žiakov, športovým klubom aj verejnosti. Jej výstavba má trvať rok. Návrh telocvične vychádza z požiadaviek investora s prihliadnutím na podmienky daného územia. Architektonické a urbanistické riešenie stavby rešpektuje charakter okolitej zástavby.

Stavebný objekt bude umiestnený v areáli v blízkosti športovej haly, kúpaliska a v dosahu konečného užívateľa. Pozostávať bude z dvoch častí, a to zázemia a multifunkčnej telocvične. Stavebne bude telocvična priamo prepojitelná 2 vstupmi so susednou športovou halou a poskytne tak významné rozšírenie možností pre športové podujatia.

Zázemie poskytne vstupné priestory pre športovcov a návštevníkov, disponovať bude šatňovými priestormi pre dva ženské a dva mužské tímy, hygienickými zariadeniami, dvomi kabinetmi pre trénerov a učiteľov, priestor pre správcu, skladový priestor a kotolňa.

Multifunkčná telocvična bude tvorená hracou plochou ihriska, ktoré poskytne multifunkčné využitie pre viacero športov, najmä hádzanú, basketbal, futbal, florbal, volejbal, tenis, bedminton a iné. Ďalšia možnosť využitia hracej plochy bude prerozdelenie na viacero samostatných hracích plôch elektricky a diaľkovo ovládateľnými prepážkami v závislosti od druhu športu. Toto umožní plnohodnotné využitie celej športovej plochy pre výučbu telesnej výchovy viacerými triedami súčasne. Takisto bude možné oddelené športoviská efektívne využiť pre tréningový proces. Celková maximálna obsadenosť telocvične bude 150 osôb.

REGINA - DSS Kráľovce - zvýšenie energetickej efektívnosti objektov

V roku 2022 prebehlo verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavby. Zmluva o dielo so zhotoviteľom NOVICOM s.r.o. bola podpísaná v decembri 2022. Do konca roka nedošlo k odovzdaniu staveniska zhotoviteľovi. V roku 2023 bola so zhotoviteľom podpísaná Dohoda o ukončení zmluvy o dielo.

GPH Michalovce – Revitalizácia športovísk

V prvej polovici roka 2023 bol realizovaný projekt „Revitalizácia športovísk Gymnázium Pavla Horova, Michalovce“. V areáli školy Gymnázium Pavla Horova v Michalovciach sa po novom nachádza päť stavebných objektov. Atletická rovinka je vhodná na beh na 100 a 60 metrov. Basketbalové ihrisko sa nachádza na mieste pôvodnej asfaltovej plochy, ktorá však už bola nevyhovujúca. Spolu s volejbalovým ihriskom majú gumový EPDM povrch, ktorý je bezpečný, trvácny a odolný pred poveternostnými vplyvmi či UV žiarením. Nový povrch má aj futbalové ihrisko, tvorí ho umelý futbalový trávnik. Stavebné práce na výstavbe nových športovísk sa začali začiatkom apríla 2023, ukončené boli v júni 2023.

Rekonštrukcia suterénnej miestnosti v DB KSK

Konferenčná miestnosť 1.PP Rekonštrukciou priestorov sa vytvorila v novembri 2022 tlačová/konferenčná miestnosť Úradu KSK s rečníckym pultom a sedením pre 12 osôb a zázemie konferenčnej miestnosti. V priestore zázemia je navrhnutá tlmočnicka kabína, nový pracovný stôl s pevnou linkou; monitormi a slúchadlami, prepojenými na rečníckym pultom (tabletom), projektorom, kamerou a tv; a nové osvetlenie. Koncom roka 2023 bol projekt ukončený.

DSS Harmonia

Zvýšenie prevádzkovej efektívnosti energetického hospodárstva – realizácia verejného obstarávanie prebehla v priebehu novembra 2022 až marca 2023. Úspešný zhotoviteľ realizoval prvú etapu zmluvných podmienok – energetickú analýzu a vypracovanie detailnej technickej špecifikácie opatrení od marca 2023 apríla 2023. V máji 2023 bolo stavenisko odovzdané zhotoviteľovi, ktorý do konca roka realizoval opatrenia podľa stanoveného harmonogramu . Stavba má byť odovzdaná v priebehu roka 2024.

DSS Lidwina

Zvýšenie prevádzkovej efektívnosti energetického hospodárstva – realizácia verejného obstarávanie prebehla v priebehu prvej polovice roka 2023. Úspešný zhotoviteľ realizoval prvú etapu zmluvných podmienok – energetickú analýzu a vypracovanie detailnej technickej špecifikácie opatrení v druhej polovici roka 2023. V decembri 2023 bolo stavenisko odovzdané zhotoviteľovi, ktorý do konca roka realizoval opatrenia podľa stanoveného harmonogramu – stavba má byť odovzdaná v priebehu roka 2024.

DSS Subsídium Rožňava

Zvýšenie prevádzkovej efektívnosti energetického hospodárstva – realizácia verejného obstarávanie prebehla v priebehu prvej polovice roka 2023. Úspešný zhotoviteľ realizoval prvú etapu zmluvných podmienok – energetickú analýzu a vypracovanie detailnej technickej špecifikácie opatrení v druhej polovici roka 2023. V októbri 2023 bolo stavenisko odovzdané zhotoviteľovi, ktorý do konca roka realizoval opatrenia podľa stanoveného harmonogramu – stavba má byť odovzdaná v priebehu roka 2024.

DSS IDEA Prakovce

Zvýšenie prevádzkovej efektívnosti energetického hospodárstva – realizácia verejného obstarávanie prebehla v priebehu roka 2023. Úspešný zhotoviteľ realizoval prvú etapu zmluvných podmienok – energetickú analýzu a vypracovanie detailnej technickej špecifikácie opatrení od októbra 2023. Opatrenia budú realizované v priebehu roka 2024.

Tokajský inštitút

Predmetom zákazky je vypracovanie projektovej dokumentácie na stavebné povolenie (DSP) vrátane podrobného rozpočtu na úrovni výkaz výmer na realizáciu relevantných častí projektového zámeru Moderné vzdelávacie centrum – Tokajský inštitút. Zámerom je prispôbiť areál pracoviska Strednej odbornej školy poľnohospodárstva a služieb na vidieku vo Viničkách. Projektový zámer zahŕňa rekonštrukcie a stavebné úpravy: - hlavnej budovy + lisovne (502), - hospodárskej budovy (504/38), - starej budovy školy (506/3), - turistickej ubytovne (508/2), - skleníkovej sústavy (504/3) Súčasťou riešenia/projektovej dokumentácie by malo byť: - zhotovenie projektov pre inžinierske siete (elektrické pripojenie, vodu, plyn) - zhotovenie projektu na rekonštrukciu budov - vypracovanie 3D vizualizácie V priebehu roka 2023 prebehlo verejné obstarávanie a úspešný zhotoviteľ odovzdal dielo v decembri 2023. Následne bola realizovaná žiadosť o platbu - zo strany poskytovateľa prostriedkov EŠIF bola dotácia pre projekt vyplatená v plnej výške – projekt bol v priebehu roka 2023 zrealizovaný.

Nákup systému energetického manažmentu pre KSK

Na túto akciu bolo v roku 2023 vyčlenených celkovo 170 000€. Začali prípravy VO. Predmetom zákazky bol nákup systému energetického manažmentu s funkcionalitami. Spracovanie údajom, zabezpečenie prístupu cez užívateľské rozhranie. Forma prístupu do rozhrania bude prevádzkovaná na verejných serveroch, ktoré zabezpečia dlhodobú archiváciu údajov. Pre každú prevádzku, ku ktorej budú spracované údaje, bude vytvorený minimálne 1 prístup. Systém bude zabezpečovať zber a vyhodnocovanie dostupných energetických údajov zo všetkých Organizácii v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja ako je elektrická energia, zemný plyn, výroba tepla, voda. Služba by mala byť poskytnutá na dobu určitú a rozdelená na dve fázy v prvej zriadenie užívateľského rozhrania a v druhej mesačná údržba a spracovanie faktúr. Obdobie na roky 2024 a 2025.

Výstavba futbalového ihriska s umelou trávou – Ostrovskeho Košice

Futbalové ihrisko (FIFA štandard: 110 x 74 m s hracou plochou 105 x 68 m) s umelou trávou III. generácie 40 mm s pružnou podložkou hr. 25 mm s certifikátom min. FIFA QUALITY PRO a chodníkom po obvode š. 800 mm s betónovou dlažbou hr. 60 mm; (plus čiarový systém: okrem štandardných zápasových čiar zapracovať aj čiarovanie umožňujúce hrať na športovej ploche aj malý mládežnícky futbal na 2 ihriskách (68 x 47 m); Osvetľovacie stožiare (4 ks); štandard 16 m nad úrovňou hracej plochy; Zavlažovací systém pre optimalizáciu teploty a vlhkosti počas letných mesiacov; Montovaná tribúna pre 150 divákov (ak podmienky dovoľujú aj 200); Futbalové brány, ochranné siete, rohové vlajky, striedačky; Informačná tabuľa Prekládka teplovodného potrubia; Zázemie (šatne, priestory pre hygienu, WC pre verejnosť musia spĺňať hygienické normy; do priestorov pre verejnosť musí byť zabezpečený bezbariérový prístup). Terénne úpravy. Ako podklad k vypracovaniu projektovej dokumentácie bude poskytnutá Dokumentácia pre územné rozhodnutie a Územné rozhodnutie. Pri spracovaní projektovej dokumentácie je projektant povinný uplatniť vyhlášku 532/2002 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Príprava podkladov k VO na PD k stavebnému povoleniu.

Výstavba krytej plavárne pri Gymnáziu v Kráľovskom Chlmci

1 x školský výučbový cvičný bazén - Neplavecký bazén (rozmer 11,8 x 6,0 x 0,9 m) a 1 x plavecký bazén dĺžky 25 m vrátane jednostrannej platformy pre skoky do vody (rozmer 25,02 x 15,5 x 1,9 m). Súčasťou športoviska bude aj priestorové jednostranné hľadisko s kapacitou 250 miest na sedenie, sociálne zázemie s delenou hygienou, delené prezliekarne, centrum občerstvenia, vybavovacia kancelária, vstupná recepcia a registračné centrum návštevníkov, miestnosť pre pedagógov výcviku, sanitárna miestnosť pre upratovacie potreby, miestnosť pre skladovanie technických a prevádzkových kvapalín bazénov, technologický priestor strojovne bazénov, kabína pre zabezpečenie služby prvej pomoci v prípade športových podujatí. Právoplatné stavebné povolenie spolu s PD. Príprava podkladov k VO na Generálneho dodávateľa a výstavbu.

Výstavba plavárne Rožňava

Školské športové zariadenie – krytá plaváreň, slúžiace prednostne pre športovú výchovu a výcvik plávania detí školského veku spádovej oblasti mesta Rožňava a okolitých obcí so splnením požiadaviek uvedených vo Vyhláške č. 308/2012 Z. z. Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku. Požiadavky na krytú plaváreň: Inštalácia 1 x školský výučbový cvičný

bazén dĺžky 10 m podľa noriem pre tento typ zariadení. Inštalácia 1 x plavecký bazén dĺžky 25 m vrátane jednostrannej platformy pre skoky do vody. Priestorové jednostranné hľadisko s kapacitou cca 120 miest na sedenie a samostatným komunikačným, hygienickým a prevádzkovým zázemím. Sociálne zázemie prevádzky objektu – delená hygiena, delené prezliekarne, centrum občerstvenia a služieb účastníkom aktivít, vybavovacia kancelária, vstupná recepcia a registračné centrum návštevníkov, miestnosť pre pedagógov výcviku, sauna pre oddych s ochladzovacím bazénom, sanitárna miestnosť pre upratovacie potreby, miestnosť pre skladovanie technických a prevádzkových kvapalín bazénov, technologický priestor strojovne bazénov, kabína pre zabezpečenie služby prvej pomoci v prípade športových podujatí. Technologické zázemie: Objekt predpokladaných rozmerov cca 38 x 21 m, svetlá výška v strede objektu min. 6 m od hladiny vodnej plochy bazénu, základové pásy betónové podľa statických prepočtov budúcej projektovej dokumentácie, skelet a strecha budovy – železobetónový montovaný, opláštený tepelnoizolačnými panelmi a s bočným presvetlením, prípadne aj strešnými svetlíkmi s odvetrávaním, návrh parametrov vzduchotechniky a vykurovania objektu, meracia a regulačná technika, ozvučenie priestoru, plniaca, obehová a filtračná bazénová technológia. Príprava podkladov VO na PD k DUR a Vizualizáciu, vyčlenené finančné prostriedky vo výške 100 000 €.

GeoSurvey, s. r. o.

Geotermálny vrt Čižatice Projekt „REALIZÁCIA GEOTERMÁLNEHO VRTU GTC – 1 ČIŽATICE“ - realizuje spoločnosť GeoSurvey, s.r.o. Košický samosprávny kraj 25.11.2019 uzavrel so spoločnosťou GeoSurvey, s. r. o. Zmluvu o realizácii činností v oblasti regionálneho rozvoja č. 37098/693/7/2019/7 uzatvorená podľa § 51 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov. Predmetom tejto zmluvy o realizácii činností v oblasti Konsolidovaná výročná správa 2021 101 regionálneho rozvoja je určenie práv a povinností zmluvných strán pri realizácii činností v oblasti udržateľného rozvoja regiónu Košického kraja, ktoré bude spoločnosť GeoSurvey, s. r. o. realizovať v rokoch 2019, 2020 a 2021. Za činnosti v oblasti udržateľného rozvoja regiónu Košického kraja, ktorú spoločnosť GeoSurvey, s. r. o. bude v prospech KSK vykonávať, sa považuje najmä projektovanie, realizácia a riadenie prác súvisiacich s vybudovaním geotermálneho zdroja „REALIZÁCIA GEOTERMÁLNEHO VRTU GTC – 1 ČIŽATICE“. Na zabezpečenie požadovaných činností v oblasti regionálneho rozvoja sa KSK zaviazalo poskytnúť spoločnosti GeoSurvey, s. r. o. v rokoch 2019 - 2021 finančný príspevok v celkovej výške 2.300.000,- eur. V roku 2021 sa podarilo vysúťaziť dodávateľa prác a odovzdať stavenisko zhotoviteľovi, ako aj začať realizačné práce na geotermálnom vrte. Vrtne práce boli ukončené dňa 31.03.2022, odvítaním konečnej hĺbky 2700 m. Zrealizovalo sa karotážne merania a vyselektované oblasti s najvyššími prítokmi termálnej vody. Posledný interval vrtu bol zabezpečený perforovanými pažnicami. Intenzifikačné práce potvrdili zdroje geotermálnych vôd o teplote na počve vrtu 123,6 0C. Úvodné chemické rozborý potvrdili prítomnosť viacerých chemických prvkov, pričom významné zvýšenia sa týkajú obsahu lítia, jódu, brómu ale aj arzenu. Celková mineralizácia z úvodných meraní vychádza na 32 g/l a voľný preliv je 13,8 l/s a tlak 6 bar. A zároveň došlo k ukončeniu záverečných činností, a to: - Realizácia hydrodynamických skúšok - Stanovenie teplotného gradientu, bodu evázie - Sledovanie zmien v chemickom zložení vody a vodnej pary, teplôt a celkovej výdatnosti s využitím čerpadla - Stanovenie teplotno – tlakových profilov - Zvýšenie energetickej účinnosti vrtu - Reinjektážne testy. “

Dňa 27. februára 2023 došlo k poslednej zmene Spoločenskej zmluvy schválenej uzneseniami č. 57/2023 a č. 58/2023 Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja. Predmetom bola zmena konateľa a členov dozornej rady. V predchádzajúcej správe o činnosti spoločnosti z 31. zasadnutia Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja konaného dňa 27. júna 2022 v

Košiciach Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja zobralo na vedomie informáciu, že GeoSurvey, s. r. o. prostredníctvom svojho zmluvného zhotoviteľa konzorcium ROTQUA Geológia, Bányászati kutató Mélyfűró Korlátolt Felelősségű Társaság, HRSZ 0222/22, Kővágószőlős 7673, Maďarská Republika, IČO: 02-09-000082 a Rhodes Slovakia s. r. o., Rybný trh 9, Dunajská Streda 929 01, IČO: 35681021 vybudovala geotermálny zdroj na pozemku vo vlastníctve Košického samosprávneho kraja v katastrálnom území Čižatice. Odborné „dozorové práce“ sled, riadenie, koordinácia vrtných a hydrogeologických prác sú vykonávané zhotoviteľom Technická univerzita v Košiciach, Fakulta baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií, Letná č.1/9, 042 00 Košice – Sever.

Ostatné projekty financované zo zdrojov EU realizované na odbore projektov a investícií:

LIFE IP

Zlepšenie kvality ovzdušia Projekt LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia (celé znenie: Zlepšenie implementácie programov na zlepšenie kvality ovzdušia na Slovensku posilnením kapacít a kompetencií regionálnych a miestnych orgánov a podporou opatrení v oblasti kvality ovzdušia) sa zameriava na implementáciu konkrétnych opatrení na zlepšenie kvality ovzdušia a taktiež podporuje vzdelávacie, komunikačné a monitorovacie aktivity zapojených partnerov v oblasti kvality a ochrany ovzdušia a efektívne riadenie vytvorením národnej siete manažérov kvality ovzdušia. Do projektu sú zapojení: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Slovenská agentúra životného prostredia, Banskobystrický samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj, Trnavský samosprávny kraj, Žilinský samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj, Košický samosprávny kraj, Slovenský hydrometeorologický ústav, PEDAL Consulting s.r.o., VŠB - Technická univerzita Ostrava. V roku 2022 sa manažér kvality ovzdušia podieľal na tvorbe návrhov do strategických dokumentov KSK a taktiež sa spolupodieľal na návrhu cieľov a opatrení v rámci pracovnej skupiny pre oblasť životného prostredia a environmentálnej bezpečnosti. V rámci projektu LIFE IP sa v novembri 2023 uskutočnila výsadba 200 stromov vo Veľkej Ide, Malej Lodine a Spišskej Novej Vsi. V roku 2023 manažér kvality ovzdušia realizoval osvetovú aktivitu merania oxidov dusíka na šiestich školách v Košickom kraji, asistoval pri realizácii mobilného monitoringu kvality ovzdušia v Rožňave, stretával sa so starostami obcí a samospráv a realizoval iné formy osvetu (napr. Noc výskumníkov v Košiciach). Ohľadom prípravy Programu na zlepšenie kvality ovzdušia pre zónu Košický kraj a aglomeráciu Košice asistoval Okresnému úradu Košice pri zbieraní opatrení do strategického dokumentu a pripravoval podklady pre proces hodnotenia vplyvov na životné prostredie (SEA). Taktiež bol nápomocný pri vyhodnocovaní vplyvov na životné prostredie a tvorbe stanovísk k zámerom, ktoré boli doručené na úrad KSK. Dodával tiež informácie do nových strategických dokumentov KSK, alebo ich aktualizácií, resp. odpočtov.

MOBI

Moderná pohraničná infraštruktúra – úspešný karpatský región „MOBI“ sa realizoval od 1. marca 2020 s finančnou podporou programu ENI CBC Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina 2014-2020. Hlavným cieľom projektu bolo vytvorenie udržateľnej platformy pre efektívnu cezhraničnú mobilitu ľudí a tovaru cez zlepšenie dopravnej hraničnej infraštruktúry a prepojením verejnej dopravy, posilnením spolupráce medzi samosprávami a profesionálnymi organizáciami a rozvojom dopravy a hraničnej infraštruktúry a vytvorenie spoločného plánu mobility. V roku 2023 boli organizované všetky stretnutia pracovných skupín, kde sa od prezentovali témy v rámci vodnej, železničnej, leteckej, cestnej a cyklistickej dopravy. V prvom polroku 2023 bolo s partnermi projektu dohodnuté predĺženie projektu do 31.10.2023. Realizované boli technické štúdie uskutočniteľnosti:

- Cyklistické prepojenie Veľké Slemence št.hr. SVK/UA – Čierna nad Tisou, žel. stanica, visutá lávka nad riekou Latorica

- Vypracovanie zjednodušenej dokumentácie pre zlegalizovanie a vyznačenie cykloturistických trás v cieľovom cezhraničnom území Medzibodrožie a Použie s väzbami na UA.

Projekt bol ukončený 31.10.2023.

3. Dosaiahnuté výsledky Košického samosprávneho kraja

3.1. Prehľad o stave a vývoji dlhu

Košickému samosprávnemu kraju bol poskytnutý dlhodobý úver z EIB na základe úverovej zmluvy FI č. 23.753 uzavretej v decembri 2006. Celková výška úveru predstavuje sumu 45 459 810,00 €. Istina úveru sa začala splácať v marci 2010. V roku 2023 bola splatená vo výške 1 810 737,00 €. Splatnosť úveru je marec 2036. Zostatok istiny úveru k 31. 12. 2023 je vo výške **22 634 211,00 €**.

Uznesením č. 364/2016 zo 17. zasadnutia Zastupiteľstva KSK, konaného dňa 27. júna 2016, Zastupiteľstvo KSK schválilo Financovanie infraštruktúry KSK zo zdrojov EIB v rokoch 2016 - 2018. Úverový rámec od EIB na uvedené roky je vo výške limitu 30 000 000,00 € čerpaného postupne do 31. 12. 2019, s konečnou splatnosťou do 31. 03. 2036. Zmluva bola obojstranne podpísaná 11. 11. 2016.

Uznesením č. 251/2019 z 13. zo zasadnutia Zastupiteľstva KSK konaného dňa 26. augusta 2019 bolo schválené predĺženie obdobia čerpania úveru do 31. 12. 2022. Dodatok k úverovej zmluve bol podpísaný 27. 11. 2019. Splatnosť úveru je september 2042. Zostatok istiny úveru k 31. 12. 2023 je vo výške **29 411 765,00 €**.

Uznesením č. 339/2016 zo 16. zasadnutia Zastupiteľstva KSK konaného dňa 25. 04. 2016 schválilo zastupiteľstvo Zabezpečenie úverových zdrojov na financovanie projektov z fondov EÚ a ŠR v rokoch 2016 - 2020. Prijatie úveru od komerčných bánk je schválené do výšky limitu 12 000 000,00 € a jeho čerpanie na predfinancovanie nenávratných finančných príspevkov a krytie výdavkov na spolufinancovanie projektov, na spracovanie projektových dokumentácií a ďalších výdavkov súvisiacich so schválenými projektmi z fondov EÚ a ŠR je postupné do 31. 03. 2020 s konečnou splatnosťou do 31. 03. 2022. V zmysle tohto uznesenia bola dňa 24. 10. 2016 uzavretá medzi KSK a Slovenskou sporiteľňou, a. s. Zmluva o úvere č. 423/CC/2016 (s limitom 500 000 €) a č. 424/CC/2016 (s limitom 1 000 000,00 €). Limity úverov boli upravené dodatkami podpísanými 25.03.2019 na 2 000 000,00 € a 4 000 000,00 €. Uznesením č. 278/2019 zo 14. zasadnutia Zastupiteľstva KSK konaného dňa 21. októbra 2019 zastupiteľstvo schválilo predĺženie obdobia čerpania úverov do 31. 12. 2027 s konečnou splatnosťou do 31. 12. 2030.

Uznesením č. 446/2020 z 21. zasadnutia Zastupiteľstva KSK konaného dňa 26. 10. 2020 zastupiteľstvo schválilo prijatie návratnej finančnej výpomoci od Ministerstva financií SR vo výške 20 000 000,00 € s možnosťou čerpania jeden krát ročne v roku 2020 a dva krát ročne v období rokov 2021 až 2022 s konečnou splatnosťou do 30. 11. 2032. Návratná finančná výpomoc bola použitá na opravy a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy, vrátane súvisiacej cestnej infraštruktúry, opravy majetku a investícií do majetku vo vlastníctve samosprávneho kraja určeného na výkon samosprávnych pôsobností na úseku sociálnych služieb, zdravotníctva,

kultúry, cestovného ruchu, vzdelávania, športu a regionálneho rozvoja. Zostatok istiny úveru k 31. 12. 2023 je vo výške **18 000 000,00 €**.

Uznesením č. 448/2020 z 21. zasadnutia Zastupiteľstva KSK konaného dňa 26. 10. 2020 zastupiteľstvo schválilo prijatie návratnej finančnej výpomoci od Ministerstva financií SR vo výške 6 923 391 € čerpaných jednorázovo do 30 dní odo dňa podpísania zmluvy o návratnej finančnej výpomoci so záväzkom použiť dané prostriedky najneskôr do 31. 12. 2020 s konečnou splatnosťou do 31. 10. 2027 na výkon samosprávnych pôsobností z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020 v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19. Na základe uznesenia vlády č. 459 z 13. septembra 2023 boli znížené štátne finančné aktíva, a teda odpustený zostatok istiny vo výške 6 923 391 € pre KSK. Zostatok istiny je tak k 31. 12. 2023 vo výške **0 €**.

Uznesením č. 478/2020 z 22. zasadnutia Zastupiteľstva KSK konaného dňa 14. 12. 2020 schválilo zastupiteľstvo aktualizáciu Uznesenia č. 278/2019 zo dňa 21. 10. 2019 nasledovne: prijatie úveru od Slovenskej sporiteľne, a. s. vo výške 12 000 000 €, ktorý má byť čerpaný priebežne podľa potreby v termíne do 31. 12. 2023 s konečnou splatnosťou do 30. 09. 2027 na predfinancovanie nenávratných finančných príspevkov, na spolufinancovanie projektov a na ďalšie výdavky súvisiace so schválenými projektmi realizovanými z fondov Európskej únie, Finančného mechanizmu EHP, Nórskeho finančného mechanizmu, Švajčiarskeho finančného mechanizmu a Štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Uznesením č. 755/2022 z 32. zasadnutia Zastupiteľstva KSK konaného dňa 22. 08. 2022 zastupiteľstvo schválilo aktualizáciu Uznesenia Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja č. 478/2020 zo dňa 14. 12. 2020 nasledovne: prijatie úveru od Slovenskej sporiteľne, a. s. vo výške 17 000 000 €, ktorý bol čerpaný priebežne podľa potreby v termíne do 31. 12. 2023 s konečnou splatnosťou do 30. 09. 2027 na predfinancovanie nenávratných finančných príspevkov, na spolufinancovanie projektov a na ďalšie výdavky súvisiace so schválenými projektmi realizovanými z fondov Európskej únie, Finančného mechanizmu EHP, Nórskeho finančného mechanizmu, Švajčiarskeho finančného mechanizmu a Štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. So Slovenskou sporiteľnou, a. s. bol dňa 27. 09. 2022 podpísaný dodatok k zmluve o poskytnutí úveru. K 31. 12. 2023 vykazujeme zostatok istiny úveru voči Slovenskej sporiteľni, a. s. vo výške **13 000 000 €**.

Uznesením č. 479/2020 z 22. zasadnutia Zastupiteľstva KSK konaného dňa 14. 12. 2020 zastupiteľstvo schválilo zabezpečenie úverových zdrojov na financovanie vybraných investičných akcií najneskôr do 31. 12. 2023 s následným splácaním najneskôr do 31. 12. 2027 vo výške 5 000 000 €. Nasledovne bolo toto uznesenie aktualizované Uznesením č. 582/2021 zo dňa 23. 08. 2021 a so Slovenskou sporiteľnou, a. s. bola dňa 30. 11. 2021 podpísaná zmluva o poskytnutí úveru. K 31. 12. 2023 vykazujeme zostatok istiny úveru voči Slovenskej sporiteľni, a. s. vo výške **5 000 000 €**.

Uznesením č. 754/2022 z 32. zasadnutia Zastupiteľstva KSK konaného dňa 22. 08. 2022 zastupiteľstvo schválilo prijatie úveru vo výške 9 596 400 € s čerpaním priebežne podľa potreby v termíne do 31. 12. 2024 a s konečnou splatnosťou do 31. 12. 2028 na financovanie investičných akcií. So Slovenskou sporiteľnou, a. s. bola dňa 27. 09. 2022 podpísaná zmluva o poskytnutí úveru. K 31. 12. 2023 vykazujeme zostatok istiny úveru voči Slovenskej sporiteľni, a. s. vo výške **2 715 420 €**.

Konsolidovaná výročná správa 2023

Uznesením č. 33/2022 z 2. zasadnutia Zastupiteľstva KSK konaného dňa 19. 12. 2022 zastupiteľstvo schválilo prijatie úveru vo výške 11 000 000 €, ktorý bol čerpaný priebežne podľa potreby v termíne do 31. 12. 2023 s konečnou splatnosťou do 31. 12. 2024 na predfinancovanie nenávratných finančných príspevkov súvisiacich so schválenými projektmi realizovanými z fondov Európskej únie, finančného mechanizmu EHP, Nórskeho finančného mechanizmu, Švajčiarskeho finančného mechanizmu a Štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. So Všeobecnou úverovou bankou, a. s. bola dňa 23. 12. 2022 podpísaná zmluva o poskytnutí úveru. K 31. 12. 2023 vykazujeme zostatok istiny úveru voči Všeobecnej úverovej banke, a. s. vo výške **10 637 275 €**. Tento úver sa v súlade s §17 ods. 8 zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy nezapočítava do celkovej sumy dlhu vyššieho územného celku na účely daného zákona.

Uznesením č. 174/2023 z 9. zasadnutia Zastupiteľstva KSK konaného dňa 08. 12. 2023 zastupiteľstvo schválilo prijatie úveru vo výške 19 000 000 €, ktorý bol čerpaný priebežne podľa potreby v termíne do 31. 12. 2023 s konečnou splatnosťou do 31. 12. 2024 na predfinancovanie nenávratných finančných príspevkov súvisiacich so schválenými projektmi realizovanými z fondov Európskej únie, finančného mechanizmu EHP, Nórskeho finančného mechanizmu, Švajčiarskeho finančného mechanizmu a Štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. So Všeobecnou úverovou bankou, a. s. bola dňa 15. 12. 2023 podpísaná zmluva o poskytnutí úveru. K 31. 12. 2023 vykazujeme zostatok istiny úveru voči Všeobecnej úverovej banke, a. s. vo výške **9 735 664 €**. Tento úver sa v súlade s §17 ods. 8 zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy nezapočítava do celkovej sumy dlhu vyššieho územného celku na účely daného zákona.

Uznesením č. 177/2023 z 9. zasadnutia Zastupiteľstva KSK konaného dňa 08. 12. 2023 zastupiteľstvo schválilo prijatie úveru od National Development Fund II, a. s. vo výške 18 290 000 €, ktorý mal byť čerpaný jednorázovo v termíne do 31. 12. 2023 s konečnou splatnosťou do 31. 12. 2045 na financovanie investičných akcií. Následne bola dňa 13. 12. 2023 zverejnená podpísaná zmluva medzi KSK a NDF II, a. s. a zároveň bola celá úverová čiastka načerpaná do 31. 12. 2023. K 31. 12. 2023 tak vykazujeme zostatok istiny úveru voči National Development Fund II, a. s. vo výške **18 290 000 €**. Tento úver sa v súlade s §17 ods. 8 zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy nezapočítava do celkovej sumy dlhu vyššieho územného celku na účely daného zákona.

3.2 Vývoj vybraných ukazovateľov Úradu KSK

v tis. Eur

Text	Rok				Pomer (%)		
	2023	2022	2021	2020	2023/2022	2022/2021	2021/2020
A. Neobežný majetok, z toho:	90 899	49 456	35 847	30 965	183,80	137,96	115,77
1. dlhodobý nehmotný majetok	342	431	583	573	79,35	73,93	101,75
2. dlhodobý hmotný majetok, z toho:	73 452	32 086	34 913	30 081	228,92	91,90	116,06
- odpisovaný (stavby, samostatné hnutelné veci, dopravné prostriedky, ostatný DHM)	16 254	18 647	18 320	18 798	87,17	101,78	97,46
- pozemky	1 872	2 459	2 346	2 125	76,13	104,82	110,40
- umelecké diela a zbierky	21	21	21	21	100	100	100,00

Konsolidovaná výročná správa 2023

	- obstaranie dlhodobého hmotného majetku	55 191	10 959	14 227	9 137	503,61	77,03	155,71
	- poskytnuté preddavky na DHM	114	0	0	0	x	x	x
	<i>3. dlhodobý finančný majetok</i>	17 105	16 938	351	311	100,99	4 826,64	112,86
B.	Obežný majetok, z toho:	418 968	354 139	354 426	329 586	118,31	99,92	107,54
	<i>1. zásoby</i>	250	390	452	467	64,10	86,28	96,79
	<i>2. zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy</i>	260 593	231 229	202 952	196 337	112,70	113,93	103,37
	<i>3. pohľadávky</i>	38 959	23 746	27 402	23 750	164,07	86,66	115,38
	<i>4. finančný majetok</i>	116 522	96 444	121 290	108 032	120,82	79,52	112,27
	<i>5. poskytnuté fin. výpomoci</i>	2 644	2 330	2 330	1 000	113,48	100	233
C.	Časové rozlíšenie	230	96	132	449	239,58	72,73	29,40
	AKTÍVA CELKOM	510 097	403 691	390 405	361 000	126,36	103,40	113,41
A.	Vlastné imanie, z toho:	232 352	206 667	203 674	187 200	112,43	101,47	108,80
	<i>1. Oceňovacie rozdiely</i>	0	0	0	0	0	0	0
	<i>2. Fondy</i>	0	0	0	0	0	0	0
	<i>3. Výsledok hospodárenia</i>	232 352	206 667	203 674	187 200	112,43	101,47	108,80
B.	Závazky spolu:	165 998	114 624	104 534	95 314	144,82	109,65	109,67
	<i>1. Rezervy</i>	33 861	25 607	27 337	24 879	132,23	93,67	109,88
	<i>2. Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy</i>	0	0	0	1 396	0	0	0
	<i>3. Závazky</i>	20 722	3 274	4 776	4 037	632,93	68,55	118,31
	<i>4. Bankové úvery a výpomoci</i>	111 415	85 743	72 421	65 002	129,94	118,40	111,41
C.	Časové rozlíšenia	111 747	82 340	82 197	78 486	135,71	100,17	104,73
	PASÍVA CELKOM	510 097	403 691	390 405	361 000	126,36	103,40	108,15

3.3 Vývoj majetku, vlastných zdrojov a záväzkov

KSK má k 31. 12. 2023 evidovaný **dlhodobý majetok** na **Úrade KSK** v obstarávacej hodnote **148 000 806 €** nasledovne:

- dlhodobý nehmotný majetok evidovaný v obstarávacej hodnote 5 456 784 €,
- dlhodobý hmotný majetok v hodnote 124 592 963 €,
- dlhodobý finančný majetok v hodnote 17 951 059 €.

K 31. 12. 2023 bol na Úrade KSK evidovaný nasledovný dlhodobý finančný majetok (v obstarávacej hodnote):

- majetkový vklad v spoločnosti Hmotné rezervy KSK, s. r. o. vo výške 5 000 €,
- majetkový vklad v spoločnosti GeoSurvey, s. r. o. vo výške 2 606 000 €,
- majetkový vklad v spoločnosti IDS Východ, s. r. o. vo výške 50 000 €,
- majetkový vklad v spoločnosti W2H2 s. r. o. vo výške 50 000 €,
- majetkový vklad v spoločnosti GLIP Košice a.s. vo výške 24 000 €,
- majetkový vklad v spoločnosti Správa infraštruktúry cestovného ruchu, s. r. o. vo výške 13 911 059 €,
- majetkový vklad v spoločnosti Sociálny podnik KSK s.r.o., r.s.p., vo výške 5 000 €,
- peňažný vklad do spoločnosti Autobusová doprava KSK, s.r.o., vo výške 150 000 €,
- 19 ks listinných akcií Nemocnice Novej generácie a. s. Michalovce vo výške 20 900 €,

Konsolidovaná výročná správa 2023

- nepeň. vklad do Nemocnice Novej generácie a. s. Michalovce vo výške 1 129 100 €.

Zostatková hodnota dlhodobého majetku evidovaného k 31. 12. 2023 na Úrade KSK je **90 899 628 €**.

Okrem dlhodobého majetku vedie Úrad KSK na podsúvahovom účte **drobný hmotný a nehmotný majetok** v celkovej hodnote **3 625 097 €**.

Závazky za Úrad KSK predstavujú k 31. 12. 2023 výšku 165 997 690 €. Ide najmä o nasledovné záväzky:

Krátkodobé záväzky:

1. Závazky voči dodávateľom obsahujú neuhradené bežné a investičné faktúry, ktoré boli doručené na Úrad KSK v decembri 2023 a januári 2024 za zdaniteľné plnenia roku 2023 a boli uhradené v priebehu mesiaca január a február 2024.
2. Závazky voči zamestnancom predstavujú mzdy za december 2023, ktoré boli uhradené v januári 2024.
3. Závazky voči sociálnej poisťovni, zdravotným poisťovniam a daňovému úradu z miezd za december 2023.

Dlhodobé záväzky sú záväzky zo sociálneho fondu a úver NDF II. vo výške 18 290 000 €.

Bankové úvery:

1. Zostatok bankového úveru z EIB predstavuje k 31.12.2022 čiastku 52 045 976 €.
2. Zostatok bankového úveru zo SLSP, a. s. predstavuje k 31.12.2023 čiastku 20 715 420 €.
3. Zostatok bankového úveru zo VÚB predstavuje k 31.12.2023 čiastku 20 372 939 €.

Návratné finančné výpomoci predstavujú k 31.12.2023 čiastku 18 000 000 €.

Pohľadávky

Krátkodobé pohľadávky k 31.12.2023 vykazuje Úrad KSK vo výške 38 956 tis. € netto, z toho:

➤ pohľadávky z nedaňových príjmov	3 tis. €
➤ poskytnuté prevádzkové preddavky	12 tis. €
➤ iné pohľadávky	6 965 tis. €
➤ transfery a ostatné zúčtovanie so subjektmi mimo verejnej správy	31 750 tis. €
➤ ostatné pohľadávky	4 tis. €
➤ pohľadávky voči zamestnancom	11 tis. €
➤ zúčtovanie s ES	211 tis. €

Ku krátkodobým pohládkam boli v zmysle zásad tvorené opravné položky. Celkový zostatok opravných položiek k pohládkam k 31.12.2022 je vo výške 759 tis. €.

Dlhodobé pohľadávky k 31.12.2023 vykazuje Úrad KSK vo výške 3,5 tis. € netto.

3.4. Vývoj finančnej situácie za roky 2020 – 2023

Hospodárenie KSK bolo zabezpečené v súlade s platnou legislatívou, t. j. platnými zákonmi, všeobecne záväznými nariadeniami KSK, internými smernicami a ďalšími predpismi.

Výkon samosprávnych funkcií zabezpečoval Košický samosprávny kraj zo svojich vlastných príjmov, ale financovanie týchto kompetencií bolo podporované aj rôznymi grantovými schémami z ministerstiev, finančnými prostriedkami z fondov EÚ a transfermi zo štátneho rozpočtu (ďalej „ŠR“).

Okrem samosprávnych kompetencií zabezpečoval KSK z vlastných príjmov aj financovanie právnických a fyzických osôb poskytujúcich sociálnu starostlivosť, financovanie súkromných a cirkevných školských zariadení a výdavky pre dopravcov na poskytovanie služieb vo verejnom záujme v pravidelnej autobusovej doprave v KSK. Prenesený výkon štátnej správy v odvetví školstva bol financovaný formou účelovej dotácie zo štátneho rozpočtu.

V zmysle zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov nakladal KSK s majetkom a príjmami hospodárne, efektívne, účinne a účelne.

KSK v zmysle VZN č. 10/2020 o poskytovaní dotácií v znení neskorších zmien a doplnkov finančne prispieval k rozvoju verejnoprospešných služieb, verejnoprospešných účelov, spoločných aktivít KSK a obcí poskytovaním dotácií subjektom, ktorých nie je zriaďovateľom. Za rok 2023 bolo evidovaných 265 žiadostí na dotácie v celkovej čiastke 599 996,30 €.

Rok		Počet doručených dotácií	Počet schválených dotácií	Alokácia	Schválená dotácia
2023	Dotačná schéma	465	170	350 000 €	349 996,30 €
	Individuálne dotácie	210	71	250 000 €	175 500,00 €
	Individuálne dotácie – 2. kolo	39	24	74 500 €	74 500,00 €
	PARTICIPÁCIA	-	-	100 000 €	-
		714	265	700 000 €	599 996,30 €

Dlh KSK k 31.12.2023 podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov predstavuje čiastku 90 761 396 €, čo je zadlženie KSK vo výške 35,76 % zo skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka.

Vývoj finančnej situácie KSK v rokoch 2020-2023 je vyjadrený v nasledovných tabuľkách.

Plnenie bežných príjmov

v tis. €

Položka	Rok			
	2023	2022	2021	2020
Daňové príjmy	152 017	144 089	130 934	125 487
Nedaňové príjmy	20 888	19 713	14 997	11 683
Granty a transfery	106 868	89 974	88 418	85 702
Spolu	279 773	253 776	234 349	222 872

Čerpanie bežných výdavkov

v tis. €

Oddiel funkčnej klasifikácie	Rok			
	2023	2022	2021	2020
Úrad KSK	17 195	18 058	13 903	12 746
Doprava	56 150	63 222	46 365	38 364
Kultúrne služby	12 739	12 282	10 217	10 493
Vzdelávanie	120 152	108 740	100 514	96 701
Sociálne zabezpečenie	38 106	34 415	32 241	29 695
Správa majetku KSK	3 531	3 344	2 643	2 420
Spolu	247 873	240 061	205 883	190 419

Plnenie kapitálových príjmov

v tis. €

Položka	Rok			
	2022	2022	2021	2020
Nedaňové príjmy	617	219	33	247
Granty a transfery	24 277	5 901	2 372	5 569
Spolu	24 894	6 120	2 405	5 816

Čerpanie kapitálových výdavkov

v tis. €

Oddiel funkčnej klasifikácie	Rok			
	2023	2022	2021	2020
Úrad KSK	9 649	3 318	2 655	2 269
Doprava	48 563	28 980	12 326	14 083
Kultúrne služby	3 963	1 788	1 539	567
Vzdelávanie	17 725	4 367	5 526	6 504
Sociálne zabezpečenie	3 720	831	422	751
Správa majetku KSK	572	417	576	522
Spolu	84 192	39 701	23 044	24 696

Príjmové finančné operácie

v tis. €

Položka	Rok			
	2023	2022	2021	2020
Príjmové finančné operácie	99 137	75 110	50 047	53 727
Príjmové finančné operácie celkom	99 137	75 110	50 047	53 727

Výdavkové finančné operácie

v tis. €

Položka	Rok			
	2023	2022	2021	2020
Výdavkové finančné operácie	6 055	22 224	3 898	3 679

Výdavkové finančné operácie celkom	6 055	22 224	3 898	3 679
------------------------------------	-------	--------	-------	-------

3.5. Výsledok hospodárenia za rok 2023

Informácie o rozpočte a hodnotenie plnenia rozpočtu

Rozpočet KSK na rok 2023 bol schválený na 2. zasadnutí Zastupiteľstva KSK uznesením č. 34/2022 zo dňa 19. 12. 2022:

- bežné príjmy vo výške	257 181 158 €
- bežné výdavky vo výške	255 192 486 €
- kapitálové príjmy vo výške	53 482 771 €
- kapitálové výdavky vo výške	83 201 778 €
- príjmové finančné operácie vo výške	46 884 737 €
- výdavkové finančné operácie vo výške	19 154 402 €

V priebehu roka bol rozpočet zmenený nasledovnými úpravami:

- úprava rozpočtu bola schválená uznesením č. 39/2023,
- úprava rozpočtu bola schválená uznesením č. 86/2023,
- úprava rozpočtu bola schválená uznesením č. 88/2023,
- úprava rozpočtu bola schválená uznesením č. 113/2023,
- úprava rozpočtu bola schválená uznesením č. 142/2023,
- úprava rozpočtu bola schválená uznesením č. 180/2023.

Rozpočet KSK bol k 31. 12. 2023 na základe týchto úprav nasledovný:

- bežné príjmy vo výške	276 042 224 €
- bežné výdavky vo výške	275 650 145 €
- kapitálové príjmy vo výške	59 175 946 €
- kapitálové výdavky vo výške	188 516 520 €
- príjmové finančné operácie vo výške	148 580 383 €
- výdavkové finančné operácie vo výške	19 631 888 €

Zmeny v rozpočte boli vykonané rozhodnutiami Predsedu KSK v zmysle Zásad tvorby rozpočtu, rozpočtových opatrení a pravidiel rozpočtového hospodárenia KSK a v súlade s § 14 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov.

Rekapitulácia čerpania rozpočtu KSK za rok 2023

Bežné príjmy	279 772 568 €
Kapitálové príjmy	24 894 370 €
Spolu	304 666 938 €
Bežné výdavky	250 636 321 €
Kapitálové výdavky	84 192 073 €

Konsolidovaná výročná správa 2023

Spolu	334 828 394 €
Rozdiel príjmov a výdavkov	- 30 161 456 €

Bežné príjmy	279 772 568 €
Kapitálové príjmy	24 894 370 €
Príjmové finančné operácie	99 137 294 €
Spolu	403 804 232 €

Bežné výdavky	250 636 321 €
Kapitálové výdavky	84 192 073 €
Výdavkové finančné operácie	6 055 292 €
Spolu	340 883 686 €

Rozdiel príjmov a výdavkov vrátane finančných operácií – výsledok hospodárenia	62 920 546 €
---	---------------------

Výpočet prebytku hospodárenia KSK

Príjmy spolu	304 666 938 €
Výdavky kryté príjmami	271 480 280 €
Výdavkové finančné operácie kryté príjmami	1 966 355 €
Odvod do štátneho rozpočtu	131 519 €
Nevyčerpané finančné prostriedky zo ŠR, EÚ a ďalších zdrojov z roku 2022 určené na použitie v roku 2023	4 740 815 €
Prebytok hospodárenia z príjmov	26 347 969 €

Odvod do štátneho rozpočtu vo výške **131 519 €** tvoria:

- nevyčerpané finančné prostriedky z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR 79 378 €
- nevyčerpané finančné prostriedky z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 87 €
- nevyčerpané finančné prostriedky z Úradu vlády SR 191 €

Nevyčerpané finančné prostriedky z roku 2023 určené na použitie v roku 2024 vo výške **4 740 815 €** tvoria:

- dotácia z Environmentálneho fondu na vykonanie Analýzy znečistenia ovzdušia a stanovenie dopadov na pôdny ekosystém a potravinový reťazec v súvislosti s blízkou výrobnou prevádzkou 85 000 €
- normatívne finančné prostriedky poskytnuté z rozpočtu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR s použitím do 31. 03. 2022 v zmysle § 8 ods. 5 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov 2 713 374 €

Konsolidovaná výročná správa 2023

- nenormatívne účelové finančné prostriedky poskytnuté z rozpočtu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR s použitím na stanovený účel	267 542 €
- finančné prostriedky z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR účelovo určené na špecifiká – podpora integrácie detí/žiakov z Ukrajiny („európsky normatív“)	5 569 €
- dotácia z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa	1 445 €
- dotácia z Ministerstva hospodárstva SR republiky na dofinancovanie energií na školských internátoch	3 042 €
- dotácia z rozpočtu mesta Košice na podporu kultúry pre Gymnázium a základnú školu Sándora Máraiho, Kuzmányho 6, Košice	14 €
- finančné prostriedky z Európskeho sociálneho fondu a zo ŠR na realizáciu projektov škôl v rámci operačného programu Ľudské zdroje	146 374 €
- finančné prostriedky určené na realizáciu projektov v rámci programu Erasmus+	506 292 €
- finančné prostriedky na samostatných účtoch školského stravovania určené na potraviny a na režijné výdavky spojené so stravovaním	402 953 €
- finančné prostriedky na samostatných účtoch podnikateľskej činnosti určené na výdavky podnikateľskej činnosti	386 779 €
- finančné prostriedky získané formou darov v školách a školských zariadeniach	34 260 €
- finančné prostriedky získané formou grantov v školách a školských zariadeniach	28 705 €
- výdavky jazykových škôl zo školného určeného na rok 2024	95 188 €
- finančné prostriedky získané formou darov v zariadeniach sociálnych služieb	1 090 €
- zostatok zálohovej platby v zariadení sociálnych služieb VIA LUX Košice – Barca na projekt Vývoj smart nábytku s umelou inteligenciou a medicínskych zariadení v rámci Nórskeho finančného mechanizmu	63 187 €
- nenávratný finančný príspevok z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR na projekt Podpora profesijného vzdelávania zamestnancov JASANIMA Rožňava na výdavky spojené so vzdelávaním zamestnancov pri prechode poskytovania sociálnych služieb z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť	1 €

Prebytok hospodárenia za rok 2023 vo výške **26 347 969 €** pozostávajúci z nevyčerpaných výdavkov a prekročených rozpočtovaných príjmov je podľa jednotlivých odvetví vytvorený nasledovne:

• Úrad KSK	12 301 003 €
• Správa majetku KSK Košice	526 844 €
• Doprava	3 390 411 €
• Kultúrne služby	850 304 €
• Vzdelávanie	1 178 228 €
• Sociálne služby	6 770 611 €

Konsolidovaná výročná správa 2023

- Nevyčerpané kapitálové výdavky z roku 2023 určené na použitie na pôvodný účel v roku 2024 1 330 568 €

Príjmové finančné operácie 99 137 294 €

- výdavky kryté príjmovými finančnými operáciami 63 458 870 €
- výdavkové finančné operácie kryté príjmovými finančnými operáciami 4 088 937 €
- nevyčerpané výdavky na samostatných účtoch škôl a školských zariadení 86 249 €
- nevyčerpané dary na samostatných účtoch zariadení sociálnych služieb 15 397 €
- finančné zábezpeky v školách 109 580 €
- nevyčerpaný grant od spoločnosti Svet zdravia, a. s. na spolufinancovanie projektových dokumentácií v súvislosti s možnosťou uchádzať sa o finančné prostriedky z Plánu obnovy a odolnosti 548 400 €
- nevyčerpané kapitálové výdavky 6 618 313 €
- kapitálové výdavky nevrátené do fondu na VaVFO - 55 377 €
- nevyčerpané kapitálové výdavky z úverov 24 266 925 €

Rozdiel 0 €

Výpočet výsledku hospodárenia podľa metodiky ESA

Rozdiel príjmov a výdavkov	- 30 161 456 €
Zmena stavu záväzkov a pohľadávok a časové rozlíšenie úrokov	- 15 042 223 €
Výsledok hospodárenia podľa metodiky ESA	- 45 203 679 €

Návrh na rozdelenie celkového prebytku hospodárenia KSK za rok 2023

Celkový prebytok hospodárenia KSK za rok 2023 predstavuje čiastku **26 347 969 €** a návrh na jeho rozdelenie je nasledovný:

1. Prídely do rezervného fondu 6 200 000 €
2. Prídely do fondu na výdavky a výdavkové finančné operácie 20 147 969 €

Z prídely do fondu na výdavky a výdavkové finančné operácie za rok 2023 vo výške 20 147 969 € navrhujeme použiť čiastku 1 330 568 € na dofinancovanie investičných akcií schválených Zastupiteľstvom KSK v roku 2023, ale k 31. 12. 2024 neukončených, resp. neuhradených.

Zároveň je v rozpočte na rok 2024 schválených 5 398 972 € z fondu na výdavky a výdavkové finančné operácie na splátky úverov.

Rozdiel prídely do fondu na výdavky a výdavkové finančné operácie a jeho použitia na dofinancovanie investičných akcií a splátky úverov v roku 2024 vo výške 13 418 429 € ostáva v tomto fonde bez určeného účelu.

Konsolidovaná výročná správa 2023

Zároveň navrhujeme presun finančných prostriedkov vo výške 6 618 313 € do fondu na výdavky a výdavkové finančné operácie. Ide o finančné prostriedky na financovanie neukončených investičných akcií, ktoré boli pôvodne kryté úverom od EIB. Vzhľadom na to, že Európska investičná banka umožnila použitie tohto úveru na už ukončené investičné akcie v predchádzajúcich rokoch, prechádza táto nevyčerpaná čiastka do fondu už ako vlastné príjmy KSK na krytie neukončených investičných akcií.

Vo fondoch KSK sa okrem vyššie uvedených finančných prostriedkov nachádzajú aj finančné prostriedky na kapitálové výdavky na dofinancovanie investičných akcií schválených Zastupiteľstvom KSK v predchádzajúcich rokoch, ale k 31. 12. 2023 neukončených, resp. neuhradených, z toho v rezervnom fonde vo výške 3 319 455 € a vo fonde na výdavky a výdavkové finančné operácie vo výške 45 448 160 €. Úver zo Slovenskej sporiteľne, a. s. na krytie schválených kapitálových výdavkov vo výške 6 880 980 € bude prijatý v roku 2024.

4. Konsolidovaná účtovná závierka KSK za rok 2023

Konsolidovaná účtovná závierka konsolidovaného celku KSK bola zostavená v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) a v súlade s Opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky zo dňa 17. decembra 2008 č. MF/27526/2008 – 31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o metódach a postupoch konsolidácie vo verejnej správe a podrobnosti o usporiadaní a označovaní položiek konsolidovanej účtovnej závierky vo verejnej správe v znení neskorších predpisov za účtovné obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023.

Informácie o konsolidovanom celku

Identifikačné údaje všetkých účtovných jednotiek konsolidovaného celku KSK:

a) Identifikačné údaje o konsolidovaných účtovných jednotkách – rozpočtových organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK

Názov konsolidovanej účtovnej jednotky	Sídlo	IČO	Dátum založenia
ANIMA - Domov sociálnych služieb	A. Kmeťa 2, Michalovce	31954723	1.7.2002
ARCUS – Špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov	Skladná 4, Košice	35538562	1.7.2002
Centrum voľného času	Strojárska 3, Košice	00520969	1.7.2002
DOMKO – Domov sociálnych služieb	Park mládeže 3, Košice	00696986	1.7.2002
Gymnázium	Šrobárova 1, Košice	00160989	1.7.2002
Gymnázium	Lorencova 46, Krompachy	00161021	1.7.2002
Gymnázium	Kpt. Nálepku 6, Sobrance	00161187	1.7.2002
Gymnázium	Školská 7, Spišská Nová Ves	00161195	1.7.2002
Gymnázium	Trebišovská 12, Košice	00398900	1.7.2002
Gymnázium	Alejová 1, Košice	00598071	1.7.2002
Gymnázium	L. Štúra 26, Michalovce	17151341	1.7.2002
Gymnázium	Javorová 16, Spišská Nová Ves	17151589	1.7.2002
Gymnázium a ZŠ Sándora Máraiho s vyučovacím jazykom maďarským	Kuzmányho 6, Košice	00161004	1.7.2002
Gymnázium - Gimnázium	Zoltána Fábryho 1, Veľké Kapušany	00161250	1.7.2002

Konsolidovaná výročná správa 2023

Gymnázium	Horešská 18, Kráľovský Chlmec	00161012	1.7.2002
Gymnázium	Komenského 32, Trebišov	00161241	1.7.2002
Gymnázium	Opatovská cesta 7, Košice	00162159	1.7.2002
Gymnázium Pavla Horova	Masarykova 1, Michalovce	00161063	1.7.2002
Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika – Pavol Jozef Šafárik Gimnázium	Akademika Hronca 1, Rožňava	00161144	1.7.2002
Gymnázium	Poštová 9, Košice	00160997	1.7.2002
Gymnázium	SNP 1, Gelnica	00160938	1.7.2002
Gymnázium Štefana Moyses	Školská 13, Moldava nad Bodvou	00161071	1.7.2002
HARMONIA – Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov	Námestie A. Dubčeka 270/2, Strážske	00692034	1.7.2002
Hotelová akadémia	Južná trieda 10, Košice	31946615	1.7.2002
IDEA – Domov sociálnych služieb	Breziny 264, Prakovce	00691933	1.7.2002
JASANIMA – Domov sociálnych služieb	Špitálska 7, Rožňava	00697184	1.7.2002
Jazyková škola	Hlavná 113, Košice	35514868	1.7.2002
Jazyková škola	Javorová 16, Spišská Nová Ves	35538791	1.7.2002
Konzervatórium	Timonova 2, Košice	00162761	1.7.2002
Konzervatórium	Exnárova 8, Košice	42243262	1.9.2011
LIDWINA – Domov sociálnych služieb	Mládeže 1, Strážske	00692026	1.7.2002
LÚČ – Domov sociálnych služieb	Hlavná 139, Šemša	00186392	1.7.2002
LUMEN – Špecializované zariadenie, zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb	Jilemnického 1707/1, Trebišov	00035777	1.7.2002
Obchodná akadémia	Watsonova 61, Košice	00162141	1.7.2002
Obchodná akadémia	Ul. akademika Hronca 8, Rožňava	00162205	1.7.2002
Obchodná akadémia	Komenského 3425/18, Trebišov	00162213	1.7.2002
Obchodná akadémia	Kapušianska 2, Michalovce	31953549	1.7.2002
Obchodná akadémia	Polárna 1, Košice	31956688	1.7.2002
ONDAVA – Domov sociálnych služieb	Rakovec nad Ondavou 45	00695190	1.7.2002
REGINA – Domov sociálnych služieb	Kráľovce 195, Kráľovce	35557168	1.1.2004
Škola umeleckého priemyslu	Jakobyho 15, Košice	00133132	1.7.2002
Škola v prírode	Kysak 324	31300065	1.7.2002
Školský internát Antona Garbana	Werferova 10, Košice	00164119	1.7.2002
Školský internát	Medická 2, Košice	00164101	1.7.2002
Školský internát	Považská 7, Košice	00606821	1.7.2002
Spojená škola	Kollárova 17, Sečovce	35568356	1.9.2005
Spojená škola	Bielocerkevská 29, Košice	54850541	1.9.2022
Správa majetku Košického samosprávneho kraja	Tatranská 25, Košice	42093937	1.1.2007
Stredná odborná škola agrotechnická – Agrotechnikai Szakközép	Hlavná 54, Moldava n/B	42102341	12.3.2008
Stredná odborná škola beauty služieb	Gemerská 1, Košice	17078423	1.1.2007
Stredná odborná škola dopravy a služieb	Mierová 727, Strážske	42104980	1.1.2009
Stredná odborná škola drevárska	Filinského 7, Spišská N/V	42096642	1.9.2007
Stredná odborná škola ekonomická	Stojan 1, Spišská N/V	35568381	1.9.2005
Stredná odborná škola obchodu a služieb	Námestie slobody 12, Sobrance	35568364	1.9.2005
Stredná odborná škola obchodu a služieb	Rožňavská Baňa 211, Rožňava	00617652	1.7.2002
Stredná odborná škola technická a ekonomická Jozefa Szakkayho Szakkay József Szakközépiszkola	Grešákova 1, Košice	00161781	1.7.2002
Stredná odborná škola technická	Hviezdoslavova 5, Rožňava	17050545	1.7.2002
Stredná odborná škola techniky a remesiel - Műszaki Szakok és Mesterségek Szakközépiszkolája	Rákocziho 23, Kráľovský Chlmec	35568330	1.9.2005

Konsolidovaná výročná správa 2023

Stredná obchodná škola techniky a služieb - Műszaki és Szolgáltatási Szakközépiskola	Janka Kráľa 25, Veľké Kapušany	17055393	1.7.2002
Stredná odborná škola techniky a služieb	Prakovce 282	35568348	1.9.2005
Stredná odborná škola techniky a služieb	SNP 607, Dobšiná	53966864	1.9.2021
Stredná odborná škola veterinárna	Námestie mladých poľnohospodárov 1216/1, Košice Barca	00162574	1.7.2002
Stredná priemyselná škola dopravná	Hlavná 113, Košice	00161730	1.7.2002
Stredná priemyselná škola elektrotechnická	Komenského 44, Košice	00161756	1.7.2002
Stredná priemyselná škola stavebná a geodetická	Lermontovova 1, Košice	00161764	1.7.2002
Stredná priemyselná škola strojnícka	Komenského 2, Košice	00161772	1.7.2002
Stredná priemyselná škola technická	Hviezdoslavova 6, Spišská Nová Ves	00521663	1.7.2002
Stredná športová škola	Trieda SNP 104, Košice	00521965	1.7.2002
Stredná zdravotnícka škola	Námestie 1. mája, Rožňava	00606812	1.7.2002
Stredná zdravotnícka škola	Kukučínova 40, Košice	00606758	1.7.2002
Stredná zdravotnícka škola	Masarykova 27, Michalovce	00606782	1.7.2002
Stredná zdravotnícka škola	Moyzesova 17, Košice	00606766	1.7.2002
SUBSIDIUM – Špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov	Betliarska 18, Rožňava	00695327	1.7.2002
VIA LUX - Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov	Andraščíková 2, Košice Barca	00696854	1.7.2002

b) Identifikačné údaje o konsolidovaných účtovných jednotkách – príspevkových organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK

Názov konsolidovanej účtovnej jednotky	Sídlo	IČO	Dátum založenia
Bábkové divadlo	Tajovského 4, Košice	31297811	1.7.2002
Banické múzeum v Rožňave	Šafárikova 31, Rožňava	31297765	1.7.2002
Centrum kultúry Košického kraja	Hrnčiarska 960/9, Košice	42104076	1.1.2009
Divadlo Romathan	Továrenská 3, Košice	31297871	1.7.2002
Divadlo Thália Színház	Timonova 3, Košice	31297862	1.7.2002
Galéria umelcov Spiša	Zimná 46, Spišská Nová Ves	31297676	1.7.2002
Gemerská knižnica Pavla Dobšinského	Lipová 3, Rožňava	31297790	1.7.2002
Gemerské osvetové stredisko	Betliarska 8, Rožňava	31297781	1.7.2002
Hotelová akadémia	Radničné námestie 1, Spišská Nová Ves	17078504	1.7.2002
Krajská hvezdáreň a Zemplínske kultúrne centrum	Gorkého 1, Michalovce	31297722	1.7.2002
Kultúrne centrum Medzibodrožia a Použia	Boľská 41, Kráľovský Chlmec	35570911	1.1.2006
Múzeum a Kultúrne centrum južného Zemplína	M.R.Štefánika 257/65, Trebišov	31297706	1.7.2002
Múzeum Spiša	Letná 50, Spišská Nová Ves	31297927	1.7.2002
Spišské divadlo	Radničné námestie 4, Spišská Nová Ves	31297846	1.7.2002
Spišské kultúrne centrum a knižnica	Letná 28, Spišská Nová Ves	31297889	1.7.2002
Správa ciest Košického samosprávneho kraja	Ostrovského 2333/1, Košice	35555777	1.1.2004
Stredná odborná škola agrotechnických a gastronomických služieb	J. Majlátha 2, Pribeník	00159557	1.7.2002
Stredná odborná škola automobilová	Moldavská cesta 2, Košice	17078407	1.7.2002
Stredná odborná škola informačných technológií	Ostrovského 1, Košice	00893331	1.7.2002
Stredná odborná škola obchodu a služieb Jána Bocatia	Bocatiova 1, Košice	35570172	1.1.2006

Konsolidovaná výročná správa 2023

Stredná odborná škola obchodu a služieb	Školská 4, Michalovce	17078385	1.7.2002
Stredná odborná škola poľnohospodárstva a služieb na vidieku	Kukučínova 23, Košice	00159433	1.7.2002
Stredná odborná škola priemyselných technológií	Učňovská 5, Košice	17050367	1.7.2002
Stredná odborná škola technická	Kukučínova 23, Košice	00893340	1.7.2002
Stredná odborná škola technická	Partizánska 1, Michalovce	42096651	1.9.2007
Stredná odborná škola techniky a služieb	Markušovská cesta 4, SNV	17078491	1.7.2002
Verejná knižnica Jána Bocatia	Hlavná 48, Košice	31297838	1.7.2002
Východoslovenská galéria	Hlavná 27, Košice	31297820	1.7.2002
Východoslovenské múzeum	Námestie Maratónu mieru 2, Košice	31297803	1.7.2002
Zemplínska knižnica	M.R.Štefánika 53, Trebišov	31297731	1.7.2002
Zemplínska knižnica Gorazda Zvonického	Štefánikova 20, Michalovce	31297757	1.7.2002
Zemplínske múzeum v Michalovciach	Kostolné námestie 1, Michalovce	31297749	1.7.2002

c) Identifikačné údaje o konsolidovaných účtovných jednotkách – obchodných spoločnostiach v zakladateľskej pôsobnosti KSK

Názov konsolidovanej účtovnej jednotky	Sídlo	IČO	Dátum založenia	Podiel
Hmotné rezervy Košického samosprávneho kraja, s. r. o.	Strojárskejšká 3, Košice	45424462	1.3.2010	100 %
IDS Východ, s. r. o.	Turgenevova 36, Košice	52681734	8.10.2019	50 %
GeoSurvey, s. r. o.	Námestie Maratónu mieru 1, Košice	45986428	25.2.2011 ¹	100 %
GLIP KOŠICE a.s.	Areál prekladisko Haniska, Košice - Šaca	52983439	10.3.2020	60 %
Sociálny podnik Košického samosprávneho kraja, s. r. o., r. s. p.	Námestie Maratónu mieru 1, Košice	53000064	24.3.2020	100 %
Development KSK s.r.o. (starý názov: Správa infraštruktúry cestovného ruchu, s.r.o.)	Námestie Maratónu mieru 1, Košice	54454158	2.3.2022	100 %
Autobusová doprava KSK, s.r.o.	Strojárskejšká 1065/3, Košice	55513816	5.7.2023	100 %

d) Účtovné jednotky, v ktorých má KSK podiel, ale nespĺňajú podmienky zahrnutia do konsolidovaného celku (v súlade s § 22 zákona o účtovníctve) spolu s uvedením dôvodu nezahrnutia do konsolidovanej účtovnej závierky:

Názov účtovnej jednotky	Sídlo	Dôvod nezahrnutia do KÚZ
Nemocnica novej generácie Michalovce, a. s.	Moldavská cesta 8/A, Košice	19 % podiel bez podstatného vplyvu
Nadácia Košického samosprávneho kraja	Námestie Maratónu mieru 1, Košice	Nadácia na nezahrňa do konsolidovanej účtovnej závierky.
W2H2, s.r.o.	Námestie Maratónu mieru 1, Košice	Nie je subjektom verejnej správy.

¹ GeoSurvey, s. r. o. je súčasťou konsolidovaného celku KSK od 26.9.2019

e) Zmena konsolidovaného celku

V priebehu účtovného obdobia od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023 došlo k zmene v štruktúre konsolidovaného celku.

Na 4. zasadnutí Zastupiteľstva samosprávneho kraja dňa 24. apríla 2023 v Košiciach **Uznesením č. 88/2023** bolo schválené založenie obchodnej spoločnosti **Autobusová doprava KSK, s.r.o.:**

- peňažný vklad Košického samosprávneho kraja do základného imania obchodnej spoločnosti Autobusová doprava KSK, s.r.o. vo výške 150 000,00 EUR.

Informácie o údajoch aktív a pasív**Hlavné údaje z konsolidovanej súvahy :***v eurách*

	Položka aktív	Rok 2023	Rok 2022	2023/2022
	SPOLU MAJETOK	562 652 869,04	448 305 450,20	125,51
A	Neobežný majetok	358 329 759,52	287 775 847,14	124,51
A.I	Dlhodobý nehmotný majetok	3 380 126,78	3 360 581,15	100,58
A.II	Dlhodobý hmotný majetok	354 459 161,11	283 962 406,19	124,83
A.III	Dlhodobý finančný majetok	490 471,63	452 859,80	108,31
B	Obežný majetok	201 678 245,22	157 673 195,52	127,91
B.I	Zásoby	3 594 447,16	5 035 108,58	71,39
B.II	Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	13 971 580,95	3 009 665,35	464,22
B.III	Dlhodobé pohľadávky	9 339,01	22 880,34	40,82
B.IV	Krátkodobé pohľadávky	41 643 296,22	27 802 351,60	149,78
B.V	Finančné účty	141 545 870,88	121 203 189,65	116,78
B.VI.	Poskytnuté návratné finančné výpomoci dlhodobé	600 000,00	600 000,00	100,00
B.VII.	Poskytnuté návratné finančné výpomoci krátkodobé	313 711,00	0,00	-
C.	Časové rozlíšenie	2 644 864,30	2 856 407,54	92,59
	Položka pasív	Rok 2023	Rok 2022	2023/2022
	VLASTNÉ IMANIE A ZÁVAZKY	562 652 869,04	448 305 450,20	125,51
A.	Vlastné imanie	237 638 532,56	213 142 577,02	111,49
A.I.	Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00	-
A.II.	Fondy	30 018,98	0,00	-
A.III.	Výsledok hospodárenia	237 590 913,58	213 124 977,02	111,48
A.IV.	Podiely iných účtovných jednotiek	17 600,00	17 600,00	100,00
B.	Závazky	189 040 647,95	134 160 185,16	140,91
B.I.	Rezervy	35 656 876,29	27 605 707,29	129,16
B.II.	Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	687 716,09	845 187,75	81,37
B.III.	Dlhodobé záväzky	18 848 863,20	613 736,18	-

Konsolidovaná výročná správa 2023

B.IV.	Krátkodobé záväzky	22 431 963,75	19 353 053,84	115,91
B.V.	Bankové úvery	111 415 228,62	85 742 500,10	129,94
C.	Časové rozlíšenie	135 973 688,53	101 002 688,02	134,62

Hlavné údaje z konsolidovaného výkazu ziskov a strát

v eurách

	NÁKLADY	Rok 2023	Rok 2022	2023/2022
50	Spotrebované nákupy	29 396 436,35	33 977 005,52	86,52
51	Služby	36 432 019,81	33 518 807,05	108,69
52	Osobné náklady	143 946 050,64	133 859 575,05	107,54
53	Dane a poplatky	754 108,12	625 491,79	120,56
54	Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	4 254 298,25	3 248 393,39	130,97
55	Odpisy, rezervy a opravné položky z prev. činnosti a fin. činnosti a zúčtovanie ČR	50 249 970,65	40 373 827,58	124,46
56	Finančné náklady	853 869,07	794 705,96	107,44
57	Mimoriadne náklady	-	240,96	-
58	Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	35 576 820,36	47 652 098,75	74,66
	Náklady spolu	301 463 573,25	294 050 146,05	102,52
	VÝNOSY	Rok 2023	Rok 2022	2023/2022
60	Tržby za vlastné výkony a tovar	24 216 462,08	19 651 700,87	123,23
61	Zmena stavu vnútropodnikových zásob	4 803,49	2 422,99	198,25
62	Aktivácia	24 789,58	43 622,02	56,83
63	Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	152 133 454,11	144 254 589,04	105,46
64	Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	9 030 962,36	3 677 899,04	245,55
65	Zúčt. rezerv a opravných položiek z prev. činnosti a zúčtovanie ČR	26 055 661,98	26 725 124,23	97,50
66	Finančné výnosy	259 624,91	2 765,45	-
67	Mimoriadne výnosy	0,00	0,00	-
68	Výnosy z transferov a rozpočt. príjmov v štátnych RO	0,00	0,00	-
69	Výnosy z transferov a rozpočt. príjmov v obciach, vyšších územných celkoch a v RO a PO zriadených obcou a VUC	114 718 090,14	99 981 676,93	114,74
	Výnosy spolu	326 443 848,65	294 339 800,57	110,91
	Výsledok hospodárenia pred zdanením	24 980 275,40	289 654,52	-
	Splatná daň z príjmov	111 374,77	37 553,28	296,58
	Dodatočne platená daň z príjmov	0,00	0,03	-
	Výsledok hospodárenia po zdanení	24 868 900,63	252 101,21	-
	Z toho pripadajúci na podiely iných UJ	0,00	0,00	-

V poznámkach konsolidovanej účtovnej závierky je uvedené detailné členenie vybraných položiek súvahy, nákladov a výnosov konsolidovaného celku KSK za účtovné obdobie roku 2023.

Informácie o iných aktívach a iných pasívach konsolidovaného celku – zoznam nehnuteľných kultúrnych pamiatok je súčasťou príloh poznámok konsolidovanej účtovnej závierky 2023.

5. Predpokladaný budúci vývoj Košického samosprávneho kraja

Návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja na roky 2024 - 2026.

Navrhované záväzné ukazovatele rozpočtu KSK na rok 2024:

1. Bežný rozpočet Košického samosprávneho kraja na rok 2024	
• bežné príjmy vo výške	273 687 489 €
• bežné výdavky vo výške	269 374 489 €
2. Kapitálový rozpočet Košického samosprávneho kraja na rok 2024	
• kapitálové príjmy vo výške	32 455 000 €
• kapitálové výdavky vo výške	41 206 798 €
3. Finančné operácie Košického samosprávneho kraja na rok 2024	
• príjmové finančné operácie vo výške	42 300 336 €
• výdavkové finančné operácie vo výške	37 861 538 €

Návrh rozpočtu Košického samosprávneho kraja (ďalej len „KSK“) na roky 2024 až 2026 je spracovaný v súlade so zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ďalšími legislatívnymi predpismi.

V súlade so zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov je návrh rozpočtu zostavený na tri rozpočtové roky. Záväznými ukazovateľmi rozpočtu sa však v súlade s § 4 ods. 2 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov stávajú iba rozpočtované príjmy a rozpočtované výdavky príslušného rozpočtového roka, t. j. roka 2024.

Návrh rozpočtu KSK na roky 2024 - 2026 je spracovaný v súlade so Zásadami tvorby rozpočtu, rozpočtových opatrení a pravidiel rozpočtového hospodárenia KSK a v súlade s platnou ekonomickou klasifikáciou a je predkladaný v programovej štruktúre, ktorá predstavuje zámery a ciele KSK pre tri nasledujúce roky.

6. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Po 31.12.2023 nenastali udalosti, ktoré si vyžadovali vykázanie v účtovnej závierke za rok 2023.

Vzhľadom na skutočnosť, že pokračuje vojnový konflikt na Ukrajine, nie je možné zhodnotiť celkový dopad vplyvu vyššie spomínaných udalostí na hospodárenie a celkový finančný stav KSK. Situácia sa bude sledovať, priebežne vyhodnocovať a prípadné zmeny budú zahrnuté do účtovníctva KSK a zohľadnené v účtovnej závierke v roku 2024.